

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 16 / Sayı: 184 / Nisan 1997 / 5,- DM

GÜNEY'DE DEVRİMCİ İKTİDAR SÜRECİ

"Sahtelikler altında geliştirilmek istenen planları deşifre etmek kaçınılmaz bir görevdir. Görevler salt teşhirle bitmiyor. Yeni döneme bulunduğumuz her sahada çok iyi hazırlanmak ve yüklenmek gerekiyor. Özel savaş planlarını boşa çıkarmanın yolu döneme etkince yüklenmekten ve mutlaka kazanmaktan geçer. Büyük kazanmak hem Güney'de, hem Kuzey'de her zamankinden daha fazla olanaklıdır. Bir çıkmaz ve açmaz içinde olan özel savaşın durumuna bakıldığında, bunun böyle olduğu rahatlıkla anlaşılacaktır. Soyut bir inançta, temeninden değil, somut bir durumdan söz ediyor. Böyle olduğu içindir ki 'final yılı' ve 'Kürt ülkesi ve PKK baharı' değerlendirilmesi yapıldı."

Asker politikacılar dönemi

Son dönemlerde ordunun günlük politikada daha etkin bir biçimde rol oynadığını, siyasal bir parti gibi günlük demeçler verdiğini, her gelişme karşısında açıklama yapma gereği duyduğunu, herhangi bir siyasal partiden daha aktif hareket ettiğini gözlemliyoruz. Yabancı devlet temsilcileri, dışişleri yetkilileri de ordunun bu etkinliğini ve rolünü çok iyi izledikleri için mutlaka genelkurmayla görüşme gereğini duyuyor ve bunu gerçekleştirmeden ülkelerine dönmüyorlar.

"Aslında bu, yeni durumudur; yeni bir aşamayı işaret ediyor."

Ordu, ancak çıplak darbe dönemlerinde bu kadar günlük politika ve yürütme işlerinde boy gösteriyordu. Diğer dönemlerinde daha çok perde arkasında kalmayı tercih ediyordu, çerçeve politikaların oluşturulmamasında belirleyici rol oynuyordu. An-

● Devamı 2. sayfada

Bireysel kaygı ve yetmez kişilik

● Yazısı 10. sayfada

Faşist propaganda ve Türkeş

Önemli bir konu da Türkeş ve ölümü sonrasındaki gelişmelerdir.

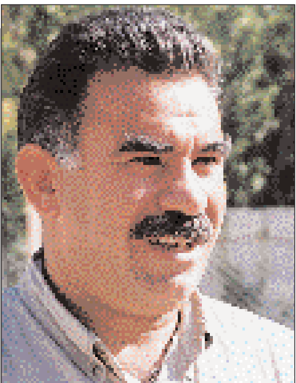
Türkeş ölümüyle önemli bir şeyi kanıtladı: Bir kitlesel patlamayı. Çok kararlı ve inançlı bir topluluğun mevcut olduğunu ortaya koydu. Aynı zamanda çok ciddi veya ciddiyet kavramı denilen bir olayın temsilcisi olduğunu göstermiş oldu. Şimdi, bu durumun sol ile irtibatını kurarsak malesef tersi şeyler söz konusu. Alabildiğine ciddiyetsiz, kitlesiz ve kuralsız. Neden

● Devamı 6. sayfada

Faşizm ve Türkeş kişiliği

Türkeş'i halklarımız hiçbir zaman unutmayacaktır. İnsanlık onu lanetle anmak için hep hafızalarında canlı tutacaktır. İnsanlığa karşı işlemiş olduğu saymakla bitmeyecek suçlarının hesabı vardır ve bu hesap, halklarımızın bağımsızlık-özgürlük ve sosyalizm savaşımında yankısını bulmaktadır. ● Devamı 4. sayfada

Başkan APO değerlendiriyor

"Egemenlerin her türlü ideolojik, moral etkisinde olmayı siz bir kader olarak önümüze koyamazsınız. Partiyi bunun için kullanamazsınız. Buna özgürlük, yaşam hakkı, kişi hakkı diye bir talepte de bulunamazsınız. Çünkü bu haksızlıktır."

İdeolojik zafer bütün başarıların esasıdır

Çok yoğun ve hepinizi oldukça ilgilendiren değerlendirmeler geliştiriliyor. Fakat içyüzünüzü açığa vurmaktan çekiniyorsunuz. Bu konuda cesaretiniz, güveniniz yeterli gelmiyor. Tabii, bununla fazla geleceğinizi kestiremezsiniz, planlayamazsınız. Bir güveniniz gelişmeli artık.

Yaşama hakkını vermek diye bir kavram vardır. Buna bir çare bulmamız gerekecek. Yaşam hakkınızı ve yaşam şansınızı bu kadar çarçur etmeyi büyük kayıp olarak değerlendiriyoruz. Ben tecrübeme dayanarak söyleyebilirim ki, yaşam şansının doğru değerlendirilmesi belki de en iyi, ulaşılmaz gibi görüneni bile kazanmaya götürebilir. Bu sizin temel sorununuz. Yaşam şansınızı inanılmaz ölçülerde çok basit nedenlerle, amaçlarla çarçur etmek son tahlilde

● Devamı 12. sayfada

Haşim, kavuşmak ilminin rehberidir. O, hep bir kavuşmak tutkunu oldu. Sonunda, en çok sevdiği ırmağa, Dicle'ye, sonsuz kavuştu. Su ve toprak oldu. İçinde dost olduğu, düşman olduğu, mücadele ettiği ve sığındığı Dicle'ye karıştı, Dicle oldu, gitti."

Kavuşmak ilminin rehberi: Haşim

● Haşim, Şahin ve Serhildan hevallerin anı-yazıları 21-22. sayfalarda

Yeni bir savaş ve siyaset dili

İnsan, politik tek canlı türü olarak tanımlanmıştır, öyledir. Bu özelliği, aynı zamanda onun sosyal bir canlı türü olmasıyla bağlantılıdır ve bu iki özelliği içiçedir, birbirlerini gerektirirler. Sosyal olan insanın aynı zamanda politik olması gerekir, olmazsa, onun sosyal yanı her zaman eksik kalır. Öte yandan politik insan da, doğrudan sosyal bir insan olarak tanımlanmış demektir. Yani, politika, sosyal olma durumunu zaten içerir. Sosyal olma durumu ise, politikayı gerektirir. ● Devamı 8. sayfada

Arşivin dili

"Tarihi yeniden yaratma hareketinin ilk savaşçılarının bıraktıkları belgeleri, 'PKK nasıl PKK oldu?' bilincini beyinlere kazıyarak tarihle günceli, güncele tarihi birleştirmek için parça parça yayınlamaya çalışacağız." | Yazısı 7. sayfada

Serxwebûn'dan

Asker politikacılar dönemi

Baştarafı 1. sayfada
cak şimdi esas politika yapıcı güç olmanın yanında, bir de günlük politika ve yürütme işlerini etkince ve açıkça üslenmiş bulunuyor. Bu tutumlarını gizleme gereğini dahi duymuyor. Dönemin öne çıkan generali Çevik Bir, yeni durumlara ilişkin muhatap olduğu sorulara verdiği yanıtta, *"Biz de sivil kurumlar gibi ülke sorunlarına ilişkin görüşlerimizi açıklıyoruz; bu normal ve bizim de hakkımızdır"* diyor.

Ortada çıplak, klasik bir askeri darbe yok. Ancak ordu, genelkurmaylık günlük politikanın içinde. MGK Genel Sekreterliği fiili hükümet konumunda. Son birkaç ay içinde çıkarılan ***"Kriz Yönetim Merkezi"*** ile ilgili yönetmeler ve benzeri yönetmelikler bu fiili durumu yasal bir zemine oturtuyor. MGK ve genelkurmaylık, hükümete politikalar, kararlar empoze ediyor. Özellikle MGK'nın 28 Şubat toplantısından sonra ordunun günlük politikadaki etkin rolü çok net ve belirgin bir biçimde ortaya çıktı. Tekelci ve zehir saçan medya bu noktada beyinleri yıkama, yürekleri fethetme ve ordunun bu rolünü meşrulaştırmada çok etkili bir işlev gördü.

"Elbette 28 Mart darbesel bir dayatmadır. Bu dayatmanın muhatabı görünürde Refah Partisi'ydi. Ancak olay salt bununla sınırlı değildi. 28 Mart darbesinin esas hedefi Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, Türkiye devrimci hareketi ve halklarımızdır. Bugüne dek yaratılan bütün kazanımları demokratik mevzileri ve olanakları silip süprümeyi hedefledikleri bilinmelidir. Özel savaş karargahı bu darbesel hareketiyle kendine muhalif, kendi iktidarı için engel gördüğü bütün güçleri hizaya getirmeyi ve tasfiye etmeyi planlıyor."

Bu, Türk siyasal tarihinde yeni bir dönemdir ve PKK Genel Başkanı Abdullah ÖCALAN yoldaş bu dönemi, ***"Asker politikacı dönemi"*** olarak tanımlıyor.

Bu yeni dönemin oluşumunda ileri sürülen ideolojik gerekçeler kemalist laikliktir. *"En önemli tehlike anti-laik hareketler ve irticai faaliyetlerdir. Bu, PKK'den daha tehlikelidir. Nasıl ki, 12 yıldır PKK ile mücadele ettik, bunlarla da mücadele ederiz"* biçiminde iddia ve değerlendirmeler ***"asker politikacı dönemi"***'nin ideolojik ve politik gerekçesi oluyor. Böyle bir ideolojik söylemi ileri sürmelerinin temel nedenleri vardır. Bir yandan kendi durumlarını ve faaliyetlerini halk nezdinde meşrulaştırmak, bir yandan da geniş sol, sosyal demokrat ve şeriat karşıtı güçleri yanlarına çekmek için anılan ideolojik tezleri ısrarlı bir biçimde dayattılar. Laikliği ideolojik gerekçe yapmalarının bir nedeni de emperyalist ülkelerin ve Batı demokratik kamuoyunun desteğini almak, ya da bunları biraz yatıştırmak içindir.

Refah-yol hükümetine dayattıkları 18 maddelik paketiyle ***"asker politikacı"*** döneminin geçici değil, daha uzun vadeli bir durum olduğunu gösteriyorlar...

Peki bu yeni durum nasıl oluştu? Nedenleri nelerdir? Bu yeni döneminin özellikleri, daha önceki darbe dönemlerinden farklı ve benzer, ortak noktaları nelerdir? Devlet ve Türk siyasal sistemi içinde ordunun yeri ve konumu nedir? Bundan sonraki olası yönelimler, özel savaşın geleceği ve alacağı olası biçimler neler olabilir? Özel savaşta "yumuşama" belirtileri var mı? Devletin yeniden biçimlenişi gibi konulardaki arayışlar nasıl sonuçlanabilir? Bütün bu soruların çok kapsamlı yanıtlar gerektirdiğini biliyoruz. Nitekim PKK Genel Abdullah Öcalan yoldaş son dönem değerlendirme ve çözümlemelerinde bu sorulara kapsamlı cevaplar vererek kamuoyunu aydınlatmıştır. Biz sadece genel çizgileriyle dokunmaya, dönemin genel bir çerçevesini çizmeye çalışacağız.

25 Aralık genel seçimlerinden özel savaş hesaplarına denk düşen bir parlamento ve hükümet çıkarmayı umuyorlardı. Ancak çok rahat değillerdi. Daha kötü ve beklenmedik bir parlamento aritmetiğiyle karşılabileceklerini de bekliyorlardı. Nitekim korktukları başlarına geldi.

Oysa bu seçimden çok şey bekliyorlardı. DYP birçok savaş şefleriyle takviye edilmiş bir mafya-kontra partisi niteliğini kazanmış, daha doğrusu bu niteliğini daha da perçinleşmişti; çıplak bir polis partisi olmuştu. Seçimin kendisi tam bir baskın niteliğindeydi ve darbesel yanı açıktı. Ancak seçimler istedikleri sonuçları üretmedi. Seçim öncesinden açıkça tavır almalarına rağmen, Refah birinci parti olarak seçimden çıktı. Başta Refah'sız bir hükümet modeli üzerinde durdular. DSP ile ANAP'tan oluşan bir bir hükümet planı vardı. Bu gerçekleşmeyince ANAYOL'u denediler; ne var ki bu deneme uzun sürmedi. Refah'a karşı çıkmışlardı, Refah'lı bir hükümete de karşıydılar. Ancak başka bir hükümet modelini de üretemediler ve sonuçta Refah'lı bir hükümete mecbur oldular, bunu onaylamak zorunda kaldılar.

Aslında bu, genelkurmaylık açısından bir geri adımdı. Dillerinden düşüremedikleri katı kemalist söylem için bir taviz anlamına geliyordu. Oysa Refah, düzen içi bir partiydi, özde kemalist laiklikten yanaydı, ordu karşısında diz çökmeye de her zaman hazırdı; bunda kuşku yoktu. Ancak laikliği biraz sulandırmak, kimi İslami motiflerle bezenmek istiyordu. Bir de iktidar eteklerinde nasiplenecek ve temsil ettiği kesimler ekonomik olarak biraz daha güçlenecekti. Buna da büyük tekeller karşı çıkıyordu. Kısacası Refah'lı hükümeti ordu gibi, büyük tekeller de içine sindiremedi.

Ama özel savaş bir süre için katlanmak gerektiğini düşündü. Refah'tan bazı beklentileri vardı. Her şeyden önce yıpranmamış Refah'ın toplumsal tabanını özel savaşta arkasına almak istiyorlardı. İkincisi, ulusal kurtuluş mücadelesine karşı İslam ülkelerin desteğini kazanabileceklerini umuyorlardı. Üçüncüsü, bu süreçte Refah'ı, dolayısıyla politik İslamı kontral altına alıp sınırlandırabileceklerini, Refah'ın yükselişini durdurabileceklerini düşünüyorlardı. Bunlar beklentileriydi, ancak Refah'lı bir hükümetin riskleri de vardı. Bir kez Refah'ın toplumda birleştirici değil, kutuplaştırıcı bir yapısı vardı. Oysa özel savaş *"milli mutabakatı"* kendi varlığı ve politikaları için yaşamsal önemde görüyordu. İkincisi Refah'lı bir hükümet, politik İslamın daha da güçlenmesini, devlet içinde daha yaygın kadrollaşmasını da getirebilirdi. Böyle bir gelişmeyi kendileri için tehlikeli buluyorlardı. Bu nedenle Refah'lı bir hükümeti çok uzun vadeli taşımaları çok güçl. Sonuçta da bu görüşte olduklarını çok net bir biçimde vurguladılar. Sincan'da yürüttükleri tanklarla görüşlerini eylemli bir tarzda ortaya koydular. Bunu *"demokrasiye balans ayarı"* olarak açıklamakta bir sakınca görmediler.

1997'ye girişle birlikte Refah'a karşı adeta haçlı seferlerini başlattılar. Zehir saçan medya kuruluşları bu seferberlikte etkince yerlerini aldı. Ordu laikliğin tehlikede olduğunu, irticanın ciddi bir tehdit haline geldiğini, bunun önüne geçmenin gerekli olduğunu darbe, tehdit ve şantajları eşliğinde dillendiriyordu. Kulakları sağır eden psikolojik ve ideolojik bombardımandı bu. Sahte bir gündem dayatılmıştı ve bir yönüyle Refah teslim alınmak, hükümetten düşürülmek ve yerine bir *"milli mutabakat hükümeti"* kurulmak isteniyordu. Darbe ve şeriat ikilemiyle Refah bütünüyle teslim alınmak istenirken; bir yandan da kemalizme yeniden soluk aldırmak ve yeniden itibar kazandırmak amacı güdülüyordu. Bütün bunların özel savaş aygıtının iktidar konumunu daha da güçlendirmeyi, tekliğini perçinlemeyi hedeflediği de açıktır. 28 Mart tarihli MGK kararlarına bakıldığında bu stratejik hedefi görmek mümkündür.

Dayatılan bu 18 maddelik paket laikliğin en katı bir tarzda uygulanmasını, kemalizmin ideolojik olarak yeniden ayağa kaldırılmasını ve topluma daha etkin bir biçimde yedirilmesini, özel savaş karargahının iktidarının itirazsız kabul edilmesini öngörüyor.

Böylece ulusal kurtuluş devrimi sayesinde çözülen kemalizme, resmi ideolojiye yapay ve baskı yöntemleriyle biraz soluk aldırılmak istendiği net bir biçimde görülüyor. 28 Şubat dayatması, rejimde ideolojik ve siyasi bir restorasyon hareketi niteliğindedir. Katı kemalist uygulamaya dönüş, ideolojide tekleşme istemi ve siyasette ordunun günlük politikada boy göstermesi, hükümetin tümüyle anlamsızlaşması ve böylece ***"asker politikacı dönemi"***'nin açılması, işte 28 Mart darbesinin siyasal programının çok kaba bir özeti olmaktadır.

Elbette 28 Mart darbesel bir dayatmadır. Bu dayatmanın muhatabı görünürde Refah Partisi'ydi. Ancak olay salt bununla sınırlı değildi. 28 Mart darbesinin esas hedefi Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, Türkiye devrimci hareketi ve halklarımızdır. Bugüne dek yaratılan bütün kazanımları demokratik mevzileri ve olanakları silip süprümeyi hedefledikleri bilinmelidir. Özel savaş karargahı bu darbesel hareketiyle kendine muhalif, kendi iktidarı için engel gördüğü bütün güçleri hizaya getirmeyi ve tasfiye etmeyi planlıyor.

Bu darbe, klasik bir darbe değildir. Geleneksel açık bir darbenin altında kalkamayacaklarını biliyorlar. Bu nedenle daha örtlü ve sürekli, gelebilecek baskıları en aza indirgeyecek bir darbe yönetimi deniyorlar. Bu konuda Avrupa ve diğer emperyalist güçlerden de onay aldıkları anlaşılıyor.

Bu darbesel adımla MGK, genelkurmaylık, ordu bir siyasal parti gibi siyasete ağırlığını koydu. Cumhuriyet, artık askeri kimliğini örtme gereğini duymuyor. Gerçi bir meclis, partiler ve bir hükümet var. Ancak bunların hiçbir pratik değeri olmuyor, artık figüran bile olamıyorlar. Güçleri yok, herhangi bir siyasal çözümleri, projeleri yok; ciddi bir muhalif eylemleri yok. Halk gözünde de bütün itibarlarını, inandırıcılıklarını yitirmişlerdir. Eskiden biraz vitrinlik bir işlev görebiliyorlardı, toplumda kırıntı düzeyinde de olsa biraz inandırıcılıkları vardı. Ancak mücadelemiz Türk partiler ve siyaset sistemini bitirdi, iflas ettirdi, gereksizliğini açığa çıkardı. Bu noktadan sonra yeni politikalar, çözümler üretmeleri durumunda yeniden ağırlık kazanabilirlerdi. Ancak artık demogoji bile üretemiyorlar.

Partiler sisteminin bu çöküş sürecinde elbette birileri bu boşluğu dolduracaktı. Siyaset ve doğa boşluk kaldırmazdı. Ortaya çıkan siyasal boşluğu ordu doldurdu, bütün ağırlığı ile siyasetin merkezine oturdu. Bu durumu *"ara rejim"* olarak değerlendiren burjuva yazalar da var.

Hükümet düzeyinde görülen kriz, aslında bir cumhuriyet ve kemalist ideolojinin krizidir. Kriz yapısaldır; bunun ideolojik, politik, ekonomik ve ahlaksal boyutları da var. Gelinen aşamada kemalizmin ideolojik hegemonyası sarsılmıştır. Bunun Kürtler açısından pek bir anlamı kalmamıştır. İslamcılar açısından da durum aşağı-yukarı böyledir. Politik olarak 1982 anayasası ve temel kanunlarıyla kurulan parlamento ve partiler sistemi de iflas etmiş, kendi içinde çözüm yerine bunalım üretiyor, bunalım etkenlerinden biri oluyor. Ekonomi küçülüyor, dış ufukları daralıyor, enflasyon yüksek rakamlarda seyrediyor, açlık ve işsizlik dayanılmaz boyutlar kazanıyor. Kürdistan'da ordunun gerilla güçlerimize karşı gerçekleştirdiği operasyonların masrafının haddi-hesabı belli değil. En önemlisi de devletin ve kemalist ideolojinin yaşadığı büyük çürüme ve yozlaşmadır.

Bu çürümenin kokuları, bundan kısa bir süre önce Susurluk olayında bütün çıplaklığı ile ortaya çıktı. Özel savaş ulusal kurtuluş mücadelesi ve Kürtlere karşı özel savaş karargahı, özel suç örgütlerini o denli şişirdi ki, sonuçta bunlar geleneksel hiyarerşinin dışına çıktılar, mafya ile iç içe geçtiler, sayısız suç pratiği içine girdiler. Elbette çeteleri, mafyalaşmış devlet gerçeğini yaratan devletti, Susurluk'ta ortaya çıkan devletin kendisiydi. Aslında sorun birkaç çete ile sınırlı değildi. Öyle olduğu için de bir an önce Susurluk olayının açığa çıkardığı gerçekleri örtbas etmek, devleti ve özel savaş politikalarını temize çıkarmak için yoğun bir çaba içine girdiler. Suçu birkaç çete artığı üzerine yıkarak işin içinden sıyrılmaya çalıştılar. Kabul etmeliyiz ki bu konuda epey de başarılı oldular.

Bu dönemde kimi çeteler açığa çıktı, kimi davalar açıldı. Bu durumu, özel savaş kurmaylığı için kontrolü yeniden sağlama, geleneksel hiyerarşiyi yeniden kurma, biraz da toplumu yatıştırma hareketi olarak değerlendirmek gerekiyor. Fakat özel savaş kurmaylığının esas eğilimi ve tavrı çeteleşen devlet, devletleşen mafya gerçekliğini tartışma dışı bırakma, devleti temiz gösterme, özellikle ordu, koruculuk ve itirafçılık kurumlarını tartıştırmama biçiminde somutlaştı. Demirel bu eğilimi ve tutumu sonuna kadar savundu, enerjisini bu doğrultuda kullandı.

Sömürgeci Türk rejiminin tıkanıklığı egemenler cephesinde çatışmaların alevlenmesine neden oldu. TÜSİAD raporu bu dönemde yayımlandı. Bu rapor egemenler arasındaki çatışmayı, egemenlerin özel savaş yöntemlerine olan güvensizliklerini, geleceklere ilişkin kaygılarını gösteriyordu. Yenilenmeyi, bunun da *"demokratikleşme"* doğrultusunda olmasını berlirtiyordu. Tam da Susurluk olayı ve TÜSİAD raporunun tartışma gündemini işgal ettiği bir dönemde laiklik-şeriat ikilemi darbe tehditleriyle gündeme dayatıldı, gündem değiştirildi, bir ideolojik ve psikolojik terör estirildi. Bunun sonucu olarak *"büyük patronlar"*, raporlarını rafa kaldırdılar, onlar da özel savaş kurmaylığının arkasında saf tutmaktan başka bir düşüncelerinin olmadığını vurgulamış oldular. Zaten *"demokratikleşme"* raporlarını yayınlasalar da tekellerin tutumu bundan başkası değildi. Ancak geleceklerinden kaygılıydılar, bu kaygıları bugün de devam ediyor. Salt şiddet politikalarıyla bir yere varılamayacağını düşünenler yine de az değil. Bunu çok demokrat oldukları için değil, sınıfsal çıkarları öyle gerektirdiği için dillendiriyorlar.

Rejimin genel krizinin dış politikaya, dış ilişkilere yansıyan boyutları da vardı. Refah'lı hükümetten kaynaklanan kimi pürüzler de yok değildi. Özellikle Kudüs gecesi adlı etkinlikten İsrail tedirgin olmuştu ve Sincan'da İsrail'in dayatmasıyla tanklar yürütüldü.

Kriz büyüyor, toplumsal muhalefet kısmen de olsa derlenip toparlanıyor, her gün sesini biraz daha gür çıkarmaya başlıyor. Ancak buna karşılık hükümet ve diğer partiler bir çözüm üretemiyorlar. İşte bu noktada özel savaş kurmaylığı harekete geçti, hükümete müdahale etme gereğini duydu. Klasik bir darbe yapmanın koşulları yoktu, böyle bir hareketin kendilerine çok pahalıya patlayacağını hesaplıyorlardı. Ama müdahale etmeyi de bir zorunluluk olarak görüyorlardı. İşte, bu noktada bulunan förmül, 28 Şubat müdahalesi oldu. Artık yeni bir dönem açılmıştı: ***"Asker politikacılar dönemi."***

Bu yeni dönem ne tam bir 12 Mart'tır, ne de 12 Eylül askeri-faşist cuntası gibidir. Her ikisinden de çizgiler taşıyor, ancak farklılıkları da var. İlk ikisi çıplak askeri darbelerdir. Sonuncusu ise kendine özgü bir örtlü darbedir. 28 Mart darbesiyle birlikte özel savaş kurmaylığı günlük siyasetin odağındadır. Bütün topluma egemen kılınmak istenen ideoloji kemalizmdir, kemalist laikliktir.

Bu, kemalizmde ideolojik bir yenilenme, kemalizmi yeniden üretme hareketi değildir. Hayır, böyle bir girişimin işaretleri ortada yok. Yapılan, yapılmak istenen her açıdan geçerliliğini yitirmiş bir ideolojinin militarist zorla, psikolojik savaşla toplumun bütün kesimlerine egemen kılma, yedirme hareketinden başka bir şey değildir. Elbette iflas etmiş bir ideolojiyi zorla ayakta tutmak, yaşatmak mümkün değildir. Peki kemalizmde yeni bir açılım reforma tabi tutma eğilimi gö-

Serxwebûn'dan

rülüyor mu? Ya da kemalizmi de aşan yeni ideolojik ufuklara açılma belirtileri, ipuçları ufukta seçilebiliyor mu?

Aslında ideolojik açılımlara ihtiyaç duyuyorlar. Kurumsal olarak yenilenme de kendini bir ihtiyaç olarak dayatıyor. Ancak cumhuriyet rejiminin, kemalizmin kendi kendini reforme etme olanağı, potansiyeli yok. Bir yanda ideolojik, siyasal ve ahlaki kriz, bir yanda bu aşma olanağı ve potansiyelinin olamayışı, cumhuriyet rejimi açısından onulmaz bir çıkmazı ve açmazı anlatıyor. Geriye tek bir yolları kalıyor: Zorla, özel savaşla ayakta kalmak ve kendini yaşatmak. Bunun da her gün biraz daha erime, çürüme ve daralma olduğunu günlük yaşıyorlar. İdeolojik yenilenme olmadan, ideolojik hegemonya olmadan bir rejimi, bir düzeni uzun süre ayakta tutmak mümkün mü? Bunun dünyada bir örneği var mı? Olmadığını herkes biliyor. Ancak özel savaş karargahı, su katılmamış kemalist ideolojiyi, özel savaş yöntemleriyle, psikolojik terörle topluma yedirebileceğini düşünüyor. Bunun için *"laiklik tehlikede, irticai faaliyetler PKK'dan daha tehdit edici boyutlar kazanmıştır"* gibi ideolojik ve politik bir gerekçeye sarılıyorlar. Bu yüzden bütün medya tekelleri güçlerini seferber ederek kemalist laikliğin propagandasını yapıyorlar. Bu, aynı zamanda kemalist ideolojide herhangi bir esnemenin olmayacağının, kemalizmin reforma tabi tutulmayacağının kararlı bir tarzda anlatılması oluyor. Zaten inkar ve imhaya

"Kriz büyüyor, toplumsal muhalefet kısmen de olsa derlenip toparlanıyor, her gün sesini biraz daha gür çıkarmaya başlıyor. Ancak buna karşılık hükümet ve diğer partiler bir çözüm üretemiyorlar. İşte bu noktada özel savaş kurmaylığı harekete geçti, hükümete müdahale etme gereğini duydu. Klasik bir darbe yapmanın koşulları yoktu, böyle bir hareketin kendilerine çok pahalıya patlayacağını hesaplıyorlardı. Ama müdahale etmeyi de bir zorunluluk olarak görüyorlardı. İşte, bu noktada bulunan förmül, 28 Şubat müdahalesi oldu. Artık yeni bir dönem açılmıştı: 'Asker politikacılar dönemi."

dayanan, bütün kurumlaşmasını bu temelde yapan, buna göre iktidar ilişkilerini oturtan bir ideoloji ve rejimin kendi içinde yenilenme ve kendini aşma dinamiklerine, potansiyeline sahip olmadığı kesindir.

"İçinde geçmekte olduğumuz dönemi nasıl değerlendirebilirler; ne gibi yönelimler içine girebilirler?"

Açıkça vurgulamalıyız ki, ordu, cumhuriyetin kurucu, iktidar, temel düzenleyici ve gerektiğinde yeniden biçimlendirici gücüdür. Orduya salt askeri bir güç olarak bakmak yanılgılıdır. Tamamen özel savaş, iç savaş, karşı-ayaklanma temelinde kurumlaşan ordu, rejimin bel kemiğidir; temel iktidar gücüdür. 1920'lerin başında cumhuriyeti kuran, biçimlendiren, damgasını vuran ordudan başkası değildir. Yine 27 Mayıs'ta, 12 Mart'ta, 12 Eylül'de devleti yeniden biçimlendiren, yönünü tayin eden, iç ve dış politikasını, önceliklerini belirleyen yine ordudur. Bu belirleyici gücü ve konumu anayasal güvencelere bağlanmıştır. MGK ve MGK Sekreterliği'nin durumu böyledir. Bundan dolayıdır ki, rejim askeri cumhuriyet niteliğindedir. Ordunun izni, onayı olmadan Türkiye'de herhangi önemli bir yasa çıkarılabilir mi? Özellikle devletin temel nitelikleri, iç, dış güvenlik ve savunma politikaları söz konusu olduğunda ordusuz tek bir adım atılabilir mi?"

Bunlar Türkiye ve özel savaş gerçekliğidir. Devlet dışında burjuva bir inisiyatifin gelişme şansı çok zayıftır, hemen hemen yok gibidir. İşte, TÜSİAD raporu ve sonrasında yaşananlar bunu doğruluyor. İpler tümden özel savaş karargahının elindedir, bu egemenliklerini, tek belirleyici konumlarını tartışma konusu yapmıyorlar, tartışma konusu yapılmasına izin vermeyeceklerdir. Aslında, objektif olarak devlet dışı burjuva inisiyatiflerin gelişme koşulları oluşmuştur, bunu devrim yarattı. Devlet ve onun iktidar gücü epey yıpratıldı, hırpalandı. Bu, burjuvaziye görece bağımsız hareket etme olanağı verdi. Ancak Türk burjuvazisinin devlet çocuğu olması, güçsüz ve tabansız olması; en önemlisi emperyalist gericiliğin kucağında olması gibi gerçekler onun böyle bir inisiyatif geliştirmesini önlüyor. Zaten geçmişinde de böyle bir geleneği, bir eğilimi hiçbir zaman olmamıştır. Görece devlet karşısında özerk bir konuma gelmesine rağmen Türk burjuvazisi, devletten bağımsız bir *"siyasi kuruculuk"* rolünü üstlenme eğiliminde ve gücünde değildir. O, ancak devletten alacağı işaretle hareket edebilir, devletten gelecek işaretle de yerine oturur.

Ordu devletin kurucu öğesi olduğu kadar, aynı zamanda siyasal bir parti konumundadır. Katı askeri bir disiplin ve hiyerarşi içinde hareket eden, yüzbinlerce üyesi olan, iyi yetiştirilmiş kadroları bulunan bir siyasal parti gibidir. Günlük siyaseti anı anına izlerler, değerlendirir ve tavırlarını belirler. Devletin temel politikaları, görüşleri bu katışıksız kemalist parti içinde ilgili birimlerinde üretilir ve uygulanmak üzere ilgili organlara gönderilir. Bu mekanizmayı kavramak için çok derin tahliller yapmaya gerek yoktur. Günlük gelişmelerin iyi bir izleyicisi, Türkiye'de karar süreçlerinin nasıl işlendiğini, kararların nasıl uygulamaya konulduğunu ve ordunun bu süreçteki belirleyici rolünü anlamakta zorluk çekmeyecektir. Özellikle 28 Şubat darbesinden sonra ordunun günlük politika içindeki rolü çok daha net ve çıplak görülebiliyor.

Ordu aynı zamanda resmi ideolojinin geliştirici, egemen kılıcı ve gözetleyici kurumudur. Temel ideolojik hegemonya merkezidir. Resmi ideoloji dışında başka bir ideolojiye gelişme fırsatı vermezler. Bunun için hangi baskı, hangi yasak gerekiyorsa bunları almakta ve uygulamakta tereddüt etmez. Askeri cumhuriyet bütün çürümüşlüğüne rağmen, hâlâ ayaktaysa bunun bir nedeni de toplum üzerinde kurdukları ideolojik hegemonya ve bunun katı bir bastırma rejimiyle korunmasıdır.

Ordu, ideolojik ve politik güç olmanın yanında bir de ekonomik bir güçtür. Bu, kendisini **OYAK**'ta somut bir biçimde gösteriyor. Bu gerçeklikte ona ek bir güç veriyor, daha gerici ve saldırgan bir pozisyonda olmasını motive ediyor.

Bu kadar iktidar gücünü ve olanağını elinde bulunduran bir kurumun düzeni ve rejimi, korumak ve sürdürmek için her şeyini ortaya koyacağı açıktır. Zaten ideolojik olarak öyle şekillenmiş, kendini devletin asıl sahibi olarak değerlendiriyor. Bir de sürekli bir özel savaş şekillenmesi içinde olan bu kuvvet, hep vurmuş, katletmiş, talan etmiş, sayısız suç işlemiştir. Tarih ve halklar karşısında suçlu bir konumda olan bir güç sürekli korkuyu yaşar, paranoya düzeyinde yaşadığı korkuyu korkutma ve bastırma politikalarıyla *"tedavi"* etme yoluna gider.

Bugün de çok korkuyorlar; Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, korkularını kabusa çevirmiştir. Kullanabilecekleri ne varsa hemen hemen hepsini kullandılar. Giderek denizin bittiğini de anlıyor ve bu korkularını daha da büyütüyor. Ortada tümden iktidarlarından olma, hatta kelleyi kaptırma tehlikesi bile var. Bunu yakından yaşıyorlar. Daha başka neler yapabileceklerini, neler geliştirebileceklerini düşünüyorlar.

Örneğin, 14 Nisan tarihli Hürriyet gazetesinde Ertuğrul Özkök köşesinde şöyle yazmıştı: *"Toplumun arıtma sistemi bozuldu. Sistem kendini temizleyemiyor. Havuz kirlenmeye, hatta zehirlenmeye başlıyor. Ülkeyi bu hale getiren siyasi kadrolar, 1923'te kurulan cumhuriyetin bir dönemine nokta koyuyorlar. Şimdi yeni bir sistem kurma zamanı.*

Kirlenmenin Türkiye'yi hızla bir zehirlenme noktasına götürdüğünü, bazı önyargılı ve çıkarcı çevreler dışında herkes görüyor. Toplumun çok büyük kesiminin hızla siyasetçiden, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden, hatta demokrasiden bile uzaklaştığını, bütün yakın ve çevre konuşmalarında dinliyoruz. Türkiye, 1923'te kurulan ve daha sonra 1924, 1961 ve 1982 Anayasaları ile tarif edilen cumhuriyet kalıplarını tartışıyor. Türkiye'nin bir dakika bile kaybetmeden, hatta yeni bir arıtma sistemi kurması gerekiyor. Havuz kirleniyor. Meclis temizleyemiyor, yargı temizleyemiyor. Partiler biçare.

Liderler sadece ihtiras küpü. Kendi çıkarları dışında her şeye kayıtsız. O nedenle asıl şimdi sağlıklı bir biçimde ikinci cumhuriyet tartışmalarına başlamak gerekiyor." Özel savaş karargahının kemalizmi ve cumhuriyet rejimini aşma, yeni bir cumhuriyete yönelme işaretleri var mı? Turgut Özal bir böyle bir tartışmayı denedi. Başarılı olmadı, bunu hayatıyla ödedi. Egemenler cephesinde *"ikinci cumhuriyet"* eğilimi ve tartışması tümden küllenmiş değil, zaman zaman zayıf da olsa yukardaki değerlenmede olduğu gibi dillendiriyorlar. Ancak bu kavramın içi boştur, siyasal ve toplumsal dayanakları çok zayıftır. Ordu içinde de böyle bir tartışma eğiliminin işaretleri bulunmuyor.

Peki yeni dönemde neler düşünüyorlar, yönelimleri neler olabilir?

Resmi ideolojide ve cumhuriyetin temel niteliklerinde herhangi bir reform, yenilenme düşünmüyorlar. Tersine kemalizme daha katı sarılma durumları söz konusudur. 28 Şubat darbesinin görünürdeki *"önlemeler paketi"* bunu gösteriyor. Ama öte yandan gelinen noktada bir şeyler yapma ihtiyacını da duyuyorlar. PKK'ye dolaylı-dolaysız kimi sinyallerin gönderildiği biliniyorlar. Bunlar basına da yansıdı. Bunun üzerine genelkurmay sözcüsü bir açıklama yaparken en küçük bir yumuşama eğiliminde olmadıklarını vurguladı. Ülkemizde baharla birlikte ve yaşadığımız bugünlerde Dersim başta olmak, Bingöl, Şırnak, Amed, Erzincan, Erzurum gibi eyaletlerde ve Güney Kürdistan'da yüzbini aşkın askeri güç ile son yılların en büyük operasyonlarının yapılıyor. Özellikle Güney Kürdistan'a yönelik düzenlemek istedikleri operasyon çok geniş kapsamlı bir operasyon olup ABD, İsrail, İngiltere ve TC'nin olduğu bilinmektedir. Yine özel savaş karargahı politikalarında, koruculaştırma, faili belli cinayetlerde, kayıplarda, zindanlarda katletme faaliyetleri, işkence ve teslim alma uygulamalarında en küçük bir azalma şöyle dursun, bunlar, hızından hiçbir şey yitirmiş değildir.

Ufukta bir esneme ve yeni bir yönelime yönelme olasılığı pek görünmüyor. Ancak özel savaş şiddetinden hiçbir şey yitirmeden devrimci güçlerin, halkın savaş yoğunlaşmasını bozmak, toplumda kimi yanılsamalar yaratmak ve böylece biraz soluklanmak için kimi göz boyamaya dönük adımlar atabilirler. Örneğin, HADEP'lilerin bırakılması bunun en önemli göstergesidir. HADEP'lilerin bırakılması özünde bir siyasi karardır. Ve HADEP'i bundan sonra Türkiye parlamentosu içinde işler görecek bir parti olarak görmek isteyebilirler. Yani HADEP'in geçmiş yıllara oranla daha fazla düzen sınırları dahilinde bir çalışma şansına sahip olduğu imajı da yaratılmaktadır. Bu bir yumuşama olarak da değerlendirilebilir mi? Elbette, bunu zaman gösterecek. Yine terör yasasında yapacakları bir değişiklikle yazar ve gazetecileri serbest bırakabilirler. İnfaz yasasında yapılacak yeni bir düzenleme ile sınırlı adım atarlarsa bu, kesinlikle daha büyük saldırıların altyapısını, psikolojik temellerini döşemek içindir. Kimi Kürt çevrelerini etkilemek, onlara kolay çalışma olanağı yaratmak, resmi olmayan kimi dil, TV ve radyo vb. konularda atılacak adımlara göz yummak gibi gelişmelere de önayak olabilirler. Bunda da amaç; Kürt halkının birliği ve mücadele kararlılığını bozmak, yoğunlaşmasını dağıtmak ve reformist hayallerin gelişmesini sağlamaktır. Şerefettin Elçilere Newroz'da gösterilen *"hoşgörü"* boşuna değildi. Onun ve onun gibilerinin önünü açıcı gelişmelere önayak olabilirler. Yani *"siyasal koruculuğu"* da geliştirme arayışı ve çabası içindedirler.

Öte yandan özel savaş karargahı, *"asker politikacılar"* bu dönemde rejimin vitrinine dönük belli bir arayış içindedirler. Başkanlık ya da yarı-başkanlık sistemi tartışılıyor. Cumhurbaşkanının yetkilerinin arttırılması istemi dillendiriliyor. Yine seçimler ve partiler kanunlarının değiştirilmesi siyasal gündeme getirilmeye çalışılıyor. 12 Eylül'ün getirdiği seçim ve partiler sisteminin iflas ettiğini yine kendileri de kabul ediyorlar. Bu nedenle yeni bir vitrin ve bunun biçiminin arayışı içindedirler. Önümüzdeki günlerde bu doğrultudaki tartışmalar, arayışlar, belki de dayatmalar daha etkili bir biçimde gündeme gelebilir. Zaten Refah'lı hükümetin düşürülmesi ve yerine bir *"milli mutabakat hükümeti"*nin kuruluşunun bir nedeni de rejime yeni elbiseler diktirmektir. Yeni biçimlenişte özel savaş karargahı bugünkü konumu yasal dayanaklara kavuşturulacak, var olan yasal dayanakları daha da kuvvetlendirecektir. Hesaplar böyle. Elbette bu yeni biçimlenişle, halklarımıza karşı özel savaş örgütlenmesinin ve uygulamasının daha üst bir aşamaya çıkarılması planlanıyor. Bu çok açık. Bu anlamda önümüzdeki dönemde egemenler cephesinde, halklar cephesinde önemli hareketler beklenmelidir.

Tabii bu, her şeyin özel savaşın planladığı gibi gideceği anlamına gelmiyor. Özel savaş planlarının tutup tutmayacağı, biraz da devrim ve halk güçlerinin tutumuna, devrim savaşının gelişme düzeyine ve şiddetine, demokrasi güçlerinin mücadelelerine bağlıdır. Ülkemizde savaş gelişme eğilimindedir. Bu kez devrimci savaş, daha sarsıcı ve önemli politik sonuçlara yol açabilecek bir hazırlığa sahip. Dolayısıyla özel savaşın birçok planının boşa çıkarılma olasılığı her zamankinden daha fazladır. Bu nedenle işleri o kadar kolay değildir.

Son olarak, geçen sayımızda da dile getirdiğimiz ve tekrar dile getirmek istediğimiz özel savaş karargahının bir-iki iddiasına bir kez daha dokunmakta yarar görüyoruz. Onların ve zehir saçan basın-yayın organlarının iddiasına bakılırsa PKK'ye ağır darbeler vurulmuş, marjinal bir noktaya getirilmiştir. İşin askeri yönünü çözdüklerini, sıranın ekonomik, sosyal ve kültürel yatırımlara geldiğini vaaz ediyorlar.

Aslında bu sözlere kendileri de inanmıyorlar. Ülkemizde yüzbinlerce askeri güç, modern teknik ve bütün ateş gücüyle geliştirdikleri büyük imha operasyonlarıyla, bu iddialarını kendileri yalanlıyorlar. Eğer gerçekten gerilla güçlerimize büyük darbeler vurmuş olsalardı, zehir saçan basın-yayınları bunu günlerce manşetlerden indirmezlerdi. "Anlı-şanlı" ordularının "başarı"larını, "zafer"lerini faşist propaganlar temelinde büyük şovenist gösterilere dönüştürürlerdi. Nitekim bir futbol maçında elde ettikleri zaferi günlerce işleyen, yine dünya uçurtma şampiyonu olmakla övünen ve bunu Türklüğün başarısı olarak gösteren bir rejim, acaba PKK'nin marjinalleşmesini nasıl yansıtırdı? Kuşkusuz, böyle yansıtmaz, daha farklı yansıtırdı.

Madem ki PKK marjinalleşti, bu kadar büyük büyük operasyonların gerekçesi nedir? Bırakalım Kuzey Kürdistan'ı, neden Güney Kürdistan'da operasyonlar geliştirme gereği duyuyorlar? Her gün yayınlanan savaş bilançoları, askeri bültenler neyin nesi oluyor?

Belli ki iddiaları basit bir psikolojik savaş hilesinden başka bir şey değildir. Bununla kamuoyunu kandırmak, halk güçlerinin ise moralini bozmak duygu ve düşüncelerini yanlış yönlendirmek istiyorlar.

"İrticai faaliyetler, PKK'dan daha tehlikeli bir noktaya geldi" biçimindeki iddia da kurusıkı bir yalandır. Savaş planlamaları, iç ve dış politikalarını irtica tehlikesine göre mi yapıyorlar? MGK'nin değişmez birinci gündem maddesi şeriat tehlikesi mi? Sıradan bir gözlem bile gerçekleri anlamak için yeterlidir. Şeriat yaygarasının psikolojik savaş kaygılarının dışında da amacı var. Bunları belli yönleriyle açmaya çalıştık. Rejime sözde Batı standartlarında yeni bir elbise dikmek istiyorlar. Bunun için günlük politikaya daha açık girmek ve etkin olmak istiyorlar. Bu hareketlerini meşrulaştırmaları, toplumsal ve siyasal temele oturtmaları gerekiyordu. Bunun için yeni bir *"düşmana"* ihtiyaç vardı. Refah'lı bir hükümet ortamında *"şeriat tehlikesi"*'den daha iyi bir düşman bulunamazdı. Şeriat tehlikesini abartmaları ve laiklik ideolojisini kafalara kakmaları gerekiyordu. İlginçtir, hükümete laiklik programı dayatan MGK, Kürtlere karşı ise *"İslam kardeşliği, İslam birleştiriciliği"*, daha fazla kuran kursları vb. dini içerikli formüllere sarılıyor. Zaten öteden beri politik İslama güç veren, geliştirilen özel savaş rejiminden başkası değildir. Kürdistan'da Refah'ı destekleyen tarikatları, kanatları altına alan, Hizbi-kontrayı halkımızın başına musallat eden özel savaş karargahı değil mi? Bugün ise planlarını hayata geçirmek için, rejime yeni bir biçim vermek, resmi ideolojiyi ayağa kaldırmak için şeriat tehlikesini dillendiriyorlar.

Bu sahtelikler altında geliştirilmek istenen planları deşifre etmek kaçınılmaz bir görevdir. Görevler salt teşhirle bitmiyor. Yeni döneme bulunduğumuz her sahada çok iyi hazırlanmak ve yüklenmek gerekiyor. Özel savaş planlarını boşa çıkarmanın yolu döneme etkince yüklenmekten ve mutlaka kazanmaktan geçer. Ayrıca özel savaşın çatlaklarından, gediklerinden de yararlanmak gerekiyor. Büyük kazanmak her zamankinden daha fazla olanaklıdır. Onulmaz bir çıkmaz ve açmaz içinde olan özel savaş durumuna bakıldığında, bunun böyle olduğu rahatlıkla anlaşılacaktır. Soyut bir inançta, temeninden değil, somut bir durumdan söz ediyor. Böyle olduğu içindir ki *"final yılı"* ve *"Kürt ülkesi ve PKK baharı"* değerlendirilmesi yapıldı.

...

ABD'de ikinci kez başkan seçilen Clinton, yeni dönemde üzerinde ağırlıklı duracağı konuları sayarken, Ortadoğu'ya özellikle vurgu yapıyordu. Bu anlamda Güney Kürdistan'a da *"yüklenileceği"* Dışişleri Bakanı Madeline Albright tarafından bizzat dile getiriliyordu. Kuşkusuz Saddam'a karşı *"ne yapılacağı"* konusundaki kararsızlık ve İran'la olan gergin ilişkilerin yaratmış olduğu atmosfer göz

Devamı 23. sayfada

Faşizm ve Türkeş kişiliği

"Tarihin yargısı acımasızdır ve bu yargıdan hiç kimse kaçınamaz. Ve tarih, Türkeş için hükmünü çoktan vermiştir."

Geçtiğimiz günlerde ölen Türkeş'in ardından, devlet törenleri yapıldı, nutuklar atıldı, gözyaşları döküldü, medya organlarında tefrika halinde Türkeş programları peş peşe arz-ı endam edildi, Türkeş'in kişiliği üzerine olmadık övgüler düzüldü. Buna göre Türkeş, son derece *"ılımlı", "çağdaş milliyetçi", "karizmatik", "Türk ulusalcılığını geliştiren"* ve hatta *"demokrat bir liderdi"* ve ölümüyle ortaya çıkan boşluk, kolay kolay doldurulamazdı. Bütün bu söylenenler, yazılıp çizilenler, belli ki tarihin hafızasının pek de güçlü olmadığı noktasından hareket ediliyor. Zaten çokça bilinen bir atasözü de *"hafıza-i beşer nisyan ile malüldür"* demez mi? İşte, tam da bu noktada çok kötü yanılıyorlar, zira tarihin hafızası kesinlikle sanıldığı kadar zayıf değildir. Hele ki Türkeş türünden, halkların devrimci-demokratik mücadelesi karşısında iğrenç, uğursuz ve kanlı bir rol oynamış olan şahsiyetleri, ne tarihin, ne de halklarımızın belleği kolay kolay unutmaz ve unutmayacaktır. Böyleleri Hitler, Mussolini ve benzerleri gibi, insanlığın daima lanet okuyarak anacakları şahsiyetler olacaktır ve bu onlar için tarihin belki de en keskin ve kaçınılmaz cezası durumundadır. Aksi yöndeki, tarihin ve insanlığın belleğini muğlaklaştırmaya, şaşırtmaya dönük çabalar boştur.

Evet, Türkeş gerçekten de başta Kürt ve Türk halkları olmak üzere, halklarımızın nezdinde bir bütün olarak insanlığın kolay kolay unutamayacağı, *"önemli"* bir şahsiyettir ve onun bu önemi, yakın tarihimizdeki kanlı çizgilerle tescillenmiştir. Hiçbir karşı yöndeki çaba, devlet ve medya seferberliği, Türkeş'i tarihin onu oturttuğu lanetli konumdan kurtarmaya yetmez.

Türkeş'i ve onun TC şahsiyetinde oynadığı rolü daha iyi anlamak için, Türk şovenizmi ve faşizmin yakın tarihteki gelişimine ana hatlarıyla da olsa bakmak gerekmektedir. Hemen belirtelim ki, bu tarih içerisinde şekillenmiş ole ve adeta Türkeş'in şahsında simgeleşen zihniyet, aynı zamanda egemen özel savaş rejiminin ideoloji-politik gıdasını meydana getirmektedir. Rejim, bu zihniyetten beslenmekte ve her yönüyle çağ dışı faşist bir siyasal egemenlik yapısını, bu zihniyete dayanarak sürdürmeye çalışmaktadır. 12 Eylül yıllarında MHP davasında dile getirilen, *"fikri iktidarda, kendisi hapiste"* tesbiti, bu anlamıyla bütünüyle gerçeği ifade etmektedir. Zira Türkeş ve MHP, devletin kendisidir, gerçek devlettir.

Bilindiği gibi Türk milliyetçiliği düşüncesi, 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Balkanlar ve Avrupa etkisi altında uç vermeye başladı. Türk milliyetçiliğinin temel ayırtedici özelliklerinden birini bu olgu oluşturmaktadır. Normal olarak burjuvazinin feodal düzene karşı ideolojik bayrağı olan milliyetçi düşünce, burjuvazinin kendi pazarına hakim olma istek ve çabasına zemin teşkil eder. Oysa Türk burjuvazisi, daha başından itibaren güdük, cılız ve bağımlı bir karakter taşıdığından dolayı, ne merkezi feodal devlete karşı, ne de Osmanlı'yı yarı-sömürge bir statü altına alarak onun üzerindeki egemenliğini derinleştirme çabasındaki emperyalizme karşı, hiçbir zaman böylesi bir çıkışın sahibi olamamıştır. Bu şekilde, ekonomik ve sosyal temelleri oldukça zayıf bir milliyetçilik düşüncesinin, kendi dışındaki gelişmelerin etkisini bünyesinde barındırması da doğal ve anlaşılırdır. Avrupa'daki Fransız Ihtilali ile birlikte başlayan burjuva-demokratik devrimler sürecinin sarsıntısı, çok gecikmiş olarak ve yanısıra, çarpık bir tarzda dönemin Osmanlı toplumunu etkilemeye başlamıştır.

Kendi iç dinamiklerine dayanmanın yanında bir diğer olgu da, milliyetçilik düşüncesinin, devlet kökenli bir karakter taşımasıdır. Avrupa'da okuyan bey ve paşa çocukları, saray eşrafı, Avrupa'yı uzun süredir sarsmakta olan burjuva-demokratik süreçten etkilenerek *"jöntürkler"* tarzında bir oluşuma yol açtılar. Bunu takip eden süreçten etkilenerek de İttihat ve Terakki Cemiyeti vardır ve bütün ileri kadroları, bu etki altındaki düşüncelerin taşıyıcısı durumundadır. Dikkat edilirse, gelişme, tümüyle devlet çerçevesi içerisindedir. Halka dayanan, halkı harekete geçiren, halkın birtakım istemlerinin sözcülüğünü yapan, özcesi şu veya bu düzeyde halkla ilişki içerisinde bir hareket söz konusu değildir. Kuşkusuz bu durumun nedenleri üzerinde durmak, çok daha kapsamlı bir araştırmanın konusu oluyor ve bu yapılmıştır da. Ancak şu kadarı belirtilmeden geçilemez ki, gerek Türk milliyetçiliği ve gerekse de bir bütün olarak Türk egemen güçlerinin tarihi gelişimi, tümüyle devlet olgusuyla birlikte, devletin çıkarları için veya devleti kurtarmak içindir. Devlet olgusu, kesinlikle bütün gelişmelerin merkezindedir ve bu çarpıcı gerçeklik hem günümüze kadar uzanan tarihsel süreç içerisinde tam bir devlet faşizminin yaşanmasının ve hem de buna bağlı olarak topluma egemen kılınan adaletin, en belli başlı nedenini oluşturmaktadır.

Söz konusu tarih kesitinde de, çağa damgasını vuran gelişmelerin çok uzağındaki devletin kurtarılması için, o zamana kadar tümüyle kozmopolit durumdaki egemen devlet zihniyetin bir milliyetçilik aşısının yapılması gerekmekteydi ve Türk milliyetçiliği, böylesi bir ortamda ortaya çıktı.

Türkeş ve MHP'de en açık ve somut anlamını bulan milliyetçi düşüncenin diğer bir ayırtedici özelliği de, halkların özgürlük istemine düşmanlık temelinde şekillenmiş olmasıdır. Hâlâ da TC faşizmi, ideolojik temelleri bu şekillenmede bulunabilecek olan bir düşmanlık siyasetini sürdüregelmektedir.

Osmanlı devleti, zaten yapı ve karakter olarak halkların varlığını ve geleceğini tümüyle talancı ve barbar bir zihniyetle elinde tutma iktidarına dayalıydı. İşgal ve istila ettiği, kendi bünyesine fetihlerle kattığı topraklara ve bu toprakların halklarına uygarlık veya sosyo-ekonomik, kültürel gelişme adına verebileceği en ufak bir şey yoktu. Fakat bu talancı barbar zihniyetin, sosyo-ekonomik dayanaklarının zayıflığı ve buna bağlı olarak kültürel yönden geriliği, paradoksal bir biçimde halkların kendi gelişme süreçlerini durdurmaya yol açamayınca, 19. yüzyıl, özellikle ikinci yarısından itibaren, Osmanlı devleti için tam bir çöküş dönemi olarak yaşandı. Kürt halkı dışındaki ülke ve halklar, peş peşe Osmanlı esaretinden kendilerini kurtardılar. Yaşanan tablo bu olunca, o döneme değin, tamamen bir aşılanma, horlanma konusu olan Türklük, egemenlerin bu çöküş gerçekliğinden kendilerini kurtarabilmelerinin ideolojisi haline getirildi. Ulusallık, fikir ve hareket olarak normalde kurulu feodal düzene karşı bir gelişme gösterirken, Osmanlı da devleti kurtarmanın ideolojisi oldu.

İzleyen süreçte ortaya çıkan Mustafa Kemal ve kemalizm, bu ideolojiyi kurumsallaştırdı, devletin varlık nedeni haline getirdi, topluma dayattı ve bunu da Kürt halkını tam bir insanlık trajedisiyle tarihten silme durumuna getirmek pahasına yaptı. Türk milliyetçiliği doğuşundan itibaren gerici, şoven ve faşizme yatkın olan niteliğini, en açık ve kanlı biçimde kemalizm kimliği kazanarak kendi halkına ve Kürt halkına karşı sergiledi. Bu anlamda kemalist şovenizm, biraz da Kürt gerçekliğinin inkarı ve imhası temelinde karektetize olmuştur diyebiliriz.

"Türkeş'in kişiliği üzerine olmadık övgüler düzüldü. Buna göre Türkeş, son derece 'ılımlı', 'çağdaş milliyetçi', 'karizmatik', 'Türk ulusalcılığını geliştiren' ve hatta 'demokrat bir liderdi' ve ölümüyle ortaya çıkan boşluk, kolay kolay doldurulamazdı. Bütün bu söylenenler, yazılıp çizilenler, belli ki tarihin hafızasının pek de güçlü olmadığı noktasından hareket ediliyor."

Milliyetçilik düşüncesi, burjuva anlamda ortaya çıktığı tarihsel şartlarda, insanlığın önünü açan ilerici bir rol oynamıştır. Giderek kendi süreci içerisinde şoven bir nitelik kazanarak, özellikle Hitler ve Mussolini şahsında faşist hareketlerin düşünsel temelini oluşturmuşsa da, bu böyledir. Ancak Türk milliyetçiliğinin kendi tarihsel gelişim seyri içerisinde, ne kendi halkına ve toplumuna karşı, ne de genel anlamıyla oynadığı bir ilerici rol söz konusu bile değildir. Tam tersine, çarpık ve gerici bir temelde, bir devlet ideolojisi olarak ortaya çıkmış, böyle gelişmiş, kurumlaşmış ve sürekli halkların özgür gelişme istemlerinin önünü kesmekle rolünü oynamıştır. Bu, Türk halkının kendisi açısından da böyledir. Türk halkı, tarihin hangi döneminde ne zaman bir çıkış yapacak olsa, *"yüce"* ve *"dokunulmaz bir tabu"* durumundaki devlet tarafından önü kesilmiştir. Aynı şekilde toplumsal gelişmeye öncülük etmesi gereken kesimler de, tam bir devletçi şekillenmeye uğratıldıklarından dolayıdır ki, Türk milliyetçiliği adına, geçmişten günümüze değin, Türk halkı da bastırılmış, sömürülmüş, gelişme dinamikleri köreltilmiş, "hakim" ve "kutsal" devletin "tebası" olmaya zorlanmıştır.

Kemalist diktatörlük dönemi, kemalist şovenizmin bu özelliklerini en açık bir şekilde yansıttığı bir dönem olması itibariyle önemlidir. Birer *"devrim"* olarak lanse edilmek istenilen, gerçekte ise devletin kendini yaşatmak üzere gerçekleştirmek zorunda olduğu restorasyon adımlarının tamamı, *"halka rağmen"* yapılmıştır. Bu, kemalizmin en belirgin özelliklerinden biri oluyor ve özünde çok çıplak bir halk düşmanlığını ve bu düşmanlık üzerinde bir avuç sömürücünün devletini güçlendirmek düşüncesini barındırıyor.

Bu temelde geliştirilen "Misak-ı Milli" içerisine, Kürt halkı da zorla, baskıyla, katliamla katılıyor ve dayatılan Türkleştirme ile, tarihin bir eşine daha ender tanık olduğu asimilasyoncu bir jenosid politikasının kurbanı haline getirilmek isteniyor. Aynı süreçte, bir benzerini Hitler'de görebileceğimiz (ki, Hitler'in birçok uygulamasında esas ilham kaynağının Mustafa Kemal olduğu bilinen bir gerçektir), uygulamalarla Türklük, sözümona yüceltiliyor, bir ideoloji haline getirilmeye çalışılıyor. Buna göre, *"Güneş-Dil Teorisi"* geliştiriliyor ve dünyadaki bütün dillerin köklerinin Türkçe'ye dayandığı keşfediliyor(!), oluşturulan *"tarih kurumu"* ile, Türklerin insanlık tarihinde oynamış olduğu önemli roller, *"yeni tarih tezleri"* ile ortaya konuluyor(!) Bu şekilde Türkler en yüce, en kutsal bir ırk haline getirilirken, yeni nesilleri de aynı zihniyetle şekillendirmek üzere, *"Ne mutlu Türküm diyene", "Bir Türk dünyaya bedeldir", "Tanrı Türk'ü korusun"* gibi *"veciz"*lerde en açık anlamını bulan bir şovenizme en katı bir nitelik kazandırıyor. Bu zihniyetin kendisi, açık ki, gerçeğini oldukça çarpıcı anlatıyor. Bu da, tam bir halk ve insanlık düşmanlığı ile açıklanabilir ancak.

İlginç olan, bu şoven düşüncenin gelişiminde rol oynamış belli başlı şahsiyetlerin hemen tümünün de ulusal kökenleri itibariyle Türk olmamasıdır. Mustafa Kemal'in kendisi de dahil olmak üzere, yaşadıkları dönemlerde Türk milliyetçiliğinin bir devlet ideolojisi olarak gelişimine katkıda bulunmuş olan Ziya Gökalp, Yusuf Kemal Akçura, Namık Kemal, Şinasi ve sonraki dönemlerde bu zihniyetin bayraktarlığına soyunacak olan Alparslan Türkeş, azınlık kökenli, devşirilmiş kişiliklerdir. Kimi Kürt, kimi Arnavut, kimi Rum, kimi de Çerkez'dir. En tavizsiz Türklüğün savunucularının böylesine farklı ulusal kökenlere sahip olmaları, onların ne ölçüde başkalaşıma uğratıldıklarının ve buna bağlı olarak ne ölçüde kendi gerçekliklerine düşman bir komplekse kapıldıklarının açık ve somut bir göstergesi oluyor. Bu durum günümüz gerçekliği açısından da gerçekliğini korumaya devam etmektedir. En keskin düzen ve kemalizm savunucularının kökenleri biraz irdelenecek olunsa, mutlaka farklı bir ulusal kökenle karşılaşılmaktadır. En azılı Kürtlük düşmanlarının milliyet olarak birer Kürt olmaları egemen şovenizmin halkları Türkleştirme katliamlarının kanıtlanışı durumundadır.

Kemalist şoven zihniyetin bir diğer ayırtedici özelliği de, onun her halükarda yüceltilmesi, kutsanması, sahiplenmesi gereken devlet çıkarları adına, her türlü kılığa girebilecek bir karakterde olmasıdır. Daha kemalist devletin öncesinde, sırf ihtiyaç duyulan desteği sağlayabilmek uğruna, bizzat Mustafa Kemal'in resmi bir TKP kurduğu, hemen hatırlanması gereken bir olgudur. Dönemin Sovyetler Birliği açısından farklı nedenler söz konusu olsa bile, kemalist hareketin başarı kazanmasında o dönem Sovyetler Birliği'nin desteğinin önemli bir rol oynadığı kuşku götürmez bir gerçekliktir. Özellikle bu desteğin sonraki yıllarda da devam etmesi, ister ideolojik, ister politik açıdan ele alınsın, neresinden bakılırsa bakılsın, tam bir yanılgı konusu oluşturmuştur. Burada önemli olan ve görülmesi gereken, devletin yüksek çıkarları için *"bu memlekete komünizm gerekli ise, onu da biz getiririz"* sözlerinde somutlaşan zihniyetin kendisidir. Devlet çıkarları gerektiriyorsa komünist (!) de olunur, Batıcı da olunur, İslamcı da… Gelmiş geçmiş faşist diktatörlüklere rahmet okutacak cinsten bir siyasal bukalemunluk, bu milliyetçiliğin ne denli devletçi ve aynı ölçüde de ne denli ilkesiz bir zihniyetin ürünü olduğunu çok açık ele vermektedir.

Dikkat edilirse, devlet fideliğinde yetişen solculuk da bu hastalıklı zihniyetin yoğunca izlerini taşıyarak günümüze kadar gelmiştir. En açık temsilini TKP'de bulan kemalist solculuk anlayışı, özünde halka inanmayan, halkın hareketine güvenmeyen ve bunu geliştirmeyen, gelişmeleri hep devlet kaynaklı olarak beklemeyi siyaset haline getiren bir niteliğe sahiptir. Nitekim TKP'nin kendini tasfiye edilene kadarki tarihi, böyle bir tarihtir; dönem olmuş, her türlü muhalif düşünce ve akımı, bu arada kendisini de ezen kemalizmin Kürt halkına yönelik katliamlarını *"gericilik eziliyor"* diye değerlendirmiş, dönem olmuş özel savaş rejiminin kendisine biçtiği rol gereği sol bir söylem tutturan CHP'nin kuyruğuna takılmış, ordudan ilerici darbeler beklemiştir. Ama bir tek devlet ve düzen karşıtı halk hareketine öncülük yapmamıştır. Sosyal-şovenizmin bu tarzda Türk sol hareketi bünyesinde kemirici ve tahripkar bir hastalık olmasının ağır etkileri, günümüzde dahi birçok sol hareket açısından güncelliğini ve geçerliliğini korumaya devam etmektedir.

Bir örnek olarak, Doğu Perinçek ve İP'i hatırlamak, sanırız yeterlidir. Bu çev-

re, öteden beri sosyalizm iddiasında olmakla beraber, özellikle Kürt halkı ve onun ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında hep şoven bir politik tutum takınmıştır. Günümüzde de bu tutumunu orduya darbe yapması için çağrılar yapacak düzeyde sürdürmeyi, siyaset haline getirdikleri görülmektedir.

Kemalist şovenizmin, solculuğu da böylesine etki altında tutması, bir halk hareketine yol açmadıktan sonra, tümüyle sahte bir temelde devletin çıkarları için her kılığa girebilecek bir karaktere sahip olması, onun iyi anlaşılması gereken bir özelliği oluyor. Bu karakteri nedeniyledir ki, egemen milliyetçilik bir devlet ideolojisi olarak Ecevit, CHP, giderek bunlara yaklaşan gerçeklikleri dolayısıyla Perinçek kılığında sahte *"sol"*, *"demokrat"*, hatta *"sosyalist"* bir çehreye de bürünebiliyor. Demirel, Çiller, Yılmaz geleneği çerçevesinde *"Batıcı"* bir kimlik de kazanabiliyor, Erbakan ve RP biçiminde İslami bir söylemi de öne çıkarabiliyor ve nihayet, Türkeş ve MHP'nin nezdinde en ırkçı-şoven katliamcı bir açık tavır içerisinde de olabiliyor. Bu durumu iyi anlamak, merkezinde her halükarda devlet bulunan kemalist ideolojiyi iyi anlayabilmekten geçiyor.

Türk milliyetçiliğinin bazı temel özelliklerini kendi tarihi süreci içerisinde kaba hatlarıyla ortaya koyduktan sonra, Türkeş ve MHP'sinin nasıl bir siyasal tarih içerisinde şekillendirildiklerini görmek gerekiyor.

1940'ların ikinci yarısından itibaren, gerek dönemin siyasal dengeleri, gerekse de kemalist diktatörlüğün kendisini kurumlaştırmasının da bir sonucu olarak, TC artık emperyalist-kapitalist kampta bir yeni-sömürgeleşme sürecine adım atmıştır. Bu süreçte Türkeş'i, bir mensubu olduğu ordu içerisinde *"Turancı"* faaliyetler yürütürken görüyoruz. Alpaslan Türkeş adı, ilk defa bu tarihlerde ortaya çıkar ve ölümüne kadar ki süreci de bu siyasal tarih içerisinde yoğrulur. Turancılık, ilk defa, İttihat ve Terakki ve Enver Paşa'nın siyasal bir rüyası biçiminde ortaya çıkmıştır. Bu hayal, bir bütün olarak *"Türk dünyası"* üzerinde egemenlik kurma düşüncesine dayanır. Kuşkusuz, yüzyıllar boyu farklı tarihsel süreçler içerisinde şekillenmiş, uluslaşmış halklar üzerinde bu tarzda egemenlik kurmanın gerçekleşebilme şansı yoktur ve bu, bu düşünce sahiplerini hüsrana uğratarak kanıtlanmış bir gerçeklik idi. Fakat Türkeş ve çevresindeki bir avuç ırkçı, siyasal çıkışlarını bu tarzda bir Turancılık doğrultusunda gerçekleştirdiler. O dönemin şartlarında Hitler faşizmi yenilgiye uğratılmış, her türlü ırkçı, faşist düşünce gözden düşmüşken, mevcut siyasal iktidarın Turancı zihniyeti benimsemesi elbette ki söz konusu olamazdı. Bu nedenle Türkeş ve Nihal Adsız öncülüğünde ortaya çıkan bu hareket, ilk başlarda devletin sınırlandırmaya dönük baskılarıyla karşılaştı. Ancak temelde bir karşıtlık söz konusu olmadığı için, bu siyasal yönelim hiçbir zaman tasfiye edilmek istenmedi. Tersine, izleyen süreçlerde de görüldüğü ve yaşandığı gibi, sömürgecilik, bu akımı her zaman yedeğinde tutarak palazlanmasına çanak tuttu.

1960 27 Mayıs darbesi, Türkeş kişiliğini bir kez daha gündeme getirdi. Zira Türkeş, darbeyi yapan albayların içerisinde Milli Birlik Kurulu üyesi olarak oldukça aktif bir unsur durumundaydı. Siyasal dengeler, darbe marifetiyle, orduyu egemenlik katmanları içerisinde oldukça ağırlıklı bir hukuksal zemine oturtarak yeniden oluşturduktan sonra, ordu yerini tekrar düzenin sivil kadrolarına bıraktı. Ancak bu durum hiç de Türkeş'in tasavvur ettiği gibi değildi. Çünkü Türkeş'in gönlünde yatan ve gerçekleştirmek için çaba sarf ettiği şey farklıydı. O, açıktan bir diktatörlük rejimi oluşturmak ve kendisi de bu rejimin diktatörü, *"Başbuğ"*'u olmak istiyordu. Egemen güçlerin istem ve çıkarlarına denk düşmediği için Türkeş, bir kez daha rejim tarafından bir adım geriye çekildi ve Hindistan'a gönderildi. Dönüşünde Türkeş, *"Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi"*'ni kısa sürede ele geçirip MHP adıyla yeniden örgütleyerek doğrudan siyasete girdi.

İşte bu tarihten itibaren, Türkeş ve MHP'si, sömürgeci egemenlik nezdinde kendisine biçilen rolü, çok daha net bir şekilde oynayacak duruma geldi. Zihniyetin özü bakımından herhangi bir çelişki olmamakla beraber, dengelerin daha istikrarlı bir tarzda kurulması, Türkeş ve MHP'nin kendini partileştirerek sürdürmesini gerekli kılıyordu. Bu şekilde taşlar yerli yerine oturtulurken, rejimin en sağdan en sol gözükenine kadar siyasi temsilini yapacak güçlerinin organizasyonu da tamamlanmış olurdu. MHP ve Türkeş, kendi misyonunu oldukça kanlı bir süreç takip ederek yerine getirdi.

Hatırlanacağı üzere, 1960'lı yılların özellikle ikinci yarısından itibaren dünya çapındaki gelişmeleri de etkisiyle, Türkiye'nin siyasal ortamında devrimci-demokratik bir muhalefet, kendi içerisinde çeşitli zaaf ve zayıflıklar barındırıyor olsa da, gelişme kaydetmeye başladı. Giderek kitleselleşen toplumsal muhalefetin devrimci bir öz taşıyor olması, MHP bünyesindeki rejimin sivil faşist örgütlenmesinin de hız kazandığı bir gelişmeyle parelellik arzetmekteydi ve kuşkusuz bu, tesadüfi değildi. Türkeş'in *"9 ışık"* biçiminde formüle ettiği ırkçı-faşist düşünceler etrafında, toplumun en yoz, lümpen ve tortu tabakaları silahlı çeteler biçiminde örgütlendirilerek toplumsal muhalefetin üzerine salındı. Bu durum, rejimin *"komünizm tehlikesi"* adı altında ona empoze ettiği siyasal atmosfere de oldukça uygun düşmekteydi. Böylece rejim, sivil, resmi, askeri güçleriyle söz konusu *"tehlike"* karşısında kendi faşist kurumlaşma sürecine hız kazandırmak, toplumda baş gösteren dinamizmi kanla boğmak çabası içerisine girmiştir.

Ancak MHP ve sivil görünümlü gerçekte ise CIA, Mossad ajanları tarafından devlet gözetimine eğitilen, kontrgerilla oluşumunun tetikçisi olmakla işlevlendirilen çetelerin sürece hakim olmadan yetersiz kalmalarıyla birlikte, bilinen 12 Mart darbesi gerçekleştirildi. Askeri darbe ile toplumun yeni yeni canlanmaya yüz tutmuş hayat damarları kurutulmaya, rejim toplum üzerindeki egemenliğini pekiştirmeye çalışırken, MHP'nin güç kazanmasının bütün ortam ve olanakları da sonuna kadar hazır edildi. Darbenin baskı ve teröründen, en sıradan demokrat kesimler bile nasibini alırken, MHP palazlandırıldı.

Bunun bir sonucudur ki, 12 Mart darbesinin ardından yaşanan süreçte, MHP'li çeteler, Türkiye ve Kürdistan'da halklarımıza karşı tam bir terör havası estirecek duruma geldiler. Faşizmin, bilinen en tipik karakteristik özelliklerinden birisidir; faşizm ve ırkçı düşünce yapısı, kendisi gibi düşünmeyen herkesi düşman görür. Bu kafa yapısına göre, devlet kutsaldır ve herkes devletin çıkarlarını gözetmek, hem de kendisi gibi düşünerek gözetmek zorundadır, *"Komünizm tehlikesi"*, *"Sovyet tehlikesi"* ve nihayet Kürdistan'da boy veren *"bölücülük tehlikesi"* sömürgeci rejimin varlık nedenleriyle tam bir uyum içerisinde topluma empoze edildi, bu dayatmaya karşı en ufak bir farklı tutum içerisine giren herkes istisnasız *"düşman"*, *"vatan haini,"* *"bölücü"* vb. ilan edildi. Nitekim 12 Eylül cuntasına kadar ivmesi tırmanarak gelişen bu süreçte, devletin koruyucu kanatları altındaki faşist çeteler, binlerce insanı katletti. Hunharca katledilen bu insanlar içerisinde sadece devrimciler, demokratlar, yurtseverler yoktu. Ümit Kaftancıoğlu, Bedrettin Cömert, Doğan Öz, Servet Tanilli (Servet Tanilli kendisine yönelik suikastten sağ kurtulmuş, ancak felç kalmıştır), Abdi İpekçi gibi bir kısmı egemen düzen çerçevesinden dışarı çıkmak gibi bir sorunu olmayan, birçok bilim adamı, gazeteci vb. de vardı. Kendisi gibi düşünmeyen herkesi düşman olarak nitelendiren zihniyet açısından, neredeyse bütün bir toplum suikastlerin, katliamların hedefi durumundaydı. Bütün bu vahşet tablosu karşısında rejimin tavrını ise, dönemin başbakanı Süleyman Demirel çok açık bir biçimde özetlemekten geri kalmamıştır: *"Bana milliyetçiler cinayet işliyor dedirtemezsiniz!"* Her şey çok açık ve gözler önünde olmasına karşın, devletin tavrının bu olmasında şaşılacak bir yan elbette yoktur, çünkü MHP, tamamen rejimin kendisine yüklediği misyonun gereklerini yerine getiriyordu. Ve o misyon da, işte böylesine kanlı bir bilançoydu.

Devletin bizzat ve MHP eliyle halkların devrimci-demokrat hareketine karşı bu vahşiyane yönelimi, Çorum, Sivas, Elazığ, Malatya ve Maraş örneklerinde de görüldüğü ve yaşandığı üzere, bir kitlesel kıyım boyutuna tırmandırılmıştı. Özellikle Kürt halkının kendi öncülüğü etrafında örgütlenerek bir özgürlük mücadelesi başlatması karşısında, özel savaş rejimi ve onun kanlı uzantısı MHP, iğrenç oyunlar sahneye koymaktan çekinmediler. Mezhep çatışmaları yaratmaya, halkın örgütlü birliğini bozacak her türlü sinsi oyunu oynamaya çalıştılar. Kürdis-tan'da bir kanlı tablo yaratarak, bir kez daha köle kaderine razı bir yokoluşa sürüklemek için, varlarını yoklarını seferber ettiler.

Ancak bu kanlı süreci, halklarımız, direnişle göğüslemesini bildi. Bu ve diğer iç ve dış koşullar, süreci bu tarzda yürütemez duruma gelen sömürgeci egemenlik için bir kez daha ordunun açıktan devreye girmesini zorunlu hale getirmişti. 12 Eylül'e bu koşullarda gelindi.

Bu noktada önemle vurgulanması gereken bir husus da: MHP, devlet ve rejim birbirinden beslenen ve kesinlikle birbirinden ayrı görülmemesi gereken olgulardır. Oysa Türk sol hareketi, bu süreçte ağırlıklı olarak anti-MHP düzeyinde bir mücadele yürütmüş, kendisini bir iktidar alternatifi olarak örgütlemekten uzak kalmıştır. Kemalist etkiler nedeniyle iktidar perspektifinden yoksunluk, bu solun en belirgin zaafını oluşturuyor. Böyle olunca da Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin öncülüğünün kendini örgütleme ve uzun verimli bir savaşa hazırlama konusundaki öngörü ve başarısını gösteremeyen Türk solu, bu zaaf ve açmazının faturasını, 12 Eylül'ün daha ilk dönemlerinde ağır yenilgiler yaşayarak ödedi. Hâlâ da bu yenilgili durumun yol açtığı zaaf ve yetmezlikler, birçoğu açısından şu veya bu düzeyde geçerliliğini koruyagelmektedir. Kuşkusuz bu zaafiyeti sömürgeci egemenlik açısından yarattığı avantajlar nedeniyledir ki, çok daha farklı ve halklarımızın lehine işleyebilecek bir süreç, en azından 1984 15 Ağustos Atılımı'na kadar, cuntacıların damgasını taşımıştır.

12 Eylül süreci tamamen göstermelik bir tarzda ve cuntanın kendi meşruiyetine kılıf olması bakımından, MHP'nin de *"yargılandığı"* bir süreç olmuştur. Ancak *"fikirleri iktidarda, kendisi hapiste"* bir parti olarak MHP'nin tasfiyesi yoluna hiçbir zaman gidilmemiştir. Göstermelik yasak ve yargılamaların hüküm sürdüğü bir süreçte MHP *"Milliyetçi Çalışma Partisi"* adı altında ve yine devlet icazetiyle faaliyetini sürdürmüştür. Yine aynı süreçte, bir kesiminin kirli ve karanlık işler yürütmekle görevlendirildiği yakın tarihte ortaya çıkmış olan bir gerçektir. Sonuçta bu *"yargılama"* komedisi, MHP'nin aklanmasıyla sonuçlandı. Bir süre sonra da Türkeş yeniden partisinin başına geçerek, misyonunu bu kez yine rejimle kol kola Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı yerine getirmeye koyuldu. Artık orada bir *"Sovyet tehdidi"*, görünür bir *"komünizm tehlikesi"* vs. yoktu. Halkla bütünleşerek büyüyen bir PKK hareketi vardı ve hemen bu olgu *"en büyük tehlike"* ilan edildi. Dikkat edilirse Türkeş'in cenaze töreninde atılan tek slogan "vatan bölünmez"di.

"Artık orada bir 'Sovyet tehdidi', görünür bir 'komünizm tehlikesi' vs. yoktu. Halkla bütünleşerek büyüyen bir PKK hareketi vardı ve hemen bu olgu 'en büyük tehlike' ilan edildi. Dikkat edilirse Türkeş'in cenaze töreninde atılan tek slogan 'vatan bölünmez'di."

Bu süreçte bir de BBP ayrılığı söz konusu olmuştur. Muhsin Yazıcıoğlu, Ökkeş Şemdinli gibi birçok katliamın sorumlusu olan bir kısım ülkücü kadro, MHP'den ayrılarak kendi siyasal örgütlenmelerini gerçekleştirmeyi tercih etmişlerdir. Bizzat kendi söylemlerinden de biliniyor ki, BBP'deki faşist kadrolar *"devlet tarafından kullanılmak"* noktasında rahatsız olmuşlar. Devletle aralarına ideolojik nitelik ve ölçüler bakımından herhangi bir farklılık bulunmamasına rağmen belli bir mesafe koymaya yönelmişlerdir. Bu, kuşkusuz aldatıcı bir mesafedir. Zaten gelişen süreç de göstermiştir ki, Türkeş'in *"bizim asi gençlerimiz"* olarak tanımladığı BBP, biraz daha İslami bir söylemi öne çıkarmaya çalışmak dışında herhangi bir farklı siyasi kimlik kazanamamıştır.

Türkeş ve faşist hareketin bazı ideologlarının *"Türk-İslam sentezi"* biçiminde formüllendirmeye çalıştıkları düşünce, bu süreçte ortaya atılmıştır. Faşizmin kitleselleştirilmesi ihtiyacı ve bölgede İran İslam devrimiyle birlikte radikal İslami siyasal hareketlerin güç kazanması, rejimi bu sefer de İslam'ın kaynaklık edebileceği olası radikal hareketlerin önünü bu şekilde kesme çabasına sürüklemiştir. Aslında RP de bu misyon ve çabanın çok uzağında değildir. Fakat asıl olarak, BBP de ortak olmaya çalışsa da bu misyon MHP'ye yüklenmiştir. Bu çerçevede hem içte belli bir palazlanma imkanı yaratılmış olacak, hem de dışta Türki Cumhuriyetler üzerinde siyasal bir etki ve denetim kurulmaya çalışılacaktı. Görüldüğü gibi MHP ve Türkeş, yeni süreçte de, değişen ilişki ve çelişkiler, koşullar göz önüne alınarak yapılan özel savaş hesap ve planlarının asli bir oyuncusu olma konumuna getirilmiştir.

Hiç kuşku yok ki, bu hesap ve planların önemli ve ağırlıklı bir kesimini Kürt halkına karşı yürütülen kirli savaş oluşturmuştur. Latin Amerika'daki benzerleri türünden *"kele avcısı"* bir güruh olarak örgütlendirilen özel tim, biliniyor ki tepeden tırnağa bütün kadrolarıyla MHP'nin kendisidir. Bu gücün örgütlenmesinin bütün safhalarında MHP ve Türkeş'in damgası olduğu gibi, ideolojik gıdalarını temin eden, her türlü vahşetine sahiplenen, onay veren yine Türkeş'in kendisi olmuştur. Sivil faşist çeteler, 12 Eylül öncesinden farklı olarak üniforma giydirilerek halkımızın üzerine salınmıştır. Aynı durum kontrgerilla çetelerinin diğer birimleri açısından da geçerlidir.

İtirafçılar devlet birimleri tarafından MHP zihniyetiyle donatılıp çeteleştirilmişlerdir. Aynı şekilde normal koşullarda Kürdistan'da hiçbir şekilde yaşam hakkı bulamayacak olan MHP, bazı yörelerde korucubaşları MHP'ye kaydedilerek Kürdistan'a girmesi sağlanmıştır. Bu durum kendi beraberinde son derece trajikomik görünümler yaratmıştır. TV ekranlarında tek kelime Türkçe bile bilmeyen korucubaşları, *"hepimiz Türküz"* gibi konuşmalar yapmışlardır. Bu durum bile başlıbaşına MHP kafa yapısında *"Türklük"* ve *"kardeşlik"* kavramlarının ne anlama geldiğini sergilemeye yetiyor. Bunun yanısıra, yine, Susurluk kazasıyla da artık gizlenemeyen bir gerçeklik olarak ortaya çıktı ki, Abdullah Çatlı gibi MHP'li ve sözde *"aranan"* katiller, devletin *"gizli"* görev ve yetkileriyle donatılmışlardır. Tabii aslında *"gizli"* olan hiçbir şey; Susurluk kazası patlak vermeden önce de yoktu. Devlet ilgilileri hedefi tesbit ediyor ve Çatlı'lar da harekete geçiyordu. Örneğin Tansu Çiller'in *"PKK'ye finans destek sağlayan işadamları var"* demesinin hemen ardından, bilinen faili meçhul cinayetlerin gerçekleşmesinin başka türlü izahının yapılabilmesi mümkün müdür?

Görüldüğü gibi, çok genel hatlarıyla bile bakıldığında, Türkeş ve MHP'sinin özel savaş rejimi açısından misyonu, özellikle Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi hedef alınarak, daha da çeşitlendirilmiş olarak sürmektedir. Bu misyon ve bu misyona verilen önem nedeniyledir ki Türkeş'in TC'nin siyaset dengelerinde ciddi bir ağırlığı söz konusuydu. Koalisyon hesapları, tıkanan ilişki ve dengelerin önünün açılması, herhangi bir yeni adım atılması vb. hemen tüm siyasi parti başkanlarının Türkeş'in kapısını aşındırmalarına vesile teşkil etmekteydi. Onun bu ağırlığı, tümüyle geçmişten beri sürdüregeldiği kanlı misyonla doğrudan ilişkilidir. Çünkü o, egemen rejimin zihniyetiyle özdeşleşmiş bir isimdi ve herkes tarafından dikkate alınması zorunlu bir kimliği temsil etmekteydi. Nasıl dikkat alınmasın ki, Türkeş demek gizli ve gerçek devlet demekti ve herkes kendini bu doğrultu karşısında dikkatli tutmak durumundaydı.

Türk milliyetçiliğinin kısa bir tarihçesi içerisindeki gerçeklik ve bu gerçekliğin en uç temsilini yapan Türkeş ve MHP'si, budur.

"Çağdaş" denilerek kamuoyuna empoze edilen milliyetçiliğin aslı budur.

"Ilımlı" denilen, *"siyaset bilgesi"* denilen, *"Türk ulusçluğunun hamisi ve babası"* ilan edilerek ardından gözyaşları dökülen Türkeş budur.

Gözyaşı döken, devlettir ve bunun için *"devlet mezarlığında, anıtmezara"* gömülmüştür ölüsü. Çünkü Türkeş, insanlığın görmemesi için daima gizlenmeye çalışılmış olan asıl devletin, kurulu düzenin temsilcisidir.

Türkeş budur ve bu Türkeş'i halklarımız hiçbir zaman unutmayacaktır. İnsanlık onu lanetle anmak için hep hafızalarında canlı tutacaktır. İnsanlığa karşı işlemiş olduğu saymakla bitmeyecek suçlarının hesabı vardır ve bu hesap, halklarımızın bağımsızlık-özgürlük ve sosyalizm savaşımında yankısını bulmaktadır.

Bilinir, tarihin yargısı acımasızdır ve bu yargıdan hiç kimse kaçınamaz. Ve tarih, Türkeş için hükmünü çoktan vermiştir.

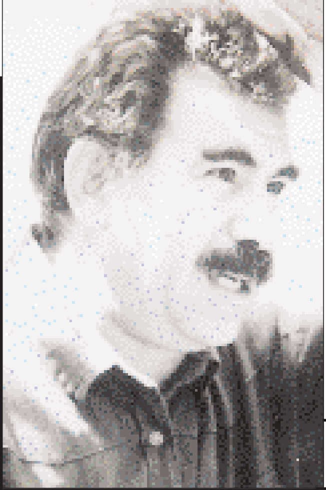
Faşist propaganda ve Türkeş

PKK Genel Başkanı Abdullah ÖCALAN yoldaş değerlendiriyor

"Nereden bakılırsa bakılsın; ister sosyolojik, ister ideolojik açılardan değerlendirilsin, Türk ulusçuluğunda bir Mustafa Kemal'in yeri vardır, bir Yavuz'dan bahsedilebilir, yine bir Alparslan'dan bahsedilebilir, ama Türkeş'in çapını böyle "Başbuğ" seviyesinde ele almak, Türk ulusu için çok ciddi bir katkıymış gibi değerlendirmek faşist propagandadan başka bir şey değildir."

Baştarafı 1. sayfada

bu duruma gelindi? Türkeş'in beslendiği zemin veya durum solun kan emiciliğinden geçti. Ama neden solu böyle kupkuru bıraktı da, kendisi böylesine palazlandı. Bu gerçekler Türkiye halkının kimliğini de, aydın gerçeğin de çok çarpıcı bir biçimde karşımıza çıkarıyor. Eğer aydın ölmüşse bu faşist gerçeklikle, Türkeş gerçekliğiyle ile bağlantılıdır. Aydını öldüren, aydını kurutan bu gerçekliktir.

Politikalaşma sürecine girecek Türk aydını, sol-sosyalist aydınına müthiş bir yüklenme yaptı ve 1980'lere doğru geldiğimizde de solu politikada safdışı bıraktı Türkeş. Nasıl safdışı bıraktı? Türkiye sol aydın enkazı üzerine görkemli gelişmeler ortaya çıkardı. Şimdi diyor, kitleselleştik, sıra bütün iktidarda. Eğer tedbir alınamazsa onunda yolu açılmıştır.

Türkeş milliyetçiliği; İttihat-Terakki ve Mustafa Kemal milliyetçiliğinin zemininde doğmuştur. Öyle "Başbuğ"dur, "ilktir", "yaratmıştır" demek, aşırı bir zorlamadır. 1944'lerdeki Hitler'in dünya çapındaki etkinliğinin en silik takipçisidir ve Türk ordusu içindeki bir kesim böyleydi. Türkeş'in kendisi de o ekibin içindeydi. Hitler eğer biraz başarılı olduğunda, Türk ordusunun geleneksel bir karakteridir hemen ondan yana bir tavır koydu. Dünyada hangi emperyalist veya hangi egemen güç yükselirse, Türkiye ona yönelik ve ordu içinde öncelikle bir taraf ortaya çıkar. Hitler'in zorlaması vardı. Türk ordusu içinde böyle bir kesim oluşmuştu. Türkeş onun bir subayıydı. Hitler'in Türkiye'yi Rusya'ya karşı nasıl kullanmak istediğini çok iyi biliyoruz.

Nitekim 1960'lara doğru geldiğimizde, Türkeş kurmay subayıdır. Amerika'da okumuş ve bir kontrgerilla öğretmeni olarak yetiştirilmiştir. Bunlar fazla işlenmiyor ve dile de getirilmiyor. Çok açık olarak 1950'lerden sonraki olası yükselişlere karşı Türkiye ve Ortadoğu'da olsun Türkeş'in bir kontrgerilla subayı olarak yetiştirildiğini biliyoruz. Sanıyorum, Menderes'in o zamanlar Moskova'ya yaklaşmasını Amerika kendisi için tehlikeli gördü. Yani aşılması gerektiğini biraz kararlaştığında veya mevcut kendisine bağlı bir ekibi daha güçlü bir biçimde görmek istediğinde önüne çıkan isim yine Türkeş'ti. Bağlantısı Amerika'dadır veya Amerika'nın da Türk ordusunun içinde hakim olduğu kesim Özel Harp Dairesidir. Bizzat kurdurmuştur. Burada çalışanların maaşını son dönemlere kadar ABD vermiştir.

Amerika'nın dünya çapında gelişen ulusal kurtuluş ve sosyalist hareketlere karşı geliştirdiği kontrgerilla bölümü Türkiye'de 1960'lara doğru geldiğimizde ifadesini Özel Harp Dairesi'nde buluyor. Türkeş bunun en gözde eğitilmiş, öğretmen subay rütbesini alan birisidir ve toplumla ilişkiler bölümüne kuruyor. Bu Özel Harp Dairesinin ilk ele aldığı iştir. Ve bunun bu oluşumun ne anlama geldiğini biz biliyoruz. Buradan çıkan faşistlerin de ne anlama geldiklerini, Türkiye'yi nasıl kasıp kavurduklarını da biliyoruz. Bu kadar somut bir biçimde ilişki temelinde devreye giriyor. Yine 27 Mayıs darbesinin etkili bir subayıdır. Aslında 27 Mayıs'ın bütününü ele geçirmek istiyor, ama aşılıyor. Artık orduyla fazla bu işi yürütemeyeceğini veya tümünü ele geçirerek sağlamayacağını bildiğinden bir de İnönü faktörü var. Sosyal demokratlarla veya CHP'siyle onları aşarak gerçekleştiremeyeceğini biraz görünce kendisine göre bir siyasi oluşuma doğru gidiyor.

Bu siyasi oluşumun çok açık bir özelliği var: 1960'lardan özellikle 1965'lerden sonra Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'nin kuruluşu değil de, Türkeş'in ele geçirme tarihidir. Geliştirdiği bütün ideoloji ve örgütsel faaliyetler, o dönemin yükselen solunun bitirilmesine yöneliktir.

1980'lere doğru geldiğimizde bunu önemli oranda başardı. Başarması ile birlikte itibarı gelişti, partisi kitleselleşti. Eğer sol hâlâ bir şeyler anlamak istiyorsa, kendisi ile savaşan gücün konumunu çok iyi açığa çıkarmak zorunda. Yani ikide bir salt ordudan ayrı, devletten ayrı bir Türkeş tahlili ile sol-solculuk yapılamaz. Bu ayırımı iyi koymak gerekiyor. Bu adamın kökeni böyle, yetişmesi böyle, görevlendirilmesi de böyle. Orduda albaylığa kadar çok gelişkin bir rolün sahibi olarak karşımıza çıkıyor. Ondan sonra çok ciddi bir siyasi aksiyon olarak devreye giriyor. Ve solun yükselişine karşı ordu ile, yani Özel Harp Dairesi ile çok sıkı ilişkiler içinde. Solun provoke edilmesinden tutalım katliamlara kadar işlerini sağlam götürüyor.

1980'lerde *"fikrimiz iktidarda, kendimiz içerde"* belirlemesi önemlidir. Şimdi bu kuvveti oluşturdu. Yine ordu içinde de ağırlığı var. Bugünkü çeteler meselesini göz önüne getirirsek, nizami orduya karşı kendi özel ordusunu ortaya çıkardı. Tabii ki, ordunun nizami yapısı bunun karşısına alacaktır. Fark buradadır. Türkeş tipi örgütlenme ile klasik ordu örgütlenmesinin bir çatışması sonucun böyle geliştiğini biliyoruz. Tabii aralarındaki ilişki son dönemlere kadar da devam etmiştir. Şimdi bunun ordu ile çelişkisi veya ordu ile ilişkisinin çok zayıf olduğunu göstermez. 27 Mayıs'ta öyle; iki kesim birbiriyle çatıştı. Birbirlerinini idamla yargılamaya kadar götürdüler. Ama aynı kurumun içinden geliyorlar. İlişkileri ve çelişkileri bu kadar içiçedir. Aslında 1980'lerdeki yargılamalarda biraz buna benziyor.

1990'lara doğru geldiğimizde ise, sol artık devre dışıdır. Bir kitlesel hareket olmaktan çıkarılmış, çok dar bir aydın hareketi ve kalan gruplarından varlığını sürdürmesi şurada kalsın, olası sağlıklı bir solun gelişmesi önünde engel gibi bir konumları vardır. İşte, tam da bu noktada yükselen bir Kürt ulusal kurtuluş hareketini burda ortaya koymak gerekiyor.

15 Ağustos Atılımı bilindiği üzere Türkeş'in içerde olduğu ve fazla karşısına alma imkanını objektif olarak yakalamayacağı bir durumdu. Yani, bir yandan gafil yakalanma durumu söz konusudur. Aslında PKK hareketinin bir ilginçliği de burada.

Sola karşı 1965'lerden itibaren çok örgütlü bir özel savaş söz konusu ve bu 1980'lerde tam sonuç veriyor. 15 Ağustos Atılımı'nda ise Türkeş'in mekanizması devrede değil, içerdedir. 1990'lara doğru geldiğimizde ordu ciddi bir zorlanmayı yaşadı. Türkeş o zaman yavaş yavaş devreye giriyordu. Eğer hatırlanacak olursa sürekli, *"bu işin özel örgütü olmalı"* diyordu. 1990'lardaki söylemi budur. Artık bu işi ordunun götüremeyeceğini anlayınca, 1990'lardaki serhildanlar, yükselen gerilla süreciyle kanıtlanınca bilindiği, gibi Özal yöntemlerinin tasfiyesine girildi. Aslında klasik nizami orduyu jandarma temsil ederdi. Bahsedilen süreçten itibaren klasik ordunun Kürdistan'daki yükselen devrimci süreç ve gerilla karşısında yaşadığı bir zorlama vardı. Zaten birçok generalin tasfiyesi ve başarısızlığı bununla bağlantılıdır.

Osmanlı'da da kural budur, başaramadı mı gider. Şimdi burada bir iktidar değişti. 1925'lerdeki isyanın tasfiye edilmesinde olduğu gibi İnönü-Demirel ittifakı ve bunların arkasındaki genelkurmay, tıpkı Maraşal Çakmak gibi, bir Güreş söz konusudur. En sert bastırmadan yana. İşte bu noktada Türkeş yoğun bir biçimde devreye giriyor. Devreye giren, özel ordu ve özel timler. Korucular ve polis ile olan ilişkiler çok yoğun bir biçimde geliştiriliyor. Yine ordu içinde çok sıkı ilişkiler geliştiriliyor. Müthiş bir faili meçhul cinayetler dönemi başlatıldı. Tıpkı 1970-80 arasındaki sol cinayetlerin geliştirilmesi gibi. Bu Türkeş'in Özel Harp Dairesi ile bağlantılı olarak icra ettiği en iyi sanatıdır.

Nasıl ki, Türkeş, ordu desteğiyle solu ağır bir yenilgiyle yüz yüze bıraktıysa, bu faşist çete, yine ordu desteğiyle 1990 sonrası üzerimize ağır bir biçimde geldi. Olağanüstü maddi imkanlar kendilerine sunuldu, yine binlerce kadro hizmetlerine verildi. Ve ilk işleri tıpkı sol öğrencileri, sol aydınları, sol işçileri, emekçileri katliamdan geçirmeleri gibi, bundan on kat, hatta yüz kat ağırlıklı bir biçimde Kürt yurtseverlerine, Kürt aydınlarına, Kürt köylülerine yöneldiler ve binlerce insanın katliamı gerçekleştirdiler.

Bu katliyamları daha iyi ortaya koymak gerekiyor. Çünkü Türkiye'de eğer bir tarih yapılacaksa ve bir tarih yazılacaksa biraz işi kalın çizgileriyle ortaya koymakta büyük yarar var. İşte, Türkeş bunu sağladı.

Sürekli şunu şöylüyordu: *"Verin, ben bu işi altı ayda yapayım."* Aslında altı ay değil, kirli savaşın yürütülmesinde son üç yılın en üst düzeyde kurmay temsilidir. Biliniyor, Tansu Çiller bütün direktifleri Türkeş'ten alıyordu. Gerçek başbakan Türkeş'in kendisiydi, bunu bilmeyen yok. Ama bunu doğru bir biçimde ortaya koymamaları ayrı bir mesele. Trilyonlarca para akıttılar, ama başaramamaları ayrı bir şey. Orduyu da zorladılar ve yüzbinleri aşan bir çeteler oluşumuna gittiler. Örneğin, bu çeteleşmenin en küçük bir parçası Bucak çetesidir. 20 bine yakın silahlı adamı var ve her türlü faşist artıkları yanında barındırıyor ve birçok katliamı buradan yöneltildiğini gazeteler yazıyor. Orada yakın bazı köyler var; ne kadar insanı toprak altı ettiklerini tarih herhalde ilerde daha iyi gösterecektir. Yine Şırnak, Hakkari, Yüksekova ve Diyarbakır'da böylesine kapsamlı çete odakları var. Kürdistan'daki çetelerin benzerleri, fazla olmamakla birlikte Türkiye'de de vardır. Aslında bu çetenin Kürdistan'ı bir tarafa bırakarak Türkiye'ye yönelik, biraz da Türkiye sınıf dengelerini zorlayan bazı kısımlarına yöneldi. İşte, mevcut iktidar dengeleri özellikle Ecevit'in Baykal'ın ve Mesut Yılmaz'ın iktidar olanakları daha az durumda olmasından dolayı meseleyi gündemleştirdiler yoksa örtbas ediyorlardı. Hepsi bir yerde suç ortaklığı içindeydi.

Şimdi Türkeş için *"en büyük Türk"* deniliyor. Cumhuriyet tarihinde Atatürk'ten sonra en kapsamlı devlet töreni kendisine yapıldı. Ve anıtkabir karşısında da kendisine bir kabir yapıldı. Oğul Türkeş ise şunu söyledi: *"Alparslan, Fatih, Kanuni Sultan Süleyman ve Atatürk'ten sonraki en büyük Türk."* Şimdi eğer Türkiye'de bir sınıf hareketini çözmek istiyorsak, Türkiye halkına bir kimlik vermek istiyorsak bu "Başbuğu" kimin "Başbuğu"? Ne kadar Türk halkının Başbuğu'dur. Eğer değilse Türk halkı kimliğini nasıl bulacak, kendi moral değerlerini hangi siyasal kimlikle arayacak? Var mı ortalıkta Türkeş ayarında bir halk liderliği? Peki bu faşizm karşısında halkın alternatifi ne olacak?

Şunu dile getirmeye çalışıyorum: Türkeş sonuca gidemedi. Mücadelemiz karşısında nefessiz kaldı. Bütün gücüyle son nefesine kadar, bu işin peşindeydi. *"Neden bunu öldüremedik, neden bunu imha edemedik?"* Bizim imha edilmememizden dolayı adeta çıldırıyordu. Bu onun için oldukça önemli. Çünkü varlığı, 1990 sonrasında uyanan Kürt sesiyle eğer yaşayacaksa, eğer "Başbuğu"lu bir anlam ifade ediyorsa bunun sonuca gitmesi gerekiyordu. Yetmedi nefessiz kaldı, onun sonunu getirdi.

Dikkat edilirse cenazesindeki tek önemli slogan şuydu: *"Başbuğu ölmez, vatan bölünmez."* Burada komünizm ve sosyalizm aleyhinde bir şey yok. Sadece *"vatan bölünmez"* ve bundan kastettikleri ise bizim hareketimiz ve Kürdistan ulusal mücadelesidir. Ve "Başbuğu"nun bu temelde ölmeyeceğidir, ama ölmüştür.

Bundan sonrası ne olabilir? Süreç biraz karmaşık. Faşistlere özellikle, oğul Türkeş'e ilişkin bir-iki şey, birkaç uyarı yapmak istiyordum. Aynı zamanda orduya da birkaç uyarı yapmak gerekiyor. Çünkü işler o kadar basit ele alınacak durumda değil.

Son dönemde genelkurmayın Türkeş ile bağlarının gevşetilmesini anlamlı buluyorum. Susurluk olayının bazı askeri çevrelerin yaklaşımları çerçevesinde geliştiği kanısındayım. Sivil politikacıların ne böyle cesaretleri, ne de böylesine ufukları vardır. Kesin bir şey söyleyemiyorum, ama kesin bir ihtimal varsa o da ordu içindeki bazı çevrelerin kuvvet vermesiyle birlikte bu sürecin başlamasıdır.

Ordunun hedefi ne olabilir?

Şüphesiz, hedefin en önemli parçası Türkeş ve tayfasıyla bağlarını gevşetilmesidir. Bu Türkiye için önemlidir. Benim orduyu övme gibi bir durumum yok. Hiçbir dönemle kıyaslanmayacak kadar, ordu bugün tarihin en büyük operasyonunu bize karşı yürütüyor. Ama bütün bunlar benim realiteyi gözardı etmemi gerektirmiyor. Eskisinden biraz daha farklı bir rota çizmeye çalışıyor. Ordunun politikleşmesi; ordunun giderek siyasi uyanışı veya giderek siyasi bir hamle yapma ihtiyacını duymasıdır. Şimdi bu nasıl gerçekleşecek? Elbette ki, Türkeş'i aşarak gerçekleşecektir. Türkeş veya hareketi ordunun politikacılığını ağırlıklı olarak yürütme iddiasında olan biri ve 30 yıla yakında yürüttü. Darbenin önemli bir şefi olarak yürütmek istedi. En üst düzeyde 1960'larda yaptığı politikadır. 21 Mayıs vardır sanıyorum, yine 14'ler hareketi var. Bunlar hep politikadır. Ordu buna yatıyor, ama başarısız kaldı. Daha sonra ordunun içinden aldığı gücü (ki bir bölümünden tüm orduyu demiyorum), 30 yıldır sola kan kusturarak ve en sonunda ise, Kürt ulusal kurtuluş hareketine kan kusturarak bunu sonuca götürmek istedi. Tarihi açıdan Türk halkı için demiyeceğim, Türk ulusu açısından bu ne anlama gelir? Bana göre bunu aydınlatmakta yarar var. Çünkü ciddi yanılgılar var. Faşist propagandanın çok ciddi bir gelişmesi ile karşı karşıyayız. Gazetelere, televizyon kanallarına bakın. Malesef yaltaklanmayan kalmadı. Bu bir halk canisidir. Halkın taze umutlarını en aşağılık yöntemlerle ve Amerika'dan aldığı derslerle katletmiştir.

Kamuoyununda biraz hafıza kaybının oldukça geliştiği kanısındayım. Bunun aşınmasını da önemle vurguluyorum. Bu Türkiye halkına, Türk ulusuna bir şey kazandırmaz. Ben, Mustafa Kemal'in Türk ulusculuğuna bir katkı yaptığına inanıyorum. Bunu çok açıkça belirtiyorum ve bu Mustafa Kemal'in tarihi bir kişiliğidir. Fakat Türkeş Türk ulusçuluğuna ne katkı yapmıştır? Ancak solu vurmuştur. Halbuki sol Türk uluslaşmasının en sağlıklı, en uygun, en kültürlü-entellektüel kesimidir. Şimdi Türk ulusunun gövdesinden böyle bir saçağı koparmakla veya "Başbuğu" olmakla acaba Türk ulusçuluğuna ciddi bir katkı yapılıyor mu? İşte, sanki Türkiye'ye çok büyük hizmetler yapmış gibi değerlendiriliyor. Nereden bakılırsa bakılsın, ister sosyolojik, ister ideolojik açılardan değerlendirilsin, Türk ulusçuluğunda bir Mustafa Kemal'in yeri vardır, bir Yavuz'dan bahsedilebilir, yine bir Alparslan'dan bahsedilebilir, ama Türkeş'in çapını böyle "Başbuğ" seviyesinde ele almak, Türk ulusu için çok ciddi bir katkıymış gibi değerlendirmek faşist propagandadan başka bir şey değildir. Ama gerçeği fazla açıklığa kavuşturamaz.

Türkeş bize karşı bir şeyler yapmak istedi. Çok açık, çok feci cinayetler geliştirdi. Savaşı çok kirli boyutlara getirdi. Türkiye soluna, Türkiye aydın kesimine çok kirli bir özel savaşı dayattı ve bunun etkileri hâlâ ortada. Adeta Türk insanının beyninin, ruhunu kuruttu. İşte, insanı böyle acımasız katletmek, özel örgütler oluşturmak, işkence yöntemlerini geliştirmek bir başarı mıdır? Elbette bütün suçu Türkeş'e yüklemiyorum. Bunun sınıf temelleri, ABD'si, Batısı da vardır.

Siyaseti kirletti, hatta orduya kirletti. Bu konuda ordu biraz şaşkın. Türkeş'in tarzını pek çağımızla, güncel olarak da Türkiye gerçeğiyle bağdaşmayacağını çok iyi görüyor. Adam daha da ileri gitmek istiyor. Yani bu yöntemle sanırım tamamen Türkiye'yi çağdışı bir konuma getirecek. Çağdışına gelmiş bir Türkiye'nin yaşayıp yaşamayacağı sorulabilir? Bugünkü Türkiye'nin bunalımlı durumunda Türkeş'in payı büyüktür.

Yeni bir gün, yeni bir yaşam

15 Kasım 1983

Gelişen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, ülkemizin Büyük Güney parçasında, ülke pratiğine hazırlık aşamasına girdi. Ben de Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gereklerini yürütmek için bu alana gelen ve hazırlık çalışmalarına katılan unsurlardan birisiyim. Buraya gelmemizle birlikte yaşadığımız gerçekleri, olayları dile getirmek için bu yazıyı kaleme alıyorum. Bulunduğumuz alanın coğrafik, sosyal, siyasal birçok özelliğinin yanısıra, ulusal direnişi yürütmek isteyen insanlarımızı tanıtmaya, anlatmaya çalışacağım.

Söz konusu alan oldukça stratejik bir konuma sahiptir. Dört tarafı dağlarla, ormanlarla çevrili bu alana, her yerinde coşkun coşkun akan sular eşlik etmektedir. Böyle bir alanda bizler bir yanda dağlarda zorlu doğa koşullarına karşı savaşım verirken, diğer taraftan düşmana karşı savaş için hazırlıkları sürdürüyorduk. Bulunduğumuz alan da, doğanın zorluklarının yanısıra güzellikleri de alabildiğine canlı ve coşturucuydu. Sabahleyin erkenden şafağın doğuşuyla birlikte her tarafı kaplayan kızıllıkta tür tür kuşların ahenkli ötüşüne, alacalı-bulacalı kelebeklerin renk renk çiçeklere konması eşlik ediyordu. Bizler burada bağımsızlık ve özgürlüğümüze doğru adım atarken, geçimlerini sağlamak amacıyla soğuk, kar, yağmur demeden yaz-kış kaçakçılar, kervanlarını yürütürler.

Bu dağlarda devrime hazırlık yapan, direniş mücadelesini yürütmek isteyen partizanların kaldıkları sığınaklar, küçük küçük kulübeler insana kurtarılmış bölgeleri hatırlatır dersem herhalde doğru olacaktır. Bu kulübelerde, ülkeleri uğruna yaşamlarını adayan, fedakar, cesur, güçlü insanlar yaşıyor.

Bu topraklar üzerinde şehit düşen arkadaşlarımız engin vatan sevgisini sergilemenin yanısıra, direnişin sembolü olarak da sürekli canlılar. İşte, bu topraklar üzerinde şehit düşen **Yaşar ORGAN** yoldaşımız, bu alanda kurulu bir kampa verdiği adıyla unutulmaz kılınmıştı. Ve biz Yaşar Organ Kampı'nda 12 arkadaş kalıyorduk. Havva, Rojîn, Azime, Delal, Zelal, Xezal, Aydın, Aziz, Ömer, Metin, Sami… Biz 12 arkadaş, tüm yaşamı ve çalışmayı olduğu gibi, neşemizi, heyecanımızı, üzüntülerimizi de paylaşıyorduk. Bütün bu arkadaşlarla, yaşadıklarımızı, paylaştıklarımızı dile getireceğim. Ama önce biraz yol süreci üzerinde duracağım…

Büyük Güney'e geçmek için İ…'dan geçmek zorundaydık. Fakat bu yolu yaya olarak geçmek, büyük bir güç istiyordu. Özellikle de mevsimin kış olması, bizlerin yaklaşık 2 yıldır uzun yürüyüşe çıkmamış olmamız, yolculuğu daha da zorlaştırıyordu. Biz de 6 arkadaş olarak yürüyüşe hazırlandık (Bunlardan ikisi bayan, dördü erkekti. Biri parti düşmanı, hain özellikler taşıyan biriydi). İşte, böyle bir grup olarak oldukça kötü bir havada yolculuğa başladık. Karla, soğukla, boğuşa boğuşa gerçekleştirdiğimiz yolculuğumuz bir yandan zevk verirken, öte yandan da bir süre sonra rehberimizin de yolu kaybetmesi bizi oldukça zorladı. Üstelik de bu yaşlı parti düşmanı bir yandan ayağı ağrıdığı gerekçesiyle arkada kalıp grubu zorlarken, diğer yandan da kendini zavallaştırarak devrimci militanlardan yardım dilenmesi tepkimizi çekiyordu. Bu arada rehberimiz kaybettiği yolu bulamamış, herkes büyük çaba ile yolu aramaya koyulmuştu. Etrafa büyük bir sessizlik çökmüştü. Bir de havanın giderek ağırlaşması, sisin her tarafı kaplaması bu sessizliği daha da büyütüyordu. Hepimizin aklına donarak ölme ihtimalinin ürkütücülüğü düşmüştü. Devrimcilerin ölümü böyle olmamalıdır, diyorduk.

Tehlikenin giderek büyümesi üzerine harekete geçtiğimiz İ... köyüne dönmeye karar verdik. Ancak hepimizin birden aynı tempoyla hareket etmesi imkansız olduğundan aramızdan bir erkek bir bayan iki arkadaşın köye dönerek donmamamız için gereken hazırlıkları yapmasını kararlaştırdık. İki arkadaş bizden epey uzaklaşmışlardı, biz geride aramızda hain Davut ile birlikte kalmıştık. Hava ağırlaşmış, karanlık basarken lapa lapa da kar yağmaya başladı. Üstelik bu hainin oldukça yavaş yürümesi ilerleyişimizi büyük oranda zorlaştırıyordu. Sürekli soğukta onu beklemek zorunda kalıyorduk. Üstelik de böyle bir havada sudan iki kez geçmek zorunda kalmak durumu daha da zorlaştırıyordu. Tam da bu durumda hain yürüyemeyeceğini söyledi. Rehber arkadaş da hem yolu bulamadığı, hem de hainin bu tavrından dolayı iyice çileden çıkmıştı. Ortalıkta büyük bir kızgınlık rüzgarı esiyordu. Bense bir taraftan düşünürken, diğer taraftan da rehberimizi iknaya çalışıyordum. Böyle bir durumda sudan geçtik, iyice ıslanmıştık. Fakat yine de devrimciler için bu yürüyüş, bir zevk, bir tecrübe aracıydı. Bu durumda epey yol aldık ancak oldukça yorulmuştuk. Sabahleyin beşte yola çıkmıştık, saat gecenin 11'ini bulmuştu. Böyle bir yorgunluk içindeyken arkamızdan gelen hainin gözükmediğini farkettik. Beklemeye başladık. O anda durmadan çakan şimşekler adeta her tarafı aydınlatıyordu. Yolun kenarındaki uçurumun başında duran kayaya çarpan şimşek, dev gibi kayayı yuvarladı. O anda öyle bir yankı doğdu ki, sanki gök çöktü de, biz karlar altında kaldık gibi geldi bize. O anda bir ses duydum, ismim çağrılıyordu, bir ses imdat istiyordu. Etraf karanlık olduğu ve gözlerim kardan kamaştığı için kimseyi göremiyordum. Rehber de epey ilerlemişti. Tek başıma kalmıştım, bir daha ses gelince yardıma koştum. O hain yere düşmüş kalkamıyordu. Kendisini yere atan, yardım dileyen haini nasıl kaldıracağımı bir an düşündüm. Hain fiziki olarak benim iki katımdı. Ancak benim kafamdan asıl geçen devrime ihanet eden bu haini kurtarmak değildi. Partinin durumunu, dönemin bir devrimciden ne beklediğini düşündüm. Hain ise o anda iyice zavallılaşarak bir devrimciye yalvaran ve ondan yardım bekleyen bir konumdaydı. Partinin verdiği görev gereği bu haini yerine ulaştırmamız gerekiyordu. Sonunda kan-ter içinde kalarak onu yerinden kaldırdım. Evet, bu insan ihanetçi ve parti düşmanıydı ancak yargılanmalı, partiye ve halka hesap vermeliydi. Bunun için verdiği tüm eziyetlere o an dayanmalıydık. Sonuçta tekrar yürümeye devam ettik, rehberimize ulaştık. Bir yandan açlık, diğer yandan soğuk, üstelik de elbiselerimizin ıslaklığı nedeniyle iyice içimize işleyen soğuk, bizi bitap bırakmıştı. Her tarafa hakim olan sessizlik içinde bir mola vermeye karar verildi. Mola sırasında rehber arkadaş, geçmiş deneyimlerinden bazı örnekler verdi. Canlı anlatımları ile hem bizleri neşelendiriyor, hem de moral veriyordu. Hain bile bu ortamdan etkilenerek *"tüm çabamı göstererek sizlere zorluk çıkarmayacağım"* dedi.

Moladan sonra yürüyüşe tekrar devam ettik. Biraz sonra çok uzaklardan tek tek silah sesleri gelmeye başladı. Rehber arkadaş, *"yavaş yavaş yürümeliyiz"* diye uyardı. Silah seslerinin düşmana ait olabileceğini düşünürken, bir ses kulağımıza geldi. Rehberimizin ismini çağırıyorlardı. Rehberimiz de bu çağrıya silah sıkarak cevap verdi. Karşıdan gelen silah seslerini arkadaşların çağrıları eşlik etti. Gelenler iki arkadaş ile birkaç peşmergeydi. Arkadaşlardan biri Kemal, diğeri Hasan'dı. Donmadığımıza o kadar sevinmişlerdi ki, ne yapacaklarını şaşırdılar. Bir arkadaş yanlarında getirdikleri atları göstererek *"binin"* dedi. Köyden yarım saat uzaktaydık, ancak yorgunluğumuz o kadar artmıştı ki bu öneriye sevinerek cevap verdik. Atlarla köye doğru yol alırken, umut ve sevinç doluydum. Militanlar hiçbir zorlukta birbirlerini yalnız bırakmayacaklarını bir kez daha kanıtlamışlardı. Köye vardığımızda geçimini kaçakçılıkla sağlayan yoksul bir köylü ailesinin evine konuk olduk. Evde başka köylüler de toplanmış sohbet ediyorlardı. Bizler ise yorgunluğumuzu arttıran soğuğun etkisinden yavaş yavaş kurtulmaya çalışıyorduk. Yola tekrar koyulana kadar o gece köyde dinlendik.

Güney'den iki militan daha gelmişti. Bizleri gideceğimiz alana götüreceklerdi. Bizler ise çok yorgun olduğumuzu, takatsız kaldığımızı belirtiyorduk. Henüz ham olduğumuz için yorgunluğumuzun etkisi de fazla oluyordu. Bizler birkaç güne kadar yola çıkamayacağımızı ileri sürerken, H. militan *"yürüyebilirsiniz, zaten yarın yola çıkarız"* diyerek moral ve azim veriyordu. Gerçekten de sabahleyin saat 4'te, Beşir, Halit, Halil, Faysal, Cuma, Musa, ben ve ihanetçi Davut'tan oluşan grubumuz yola koyulduk. Bir gün önceki yürüyüşte iyice su toplayan, yanan ayaklarımızın üzerine zorlukla basıyorduk. Bizleri yürüten ülke sevgisi ve inançtı. Bir süre yürüdükten sonra iyice açıldık, artık kar, çamur demeden ilerliyorduk. Ancak yanımızdaki ihanetçi yürüyemeyecek durumda olduğundan atla geliyordu.

Yürüyüş sırasında arkadaşlar sürekli yardımlaşıyor, birbirlerinin moral ve azmini yükseltmeye çalışıyorlardı. Aramızdaki iki arkadaşın ayakkabıları çok kaygan olduğundan neredeyse iki adımda bir düşüyorlardı. Ancak yürüyüş sırasında özellikle de biraz tecrübe ve birikimi olan arkadaş, anılarını, diğer ulusal kurtuluş mücadelelerindeki deneyimleri aktararak hem moralimizi yüksek tutuyor, hem de bizi bilgilendiriyorlardı. H. militan, ülkemizin iki parçasını birleştiren sarp dağlarda, iki üç metre kar altında nasıl kaybolduğunu ve sonunda nasıl kurtulduğunu anlattı bize. Yol boyunca birçok anı ile bizlere direnç aşıladı arkadaşlar. Böyle bir hava içinde dağları, tepeleri aşarak, kimi zaman yağmur, kimi zaman yoğun kar yağışı altında yolculuğumuzu tamamladık. Yolculuğumuz 12 Aralık akşamı bir grup bayan arkadaşın da bulunduğu kampta sona erdi. Etrafı dağlarla, ormanlarla ve coşkun akan sularla çevrili bu kamptaki partizanlar, insana birçok şeyi hatırlatıyordu. Kamplardaki arkadaşların bizleri güleryüzle karşılamaları, yaşadığımız tüm zorluklara karşı ülkeye, dağlara duyduğumuz sevgiyi daha da arttırdı. 23 Aralık'tan itibaren bu kampın çalışmalarına katıldık. 3-4 gün kaldıktan sonra (Ben, Azime, Zelal ve Havva)'dan oluşan bir grup bu kamptan ayrılarak iki buçuk saat ötede olan ve henüz onarılmamış bir kampa geldik. Stratejik bir konumda olan, özellikle İran-Irak geçişinin burası üzeri yapılması nedeniyle, bu kamp bir arı kovanını andırıyordu. Kampta bizden önce onarım yapmak amacıyla gelen 5 partizan bulunuyordu. Halit, Ömer, Metin, Sami ve Bezir isimli bu partizanlara biz de eklendik. Bir taraftan kampı onarmaya çalışırken, öte yandan diğer faaliyetler için de hazırlık yapıyorduk. Bu faaliyetlerin tamamlanması ile bir devrimci için temel gıdası olan eğitim hazırlıklarına giriştik.

Eğitim çalışmaları tüm arkadaşların katılımı ile devam etti. Burada devrimciler için gerekli olan diğer eğitimlere de devam ediyorduk. Özellikle uzun yürüyüşler yapıyorduk. Bu yürüyüşlerde bizler için unutulmaz olan anılar da yaşanıyordu. Bunlardan biri yaklaşık beş-altı saat sürecek bir yürüyüşte yaşandı. Yürüyüş esnasında zaman zaman peşmergeler karşımıza çıkıyordu. Onlar bir bayanın elinde silah dağa çıkmasına oldukça yabancı oldukları için, görür görmez biz bayanlar saklanıyorduk. Peşmergelerin bulunduğunu haber alır almaz 500-1000 metre uzaktan saklanıyor, kimi zaman saatlerce pusuda kalıyorduk. Feodal zihniyet ve aşiretçiliğin baskısından kurtulamayan bu insanlar, kadınların elde silah dağda savaşmasına alışamıyorlar, hatta küçümsüyorlardı. Bu nedenle yürüyüşlerimizde sık sık böyle gizlenmeler yaşanıyordu.

Bayanlar olarak bizler iki ayrı kampta kalıyorduk. Çalışmalarımızı da bulunduğumuz kamplara göre yürütüyorduk. Her kampta bir birim sorumlusu yer alıyordu. Ve grup sorumluları kendi aralarında bir plan hazırlayarak yürüyüş sırasında uygulamaya koymaya karar vermişler, bizim haberimiz yok… Gruplardan sadece sorumlular plandan haberdar. Böyle bir durumda yürüyüşe başladık. Epey yol aldıktan sonra yürüyüşe önderlik eden komutan arkadaş, pusuya hazırlanmamızı, kendisinin hiç karışmayacağını, bayanların bunu düzenlemesini istedi. Bizler de pusu yerinde hazırlıklarımızı tamamlayarak beklemeye başladık. Yol kesme, saldırı, savunma grupları olarak ayrılmıştık. Sonunda 4 kişilik bir bayan grubunu pusuya düşürerek teslim aldık. İki-üç aydır görmediğimiz bu arkadaşlarla böyle bir durumda karşılaşmak bizleri sevindirirken askeri taktikleri başarıyla uygulamamız da büyük sürpriz yaratmıştı. Daha sonra iki grup birleşerek yola koyulduk. Bir buçuk-iki saat yürüdükten sonra mola vererek hem dinlenmek, hem de pusu eyleminin değerlendirmesini yapmak istedik. Değerlendirmenin ardından kampa dönmek için yola koyulduk. Bizler diğer arkadaşların kaldığı kampı tanıyorduk, onlar ise bizimkini bilmiyorlardı. Bu nedenle kampın deşifre olmaması için her zaman kullandığımız yol yerine, başka bir yola vurduk. Daha yüksek tepelerden, kaldığımız kampın üst kısımlarından geçtik. Diğer gruptaki arkadaşlar merakla soruyorlardı, *"sizin kampınız nerede?"* diye. Uzaklardan kampın görünmesi üzerine de *"bu sizin kamp değil mi?"* diye sordular. Biz de *"hayır, TKP"*'nin cevabını verdik. Kendi kampımızdan iki saat kadar uzaklaşmıştık. Her grup komutanı kendi grubunu alarak kampına doğru yola koyuldu. Diğer gruptan ayrıldıktan yarım saat sonra arkadaş sığınağa benzer bir yer bulduklarını söylediler. Merakla hepimiz toplandık. İki arkadaş sığınağa girerek içindeki eşyaları çıkarmaya başladılar. Komutan arkadaş herkesin eline bir-iki eşya alarak yola koyulması emrini verdi. Bu halde yürümeye başladık. İlginç bir görüntü vardı: Raxtı, silahı olan gerillaların ellerindeki kap-kacaklar ilginç bir manzara oluşturuyordu. Bir yerden göç edenlere benziyorduk.

Aradan 15-20 gün geçmişti, bir haftaya yakın bir süredir yürüyüşe çıkmamıştık. Komutan arkadaş (Aydın) yürüyüşe hazırlanmamızı istedi. Gruptan üç arkadaş

Devamı 23.sayfada

Arşivin dilinden

"Bir halkın, özellikle de ulusal kurtuluş mücadelesi veren bir halkın başına gelecek feleketlerin en büyüğü; tarihinin düşmanları tarafından yazılmasıdır." Kürtler için ise, yakın bir süreye kadar durum bundan daha olumsuzdu. Bırakalım kendi tarihlerini yazmaları veya düşmanları tarafından yazılmasını, adları bile tarihten silinmek isteniyordu. Müthiş savaşmalarına rağmen, nasıl yok olduklarını bile tarihin yazmadığı kavimlere benzer bir şekilde, fiziksel imhanın yanısıra, belki de ondan daha tehlikeli bir biçimde bilinçlerden yokedilmek isteniyordu. Ancak günümüzde Kürtler ve ülkeleri Kürdistan, insanlık tarihi açısından çok kısa sayılacak bir süre içinde tarih sahnesine büyük bir dönüşü gerçekleştirdiler.

PKK'nin ortaya çıkışı ve başlattığı mücadeleyle birlikte, Kürt ülkesinin tarihinin yeniden belirlenmesi gibi geçmişi de gün ışığına çıkartılmaya, aydınlatılmaya başlandı. Bu *"tarihi yeniden yaratma hareketinin"* önderi, Parti Önderliği, partimizin öyle sıradan bir hareket, eylem örgütü değil, kaybedilen tarihi yeniden yaratma, tarihle güncelliği birleştirme hareketi olduğunu vurgulamaktadır. *"Tarihsizlik en büyük güçsüzlüktür"* diyen Parti Önderliğimiz, bütün parti tarihimizin de bu güçsüzlüğü ortadan kaldırmanın yanısıra bunu bilinçlere kazıma eylemi olduğunu belirtiyor. Bugün gerçekten gelinen aşamada Kürt ve Kürt ülkesi tarih sahnesine büyük bir geri dönüşü yaşarken, tarih yazımında da köklü bir altüst oluş süreci gerçekleşiyor. Tarihin akışına olduğu gibi, yazımına da yine büyük savaşıyla bu sürecin yaratıcısı olan partimiz müdahale edecek.

Nitekim bugün Kürdistan'ın ordumuz ARGK denetimindeki kurtarılmış topraklarında, *"tarihi yeniden yaratma hareketinin"* ilk savaşçılarının bıraktıkları ve artık tarih olan belgeler gün ışığına çıkartılıyor. 1982'de yapılan **II. Kongre**'den sonra ülkeye dönüşü gerçekleştiren PKK savaşçılarının bıraktıkları belgeleri, ***"PKK nasıl PKK oldu?"*** bilincini beyinlere kazıyarak tarihle günceli, güncele tarihi birleştirmek için parça parça yayınlamaya çalışacağız. Bu amaçla, bu sayımızdan başlayarak 1982 sonrası ülkeye dönüşü gerçekleştiren ve çoğunluğu bugün şahadet mertebesine ulaşmış olan PKK savaşçılarının günlük, izlenim, not ve anma yazılarını yayınlıyoruz.

Anıları, tarihi yeniden yaratma hareketimizin vazgeçilmez yol göstericileridir.

Weşanên Serxwebûn

Yeni bir savaş ve siyaset dili

"Önderlik, gücünü tarihten ve yaşamın bizzat kendisinden almaktadır. Tarihin ve yaşamın etkin temsilciliğini yapmaktadır."

Baştarafı 1. sayfada

Politika nedir gerçekten? Antik Yunan'dan bu yana, devlet yönetme yöntem ve tekniklerinin bir bütünü olarak tanımlanmıştır. Demek ki, politika ile devlet olgusunun kesin bir ilişkisi vardır. Veya en azından onun en mükemmel gerçekleşme biçimi, devlet yönetme tarzında ortaya çıkar. Öte yandan, savaşın da mesela, politika yönteminin yoğunlaşmış bir tarzda uygulanması gibi, yine son derece doğru bir tanımı yapılmıştır. Savaşın da, devlet olma durumuyla bir ilişkisi olduğuna göre, bu tanımlar birbirini geçersiz kılmıyor. Ancak sadece devlet yönetmek durumunda kalanların politika yapmadığını hepimiz biliyoruz. Öyleyse, sıradan bir yurttaşın politik olması durumunu hangi tanımla açıklayabiliriz?

Devlet yönetme sanatı, bir ilişkiler düzenlenmesini gerektirir. İlişkiler kurmak, belli politik eğilimdeki insanları uygun ilişki biçimleriyle birbirlerine bağlamak, hepsinden uyumlu bir bütün oluşturmak ve hepsinin bir amaca hizmet etmesini sağlamak, bunun için gerekli olan ustalığı, ince eleyip sık dokuma gücünü göstermek; tüm bu işler bir politika ustasının eylemini tanımlar. Bütün bu özellikleriyle politika ustasının kapsamlı bir tanımı, dinlerin tanrı tanımına oldukça yaklaşır. Değil mi ki eski devletlerin yöneticileri, krallar, devlet yönetme biçimi olan politikanın uygulayıcıları olarak bunu doğru anlamış ve kendilerini bu anlamda tanrının yeryüzündeki temsilcisi olarak tanımlamışlardır. Bize bugün doğru gelmese de, o zamanların inanç ve mantık sistemleri içinde bu düşünce son derece doğru olabilmekteydi. Gerçekten de, bugün tanrıların değil de, insanların dünyayı yönettikleri artık en batıl inanç sahipleri tarafından da bilinen bir gerçektir. Bu tanrısal işi yaparken de, kullandıkları tek temel yöntemin adı politikadır.

Politika böylece, en geniş anlamda, sınıflı toplumlarda genellikle birbirlerine düşman olan, toplumun en üst düzeydeki yöneticisiyle en sıradan insanının veya toplumun en güçlü insanıyla en zayıf insanı arasında, bunların arasındaki toplumsal alanda, tümüyle hesaplanması imkansız olan her türlü ilişkiler bütününü kapsamaktadır. Bu iki uç örneğin herhangi birinin herhangi bir eylemi, sözü, davranışı, diğerinin yaşamı üzerinde mutlak bir etkide bulunur. Ancak bu etkilerin şiddet düzeyleri ve birbirlerine ulaşma biçimleri de yine son derece karmaşıktır. Bu düzey ve biçimlerin anlaşılması için, her iki tarafın da gerekli politik bilinçle donanması zorunludur. Politik bilinç, kişinin kendisine yönelik politik etkinin şiddetini ve biçimini karşılamak ve buna uygun cevap vermek için gereklidir, zorunludur. Çünkü hemen hiçbir politik etki, çıplak gözle, çıplak duyumlarla algılanabilir değildir veya başkaları üzerinde herhangi bir şiddet düzeyi ve biçiminde politik etkide bulunmak isteyen biri, bunu hedefinin kendi öz dilinde gerçekleştirmez. Düşmanın kendi politik dili, kendine has bir ifade biçimi vardır. Politik bilinç, karşı tarafın hangi dilde konuştuğunu ve onun karşıt diline hakimiyeti de gerektirir. Böyle olmazsa, kimse düşmanının dilinden anlamazsa, onun saldırılarını karşılayamaz ve dolayısıyla karşıt etkiler altında savunmasız kalır. Giderek ya düşmanına dönüşür veya yokolup gider.

Sınıflı toplumlara has bir özellik olmak üzere, politik dilde en çarpıcı olan şudur ki, gerçekte birer uzlaşmaz düşmanlık ilişkisi olan, yönetici ile sıradan insan arasındaki ilişki, egemen politikada koşulsuz bir bağlılık ve sevgi, hatta bir tapınma ilişkisi olarak ifade edilebilmektedir. Politikanın, halk arasında, genelde ve yanlış olarak bir yalan söyleme sanatı biçiminde tanımlanması, onun bu özelliği ile ilgilidir. Bu durum, bize ne kadar haksızca veya adalet dışı bir anlayış olarak gelirse gelsin, politikanın özüne uygundur ve böyle olmadığında, politikanın gerekliliği de ortadan kalkar, kendisi de. Politikanın çok yanıltıcı biçimler altında gerçekleştiğinden yakınmak da herhangi bir anlam taşımaz, sorun, ne kadar karmaşık ve yanıltıcı sembolik biçimler altında gerçekleşirse gerçekleşsin, politik dilin deşifre edilmesi ve onu karşılayan, cevap veren bir konumun oluşturulmasıdır. Bunun yanısıra, yine düşmana yönelik karşıt bir politik dilin geliştirilmesi de gereklidir. Aksi durumda, her zaman savunmada kalırsınız ve bu da varlığın korunması ve güçlendirilmesi için her zaman elverişli değildir. Politika, politik bilinç, sadece savunmayı değil, aynı zamanda saldırıyı da zorunlu kılar. Daha genel bir deyişle, politik bilinç, düşmandan gelen politik etkiyi karşılamakla sınırlı kalırsa, eksiktir. Onun, düşmana karşı etkide bulunan bir politik dille tamamlanması gereklidir.

Politik dil nedir? Politik dil, en mükemmel ve en üstün tarzda, savaş biçiminde gerçekleşir. Savaş, en etkili politik dildir. Bunun dışında da, yine en bilinen biçimiyle herhangi bir politikacının beyanlarından tutalım da, günlük insanın bütün edimleri, politik dilin harfleri, kelimeleri, sesleri, kısaca mesajları olmak durumundadır. Bunları, genelde yaşayış biçimi olarak da belirtebiliriz. Yaşayış biçimi, politik dilin savaştan sonra gelen en etkili biçimidir. Böylece, yaşayış biçimi ile savaş arasındaki ilişkiyi de vurgulamış oluyoruz. Kaldı ki, bu ikisi birbirleriyle içiçe geçecek kadar ilişkilidir. Savaşarak, düşmana etkili bir mesaj verirsiniz, hatta savaşla verdiğiniz mesajı düşmanı deforme edebilir, zayıflatabilir veya imha edebilir. Veya mesajınız başarısız kalırsa, deforme olabilir, zayıflayabilir veya imha olabilirsiniz. Aynı şekilde yaşama biçiminiz de, düşmana bir mesaj verir. Yaşama biçiminizin bir sonucu olarak kısa veya uzun vadede düşmanı deforme edebilir, zayıflatabilir veya imha edebilirsiniz veya bunun tersi geçerli olabilir. Yani, yaşama biçiminizin bir sonucu olarak, siz deforme olabilir, zayıflayabilir veya imha olabilirsiniz. Bu nedenle, yaşama biçimlerinin düşürücü özellikleri, savaşta, düşman özellikleri, düşman etkileri olarak tanımlanırlar. Bütün bunları anlamak ve hakim olmak için politik bilinç, dolayısıyla politik dile hakimiyet gereklidir. Politik dile, yani savaş ve yaşam biçimine hakimiyet düzeyiniz yükseldiği sürece, düşman üzerinde etkili olursunuz ve amaçlarınıza da bir o kadar yaklaşırsınız.

"Kürdistan bir sömürgedir." PKK'nin ortaya çıkışında dile getirdiği ve işte yukarıda sözünü ettiğimiz politik dilin en basit ilk üç kelimesi bunlardır. Başkan APO'nun sık sık vurguladığı gibi de, temeldir. Bu politik önerme, bir ülkenin varlığını ileri sürmektedir. Bu ülkenin sömürgeleştirildiğini açıklamaktadır. Bir düşmanı işaret etmektedir. Düşmandan kurtulma gereğini, dolayısıyla savaşı gerektirmektedir. İlerleyen süreçte, giderek PKK bu temel önermeyi sayısız önermeyle açtı, onun temeli üzerine bir ulusal kurtuluş ideolojisi bina etti, düşmanı kapsamlı olarak tanımladı, ona karşı savaşta gerekli teknik ve insani donanım düzeyini tanımladı. Sömürge insanını tanımladı, ona kendisini gösterdi, ayağa kaldırdı. Başkan APO, Ankara ve öncesi sürecinde birkaç kişiye bu basit önermeyi açıklamak için nasıl didindiğini dönerek defalarca anlatmaktadır. Hummalı bir dil kurma çabasıdır. Bir yandan iki insanı bir araya getirerek belli amaçlar doğrultusunda birbiriyle ilişkilendirmek isterken, öte yandan onlara konuşacakları, tartışacakları ve kendilerini savunarak gerektiğinde saldıracakları bir dil sunmaktadır. Bu dil, yukarıda bahsettiğimiz politik dildir veya daha dar anlamda ideolojidir.

Politik dil nasıl öğrenilir, nasıl öğretilir?

"Politika" kavramının Ortadoğudaki tercümesi *"siyaset"*dir. Siyaset, en eski anlamıyla *"at eğitme işi"*dir. Bu işi yapanlara da *"seyis"* denir. Seyisler, ata belli becerileri kazandırmak için, onu en acımasız yöntemlerle, ateşle, açlıkla, dağlamakla, yine teşvikle, cezbetmek suretiyle vb. eğitirler, ona belli bir davranış kazandırırlar. Burada başka bir paranteze daha gerek var. Kürdistan'ın kimi bölgelerinde, örneğin Dersim'de, *"siyaset"* kelimenin tam karşılığı olarak işkence demektir. Birine işkence yapıldığını anlatmak için, *"falancaya siyaset yapıyorlar"* denir. Bu da Kürt halkında siyasetin, politikanın yakıcılığını hangi düzeyde kavrandığını gösterir.

Gerçekten de, Ortadoğu'da, özellikle de Kürdistan'da politikanın işkenceden geri kalır yanı yoktur. Devlet yönetmenin, insan topluluklarını tarih boyunca büyük hedefler doğrultusunda yürüyüş halinde tutmanın adı olan politika, nasıl oluyor da Kürdistan'da işkence anlamına kadar indirgenebilmektedir? Bunun anlaşılmayacak bir yanı yoktur. Herkes için bir yönetme sanatı olan politika, sömürge statüleri bile olmayan Kürt halkı için işkencedir, zulümdür. Çünkü Kürt halkı politika yapamamaktadır. Politik etkilere maruz kalmaktadır. Politikayı ancak düşmanın bir işi olarak tanımlamaktadır. Bunlar gerçektir. Yakıcı gerçeklerdir. Bizlerin, yani kadroların politik ustalığı çok zor yakalayabilmelerinin nedeni de burada gizlidir. Hem politikanın özgün niteliği, hem de Kürt halkının ve Kürdistan ülkesinin konumu, Kürt halkının politik dilini ortadan kaldırmıştır. Böylece onu dilsiz kılmıştır. İsteyemez, talep edemez, anlatamaz ve anlayamaz kılmıştır. Politik dilden yoksun olan halk, birbirleriyle olan geleneksel bağlarını bile giderek yitirmiştir, sosyal olarak da bir felaket durumuyla karşı karşıya kalmıştır. Ancak PKK'nin ortaya koyduğu politik dil, onun değerlendirilme derecesi tartışma götürür olmak üzere, bu uğursuz durumu tersyüz etmiştir. Bugün Kürt halkının politik bir dili, *de facto* da olsa uluslar ailesi içinde bilinen bir statüsü vardır. Ancak sorun bitmemiştir. Sorun, daha önce görülmeyen en dehşet verici yanlarıyla ortadadır, görünür durumdadır. Bu hangi aşamadır?

Geldiğimiz aşamada, düşmanın tanımlanması daha yeni sonuçlanmıştır. Zaten, bir ideolojinin, bir politik dilin, bir ulusal politikanın oluşturulması süreci, ancak bir savaş süreci olarak tanımlandığında ve böyle gerçekleştiğinde anlamlıdır.

1997'ye girdiğimiz şu günlerde, düşman tanımlaması bütün dehşetiyle ortadadır. Herkes tarafından, eğer isteği dahilinde bir anlamazlık durumu yeğlenmemişse, algılanabilecek kadar açıktır. Sömürgeci canavarın yeri, nasıl davrandığı, hangi yöntemleri kullandığı, hangi yöntemleri kullanabileceği, hangi dilden konuştuğu, kısacası düşmanın kendisiyle birlikte onun politik dili de deşifre, tercüme edilmiştir. Elbette bu da savaş yoluyla yapılmıştır. Yine bu süreçte, düşmana karşı kullanılacak ulusal kurtuluş amaçlı politik dil de oluşmuştur. Bunun anlamı şudur: Düşmana karşı savaşın bütün yöntem ve teknikleri, 20 yılı aşkın savaş süreci içinde kazanılan deneyimlerle ortaya çıkarılmıştır. Sayısız çatışma deneyimiyle birlikte, sayısız çözümleme yapılmıştır. Ancak hâlâ sorun vardır. Bütün bu deneyime rağmen ortada duran sorun nedir? 1997 yılına, hangi zorunluluklar temelinde girilmiştir?

Politik dilde deşifre olan düşmanın, bu haliyle, çıplaklaştırılmış gerçeğiyle, gerek kendi kamuoyu karşısında, gerekse de uluslararası kamuoyu karşısında, uzun vadede daha fazla tutunması olanaklı değildir. Politikasını değiştirmek zorundadır. Onun bu politikasını hangi yönde değiştireceği ise, bizim zorumuza, gücümüze, yine politik ve askeri savaşımımıza bağlıdır. Eğer biz güçlü olmayı, giderek daha çok güçlenmeyi sürdürebilirsek, düşman cephesinin bu yeni durumda atacağı adımlar bize göre ileri, kendisine göre ise geri adımlar olacaktır.

Statükosuzluğun daha fazla sürmesi mümkün değildir. Ya gerçekten betonlanmış bir Kürdistan veya statüsü ne olursa olsun, artık açıkça tanınmış bir Kürdistan: Bunun bağımsız mı, federatif bir parça mı, özerk mi, yarı özerk mi, hatta sömürge veya yarı-sömürge mi olacağı ayrı bir konudur. Sorun, bu aşamada, Kürdistan'ın tarih sahnesinde tarihsel ve coğrafi, hatta siyasi çerçevesi belli bir ülke olarak ortaya çıkmış olmasıdır. Onun yönetim biçimi, partimizin askeri, kitlesel ve siyasal gücüyle doğru orantılı olarak daha yüksek bir yönetim biçimi olacaktır. Bunun belirlenmesi veya tanımlanması bugün o kadar da önem taşımamaktadır. Bugün hâlâ önemli olan, savaş düzeyinin, güçler mevzilenmesinin durumudur. Söz konusu mevzilenme ise, sadece bizim bir askeri siyasal düzenlememiz değil, aynı zamanda düşmanın da askeri ve siyasal bir düzenlenmesidir.

Düşmanın, içinde bulunduğumuz günlerde, siyasal ve askeri anlamda tarihsel olarak yeni bir düzenleme çabası içinde olduğu ne kadar doğruysa, bu düzenlemenin ulusal kurtuluş hareketimizin yararına bir düzenleme olduğu da o kadar yanlıştır. Düşman, düşmanlık niteliğinden hiçbir şey kaybetmemiştir. Ülkemiz ve halkımıza karşı güdülen imha politikası, her zaman düşman stratejisinde varolacaktır. Bunu akıldan çıkarmamak üzere, düşman mevzilenmesinin niteliğine göz atmakta fayda var.

TC devleti, askeri olarak Kürdistan işgalini daha da boyutlandırmak istemesine karşın, kirli savaşın yürütülme biçiminde bazı değişikliklere gitmiştir. Kürdistan coğrafyasında TC özel savaş ekipleri büyük ölçüde varlıklarını sürdürmelerine ve cinayetlerine devam etmelerine rağmen, en azından özel savaşın amaca ulaşmada çok da elverişli bir yöntem olmadığı konusunda, düşman cephesinde bir tartışma yürütülmektedir.

TC, özel savaş mekanizmasının insanlık dışı bir mekanizma olup olmadığını değil, Kürdistan ulusal kurtuluş hareketini durdurmada özel savaşın elverişli bir araç olup olmadığını tartışmaktadır. Varacağı sonuç ise şimdiden bellidir. Hayır, savaşan bir güç olarak PKK'nin varolduğu bir yerde, özel savaş sonuç alamayacaktır. PKK, özel savaşı yenmiştir. Özel savaş, PKK karşısında kendi sahiplerini tüketen bir savaş biçimi haline gelmiştir. Bu da, Kürdistan tarihinde yeni bir aşamadır. TC, tarihinin hiçbir döneminde Kürt halkına karşı bu kapsamda bir savaş yürütmediği halde, yine hiçbir dönemde Kürdistan ve Kürtler karşısında bu kadar zorlanmamış, böylesine yenilginin eşiğine gelmemiştir. Özel savaş mekanizması, TC tarafından kesin olarak henüz kabul edilmemiş de olsa, PKK'nin mücadelesi karşısında iflas etmiştir. Özel savaşın bu biçiminin iflas etmiş olması, düşmanın yeni tarzda bir mevzilenmesini gerektiriyor ve politika ile birlikte, politik dil de değişme yoluna giriyor.

Nasıl bir politik dil?

Sezilebilen şudur ki, başta ABD olmak üzere, emperyalist-sömürgecilik, Türkiye Cumhuriyeti'ne yeni bir planı dikte ettirmek istemektedir. Bu düşünceye göre, TC kaybettiği yerde kazanabilir. Yani, Kürt ulusal varlığı ile Kürdistan'ın varlığını kabul edecek, buna karşılık olarak da, 36. paralelin Kuzey yanından başlamak üzere, Kürdistan'ın diğer parçalarını da içine alacak bir federatif sistemin en güçlü üyesi, dolayısıyla patronu olacaktır. Bu durum ABD gücüyle Irak'a de facto kabul

ettirilmiş durumdadır. Fakat geriye İran ve Suriye kalmaktadır. Bu parçaların muhtemel bir sınır değişikliğinden sonra meydana gelecek yeni yapının dışında kalması durumunda bile, sadece Büyük Güney parçasının şu veya bu yönetim biçimi çerçevesinde Türkiye parçasıyla birleşmesi sözkonusudur. Zaten verili durumda, bazı siyasal farklılıklar bir yana bırakılırsa, en azından temelde ARGK güçlerinin etkinlik alanlarının birleşmesinin bir sonucu olarak, Büyük Güney ve Kuzey parçaları arasındaki sınır fiili olarak ortadan kalkmıştır. Bu durum, iki yönlü bir gelişmeye kapıyı açmıştır. Birincisi, Kürdistan ülkesinin parçalanmış olma durumunun bir ölçüde giderilmesi gündeme girmiştir, birleşme süreci ARGK gerilla hareketinin güçlenme, yaygınlık ve başarısı düzeyine göre hızlanacaktır. Fakat öte yandan, TC'nin Lozan öncesi hesapları da yeniden gündeme gelmektedir. Petrol açısından da son derece verimli olan Musul ve Kerkük'ü TC devleti her zaman bir kayıp olarak düşünmüştür. Şimdi, PKK hareketi karşısındaki tarihsel yenilgi sürecini, bazı siyasal tavizler karşılığında böyle bir genişlemeye telafi etmek isteyecektir. Açıkça dile getirmemelerine karşın, başta ABD olmak üzere, emperyalist Batı için de, İran ve Irak gibi sorunlu devletlerdense, petrol alanlarına ulaşmak için TC gibi son derece göbekten bağlı bir uşak daha uygundur. Onlar da, bunun hesaplarını yapmaktadırlar. Türk askeri çevrelerinin de bu yönlü teknik askeri hazırlıklarının olduğu bilinmektedir. Kürdistan'ın kuzey bölgesinde tanklardan fazla yararlanması mümkün olmayan TC'nin son bir yıl içinde İngiltere ve Fransa'dan tank alımları için araştırmalara girmesi, Güney bölgesindeki muhtemel gelişmeleri haber vermektedir. Verili durumda Türkiye'nin yalnızca İç Anadolu ve Kürdistan'ın Batı'daki küçük bir bölgesi dışında, tanklara fazla bir ihtiyacı yoktur.

Bu düşünce içinde bulunduğumuz günlerde sadece sezgisel olarak ve gerek Çekiç Güç'ün Erbil'e konuşlandırılacağının bazı kulislerde dile getirilmesi, gerek İran ile emperyalist Batı'nın gerginleşen ilişkileri, gerekse de Türkiye cephesinde İran yanlısı ve şu anda hükümet olan RP'ye karşı devletin geliştirmek istediği tavırdan ortaya çıkabilecek muhtemel bir tablodur.

Sonuç olarak şu anda, gerek düşman cephesinde, gerekse Kürdistan ulusal kurtuluş cephesinde, savaş yeni bir aşamaya sıçramıştır. Düşman, bu aşamayı kendisine göre yorumlamak istemektedir. O, askeri ve siyasal hazırlıklarında savaşın daha uzun yıllara yayılacağının veya en azından böyle bitmeyeceğinin hesap ve hazırlıkları içindeyken, öte yandan ise *"PKK bitti, şimdi bazı ekonomik ve toplumsal düzenlemeler yapabiliriz"* gibi bir propagandaya başvurmaktadır.

Oysa, düşman kaynaklarında da belirtildiği üzere, en azından sayısal olarak Partimiz ve Ordumuz ARGK'de bir gerilemeden ziyade, geçmiş yıllara oranla apaçık bir gelişme vardır. Bütün Kürdistan sathında gerilla hareketliliği sürmekte, yüzbinlerce askerden ve en üstün teknik donanımdan oluşan TC ordusu, gerilla gruplarına karşı hiçbir şey yapamamakta, son derece iddialı operasyonlardan eli boş dönmektedir. Kitlesel güç açısından da, fazla açılma fırsatı bulamamasına rağmen, kesin bir gelişme durumu söz konusudur. Buna rağmen *"PKK bitti, bitiyor"* iddiası son zamanlarda sürekli olarak tekrarlanmaktadır. Bunun düşmanın politik dilinde böyle dile gelmesi, hangi anlamı taşımaktadır? Bizim siyasal dilimizde bunun tercümesi nedir?

Birincisi düşman, bu iddiasıyla sadece isteğini, arzusunu ifade etmektedir. İkincisi, özel savaşın tıkanmasını daha yüksek düzeyde bir savaş yürütebilecek, daha düzenli hareket edebilecek özel harekat ordusunu harekete geçirmek yoluyla telafi etmek isterken, psikolojik savaş yürüterek, politik ve askeri bir düzeyden diğerine geçiş fırsatı yaratmaktadır. Üçüncü olarak, kendi kamuoyunda kirli ve sonuçsuz bir savaş uğruna kaybettiği meşruiyetini yeniden kazanmak, bu meşruiyet kaybı karşılığında sonuç aldığını iddia etmek istemektedir. Dördüncü olarak, savaşın şiddetini belli bir düzeyin altına düşürmüş bir ulusal kurtuluş mücadelesi ile anlaşma için bir ön ortam hazırlamak istemektedir. Beşinci olarak, daha önce iddia ettiği *"PKK bitmeden Kürt sorunu konusunda siyasal düzenlemeler yapılamaz"* vaadi için zorunlu bir hazırlık devresinin ilk işaretlerini vermektedir. Son olarak da, PKK'nin her zamankinden daha fazla dimdik ayakta olduğu bir dönemde bunun en yetkili devlet ağızlarından böyle dile gelmesi, geleneksel politikasının da zorlamasıyla, düşmanın PKK'nin varlığını en az onun yokluğu kadar kendiliğinden kabul ettiği, buna mecbur kaldığının tersten ifadesidir. Böylece verili durumu kabul ettiğini tersten onaylamaktadır. TC'nin son zamanlardaki bu türden söylemleri bunların toplamı anlamına gelebilir, daha geniş bir anlam çerçevesi içinde ele alınabilir veya hatta, daha dar da kalabilir. Ancak temel olan bir şey var ki, gerek ulusal kurtuluş hareketinin, gerek emperyalist Batı'nın ve gerekse de TC'nin varılan aşamada Kürt sorununda herhangi bir ileri veya geri adım atması durumunda, Kürdistan'ın en azından Büyük Güney parçası, gelişmeler çerçevesinde en az Kuzey kadar temel alınmak zorundadır. Bu, TC'nin Kürt sorunu konusundaki geleneksel inkarcı politikasını son derece zorlamakta, parçalamaktadır.

"Türk devleti, 1984'ten bu yana geçen savaş süreci içinde, günden güne daha çok Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ve onun önderliğinin denetimine girmiştir. Düşmanlığı, hırsı büyüdükçe, saldırganlaştıkça, hamle üstüne hamle yaptıkça, girdiği bu denetim daha da artmıştır."

Gelişmelerin bu düzeyde seyretmesi, diğer bütün anlamlarından daha çok bir tek anlama gelebilir. O da, ulusal kurtuluş mücadelesi ve onun önderliğinin Türk devletini getirdiği aşamadır.

Türk devleti, 1984'ten bu yana geçen savaş süreci içinde, günden güne daha çok Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ve onun önderliğinin denetimine girmiştir. Düşmanlığı, hırsı büyüdükçe, saldırganlaştıkça, hamle üstüne hamle yaptıkça, girdiği bu denetim daha da artmıştır.

Şu anda ise, Türkiye Cumhuriyeti artık olayları yönlendirecek durumda değildir. Olaylar onu yönlendirmektedir. TC faşizminin ideolojisi olan Turancılığın giderek ön plana çıkması veya askeri yapının politik arenaya fırlaması, kendiliğinden gerçekleşmemiştir. Bu, PKK ve bilhassa onun önderliğinin bir tespiti ve sürüklemesidir.

PKK önderliği, görkemli politikasıyla düşman gelişimini denetimine almayı başarmıştır. Bu duruma, gerek yürütülen savaş, gerek parti içi sınıf savaşımı ve gerekse de bunların ışığında geliştirilen tarihsel çözümlemeler yoluyla ulaşılmıştır. Elbette bu, aynı zamanda bütün bir Kürdistan toplumunun, giderek hangi cephede yer alırsa alsın Türkiye toplumunun bu çözümlemeler doğrultusunda çeşitli düzeylerde ayağa kaldırılmasından, tarih yapıcı bir tarzda yürütülmesinden geçmiştir. Sadece bir partiyi veya orduyu veya cepheyi değil, onlardan ziyade, karşıt cepheler bütününün, karmaşıklığın en mükemmel uyum düzeyini ifade etmesi anlamında, PKK önderliği bugün nefes nefese böyle bir evrensel, karşıt cepheler bütünü karmaşasını yönetmektedir. Böyle bir yönetim ya da önderlik tarzında, düşman planları, ulusal kurtuluş savaşı planlamasının detaylarına konu olarak kalmak durumundadır. Önderliğin harekat evreninde, dünya görüşünde, düşman da, öz güçlerimiz de, onun kendi yasalarına göre bir hareketlilik içindedir. Hatta düşmanlarımız, herkesten daha öncelikli olarak, bunun farkındadır. Kendilerine göre önderlik karşısında şu veya bu konuma çekilmekte, ondan azami yararlanma, kendilerini onun organize ettiği bir dünyada yaşatma arayışları içinde hareket etmektedirler. Düşman cephesinin en sağından başlayarak, kendilerini en solda gösteren güç odaklarına kadar bu durum böyle gelişmektedir.

Yürürlükteki savaşın esaslarından biri de, düşmanın kendi kendisiyle savaştırılmasıdır ve öyle ki, bunun kesin bilincinde olmak kaydıyla bile, en sıkı bir milli mutabakat durumuyla bile, düşman önderliğin bu yaklaşımından kaçamamaktadır. Onun bu çaresizliği, elbette Önderlik tarafından tarihsel olarak doğru çözümlenerek, bu çözümlemelerin hayata geçirilmesinden dolayıdır. Önderlik, gücünü tarihten ve yaşamın bizzat kendisinden almaktadır. Tarihin ve yaşamın etkin temsilciliğini yapmaktadır.

Savaşın bugünkü tanımı nedir? Onlarca yıl süren savaş bize neler öğretti?

Bugün önderlik gerçeği karşısında militan ve savaşçılarımızın konumları neden acil bir netleşmeye ihtiyaç duymaktadır?

Netleşme ihtiyacı, her şeyden önce, savaşın düşmana ait alanları ile bize ait alanları arasında, bu savaşın doğası gereği, kesin bir hat olmaması durumundan kaynaklanmaktadır. Bulunduğumuz alanla düşmanın bulunduğu alanı kesin hatlar ayırmamaktadır. Bu, bir düzeyler savaşıdır. PKK ve önderlik politikası ve savaşımı aynı zamanda düşmanı da denetim altında tutmayı ve yürütmeyi amaçladığı ve bunu belli ölçülerde başardığı gibi, bu durum safların en azından toplumsal alanlarda böylesine bir içiçe geçme durumunu da beraberinde getirmiştir. Esas itabariyle bu savaşın başka çıkış yolu da yoktur. Netleşmiş bir Kürt toplumu, silahsızlandırılmış, birbirine düşürülmüş, düşmanın yüzbinlerce kişilik düzenli ordusu, bir o kadar silahlı milisi ve faşizan bilinçle kudurtulmuş kitleler karşısında çok fazla dayanamaz. Veya muhtemel bir iç savaş kamplaşması durumunda milyonlara varan kayıplar vermesi kaçınılmaz olur. Düşmanın çıkmazı da buradadır zaten, çaresizliği buradadır. Savaşı düşman burada kaybetmektedir ve biz de savaşı burada kazanmaktayız. Parti içerisindeki sınıf savaşımı, yaşam mücadelesi de bütün şiddetini savaşın bu türden temel bir nitelik taşıyan doğasından almaktadır. Parti içinde düşman etkilerinden bu nedenle sözedilebilmektedir. Yargılamalar bu temel üzerinde gelişmektedir. Böyle gelişmek zorundadır. Savaş, bugün önderliğin savaşım ve politikasının temsil düzeylerinde kazanılmaktadır. Bunun yaşamdaki kazanılması, doğrudan doğruya savaş cephelerine, ordu saflarına yansımaktadır. Veya ordu yaşamı, doğrudan toplumsal yapıya yansımakta, olumlu veya olumsuz etkileriyle toplumu yönlendirmektedir.

PKK yörüngesine, sadece sahnedeki düşmanlarımız değil, tarihsel olarak her zaman geri planda kalmış olan Batı emperyalist güçleri de girmektedir. Oluşan savaş sahnesinde bunlar da birer birer yerlerini almaktadırlar. Her güç odağı, tarihin derinliklerinde ülkemiz üzerinde perde arkasından oynadığı uğursuz rollerini oynamak üzere bu kez, PKK'nin politik dilinin deşifre edici etkisinin veya deyim yerindeyse tarihsel çekiciliğinin bir sonucu olarak, doğrudan savaş meydanlarına çıkmaktadır. İlk bakışta bu, Kürt halkının düşmanlarının uyandırılması gibi gelebilir. Ancak gerçek böyle değildir. Kürdistan ülkesine ve halkına karşı tarihte suç işlemiş ve bugün de işlemekte olanlar açığa çıktıkça, deşifre oldukça, neredeyse kendi resimleriyle umutsuz bir savaşa girmek zorunda kalmaktadırlar. Bunun üzerine elbette, sonuç alıcı olarak ulusal kurtuluş mücadelemizin savaş gücü gerekli olacaktır. Nihai aşamada belirleyici olacak olan, halkımızın öncüsünün taktik yetkinliği ve ordulaşma düzeyimizdir. Belirleyici olan, bizim örgütsel, askeri, siyasal gücümüz, hareket kabiliyetimiz ve her alanda sonuç alıcı vuruşlarımızdır.

Halihazırda ABD, neredeyse savaşın bir tarafı olarak varlığını duyurmaktadır. Onun bu taraf olma durumunun elbette özgün bir anlamı vardır. ABD'nin bu savaş içindeki yerini TC'nin ekonomik, askeri ve siyasal amaçlarının güdümü çerçevesinde ele almak yanlıştır. Tersine, ABD savaş sahnesindeki yerini aldıkça, TC onun ekonomik, askeri ve siyasal güdümüne girmek durumunda kalacaktır. Aynı şey İsrail için de geçerlidir. Bu güçler Kürdistan'da gündemde olan savaşta etkinliklerini duyurdukça, TC'nin geleneksel yaklaşımlarından giderek eser kalmayacaktır. Sonuçta gerçekleşmekte olan da budur.

İşte asıl bu biçimde bir güçler mevzilenmesinin gerçekleşmesi durumunda, '96 yılından itibaren sözü edilmeye başlayan anti-emperyalist blok söz konusu olabilecektir. Bunun anlamı da, sadece devletlerin diplomatik, askeri bir ittifağı değildir. Hatta bu ikinci planda kalmak üzere, yaygın halk hareketlerinin gündeme hızla girmesi söz konusudur. Esasta, Kürt halkının varlığını partimiz öncülüğünde dünyaya son derece etkili bir tarzda hissettirdiği günümüz dünyasında, emperyalizmin tarihinde en önemli bir bunalım dönemine girdiği de, reddedilemez bir gerçektir. Yine Ortadoğu'da PKK merkezli gelişen yeni bir siyasal-toplumsal akımın gündeme oturmasından sonra, özellikle Avrupa'nın da işe karışmasıyla, bu kıta ülkesindeki belli başlı ülkelerde yaşanmaya başlayan toplumsal çalkantılar ve sarsılan refah düzeyleri, bir raslantının eserleri değildir. Kürt halkının tarihsel dirilişi de, sadece Ortadoğu'daki dört devletin durumunu sarsmamıştır. Kürdistan sorunuyla ilgileri derecesinde, bütün güç odakları, PKK dalgasıyla sarsılmak zorundadırlar. Bu, PKK'nin bir talebi, bir isteği olmaktan ziyade, tarihin bir dayatmasıdır. Kürt halkına varolma hakkı tanımayan bir statükonun gerçekleştirilmesi süreçlerinde imzası bulunan her güç odağı, bu durumun aşılmasıyla kendini şu veya bu düzeyde zorunlu olarak yeniden yapılandırmak durumunda kalacaktır. Bundan kaçınması da artık mümkün değildir.

Karşı karşıya bulunduğumuz gelişmeler çoğunluğumuzun beklemediği derecede büyük olsa da, düşlerimiz, ya da amaçlarımız henüz tam gerçekleşmiş değildir. En azından, partinin henüz kendi yarattığı politik dilini bir yaşam biçimine aktarabilecek, bu dili bir yaşam düzeyine tercüme edebilecek ustalıkta yaygın kadrolarını yaratmamıştır.

'97'ye girmiş olduğumuz şu aylarda iyice olgunlaşan bu süreç devam etmektedir. Düşmana nihai yenilginin kabul ettirilmesi, halkın tarihsel zorunun devrimde nihai bir sıçrama yaratacak düzeyde bir ustalıkla değerlendirilmesi, savaşın sonuç alıcı zafer aşamasına sıçratılması, kısacası binlerce yıldır Kürt insanının özlemi olan Kürdistan ülkesinin inşası, içinde bulunduğumuz bu dönemlerde giderek daha yakıcı sorunlar olarak gündemimize girmektedir. Yaşam, insan yaşamı, kutsal bir yük olarak biz PKK kadrolarının omuzlarındadır. Özellikle bu zorlu mücadele boyunca şehadete ulaşan yoldaşlarımızın insanlığa kazandırmış olduğu bu görkemli aşama, elbette kahramanlara yaraşır bir yürüyüş tarzını, zorlu bir yaşam sürmeyi gerektirmektedir. Geçen savaş süreci içerisinde edinilen deneyimler, Kürt insanı şahsında, insanlığın ne olup olmadığını bütün dehşeti ve güzelliğiyle savaşanlara göstermiştir. İnsanı bu kapsamda bilmek, anlamak, bu çerçevede geniş çaplı bir savaşı, bilgimiz dahiline giren bu insan yapısı ile birlikte başarıyla yürütmek, yine yokolma sürecine girerek tarih içinde kaybolup giden hiçbir kavmin yakalama fırsatı bulamadığı Başkan APO tarzı bir önderliğin komutası altında yaşamak ve tarihsel işleri gerçekleştirmek, sıradan kişiliklerin kârı olamaz. Böyle bir yaşam ve savaşım, son yirmi yıllık savaşımız içinde açığa çıkan deneyimlerin ışığında, kendini sadece ve sadece bu savaşta sonuç almaya, zafer kazanmaya kilitlemiş kişiliklerin, yine onun politik dilini aynı zamanda kişisel dili kılmış, kendini bu savaşı şu veya bu düzeyde yürüten dev bir yoldaşlar topluluğunun gücü ölçüsünde eşit ve kolektif bir bireyi haline getirmiş kişilikler yoluyla gerçekleşebilir. Bu, her zamankinden daha fazla mümkündür.

Önümüzdeki süreç, bu savaşın kendine has kurallarının oluştuğunu ve bunların uygulanmasının, uygulamada tarz, tempo, uslup ve disiplinin hem mümkün, hem gerekli ve hem de zorunlu olduğunu gösterecektir.

Böyle bir kadro gerçekleşmesine karşı, düşmanımızın boş durduğu da sanılmamalıdır. Günlük olarak PKK gerçekleşmesinin önünde set olabilmek için dünya hükümranı olarak tanınmış emperyalist güçlerden başlayarak, TC'nin en detaydaki, en önemsiz bulduğumuz kurum ve kişileri, hummalı bir faaliyet içindedir. İdeolojik, politik ve askeri olarak, halkımız üzerindeki düşman emelleri başından beri değişmemiştir, onun kesinlikle altedildiği güne kadar da değişmeyecektir. Unutulmamalıdır ki, savaş içiçe, göğüs göğüse, nefes nefese gelişmekte, güçlü tarihsel temeller üzerinde yükselen düşüncelerimiz düşmanın en korunaklı mevzilerinde etkili olduğu gibi, yine gerekli tarz, tempo ve disiplinle donatılmadığı zaman, düşman etkilerinin de mevzilenmelerimizin her yanına sızması mümkün olabilmektedir. Savaşın gereklerinin, onun garantisi olan yeni militan yaşam biçiminin yerine getirilmediği her durum, düşman hanesine yazılmaktadır. Her başarısızlık düşmanındır. Her başarı ise, kurtuluştur, onurdur ve bizimdir, halkındır.

Bireysel kaygı ve yetmez kişilik

"İnsanın köleleştiği an özgürleşme sorununun kendisini dayattığı andır."

Bilinçli emek, yaratıcılık, görev ve sorumluluk duygusu, istek, özlem, heyecan, korku, cesaret vb. sıralanabilecek daha pekçok kavram ve nitelemeler insana özgüdür. Zaten insanı insan yapan da onun bilinçli emeği ve yaratıcı yetenekleridir.

İnsanlık henüz bir tür haline gelmeden önce bilinçli yaşamadan, üretkenlikten uzak sadece içgüdü diyebileceğimiz özelliklere sahipti. Onun duygu, kaygı ve sorumluluklarından sözetmek mümkün değildi. Yaratıcı yetenekler kazanıp, bilinç olgusuna kavuştuğu ölçüde yeni bir tür olan insan özelliklerini edinmeye başladı. Ancak insanlığın gelişimi duygu ve özlemlerle olmadı. Maddi koşulların el verdiği ya da müsaade ettiği sınırlar çerçevesinde düşünebilir, üretebilirdi. Onun içindir ki, bilgi, kavrama düzeyi ve yetenek olgusu uzun evrimler sonucunda elde edilebilecek ve geliştirilecekti.

Diyalektik yasa, ister doğada ister toplumda olsun, hiçbir şeyin nedensiz, sonuçsuz ve tek düze biçimde gelişemeyeceğini göstermektedir. İnsanlığın gelişimi de böyle olmuştur. İnsan kendini kavradığı, doğayı keşfettiği ölçüde hem yetenek ve yaratıcılık gücünü geliştirmiş, hem de özünden uzaklaşan bir süreç izlemiştir. Toplumların ilki olan komünalizmde insan daha doğal ve daha özlüdür. Duyguları, heyecan, refleks ve niyetleri daha insancadır. Henüz pek yetenekli değildir. Ama böyle de olsa, insanın insanı baskı ve sömürü altına almaması, ya da bunun maddi koşullarının olmaması söz konusudur. Doğal haliyle de olsa kolektif üretim, kolektif yaşam geçerlidir. Maddi koşullar hile, yalan ve çeşitli bireysel kaygı ve çıkarlara olanak tanımamaktadır. Bu nedenle ilk insan biraz da çocuk insandır. Yani duyguları, meziyetleri temizdir. Burada art niyete ve kötülüklere yer yoktur.

Ne var ki insan tarihi süreç içerisinde kendisini üretecek ve yenileyecektir. Her yeni üretim ve yaratıcılık insanın gerçek özgürleşme mevzilerine bir basamak daha yakınlaşmasına rağmen, en büyük baskı, sömürü ve kölelik bu dönemde başlayacak ve artarak gelişecektir. Bu da özgür ve çocuk insanın yetenek kazanması, büyümesi ve sömürüye tanık olmakla bir yönüyle insanlığından uzaklaşmasıdır. Çelişki değildir; insanın köleleştiği an özgürleşme sorununun kendisini dayattığı andır. Ama bu özgürlük insanın gerçek özgürlüğü olan modern komünalizmin değil, maddi koşulların elverdiği, yani kırbaçtan kurtulma özgürlüğüdür.

İşte köleyle efendi, feodal ile serf, burjuva ile işçi ve ezilen halklar ile sömürgeci güçler arasındaki bitmez tükenmez mücadelelerin hepsi bu eksen üzerinde, ama her biri kendi çağının gerçeklerinden kopmadan ve maddi yaşamın koşullandırdığı çerçevede gelişmişlerdir.

Her sınıf kendi insanını yaratır. Giderek felsefesini, ideoloji-politikasını, örgütlü gücünü ve liderliğini ortaya çıkarır. Birey de sınıftan ayrı düşünülemez; sınıfın sahiplendiği ölçüde bireydir.

Bu konuda Lenin şöyle diyor: *"İnsanın özü ve eylemi birbirine bağlıdır. İnsan eyleminin koşulları insan tarafından yaratılır ve tamamen doğa vergisi değildir. İnsanların ikinci bir doğa toplumsal ilişkileri yaratır. İnsanın özü tek tek bireylere bağlı bir soyutlama değildir, tersine tüm toplumsal ilişkilerin ürünüdür."*

Birey sınıftan ayrı düşünülemeyeceğine göre, onun kişilik özellikleri, ahlak, kültür ve meziyetleri de tamamen sınıfa aittir. Çünkü *"kişilik herhangi bir niyete bağlı olmak değil, kalıtım yoluyla da değil, tam tersi toplumun sınıfsal yapısına, toplumsal ilişki ve koşullara, yaşam faaliyetlerinin içerik ve biçimine bağlı olarak şekillenir"* diyor Lenin.

Sınıfın toplum ve tarih karşısındaki yeri ve nitelikleri farklı farklı olabilir. Ama böyle de olsa, sınıfsız veya en azından belli bir sosyal çevreye girmeyen, onun biçimlendirdiği koşullarda soyut hiçbir birey düşünülemez.

Tarihin tanıklık ettiği sınıflar bilinmektedir. Köle-efendi, serf-feodal, burjuva-proletarya ve daha pekçok ara kesimler... Bu sınıf ve ara kesimlerin her birinin kendine göre bir kişilik özelliği, toplum ve gelecek karşısındaki duruşları, maddi ve kültür düzeyleri vardır. Aynı şekilde ruhsal şekillenmeden tutalım, ahlak ölçüleri ve yaratıcı yeteneklerine kadar, her biri kendine göre bireylerini yaratmış, daha doğrusu biçimlendirmişlerdir.

"Bir dünya yaratmanın eylem sahibi olan bireylerin, ya da militanlarının "ben" diye bir kaygıları olmaz."

İnsanın bilincini belirleyen onların içinde yaşadıkları toplumsal, maddi koşullar olduğuna göre, insanın duygu, düşünce ve davranış biçimleri de maddi koşulların bir ürünüdür veya bundan soyutlanamaz. Bu konuda Marks, *"Bir insan saraya girdiğinde farklı düşünür, aynı insan kulübeye girdiğinde daha farklı düşünür"* demektedir. Örneğin, bir köle efendisi gibi düşünemeyeceği gibi, bir efendi de bir köle gibi düşünemez. Aynı gerçeklik diğer karşıt sınıf mensupları açısından da geçerlidir. Sadece düşünme bağlamında değil, bu, giyim, kuşam, üretme ve hayatın bütün diğer alanlarında da böyledir. Efendinin üzerinde titrediği değerler, gelenekler sistemi, taşıdığı görev ve sorumluluk anlayışı; onun kaygı, korku ve dürtüleriyle köleninki bir bütün olarak farklıdır. Efendide her şey daha çok servet, daha çok kâr içindir. Bunun için insani duygu, vicdan, hümanizm diye bir şey yoktur, tam tersine her türlü baskı mübahtır. Dolayısıyla kaygı ve duyguları hepten bu amaçlıdır.

Aynı şekilde çağın veya insanlığın tanıklık ettiği en son ve en modern sınıflar olan burjuvazi ile proletarya sınıflarına da bu perspektifle bakılabilir. Kapitalizm, insanlığın özgürleşmeye doğru en yakınlaştığı bir toplumsal süreç olmasına rağmen, insanın en düşürüldüğü bir sistemdir de. Burjuvazinin yurdu, şerefi, namusu, gururu sermayedir. Sermaye, kâr neredeyse kendisi oradadır. Kişilik özellikleri böyle olan bir sınıfın insani hiçbir yanı olamaz. Ne kadar demagoji yaparsa yapsın, o, gerçek bir insanlık düşmanıdır. Çünkü insanlık hiçbir dönemde kapitalizmde olduğu gibi düşürülmemiş, hiçbir dönemde bu kadar özünden boşaltılmamış yürekleri, bilinçleri, kalpleri, ruhları hiçbir dönem bugünkü gibi çarpıtılmamıştır. En incesinden en kabasına dek her türlü baskı, zorbalık ve sömürü en çok kapitalizmde yaşanmıştır. Bütün bunların temelinde yatan ise sadece daha fazla sermaye, daha fazla kâr hırsıdır. Bunun için burjuvazinin satmayacağı, ayağa düşürmeyeceği bir şey yoktur. Onun meziyetleri, insanlığa, geleceğe bakış açısı, korku, duygu ve kaygıları da bu temeldedir.

Devrimci kişilik, burjuvazinin tam tersidir. Onun üretim karşısındaki ve üretimdeki yeri, temsil ettiği bilimsel sosyalizm ve temel mücadelesi, özünde insanlığın özgürleşmesidir. Amacı dünyayı değiştirmek, özgür geleceği yaratmaktır. İdealleri büyüktür, görev ve sorumluluk anlayışı bir o kadar yücedir. İnsanlara karşı ilgili, onur ve emeğe saygılıdır. Emeği namus, yiğitlik ve şeref sorunu olarak görür. Müthiş sahiplenir; yüreğini bilincini müthiş ayaklandırır. Onun kültür ve ahlak ölçüleri, duygu ve kaygıları hep bu temeldedir. Devrimci, özgürleşmesinde insanlığın kurtuluşunu gördüğü için, ideallerine denk düşen bir pratiğin sahibidir. Her şeyini insanlığın kurtuluşuna adar. En yüce yurtseverlik, insanseverlik, en büyük özgürlük aşkı, en yüksek kolektif ruh devrimcilere aittir. Bilinç derinliği, ufuk genişliği, büyük üretkenlik, yaratıcı yetenek devrimcilerin özellikleridir. Bu nedenle araştırır, inceler, kendini geliştirir ve temsil eder. Yaşamda duyarlı ve programlıdır. İtici değil çekicidir, her türlü kibirlikten uzak, doğaldır. Devrimci disipline önem verir ve onu içselleştirir. Hata ve yetmezlikleri ortaya koymaktan çekinmez. Tam tersine kendisini gizlemekten, aldatmaktan korkar. Kendi başına *"Ben diye kaybedeceği bir şeyi yoktur. Yüce bir kişiliktir. Bir kişi ancak belleğini insanlığın yükselttiği tüm değerlerle yoğunlaştırdığı taktirde komünist olabilir"* demektedir Lenin.

Bilinmektedir ki, birey tek başına bir hiçtir. Onun tarih ve toplum karşısındaki değeri örgütlü eylem gücüyle ortaya çıkar. Devrimcinin en büyük eylemi ise devrimdir. Örgütleşmesi, partileşmesi bu ihtiyaçtan gelmektedir.

Devrim partisi kuşkusuz sınıfın en yetenekli, en bilinçli, en cesur bireylerinden oluşur. Ancak toplum çok sınıflıdır. Burjuvaziyle birlikte küçük-burjuva vb. daha pekçok sınıf ve ara kesimler bulunmaktadır. Düzenden hoşnutsuz epey birey ve kesimler vardır. Örgütlü eylem gücünde olanlardan tutalım ister inanarak, ister bazı duygu ve esintilerle devrim saflarına gelen sınıf dışı bireyler de az değildir. Dolayısıyla devrim partisinin sınıf mücadelesi bir de bunlarla, yani değişik kesimlerden olup parti içine gelen bireylerle de sürmektedir. Çünkü bu bireyler niyetleri ne olursa olsun, içinde büyüdükleri sınıf ve çevrenin kişilik özellikleri ve çeşitli alışkanlıkları ile birlikte gelmektedirler. Haliyle parti ortamında da kendilerini yaşamak ve yaşatmak isteyecekleri açıktır.

İşte, görülen düşmana karşı verilen savaştan daha zor ve daha büyük duyarlılık gerektiren parti içi sınıf mücadelesi bunların şahsında bu noktada başlar. Mücadele, ideolojik-politik, ahlaki ve eğitsel yönden tutalım, çeşitli önlem ve tedbirleri geliştirmeye kadar her düzeyde ve her biçimde sürer ve gelişir. Parti içi sınıf mücadelesi hiç kuşkusuz önemli ve başlı başına bir konudur. Ele almak istediğimiz konu, parti içi sınıf mücadelesinden ziyade, parti içi hastalıklardan sadece bir tanesi olan ve tabii ki parti için sınıf mücadelesinden soyutlanmayacak olan ve gelinen aşamada büyük tahribatlara yol açan ***"bireysel kaygı"*** üzerinedir.

Parti ortamında genelde olduğu gibi bizde de binbir hastalığın yaşandığı bilinmektedir. Hastalıkları komplo, sızma, ajan vb. ile karıştırmamak gerekir. Hastalıktan söz ediyoruz. Yani, düzelme imkanı olan, tedavi olabilecek, düşmanla subjektif bir yanı bulunmayan bir hastalık... Düzeltilmemesi durumunda objektif sonuçları çok tahripkar olsa da, adını bu biçimde koymak gerekmektedir.

Bireysel kaygı!

Bu hastalığın derinliği, boyutları, biçim ve yöntemleri ne olursa olsun dayandığı maddi gerçeklik küçük-burjuva sınıftır. Diğer adıyla özgürleşmeyen, partilileşmeyen kişiliklerin hastalığıdır. Zira özgürleşmeyen kişilik, özgürlük mücadelesi veremeyeceği gibi, partilileşmeyen kişilik de partiyi temsil edemez. O halde bu kişiliğin temsil ettiği, ya da yaşadığı, yaşatmaya çalıştığı özellik ve alışkanlıklar nelerdir, kime aittir? *Bireysel kaygı* denilen bu iflah olmaz özellik veya hastalık nereden gelmektedir, nasıl ortaya çıkmaktadır, hangi anlayışın ürünüdür? Bu kaygıyla kurtarılmak istenen nedir, neler kazandırır, neler kaybettirir?

Kaygı, endişe edilen düşünce, sözcük anlamıyla üzüntü, tasa demektir. İnsan sosyal bir varlıksa, bazı olay ve olgularla sevindiği, coştuğu, cesaretlendiği gibi, bazen de endişe, korku ve üzüntü duyması doğaldır. Duygu yüklü insan sorumluluk sahibidir, onun tasa ve kaygıları, sevinç ve coşkusu bundan gelir. Belirtildiği gibi insanda bunların hepsinin olması doğaldır. Fakat nasıl bir endişe, nasıl bir kaygı, nasıl bir coşku ve sevinç?

Bir PKK militanının her şeyi emek değeri ve evrensel özgürlükler içindir. Onun gerçekleştirmek istediği dünya, düşünce sistemi, yaşam tarzı ve eylemi bütünüyle özgür bir dünya yaratmak içindir. Nasıl bir dünya? Bu, yasalarını son başkaldırının devrimcileri olarak savaşçıların koyduğu bir dünyadır. Yaratılan bir dünyanın yeni, özgün yasalarının oldukça radikal uygulanmasını, bunun bir yaşam tarzı haline getirilmiş olmasını gerektirir. Savaşçının, demek ki, baştan verili temel özelliği bir dünya yaratmak ise, olmazsa olmaz bir diğer özelliği, bu dünyanın gerçekleşen bir dünya olmasını sağlayacak yasalarını işletebilmesidir. Bunlar, PKK adıyla gelişen son devrimin gerektirdiği yaşam ve dolayısıyla savaş biçimleridir. PKK'nin bir dünya yaratma eylemi, bugüne kadar yasalarını düşmanların yaptığı bir dünya karşısında, kendi öz yaratımı olan bir dünyada yaşama ve kazanma başarısını gösterebilme ve bunun gerektirdiği bir sistematikte, bunun gerektirdiği yasaları yapma ve uygulama gücüdür.

Böyle bir dünya yaratmanın eylem sahibi olan bireylerin, ya da militanlarının *"ben"* diye bir kaygıları olmaz. Temsil ettiği sınıf kişiliği ve sınıf bilinci bunu gerektirmektedir. Parti de zaten bu kişiliklerin kolektif ruh, kolektif yürek, kolektif eylem ve örgütlü yaşam tarzıdır. Elbette bir partilinin kaygıları büyüktür. Çünkü görev ve sorumlulukları da büyüktür. Çünkü bir Kürt ülkesi ve insanları bir dünya yaratmakla karşı karşıyadır. Devrimin, halkın çıkarları, yüce idealler daha iyi nasıl bir çabayla gerçekleştirilir; yetmez ve yanılgılı durumlardan kurtulmak için duyulan kaygı tamamen parti kaygısıdır. Bu kaygı ve böylesi bir ruh gereklidir ve bu kaygıyı yaşamayanlar ancak sorumsuz olabilirler. Bahsedilen kaygı bireysel olmayıp halk için, devrimci değerler ve gerçekleştirmek istediğimiz dünya içindir. İnsanı yüceltici, geliştirici, daha fazla yoğunlaşmaya sevk ettiği sürece devrimcidir, ayrıca yaşanması zorunlu olan bir kaygıdır. Bunun için militan devrimcinin içine gireceği büyük gerçekleştirme ve koparıcı pratiğin yanısıra halk için, devrim için göstermeyeceği fedakarlık yoktur. Bu noktada kaygısız devrimci düşünülemez, tersi tehlikelidir.

Ama bir de partileşmeyen, sınıf intiharından geçmeyen kişiliklerin de kaygıları vardır. Bunların kaygıları büsbütün bireyseldir. Bireyselliği küçük-burjuva sosyal dayanaktan ve bunun yarattığı kişilik özellikleriyle, küçük-burjuva anlayıştan ileri gelir. Eski ile bağlarını koparmayan, yeterince devrimcileşmeyen bu kişilik ruhta, bilinçte, yaşamda ve ilişkilerde hiçbir zaman tam değildir. Yeterince bütünleşmemenin verdiği gerçeklerden kopma vardır. Her şeyden önce bu kişilik kendini yaşamayı esas alır. Kendisinin de bir *"ruhu"* ve *"dünyası"* olduğunu tekrarlayıp durur. Ve kaygıları sadece kendisiyle ilgili, kendisiyle sınırlıdır.

Engels "Almanya'da Burjuva Demokratik Devrim" adlı eserinde; *"En zengin sınıfın katına yükselme umudu ile proleter ve hatta yoksul sınıf durumuna düşme*

korkusu arasında bu biçimde durmadan çalkalanan siyasal işlerin yönetiminde bir pay olarak çıkarlarına öncelik kazandırmak umuduyla sırasız bir muhalefet yüzünden en iyi müşterilerini elinden alma gücüne sahip bulunduğuna göre varlığını bile elinde tutan bir hükümetin öfkesini uyandırma korkusu arasında bölünmüş, güvensizliği tutarı ile ters orantılı şöyle-böyle bir servete sahip bu sınıf kanılarında son derece sallantılıdır. Güçlü feodal ya da monarşik hükümetin yönetimi altında, saygılı ve boynu eğik bir durumda bulunan bu sınıf burjuvazi yükseliş yolunda iken liberalizme eğinir. Burjuvazi kendi üstünlüğünü sağlar sağlamaz zorlu demokratik nöbetler geçirir. Ama altındaki sınıf, yani proletarya bağımsız bir harekete girişmeye görsün, gene içleracısı bir yılgınlık içine düşer. Küçük-burjuvazinin kararsız tutumu onun istediği ve yapacağı şeyin ta kendisidir. Kararsızlıkta kararlı olan ve bir şeyler yapmaya ödleri kopan, hiçbir şey yapmayarak aslında yapmaları gereken şeyin ta kendisini yapan duygulu ruhlar için bu iş doğaldır.

Onlar büyük burjuvazi katına yükselmeyi umar, proletarya içine düşmekten korkarlar. Korku ile umut arasında, savaş sırasında postlarını kurtaracak ve sonra da kazananla birleşeceklerdir; onların özelliği budur" diyor.

Parti Önderliği ise kişilik sorununda: *"Yalnızca baskı altında oluşan bağımlı kişilik değil, aynı zamanda küçük-burjuva uzlaşmacı, o sözde modern, devrimci görünen, ama her an uzlaşmaya ve teslimiyete hazır kişilikte, devrimci kişiliğin rolünü daha iyi oynamasını da zorunlu kılmaktadır. Devrimci kişiliğin tarihsel rolünü oynayabilmesi için, bu iki tip kişiliğe karşı da büyük mücadele yürütmesi gerekir. Bu kişilikle, devrimci kişiliğin gerçek rolünü oynamaması için her zaman büyük tehlikeler yaratırlar. Her şeyden önce sömürgeci ideoloji-politika ve kültür ortamının yarattığı maddi temelden aldıkları güçle, sürekli bağımlılığı ve uyduluğu geliştirmek isterler. Bu anlamda da uzun tarihsel bir temelden ve geri toplumsal koşullardan kaynaklanan pasif, edilgen, uyuşuk ve bilinçsiz tip, devrimci gelişme önünde ayakbağı olur. Bu ise, kendisini aşiret, aile, din vb. ilişkiler tarzında yansıtır. Ve devrimci kişiliğin gelişmesini sürekli engellemeye çalışır. Bu olumsuz etkileri ve çok güçlü olan karmakarışık küçük-burjuva etkilerini iyi tanımak ve bunlardan sakınmak gerekir"* demektedir.

Görüldüğü gibi özgüçten yoksun, ilkesiz ve tutarsız olan bu sınıf kişiliği çıkarı neredeyse oradadır. Sosyal zemini kaypak, çabuk dönüşümlü, istikrarsız, kişilik özellikleri zayıf, edilgen ve kendine güvensizdir. Teoride muğlak, politikada dar, örgütlemede ilkesiz, eylemde korkak, yaşamda tutarsızdır. Böyle bir kişiliğin kaygıları da elbette bireyseldir, parti ortamındaki etkileri ve sonuçları da son derece tehlikelidir.

Belirtmek gerekir ki, parti ortamında bireysel kaygıyla yaşayanlar kesinlikle devrimcileşmemiş kişiliklerdir. Bir yandan devrimle yürümek istese de, özünde düzenle yürümektedir veya yürümek ister. Fizikmen parti ortamında olsa da temsil ettiği yaşam tarzı, ilişki düzeni ve alışkanlıklarıyla ortamı zehirleyen, muğlaklaştıran bir pratiğin sahibidir. Bu ne demektir? Hem kendini, dolayısıyla düzeni, hem de partiyi ve devrimi yaşamaktadır. Öz itibariyle devrimle parti dışı özellikleri bir anda tutma, uzlaştırma, asıl olarak da parti dışı özellikleri güçlendirmektir. Bu kişilik eski özlem, duygu ve yaşamdan kopmamıştır. Geri yanlarını, her türlü sınıf dışılıkları, objektif olarak karşı-devrimi parti ortamına taşırmak, parti ortamını bununla tersyüz etme vardır. Özel mülk, bencil ilişki ve kaygıları özgürleşmenin önünde ayak bağı, köreltici ve köleleştiricidir. Örgütlenmeye gelmez, bunun gereklerini tam kavramaz, kavrasa bile ilgisiz ve sorumsuz bir pratiğin sahibidir.

Parti Önderliği, *"Örgütlü çalışmanın gereğini kavrayan ve bunu kurallarına uygun olarak hayata geçiren bir militan artık devrimci eylemin eşiğine kadar gelmiş demektir. Bir militan susuz, havasız yaşayamayacağını bildiği gibi, örgütsüz yaşayamayacağını da kavramak ve örgütlü olmanın gereğini anlamak zorundadır. Militanın en büyük sıkıntısı örgütsüzlük olmalı ve kendisini örgütsüz hisettiğinde en büyük rahatsızlığı duymalıdır. O, eğer örgütsüz olduğu halde, buna aldırmıyor ve kendisini rahatsız hissetmiyorsa açık ki, iflah olmaz bir oportünisttir"* demektedir.

Derin bireysel kaygı içinde olanlar neden durumlarından memnundurlar? Çünkü topluma ve tarihe karşı bir sorumluluk duymazlar. Castro, *"Asla kendi halimizden memnun olmayacağız, çünkü kendisinden hoşnutluk duyan kimse devrimci değildir"* demektedir. Hoşnutluk insanı rehavete götürür. Rehavet ise devrimci atılganlığın, devrimcinin karşıtıdır. Sorumsuz, değerler karşısında ilgisiz, kılı bile kıpırdamayacak kadar duyarsız, birkaç laf söylemekle kendini yeterli gören "görevimi yaptım" anlayışıyla hareket eden tipler ancak hallerinden memnun olabilirler. Böyleleri kendilerini çok yeterli görebilirler, yine kendilerini vazgeçilmez, *"ben olmazsan, olmaz"* biçiminde değerlendirebilirler, ancak mücadele ve devrim sorunları öyle basit değildir. Yaşam sürdükçe her gün onlarca yeni sorunla karşılaşırlar. Yine hayatın gerçekliği çoğu kez bu tipleri ezer ve bu tipler doğru yanıt olamadıklarından rollerini oynayamazlar ve böyle olunca da işlevsiz kalıp devrim fırtınası altında ezilmekten kurtulamazlar. Diğer taraftan kendini beğenmişliğin, kendine sevdalanmışlığın kaynağındaki kötü alışkanlıklar vardır ki, bunlar da örgüt ortamında her türlü hastalığı temsil ederler.

Son yıllarda parti ortamında derin bireysel kişilik sorunları yaşanmaktadır. Ve bu sorunların en başında gelen ise, adeta bir canlı organizma gibi çoğalmakta olan bireysel kaygılardır. Bu, en üstten en alta kadar kendisini birçok yönüyle göstermektedir. Çok çeşitli biçimlerde bireyci, bencil, egoist, kendini parti ve devrime yatırmayan, iktidar olmadan ucuz ve erken iktidar olma hevesine kendini kaptıran yaklaşımlar, partinin büyük hamleler geliştirmesini engelliyor, tehdit ediyor. Düzen özelliklerinin yansımaları olarak bu kaygıları taşıyan kişilikler yeni süreçlerin geliştirilmesi karşısında büyük direnmektedirler. Bu konuda büyük bir netleşme sağlanmadan devrimci yükselişte ve partileşme atılımında hamle geliştirmek mümkün değildir.

Her şeyden önce şu çok iyi bilinmelidir ki; PKK, kendisi olduğu sürece, yani çizgisi, stratejisi ve ideolojisi sağlam kaldığı sürece, yenilebilecek bir hareket değildir ve sahip olduğu amansız savaş tarzıyla, eninde sonunda sömürgeciliği Kürdistan'dan söküp atacak; bununla da kalmayarak aynı ateşten yöntemi diğer halkların ellerine de verecektir. Tam da bu gerçeğin bir gereği olarak, düşmanın umut bağladığı tek şey, yine PKK'nin kendisi olmaktadır. "PKK, klasik anlamda savaşılarak yokedilecek bir hareket değildir, hatta cepheden savaş PKK'yi giderek güçlendirir; PKK'yi ancak PKK yok edebilir." Yukarıdaki bir düşman yargısı da olsa, bir gerçektir ve düşman bütünüyle neredeyse umudunu parti ortamındaki zayıflıklara ve yetersizliklere bağlamıştır.

Nitekim, bu gerçekten hareketle Parti Önderliği son yıllarda, daha yüzyıllarca geçerliliğini sürdürecek bir çözümleme yöntemi geliştirmiştir. Ancak biz parti militanlarından daha fazla düşman cephesinin çözümlemeleri anlama konusunda iyi çalıştığı ve yoğunlaştığı bilinmektedir. Gerçekleştirilen çözümlemeler ve Önderlik gelişimi büyük bir duyarlılıkla laboratuvar incelemesine tabi tutulmakta ve bunun ne ve nasıl olduğu anlaşılmaya çalışılmaktadır. Düşman cephesi, kendisini neredeyse Önderlik çözümlemelerinden çıkardığı derslerle biçimlemekte, yenilemeye ve sağlamlaştırmaya tabi tutmaktadır. Son yılların çözümlemelerini PKK'de PKK'yi egemen kılma faaliyeti olarak değerlendirirsek, bizlerin çözümlemeler karşısında konumumuz ise neredeyse içleracısı bir durumu ifade etmektedir. Bulunduğumuz alanlarda Önderlik çözümlemeleri ve parti materyallerini bırakalım ne kadar özümsediğimiz, ne kadar okuduğumuz bile tartışma konusudur. Elbette, böylesi bir durum ise sadece düşmana beklenmedik zaferler sağlama olanağı sunar.

"Bireysel kaygı, kendini yaşamaktır diyoruz. Kendi ölçülerini konuşturmaktır. Partinin yaşam felsefesi, olay ve olgulara yaklaşım ölçüleri bireysel kaygıyla yaşayanlar için geçersizdir. Zira onlar parti ortamına benzemez, parti ölçülerine ulaşmayı önlerine koymazlar. Partiyi kendilerine benzeştirmeye, kendi ölçülerini esas almaya çalışırlar."

PKK bugün dünyanın en tehlikeli örgütü olarak değerlendiriliyor ve bundan dolayı da düşmanları en çok olan örgüttür. Düşmanlarının bir ayağını, hatta en tehlikeli ayağını ise iç düşman oluşturmaktadır. Gelinen aşamada bu "iç düşman" sömürgeci ve emperyalist düşmanlardan daha fazla zarar vermektedir.

İşte, tam da böylesi bir durumda ve böylesi düşman yargıları ortadayken; yaşama, ilişkilere ve örgüte yaklaşımda parti, halk ve yoldaş kaygısıyla değil de *"Ben"* kaygısıyla hareket edenlerimiz hiç de az değildir. Ve böylesi bir hareket tarzına sahip bireyler daha başından kendini gerçeklere kapatarak, yenilgiyi kabul edenlerdir. Sadece bu da değil, düşmana bu hareket tarzıyla ancak umut ve taviz verebilirler.

Bireysel kaygı, insanda devrimci istek, devrimci coşku ve heyecan yaratmaz. Yanılgılıdır, aldatır, aldanır. Bazen liberal, bazen dengeci, bazen demagog, kurnaz, bazen ellerine güç geçti mi kraldan daha kralcı kesilirler. Örgüte açılmanın önünde en büyük engeldir. Kendini doğru temelde katmaz, herhangi bir biçimde tartışılacağını farkedince bundan ısrarla kaçınır. Ya ölü çizgiye çekilir, ya kaçar, ya da her türlü örgüt dışı yönteme başvurur. Doğruları söyler, ama uygulamaz, ya da sırf söylemek için söyler. Bu kaygının üstü biraz eşildiğinde altında her türlü zavallı, ağavari tutumlardan liberal, uzlaşıcı, ortayolcu özelliklerin yattığı görülür. En önemlisi de güçsüz ve çaresizdirler. Ama bir gerçeklik daha var: Güçsüzler ve çaresizlerin savaşta ve örgüt ortamlarında ayakta durma diye bir sorunları olmaz. Çünkü onlar, gerçekte birer ölüler, yaşayan ölüler...

Bireysel kaygının içinde emek hırsızlığı, hatta düşünce gaspı, kariyerizm, tasarufçuluk, *"benim"* diye tabir edilen ölçüler ve hesaplı yaklaşımlar vardır. Burada doğaldır ki, her türlü yetmezliğe zemin olma kaçınılmaz olarak kendisini gösterir. İşte, örgüte örgütsüzlüğü, iradeye iradesizliği dayatma, anarşi yaratarak parti ortamını bulandırma ve doğrultuyu saptırma da bundan başka ne ile izah edilebilir. Bireysel kaygının örgüt ortamında insana hiçbir şey kazandırmadığı, aksine olumlu bir yanı varsa onu da alıp götürdüğü, bazen hiç istenmeyen sonuçlara bile yol açtığı yaşanan örneklerde çokça görülmüştür.

"Parti ortamında bireysel kaygıyla yaşayanlar kesinlikle devrimcileşmemiş kişiliklerdir. Bir yandan devrimle yürümek istese de, özünde düzenle yürümektedir veya yürümek ister. Fizikmen parti ortamında olsa da temsil ettiği yaşam tarzı, ilişki düzeni ve alışkanlıklarıyla ortamı zehirleyen, muğlaklaştıran bir pratiğin sahibidir."

Eski kişilik özellikleri, sınıf dışı anlayış ve alışkanlıkları parti ortamında uzun süre yaşatmak mümkün değildir. Bazıları belki kendilerini bir süre gizleme, kendilerini denetim dışında tutmakla yaşatabileceklerini düşünebilirler. Partinin er veya geç kendilerini deşifre edeceklerini düşünmek bile istemeyebilirler. Ancak 25 yıllık PKK tarihi göstermiştir ki, böyle kişilik anlayışlarının müthiş aldandıkları, gaflete düştüklerini çok geçmeden öğrendiklerinde adeta yıkılıp kalmaktadırlar. PKK ortamı özgürlükler ortamı, insanın birikim ve yeteneklerinin en iyi ifade edeceği ve geliştireceği bir ortam olmakla birlikte, aynı zamanda en zorlu, en anlamlı ama yaman bir hesaplaşma ortamıdır da. İşte bugün, yani hesaplaşma anı geldiğinde bireysel kaygı içerisinde olanlar buna doğru yaklaşmazlar. En büyük kaygıları da bu anda ortaya çıkar. Çünkü zayıf kişiliklidirler, küçük insanlardır. Küçük insanlardır, ama günahları büyüktür. Gerçekliklerine doğru yaklaşmazlar. Kendilerini doğru çözümlemedikleri için suçu hep başkalarında bulup gerçek bir hesap vermekten ısrarla kaçarlar.

Zayıf kişiliklerin en belirgin bir özelliği de; suçu hep başkalarına yüklemeleridir. Hata ve eksikliği temelinde kendi eğitimini sağlayamaz, militan özelliklere ulaşamaz, ama hata ve eksiklikleri hep kendisinde ısrarla uzaklaştırır. Elbette ki, bunu onlardan kurtulma anlamında değil, başkalarına yükleme anlamında yapar ve sağı-solu suçlamaya başlar. Hatta daha ileriye giderek örgütün kadro politikasına yükleyip, hata ve eksikliğin kaynağı olarak bunu gösterir. Daha da ileri giderek, soluğu devrimci mücadelenin dışında alır. Sırf hesap vermekten korktuğu için örgütten kaçmadan tutalım kendini yere atma, hatta yaşamına kendi eliyle son vermeye kadar birçok yanılgılı, sakat düşmanca yaklaşımlar görülebiliyor. Oysa bir PKK devrimcisi her şeyden önce partiye, onun sağlam çözümleme gücüne ve adaletine olan güveni sonsuz olduğu gibi, iradesi de bütünüyle partiye bağlıdır. Kendine güvenen, kendisiyle barışık, hesap sormaktan korkmadığı gibi hesap vermekten de çekinmez. Ama PKK'lileşmeyen kişilik böyle değildir. Onun bireysel kibir ve gururu incidi mi dünyası, ruhu yıkılır. Oysa yıkılan onun devrimcileşmeyen özellikleridir. Fakat o bunu anlamaz, ya da birtakım yetersizliklerinin ortaya çıkmasından müthiş korkar ve kendisini hep saklar. İşte bu korku ve kaygı onu bu noktada birçok parti dışılıklara rahatlıkla sürükler.

Bir de kaygıların şekillendirmiş olduğu bir ruhtan ve bir *"ruhu"* olduğundan bahseder, ama bu ruh kimin ruhudur? Elbette ki, bu ruh veya kaygılar bir PKK'linin ruhu olamaz. Bahsedilen ruh gerçekleştirmeye çalıştığımız bir kolektif ruh, özgürlük ruhu değil. Bu, Kürt ülkesi insanlarının da ruhu olamaz. PKK ruhu halk içindir. Bütün militanların paylaşması gereken ruhtur. Ama mücadele ortamlarında kişilikler şahsında tam tersi durumlar ortaya çıkabiliyor: *"Benim de ayrı bir ruhum, dünyam var, bu ruh giderse bende can kalmaz"* deniliyor. Böylesi durumlarda veya bahsedilen ruh, ancak korkutucu ve tehlikeli bir ruhtan başka bir şey değildir. Ya da derin bireysel kaygı ve hesaplardır.

Bireysel kaygı bu anlamda çeşitli zeminlerde, çeşitli biçimlerde kendisini gösterir. Örneğin, iflah olmaz bir küçük-burjuva tip emek ve çabayla değil de, çeşitli tesadüflerle, yanılgı ve veya boşlukların sonucunda örgüt içerisinde önemli bir konum işgal etmişse, onda kariyerizm korkusu işgal ettiği mevkiyi kaybetme kaygısı çok yüksek biçimlerde kendisini gösterebilir. Böylesi bir kişiliği varsa yetenekleri bunları bile doğru biçimde ortaya koymaz. Partinin kendisine kazandırmış olduğu yetenekleri adeta örgüte karşı bir şantaj aracı olarak kullanmaya çalışır. Kendisini parti iradesine tabi tutmaz. Partinin kendisine vereceği görev ve sorumlulukları beğenmez. Bir görev, hizmet ve sorumluluk bilinciyle değil, "daha iyi kendimi nasıl yaşatırım" kaygısıyla hareket ederler ve partiden talepleri hep bu temelde olur. Anlayış ve kaygı bu olduktan sonra onun kariyerini kaybetmemek için parti dışı yöntemlere bile başvurabilirler. Neler yapar? Kişiler şahsında örgütü çekiştirir ki, kendisi bir kurtarıcı olarak görülebilsin. Yöntem olarak bazen müthiş bastırmacı, bazen oldukça liberal, dengeci, ortayolcu ve uzlaşıcıdır. Zira onun için önemli olan üretmek ve daha iyi temsil etmek sorunu değil, önemli olan hangi anlayış ve yöntemle olursa olsun eninde sonunda kendisini yaşamak ve yaşatmaktır. İşte bu kişilik, örgüt ortamında düşmandan daha tehlikelidir. Ve gelişmelerin ortaya çıkmasında engeldir.

Böylesi bir kişilik şahsında ortaya çıkan diğer kaygı türü de şudur: Hata ve yetmezliklerini, suçlarını örgütten gizler. Nitekim örgüt ortamında en çok rastlanan durumlardan biri de budur. Bu kaygıyla hareket eden kişilik kesinlikle de düzeni yaşamaktadır. Ne kadar "halka ve devrime bağlıyım" dese de, pratiğinde ortaya çıkan durum bunun tersidir. Örgüte güveni yoktur bu kişiliğin. Hem devrimciyim, partiliyim diyecek, hem de örgüte güvensizliğini, yoldaşlarına, ortama açılmamakla, kendini düşmana gerilikleriyle zırhlamakla ortaya koyacaksın. Böyle PKK'lilik, böyle devrimcilik olmaz! Partilinin asgari, ama en önemli meziyeti partiye sonsuz güven ve bu güvenin verdiği rahatlıkla örgüte sonuna kadar açık olmaktır. Bunu yapmayanın partililikle bir ilgisi olmadığı gibi örgüt ortamında düzen kişiliğini oynuyor demektir. Buna rağmen, örgüte ve devrimci ortama neden açık davranılmamaktadır? Bu durumu kişiyi nereye götürür, örgütte nelere yol açar? Partiye açılmamanın tek nedeni, feodal, küçük-burjuva kişiliğin taşıdığı bireysel gurur, kompleks ve kibirdir. Kibir, gurur, kompleks adına örgüte açılmamak "açılırsa beni doğru anlamaz, değer vermezler" gibi 'kaygı'larla hareket etmek bir devrimci tutum ve tavır olamaz.

Böylesi kaygılar ruhen hiçbir zaman kişiyi rahat ettirmez. İçinde sürekli bir şeyler onu kemirir. Ve kendine göre sürekli yeni planlar kurar, tasarılar geliştirir. Bu plan ve tasarıları gerçekleşmedimi, tekrar plan kurar. Bu durumda bazen bir zavallı gibi hareket etmeye, bazen de pimi çekilmiş, patlamaya hazır bir bomba gibi ortalıkta dolaşmaya götürür. Kuşkulu olur ve hiçbir şeye güvenmez. Böyle olunca da yıllar da geçse bir türlü eğitimini tamamlamaz ve gelişmez. Bu kişilikler örgüt ortamında bazen benzer kaygılara sahip olanlarla adeta bir suçlular koalisyonu oluştururlar. Çünkü zaafiyetli kişilikleri onları birbirine çeker. Her şeyi çekiştirir, dedikodu yaparlar. Birbirleriyle uzlaşır, fakat kocaman bir partiyle çatışmayı rahatlıkla göze alırlar. Bu durumda örgüt elden gitmiş, yeni kadrolar düşmüş, halka yanlış yaklaşılmış hiç umurlarında değil. Canına minnet derecesine kendilerini okumaya devam ederler. Böylelerinin örgüt ortamında temsil ettikleri yaşam tarzları ve pratiklerinin sonuçları oldukça ciddi ve tehlikelidir.

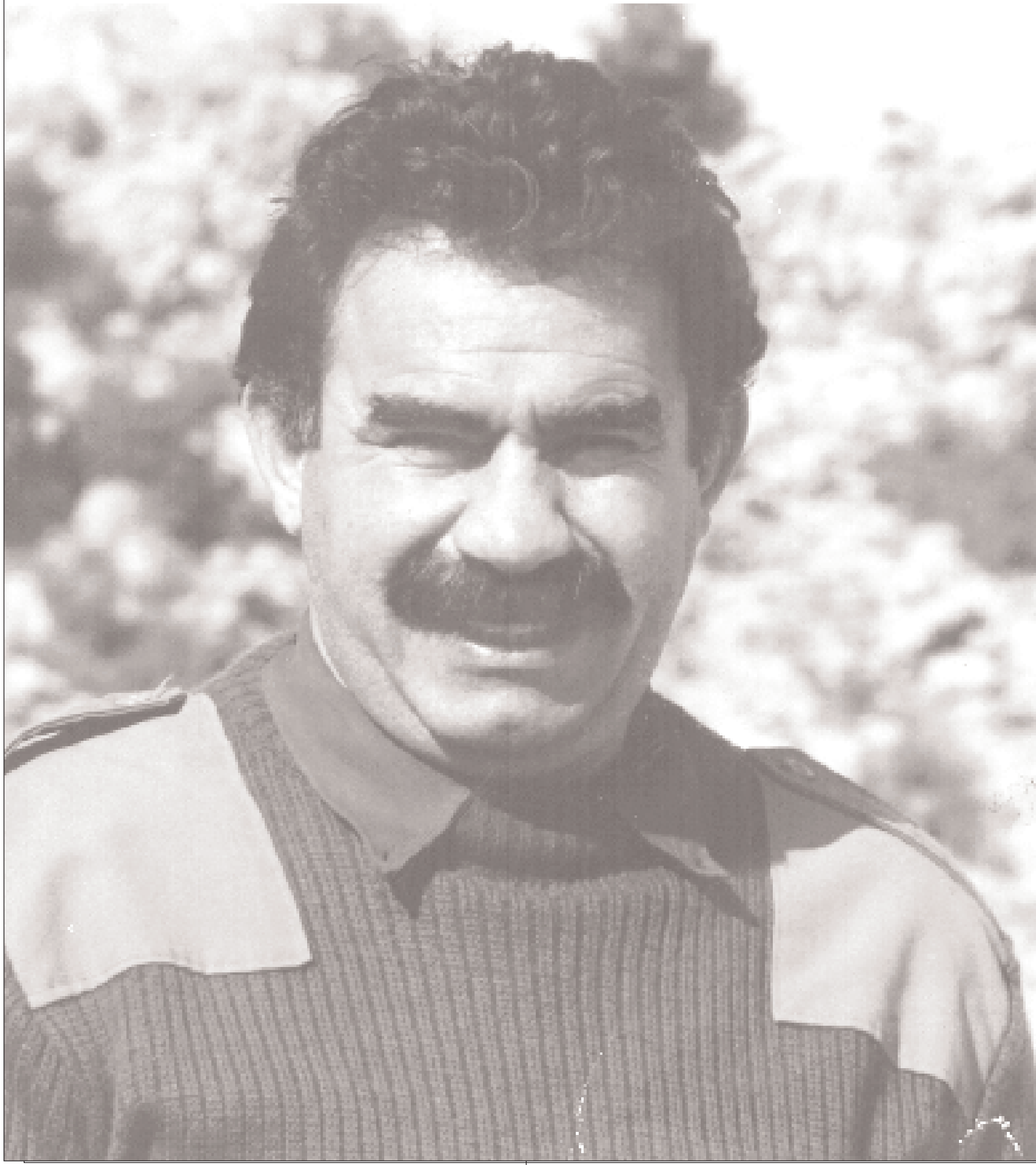
En iyi niyetli olanlara "bunca kötülüklere neden seyirci kaldın?" diye sorulduğunde hep, "yapacaktım", "edecektim", "farketmiştim, örgüte söylemiştim," biçiminde yanıt verirler. Neden yetersizliklere müdahale edilmediği sorulduğunda ise, cevap veremezler. Ya da "yetkim yoktu" derler. İşte bu, bireysel kaygıdan başka bir anlam taşımıyor. Ortada erozyona uğrayan parti ve ulus değerleriyken, ileri sürdüğümüz gerekçeler ise sadece bizlerle sınırlı. Ben tartışmayayım, bana bir şey olma-

Devamı 23. sayfada

Baştarafı 1. sayfada

İdeolojik zafer bütün başarıların esasıdır

Başkan APO değerlendiriyor

köleliğin bir sonucudur.

Kendine inançsızlık, güvensizlik egemen gücün bir politik amacıdır.

İşte, sizde bu gerçekleşmiştir. Bunu ne kadar kaderci bir anlayışla değerlendirseniz de, tamamen yüzyıllardan beri yerleştirilen egemen, baskıcı kültürün etkisinden kurtulamamaktır. Bunu kıramamanız düşündürücü tabii. Görüldüğü üzere azla yetinmekte politikada, örgütsel ifadesinde sizin gibi yetinmeci davranmaktır, yine egemenlik altındaki en azla yetinmekte, köylüyü-işçiyi ifade ediyor. Onun bir yansımasını ifade ediyorsunuz. Zihniyet aynı zihniyet, karar aynı karar. Başarısızlığınızın kaynağını burada aramak gerekir. Dolayısıyla sınıf mücadelesini, özgürlük mücadelesini sizin kendiniz oluncaya kadar, siz istediğiniz kadar, kazanıncaya kadar yetkinleştirmeniz; ideolojik mücadele dediğimiz işin özüdür.

İdeolojik mücadele, insanın kendisini halletmesi mücadelesidir.

Şimdi siz, bu ideolojik mücadeleyi çözmemişsiniz. Bırakalım politikayı henüz örgütselliğe girmiyorsunuz. Bu durum kötü. Siz kendinizi zavallı bir köylü veya kasnak gibi dönen avare biri gibi ortaya koyuyorsunuz. Doldurulmuş, planlanmış, kurulmuş bir kişiliğiniz yok. Bununla siz fazla yaşam hakkını, şansını kullanamazsınız. Bunu size anlatmaya çalışıyorum.

Siz yaşamak istiyorsunuz.

Bırakalım yaşamayı gerçekleştirmek, yaşam şansının ne olduğunun bile farkında değilsiniz. Diğer her şey bunun altında olup biter, gider. Bol şikayetler, kendi kendini kandırmalar, kocaman bir ömrün adı olur gider.

İdeolojik mücadele en temel mücadeledir.

Ve onu çözmedikçe, halletmedikçe yaşam boyu mahkum olursunuz. Başka ideolojilerin egemenliği altında veya ideolojisizlik biçiminde hiçbir yere varamazsınız.

Bütün hatalarınızın kaynağında ideolojik yetersizlik geliyor.

İdeolojik zafer, ideolojik başarı bütün başarıların anasıdır.

Büyük bir ideolojik kargaşayı, telaşı yaşıyorsunuz. Nedir ideolojik kargaşa, telaş veya ideolojik yetkinlik, netlik? Özgürleşmenin başlangıcıdır, özgür yaşama kararıdır. Özgür yaşamın güvenidir. Eğer bunda tutarlılık varsa sizin bu kadar kargaşa içinde olmanız bence mümkün değildir. Eğer hâlâ politikada, örgütsellikte bu kadar kargaşa, hatta yetmezlik içindeyseniz kesinlikle ideolojinizin ya egemenlerin kırıntıları biçiminde, ya da yoğun bir ideolojisizlik konumunu aşamadığınız içindir.

İdeolojisiz insan; hem hedefsiz, pusulasız, hem mevzisiz birisi gibidir. Yürüyemez ve yürürse de rastgeledir. Kurulmamıştır, plansızdır.

İdeoloji yalnız fikir düzeyde bir şeyler bellemek değil, bazı doğruları anlamak da değildir.

İdeoloji bir özgür yaşam kararıdır.

Niteliktir, kesinliktir.

Sizde bu yok veya çok zayıftır. İnanılmaz ölçüde egemenlerin yaşam etkisinde olmak onların ideolojisi altında olmak demektir. Onların moral veya yarattığı moralsizliği yaşamak, onların ideolojik etkisinde olmak demektir. Bu anlamda tamamen yaralı, mahkum edilmiş birisi gibisiniz.

Yaşam şansını en yüksek düzeyde özgürce planlamayan biri, kesin diğer ideolojilerin iradesi ve kararı altındadır.

Şimdi bunu artık anlamanız gerekiyor. Egemenlerin her türlü ideolojik, moral etkisinde olmayı siz bir kader olarak önümüze koyamazsınız. Partiyi bunun için kullanamazsınız. Buna özgürlük, yaşam hakkı, kişi hakkı diye bir talepte de bulunamazsınız. Çünkü bu haksızlıktır.

Yine bu konuda benim deneyimim vardır: İdeolojik netliği sağlamak için ne kadar yıl kendimi büyük bir savaş içinde tuttuğumu hatırlıyorum. Dinin arayışından tutalım felsefi arayışa, daha sonraki ideolojik-siyasi anlayışlara kadar, kendimi ikna edene kadar yıllarımı verdim. En sancılı süreçlerimizi bu mücadele yıllarında yaşadım. İkna olmam gerekiyordu. Bunun için gerçekten onlarca yıl harcadım. Bu durum hâlâ devam ediyor.

Doğaya ve topluma, örgüt bakış açısına sahip olmayanın eylemi olmaz, olsa bile sizinki gibi eylemi olur. Eğer bir eylem tarzından sürekli kaybediyorsanız, kaybettiriyorsanız, demek ki siz orada objektif olarak bitiren bir konumundasınız. Bu anlamda bir ajan gibisiniz. Utanmadan yaşamayı benimsiyorsunuz. Fakat yaşamak için gerekli olan özgürlük bilinci, özgürlük iradesi ne kadar var sizde? Burada bir ikiyüzlülük var, kendini kandırma var.

Özgürlük imkanını elde etmek için, özgürlük hakkı, onun için özgürlük şansını, yaşamın şansını iyi anlamanız lazım. Çoğunuzun birey hakkından, yaşam hakkından kastettiği; çok basit, neredeyse bir sigara dumanından ibaret veya günübirlik bir tüketim ise ve kendini biraz çok anlamsız şeyler ile tatmin ise; bu kişilikte hiçbir şey bitmez. Kendi basit maddi veya bazı güdülerini tatmin etme peşinde sürekli koşuyorsa veya fırsat buldu mu sürekli bunlarla kendini kapatıyorsa; bu kişiden hiçbir hayır gelmez. Bu, hep güdülerin peşinde olan, onları tatmin ettikçe “oh, yaşadım!” diyecek birisidir. Bu kölelik ideolojisine, ilkellilik ideolojisine kendini düşürmektir. Bunu yoğun yaşıyorsunuz.

Bir anlık yaşam ilginize bakıyorum, hemen bunu görüyorum. İlkellik ideolojisi adeta hemen her yerinizden fışkırıyor. Tarihin birçok önemli dini ideolojilerinde, yılların iman savaşı, işte bilmem zikir-fikir savaşı diye dervişane, mümince ve giderek doruklara tırmandırırlar kendilerini. Bunun içindir, ideolojik yetkinlik elde etmek.

PKK saflarında, son yıllarda ideolojiden kaçış neredeyse bir alışkanlık haline geldi. Özellikle pratik savaş alanlarında inanılmaz ölçüde ideolojiden kaçış yaşanıyor. Bu ne anlama gelir? İlkelliğe koşuş, düşünceden kaçma, özgürlük ideolojisinden kaçma oluyor. Nitekim ürünleri daha sonra karşımıza en değme hainin yapamayacağı durumlara yol açmakla çıktı. Bu tehlikedir.

Biz gerillayı bu anlamda en yoğunlaşmış ideolojik çalışma olarak da değerlendirdik.

Özgür yaşamın yoğunlaştığı birliklerdir. Ama bunun tersi uygulandı. Sonuç; bu inanılmaz çabalar olmasaydı yalnız bir yıllık süreç içerisindeki gerilla aşınması on tane PKK'yi yerle bir etmeye yeterliydi. Bunları da anlayacaksınız. Sorumluluk duygusuna biraz sahip olarak yarattığınız şeyin ne olduğunu cesurca gündeme, tartışmaya, çözümlemeye tabi tutacaksınız. Dağlar kadar pisliklerinizi yayıyorsunuz önümüze ve “çözün” diyorsunuz.

Hiç utanmıyor musunuz, korkmuyor musunuz? Bu kadar muazzam gerilikleri parti içine yığarak, partinin başına bela ederek sorumluluktan kurtulacağınızı mı sanıyorsunuz? Ve bunun için her türlü köylü kurnazlığını, her türlü kişi dokunmazlığını veya bir ucu ihaneti dayatma, bir ucu ölümü dayatma çıkış yolu mudur, namusluluk mudur, şereflilik midir ve bunlar başarıya götürür mü? Bütün bu tutumları hızla terk etmeyi esas almalısınız.

Bana son derece anlaşılmaz gibi geliyorsunuz. Düşman hakimiyeti altındaki köleleştirici etkiyi anlarım, ama bu kadar özgür ortamda bu inanılmaz tabloyu dayatmanızı anlayamıyorum. Bu kadar ilkelleşmeyi anlayamıyorum, berbat bir durum. Kendi yüce amaçları konusunda, kendi savaşımının özellikleri konusunda bu kadar sorumsuz davranmak ajanlıkla eşittir. İstediğiniz kadar kıvırtın, başka türlü kendinizi izah edemezsiniz.

Sizin bütün silahınız; suçu etrafa yaymak, şuna-buna yıkmaktır. Ancak bir kininiz ve öfkeniz vardır. Bunlar ayıptır, bunları aşmayı bilmeniz lazım. Bir çaresizliğe kendinizi terk ediyorsunuz, bu en geri düzeyde bir köleliktir. Bundan artık vazgeçmeniz lazım.

Kürt insanının en zayıf yönü; her türlü olumsuz etkiye açık olmasıdır, bu yüzden kendisini halk olmaktan çıkarmıştır. Her türlü etkiye açık olmak, ideolojik zeminde kaybetmek demektir. İşte, güvensizlikten başlar her şeye, yanlış yaklaşmaya kadar. Doğadan anlamaz, toplumdan anlamaz, ulusallıktan anlamaz. Yoldaşlıktan anlamaz, güçten-kuvvetten bir şey anlamaz. Bu yoğun dayatılan düşman hakimiyetinin parçalayıcı etkisidir. Bunu da kalkıp kadermiş, özellikmiş gibi kendimizde yaşatmamızın hiçbir anlamı yok.

Örgütsüz olmak, politik olmamak ne demektir?

Düşmanın etkisi altında parçalanmış kişiliği kabul etmek demektir.

Parti, bu anlamda ideolojik parçalanmayı ortadan kaldıran ideolojik örgüt demektir. Şimdi siz bu ilkelliklerinizle aslında partiyi bilmeden iyi niyetlice düşman adına parçalıyorsunuz.

Ben size doğruları söylüyorum, kendi tecrübemi söylüyorum. İdeolojik netliğim olmasaydı ben bir adım atamazdım. Siz ise bildiklerinizi okuyorsunuz. Ama bu işin yılların amansız sürecinden geçen birisi olarak size açıkça söylüyorum; kendini ikna etmemiş, kendini özgürlüğün ve onun temel değerlerine göre yatırmamış bir insan; her zaman düşman ideolojisinin etkisi altındadır ve sonuçta onun ajanlığını yapar. Çok rahatsınız, varolan düzeyinize rahatlıkla tatmin oluyorsunuz. Hele partinin ideolojik esaslarıyla oynama daha fazla hoşunuza gidiyor. Açık söyleyeyim, o kendinizde çok etkili olan objektif ajanlıktır. Her türlü sınıf güdünüzü, aile güdünüzü ortam bulur bulmaz korkmadan, utanmazcasına yaşıyorsunuz. Bu konuda azıcık terbiye almasını artık kabul etmelisiniz. Veya diğer bir ucu çok zavallıca kalmayı bir çıkar yol sanıyorsunuz. Bu da çok alçakçadır.

Her şeyini kaybetmiş bir insanın bu kadar zavallılığı, bu kadar ufuksuzluğu, bu kadar iddiasızlığı yaşaması da en az o gözükaralık kadar tehlikelidir. Bunları tutum diye partiye dayatmayın. İlişkilere artık bunu dayatmaktan vazgeçin.

Kendinizi çok kurnaz sanıyorsunuz, ama öyle değilsiniz.

Açık söylüyorum, binlerce kişiyle günlük olarak uğraşıyoruz. Bıraksak ve elinden tutmazsak bir tek özgürlük kelimesi ağzından çıkamaz. Biraz gerçekçi olmak lazım. Kendinizi inanılmaz ölçüde yalanlara inandırmışsınız. Çok şiddetli yalanlarla, ısrarlarla kapatmaya çalışıyorsunuz. Bunu bana dayatıyorsunuz. Benim bunu kabul etmem, aşınmam veya yutmam asıl en önemli ideolojik yenilgi olur. Ondan sonra da parti sağa kayar.

Dikkat edilirse, benim PKK'de yaptığım en temel çalışma çok şiddetli ideolojik mücadeledir.

Burada yalnız ideolojik mücadele yapıyoruz. Burada sağlam politik çalışma yapmanın da ortamı yoktur. Ama görüyorsunuz en büyük güç bu ideolojik mücadeleden kaynaklanmıştır. Benim bu daracık yerde yaptığım bu büyük ideolojik mücadele, tarihin en büyük birliktenliğini ortaya çıkarmıştır.

Düşünün, bu kadar dayatmalarınıza rağmen, demek ki ideolojik mücadele küçümsenemez ve bütün çalışmaların özüdür. Ama onu çok küçümsüyorsunuz. Bir ciddi toplantıdan bile kaçıyorsunuz. Kendi birliklerinizi ideolojik güce kavuşturmaktan üşeniyorsunuz. Hatta gereksiz görüyorsunuz. Hele gerilladaki duruma bakın, bu ne demektir? Ardına kadar kapıyı yenilgiye açmak demektir. İdeolojik tutumu amansız kılmayan hiçbir pratik adımı sonuca götüremez.

Elbette ki, ideolojik mücadele zorlu bir savaştır. Kişinin kendi kendini adam yapma savaşımıdır, kendini yaratma savaşımıdır. Ama başka çare de yoktur. Başka çare de şu demektir; “bırak kölece yaşayayım, bırak köylüce yaşayayım, bırak o büyük burjuvanın binbir demogojik yöntemleri ile yaşayayım, bırak kendimi şöyle dayatayım, böyle dayatayım.” Bunlar doğru mu? Bunlarla belki siz kendinizi yaşatırsınız, ama bir

partiyi yaşatamazsınız. Parti yaşamasa da geriye sen diye bir şey kalır mı? Bu konuda vicdanınız olmalı, gerçekten işin gereklerine inanmalı ve gerçekten yapma işini artık kabul etmelisiniz.

Hayretler içerisindeyim.

Hâlâ siz bu PKK'deki konumunuzu veya ondan da öte saldırılarınızı kime karşı yapıyorsunuz, siz deli misiniz? Parti içinde böyle kalınır mı, bu geriliklerinizden utanmıyor musunuz? Birliğe hizmet etmiyor, yetkinleşmeye götürmüyor. Peki, bunu değerlendirmeden nasıl PKK kadrosu geçinilebilir? Kendi ideolojik geriliğiniz veya olmayan ideolojik düşüncenizle, "gelin bizi yaşatın" diyorsunuz. Bu, en kaba Kürt toplumunun bitmiş-tükenmiş özelliklerini bize dayatmaktır.

Ben size savaşın adını doğru koymaya çalışıyorum. Herkes basit yaşam güdülerine kendini kaptırabilir, bu hiç zor bir şey değil. Herkes köylü kurnazı olabilir, herkes küçük-burjuvazinin bir açgözlüsü olabilir, herkes "fırsat buldum" diye bazı şeyleri hırsızlayabilir. Ama bunlar öyle yüce şeyler değil ki! Bunlar sadece o toplumda sıkça rastladığınız ahlaksız, saygısız, kişiliksiz ve sonuçta kendisini bitirmekten öteye götüremeyecek olan köle gerçekliğinizin ifadesi olacaktır. Buna da öyle kulplar takıyorsunuz ki, öyle özeyip-beziyorsunuz ki, "ille parti kabul etsin bunları" diyorsunuz.

Açık söyleyeyim; geriletemezsiniz! Kıyamet de koparsanız beni geriletmek imkansız. İdeolojik savaşta benim aşınmam imkansızdır. Bazı gerçekleri artık görmek durumundasınız ve gereklerini de yapmayı yavaş yavaş güç edinin. Kocaman yıllar boşa geçti. Bütün Kürdistan'daki kampalarımız muazzam bir merkezi rol oynayabilirlerdi, ama baktım ki, hepsi burayı ideolojiden kaçınma yeri olarak görmüş. Benim burada bu kadar ihtiyacım olmamasına rağmen, ideolojik savaşı çok sistemli yürüttüğümü görüyorsunuz. Birliğin anası bu değil midir, örgütlenmenin anası bu değil midir, politikanın anası bu değil midir?

Sizler kurtuluşu istemiyor musunuz?

İlk aklıma gelen temel hususlardan birisi bu. Bunun dışında her şeyi küçük görün, öyle fazla silaha da sığınmayın. Yaptığınız şöyle-böyle çalışmalar var, onları da fazla önemsemeyin. Asıl önemseyeceğiniz temel ve öncelikli çalışma; ideolojik düzeyin ne kadar özgür iradeye götürdüğü, önünde durdurulamaz bir özgürlük kararlılığına yol açtığıdır. Eğer bu kesinse, bu kişi hangi çalışmaya el atarsa o yüksek başarıları mutlaka sağlayabilecektir. Partinin ideolojik düzeyine hükmeden biri, diğer tüm çalışmalarda tutarlı davranacaktır. Eğer bazıları ile hâlâ savaşıyorsam ve bunları şiddetlendirmişsem bunun anlamı şudur; karşı tarafla bir ideolojik savaş yürütüyor. Parti içinde çok büyük bir idolojik savaş var. Karşı tarafın bahanesi açık. Kendi marifetlerini sayıp, dökmeye çalışıyor. Kendisine alan tanımak istiyor. Kendisini etkili-yetkili kılmak istiyor. Aslında bunların kendi ideolojileri var. İstediği kadar farklı yanıltarak kendini gizlemek istesin, mümkün değil. Sonunda gider şu veya bu sınıfın, şu veya bu kimliğin, kişiliğin, ailenin, yerelliğin, hatta kişisel düşkünlüğün ideolojik önderliğini veya ideolojik ifadesini temsil ettiğini gösterecektir.

Parti ideolojik birliktir.

Nedir ideolojik birlik?

En yüksek birlik ifadesi olmak demektir. Bakın yoldaşları ile bu kadar çelişen, partisinin temel doğrultusuyla bu kadar çelişenin ve birliğe bu kadar yetmeyenin ideolojisini biz parti ideolojisi olarak değerlendirebilir miyiz? İdeolojik birliğe inanmış veya ideolojik mücadeleyi kendi kişiliğinde başarıya götürmüş birisinin, partinin örgütsel birliğine gelmemesini, partinin politik, askeri çizgi esaslarına gelmemesi, düşünülemez. Birisi askeri çizgiyi, politik çizgiyi, örgütsel çizgiyi ve hatta yaşam çizgisini ısrarla aşındırıyorsa ve ona gelmiyorsa bilin ki; o kişi için en temel gereksinim, ideolojik gereksinimdir. Varsa bir ideoloji geriliği, konumu, ayrılığı, onu gidermesidir.

Parti içinde bireysellikte fazla ısrar, kendisini özerk, ayrıksı kılmakta aşırı ısrar, kesin parti ideolojisini kabul etmemektir. "Benim şu veya bu özgün tavrım var", "benim şöyle ayrıksı durumum var", "ben ille dikkate alınmalıyım" veya "ben ille farklı görülüp değerlendirilmeliyim" diyen birisi, "benim farklı ideolojim var, ben partiye dayatıyorum," anlamına gelir.

Partiye ayrı ideoloji dayatmak; partiye ayrı örgüt, ayrı askeri, politik çizgi dayatmak demektir. Ve bu da bir türlü bölünmenin, parçalanmanın başlangıcıdır. Bazılarınız yıllardır parti içinde rahat değilsiniz. Bu ne demektir; "ben partinin ideolojik birlik esprisine veya felsefesine girmiyorum, benim kendime göre bir yaşam anlayışım var, her yaşam anlayışının arkasında bir felsefe, bir ideoloji vardır." Ve bu ısrar; "ben Parti içinde ayrı bir ideoloji ile kendimi örgütlemek istiyorum" demektir ve nitekim bu bolca ortaya çıkmıştır.

Hemen her birinizin bir ahbap-çavuş örgütlenmesi var. Her birinizin kendi etrafında bir örgütlenmeye cesaret etme durumunuz var. Ne kadar tehlikeli ve buna nasıl cesaret ediyorsunuz? Eğer biz partiyi bir ideolojik birlik olarak düşünüyorsak, bunu nasıl ileri sürebilirsiniz? Özellikle davranışlarınızla, nasıl buna yıllardır özerklik hakkı vermemizi bizden isteyebilirsiniz? Bunları bırakacaksınız. İnsan kurnaz olur da, insan bilmem diğer sınıfların temsilcisi olur da bu kadar olmaz. Bu gözükarlıktır. Ayrıca bunun faydası da yoktur. Kimsenin bu silahla herhangi bir şeyi elde etmesi mümkün değildir PKK'de.

İdeolojik gerçeğe kendini bütün yönleri ile yatıran birisi, PKK'de en büyük kuvvettir.

PKK'nin ideolojik doğrularına kendini bütünüyle veren birisinin, onun politikasında, onun örgütsel pratiğinde, askeri pratiğinde önemli başarılara gitmemesi düşünülemez. Birisi ki; ideolojik, politik, eylemsel alanda fazla başarılı olamıyorsa PKK ideolojisinden ya nasibini almamıştır, ya ona inanmıyor, ya da onu çarpıtma biçimindedir.

İdeolojik süzgeçten bütün davranışlarımızı geçirdiğimizde şu netliğe ulaşmamak mümkün değildir: Kim olduğunuz, ne olduğunuz ortaya çıkar. İdeolojik süzgeç ayna gibidir veya ondan olmayan üstte kalır. Başkasının durumu, başka gerçekliklerinin ondan geçen partinindir. PKK'nin ideolojisinden geçmek, ideolojik süzgeçten geçmek demektir. En başta PKK'li olmak demektir. Onun üstünde kalmak. Nedir bu? Farklı tutum, davranış. Özerk yaklaşım. Rahat olmama. Kendini hep ayrıksı görme. Nedir bunlar? Kendi etrafında ahbap-çavuşçu, kendine bağlı özgünlükler isteme.

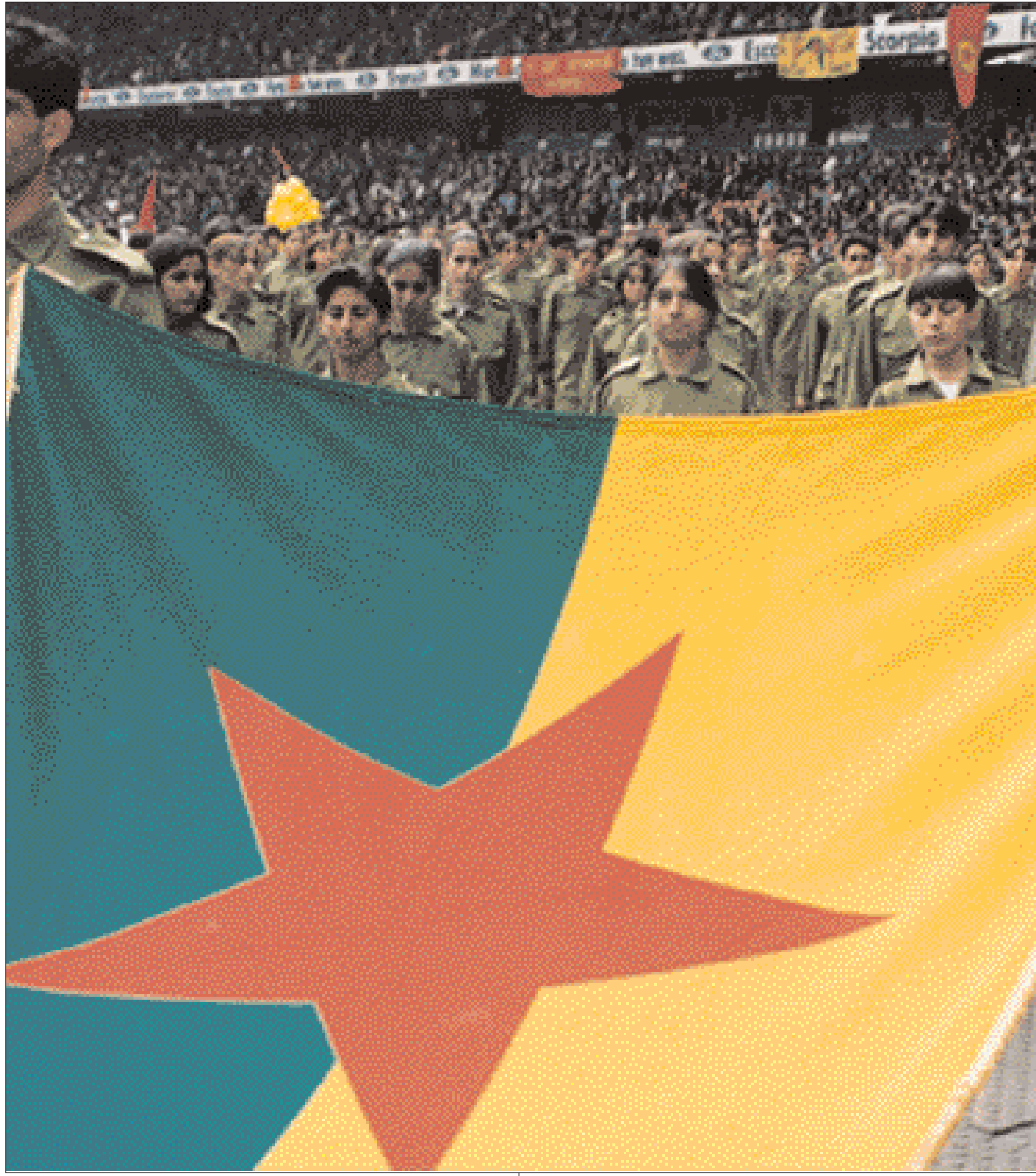
İşte, süzgecin üstünde kalmak, yani "ben süzülüp, ana birliğine katılmıyorum" demektir. Ve bu da ne olur; ergeç süzgeçten geçmediği için atılır demektir. Bunları da artık anlamanız gerekiyor.

Bazı şeyler var bismillah gibidir veya en temel namazda okunması gereken ayetler gibidir PKK'de. İşte, sizde en temel başlangıç, ideolojik doğrular biçimindedir. Bütün ömrünüzün boşa gitmemesi, ilerideki bütün hayal kırıklıklarına yol açmaması ve çabalarınızın başarılı olması açısından bu muazzam yetmezliğinizi yeniden düzenleyip gözden geçirmeniz esastır. Ve mümkünse, burada bunun gereklerine yoğun bir biçimde ilgi gösterin ve kendinizi netleştirinceye kadar. Vurguladığım gibi, karara ve önünde engel kabul etmez iradeye kavuşuncaya kadar sürdürün. Bunda son derece tutarlı olun ve kendinizi kararlaştırdıktan sonra, "herhangi bir kişilik sorunum var" demeyin. Askeri olur, örgütsel olur, politik olur, şu alan olur, bu alan olur nereye giderseniz gidin, "ben sorumluyum ve başarıya kendimi yatıramam" diye yanlış yaklaşımlar içinde bulunmayın veya bulunamazsınız. Veya kendinizi bu temelde ideolojik olarak tam ifade etmişseniz, bazı konular var anlayamadıysanız daha sorabilirsiniz. Kendi yalanlarınızla kendinizi uyatacağınıza (açık tartışmadan yanayım), bunları gümbür gümbür tartışabiliriz. Silikliğinizi de marifet bellemeyin. Silik insan beş para da etmez.

Her gün buradasınız. Açığa çıkıncaya kadar, netleşinceye kadar tartışın. Bu en büyük savaştır. Bunu başaran, şimdiden zaferin yüzde doksan gerekli kısmını elde etmiş demektir. İnanıyorsanız bir başarıya, onun vazgeçilmezliğini bu noktada yakalayın ve giderin. Yani PKK'nin ideolojik yetkinliğine kendinizi kaptırarak sonuca gidebilirsiniz.

Umarım anlaşılıyor. İki de bir "anlayamadım" veya böyle üstü örtülü gitmeyin. Bize de, kendinize de yazık ediyorsunuz. Yanlışsam veya ciddi bir yetersizlik görüyorsanız, onu da tartışalım. Siz bana yardımcı olun.

Yaşamını bu kadar devrime adamış olanlar ciddi bir başarısızlık düzeyini kader olarak karşılayamazlar, hele hele onu savunamazlar.

"İdeolojik geriliğiniz veya olmayan ideolojik düşüncenizle, 'gelin bizi yaşatın' diyorsunuz. Bu, en kaba Kürt toplumunun bitmiş-tükenmiş özelliklerini bize dayatmaktır."

Unutmayın ki, yüksek başarılarımız yok.

Yüksek komuta arzetmiyorsunuz. Bunun nedenlerini mutlaka bulmak zorundayız. Biraz vicdana gelin, biraz sorumluluk duygusu artık sizde canlanmalı. Yaşayacaksak böyle yaşayabiliriz. Bu sahte yaşam özlemlerini bir tarafa bırakalım. Büyük oranda düşmanın yıllardır dayattığı ve etkili kıldığı alışkanlıklardır onu kanıtlıyoruz o zaman sizler buna niye tenezzül ediyorsunuz?

Tekrar söylüyorum; yani yaşadığınız yoğun acizlik, çaresizlik, kölelik ideolojisinin kesin bir sonucudur. Ayaklanmayan kişilik, ufuk kazanmayan kişilik, iradeyi keskinleştiremeyen kişilik yoğun köleliği yaşıyor demektir.

En büyük savaşım kişinin kendisini özgürleştirmesidir. Kendini özgürleştiremeyen, başkasını özgürleştiremez. Kendisini muğlak, yetersiz, parçalı yapan birisi etrafına hep zarar verir. Kendisi ağır sorunlu olan, etrafına sorun dağıtır. Kendisinde yüksek moral olmayan etrafına moralsizlik aşılar. Kendisinde yüksek çözüm gücü olmayan etrafı çözümsüzlüğe iter.

Derin güvensizlik, kesinlikle egemenlerin yarattığı bir ideolojik zaaftır ve o köleliğin özüdür, temelidir. En büyük cesaret ideolojik anlamda gösterilendir. İdeolojik başkaldırıyı gerçekleştiren, diğer tüm başkaldırılar için en sağlam zemini elde etmiş demektir.

Nedir ideoloji?

Tekrar vurguluyorum, bazen ilkokul çocukları gibisiniz, anlayamıyorsunuz. Anlamazlıktan geliyorsunuz. Bir görüş, bir fikir, bir doğru ve temel bir tutum sahibi olmak demektir. Aile ideolojisi olur, aşiret olur, ulus olur, toplum olur, sınıf olur, emperyalist olur, sömürgecilik olur, hepsinin kendine göre ideolojileri vardır. Bu anlamda birine sahipsin veya bu anlamda ideolojisiz insan yoktur, ideolojisiz halk yoktur, ideolojisiz toplum yoktur, ideolojisiz ulus da yoktur. Birisininki amansız egemen emperyalisti olur, birisininki de en altta çok parçalanmış kölelik biçiminde olur. Birisi çok dağıtılmıştır, muazzam ideolojisizliği yaşıyor olabilir.

Tamamen ideolojiden kopukluk hayvanlığın eşiğine gelmek demektir. Ve bu eşiğe gelmiş birisi üzerinde de sömürgecilikten daha beter, her türlü egemenliğin sürdürülmesine uygun hale gelmek demektir. Maalesef bizim toplum da böyledir. Ve maalesef sizin kişiliğiniz de yoğun bir biçimde bu ortaya çıkıyor.

Demek ki, ekmek-sudan daha fazla ideolojik yükselişe ihtiyacınız vardır. İdeolojiklenmeye, ideolojik tutuma, ideolojik bakış açısına... Her türlü yaşamın ilk başlatıcısı bu olursa, belki kazanmanız mümkündür. Tabii ondan sonra politikayı da öğreneceksiniz.

Politika başlı başına büyük bir savaştır. Politik savaş ideolojik savaşla çok şiddetli bağlantılıdır, fakat onunla aynı değildir. Politik savaşın özü, karşıdaki devleti görmektir. Eğer bu devleti kendi devleti olarak görmüyor veya onu yıkmak istiyorsa onunla ilgili her türlü düşünce, dolayısıyla her türlü örgütlenme, yıkıma ve bunun yerine kendisindekini yapma, iktidar konusunda kendini aydınlatma, yıkarken aydınlatma, yaparken aydınlatmadır. Bu da kuvvet meselesidir. Politika kuvvettir, kuvvet de örgütlenmedir. Proletarya da, halk da kuvvetlenip örgütlenme dışında bir yolu yoktur.

Ne kadar örgütleyebilirsen o kadar kuvvetsin.

Politikanın dilinde kuvvet eşittir örgütlenmedir.

O açıdan güçlü olmak isteyen, ideolojik çizgide örgütlenmeyi en çok yapandır. Çok iyi örgütlenme yapmak için de politik bilinci sürekli geliştirmek gerekir.

Nedir politik bilinç?

Devletin bütün uygulamaları hakkında bilgi sahibi olmak ve kendi siyasi iktidarı hakkında da bilgi sahibi olmaktır. Parti bunun bir aracıdır. Propaganda bir mücadele biçimidir. Ne kadar propaganda yaparsan o kadar siyasi mücadele yaparsın. Ne kadar bağ kurarsan o kadar iktidar olursun.

Durumlarınız çocuklardan daha beter. Kendinizi orta yere atmışsınız, ama hiçbir oyunu bilmiyorsunuz. Sadece sağa-sola ayak atıyorsunuz.

Bu oyun değil.

Politika biliyorsunuz sanatların anasıdır. En ince sanat diye tarif edilir. Sizin gibi hiç oynanır mı? Siz deli misiniz? Çok tecrübeli olanlar da dahil, hiç böyle politika yapılır mı? Durumunuz tuhaf, çok gülünç bir durumu arzediyorsunuz. Sağlam bir diliniz yok, bir propaganda gücünüz yok. Darma dağınıksınız, yaptığınız tek şey ağlamaktır. Politika dilinden iyi bir ağlamaklısınız.

"Bütün hatalarınızın kaynağında ideolojik yetersizlikler var. İdeolojik zafer, ideolojik başarı bütün başarıların esasıdır. Büyük bir ideolojik kargaşayı, telaşı yaşıyorsunuz. Nedir ideolojik kargaşa, telaş veya ideolojik yetkinlik, netlik? Özgürleşmenin başlangıcıdır, özgür yaşama kararıdır. Özgür yaşamın güvenidir.

Çözümsüzlüğü böyle kader gibi gören bu yalvarışlarınız var ya "ağlarım işte, mama getir bana." Şikayet etmek, çözümsüz kalmaktan başka bir şey değildir.

Sizin ana kucağındaki o bebeklikten taşıdığınız bazı özellikleriniz var. Açıkça ben bu konuyu da anılarımı dile getirerek daha iyi anlatabilirim. Hatırlıyorum; "ne kadar bağırsam" diyordum, "bana anam istediğimi getirir."

Ve hâlâ hatırlıyorum, başlangıçta bayağı iyi bağırırdım, benden daha güçlü sesle bağıran da yoktu. Hatta bütün köye sesimi duyurmak için olağanüstü bağırırdım. Ama baktım olmuyor bu, terkettim. En büyük şansım onu en erken yaşta terketmektir. Akıllandım, her şeyi artık kendi elimle yerine getirmek için bağırmak yerine, anamı kandırmaktan tutalım onunla her türlü savaşımı vermeye kadar götürüldü. Gördüm çünkü, bağırmak en kötü mücadele biçimi ve hiçbir şey elde etmiyor.

Şimdi, sizler bu bebeklik ideolojisini ne hale getirmişsiniz. Çok ince kılıflara büründürerek (bakın her gün şikayetçi, her türlü rahatsızlığınız bu ideolojiye göredir), inceltmişsiniz sadece. Sadece şeklini değiştirmişsiniz, ama bebeksiniz. Her yerdeki çözümsüzlük sesleri, her yerdeki kötü kaybediş, her yerdeki dayatma, tepkiye gelme, sertlik, son tahlilde o kapmış olduğunuz özelliğin kendini dışa vurumudur. Bebekler böyledir. Ve Kürt bireyi de yaşamda kocaman bir bebektir.

Ben bunları boşuna söylemiyorum. Bunu ben, çok bariz görüyorum. Gerçekten en büyük savaşımım bu koca bebeklerden kurtulmak içindir.

Herkes bana dayanarak "ben de biraz yiğidim, şöyle bilmem Kürdüm, şöyle şerefliyim diyebiliyor. Ama ben neyle savaşıyorum? Ben böyle yaklaşımlar içinde olan insanlarla savaşıyorum? Neden "adam olma" teorisini bu kadar yoğunca geliştiriyorum? Sizin bu bebeklik durumunlarınızdan dolayıdır. Bazen kocaman bebek, bazen şımarık bebek, bazen ağlayan bebek, bazen bastıran bebek; başka ne özelliğiniz var? Alışmışsınız bol sorun yaratmaya. Bunun bebeğin yaramazlıklarından ne farkı var? Görevlere yaklaşımı böyle olanın, en ufak bir gereğini yerine getiremeyenin bir bebekten politik anlamda ne farkı var?

Örgütlemede, politikada yaptığınız bu değil midir? Tekrar söyleyeyim, politika en ince sanattır. Yüksek planlama ve buna uygun davranışları emreder. Sizin böyle davranışlarınız var mı? Ciddi bir merkez, bir yönetim toplantısı yapılamıyor, "hep bireysel kaldık" diyor.

Bireysel kalmak ne demektir?

Ben bir bebeğim demektir.

Politikada adı budur. "Ben şımarık, ben kural tanımaz" bir bebeğim demektir. Yoksa "güçlüyüm" demek değildir. Nitekim yalnız bırakıldığınızda bir bebekten farkınız kalıyor mu? Bu yaptıklarınız abartmadır, kendini binbir kılığa sokup aldatmaktır. Doğru değildir, terketmek gerekiyor.

Onun için mütevazi olun, kendinize güveni ideoloji ile kazanın, politikanın sağlam kurallarına da uyum gösterin diyorum. Bu konuda artık bizi de uğraştırmayın, yeter! Size bir şeyler veriyoruz. Politik bebeklikten kurtarmak için çalışıyoruz. Layık olun! Biraz yetişin!

Sizler politikacı olmak istemiyor musunuz? Sanatınız en amansız politika değil midir? Devlet yıkıp devlet kurmak istiyorsunuz, bu eğer doğruysa bu yalancı kişilikle olur mu? Terbiye edin kendinizi, yetiştirin kendinizi. Tartışabilirim sizinle, tecrübem var paylaşırım. Yazık olur, çünkü bu konuda dürüstsünüz, öyle çok art niyetli değilsiniz, çok özel amaçlarla yaşamıyorsunuz, kendinizi sadece kandırıyorsunuz, vazgeçin.

Her gün raporlar geliyor, gelir gelmez gözlerimi kapatmak istiyorum. Çünkü biliyorum aynı sanat. Tek kalmış, koordine olamamış, yürütmeyi çalıştıramamış, hiç komite olamamış. Hemen başından beri belli. Birisi demiyor, "ben hükümetim" tarih bunun örnekleriyle doludur. Asur'dan tutalım Roma'ya, Osmanlı'ya, TC'ye kadar. Atatürk'e bakalım, koparma sanatıdır onların politikası.

Düşünün, hiçbiriniz onlar gibi koparıcı olabiliyor mu? Siz bir köyü bile koparamıyorsunuz, bir ilişkiyi bile sağlam kılamıyorsunuz. Peki, iyi bir komutan, iyi bir politikacı olduğunuza dair ben size nasıl inanacağım.

Biz iğne ucundan geldik, yani gerçekçi politika yapıyoruz.

Siz, Çanakkale boğazı kadar açıklık var oradan geçemiyorsunuz, ben bu nedenle politikacılığınıza ne kadar güveneceğim? Hazır ilişkileri duman ediyorsunuz, hazır parti ortamını bozuyorsunuz, ondan sonra da ne kadar anlı-şanlı politikacıymış, yöneticiymiş gibi kendinizi bana dayatıyorsunuz. Buna kargalar güler! Benim tecrübem var. Bir ilişkiyi kazanmak için yıllarımı vermişim. Siz hazır ilişkileri dağıttıktan sonra ben sizi ciddiye alabilir miyim? Diyeceksiniz ki, "bu adam bir-iki ilişki için yıllarını vermiş", "ben kocaman bir örgütü dağıtıyorum, bireysel tarzım dahilinde bitiriyorum, kaybettiriyorum" bunu anlamıyor musunuz? İllahi kafanızı yere mi vurmak lazım? İlişkiyi, ideolojik olmaktan düşürüyorsunuz, politik olmaktan düşürüyorsunuz, örgütsel olmaktan düşüyorsunuz ve ondan sonra gözümün içine baka baka sizi kabul etmemi bekliyorsunuz. Olmaz! Bu tutumları şiddetle terkedeceksiniz.

Eğer ideolojik yaklaşımlarınızda politik, örgütsel ifadesinde, tarzında bir koalisyon, bir uzlaşma imkanı olsaydı zaten onu da yapıyorum. Ben bu anlamda PKK'yi önemli oranda bir cephe birliği gibi de görüyorum, ama bu benim parti davasından vazgeçtiğimi göstermez.

Cephe birliği şudur:

İşte, sizin gibi çeşitli tutumları, arkasında eğilimlileri idare etmek. Ama unutmayın ki, siz kendinizi PKK'li sayıyorsunuz, o açıdan sınır bulanık. PKK'li midirler bunlar, cepheli midirler belli değil. Bunun için hiçbirinizin PKK üyesi olduğuna dair sicil düşmedik. Tabii hiçbirinizin sicili var mıdır PKK'de, numarası belli midir? Yok. Çünkü, kesinleşmemiş birçok şey var.

Başarı gerçeğine kendini tam kabul ettiren PKK'lidir, başka PKK'li tanımına yer yoktur.

Bazı temel yanlışlıklardan kendinizi kurtarın. "Vay ben PKK komutanı PKK merkezinden" demekle size çok açık söylüyorum, sadece kendinizi kandırıyorsunuz. Öyle olabilmeniz için bazı temel ölçüler vardır, onları yakalarsanız iyi bir PKK'lisiniz. Koalisyonlarla idare edilmek! Biz PKK önderiyiz, her türlü cepheleşmeyi ben idare edebilirim. TC'yi bile kullanıyorum, sizi mi kullanamayacağım. Basit hatalarınız var. "Biz de bir önderiz" diyorsunuz. Önder olabilirsiniz, ama cephenin de önderi vardır. Boşuna proletarya önderliği demiyoruz. Sıkılan her kişi, parti içinde rahat olmayan her kişi cephe örgütündeki konumundan rahat olmayan kişidir. Yani o da kendini bir şey sanıyor. Ama onu elde edemediği için rahatsız oluyor. Ben bunu söylüyorum. Biz adiliz, cephe örgütlenmesinde. Hatta bütün Kürdistan'da cephe savaşını Güney'e karşı da yürütüyorum. Yani birçok güce karşı cephe örgütünü yürütüyorum. Onlar da çok rahatsız. Her gün bana rahatsızlığını bildirmeyen bir tek güç bile yok. Bırakalım bu PKK içini, en dost bildiklerimiz bile bana dolu dolu mektuplarla gelirler. Devletler de öyle, birçok devlette başlıyor bana şikayetlerini belirtmeye. Artık alışmışım bunlara, buna göre kendimi ayarlamışım. Tabii cevap da veriyorum, idare ediyorum kısacası.

Cephe bu anlamda koalisyonu idare etmek demektir.

Devletleri idare etmeyi bildiğimize göre, sizi mi idare etmeyeceğiz. Bütün bu konularda akıllı olmalısınız. Eğer gerçek bir PKK'li gibi hareket etmek istiyorsanız, onun ölçüleri vardır. Bir cepheci gibi kendinizi görüyorsanız, bileceksiniz ki proleterya onun önderidir. Adildir, haklıdır ve başka bir sınıfın da yönetme gücü yoktur. Ben kendi yerime başka sınıftan birisini bıraksam, ikinci gün *"Kürdistan"* diye bir şey kalmaz. Kalır da, eskiden yüzyıllardır kaldığı gibi kalır. Dünyanın en gerisinde kalmış sömürge olmaktan öteye kendisini götüremez. Siz onların temsilcisi olursunuz, ama şu anda benim durumum öyle değil.

Gördüğünüz gibi, ilerlemenin adıyız. Her tür sınıf ve tabakayı birlikte götürmenin adıyız.

Sizin gibi en ipe-sapa gelmez olanların bile yürütücü gücüyüz. Buna da inanacaksınız. Bunun da büyük bir politik sanat olduğunu bilerek, anlam vererek yerinizi, tutumunuzu belirleyeceksiniz. Bütün bunları biraz bilirseniz, nasıl yaşamak gerektiğini de iyi anlamış olacaksınız. Hakka, hukuka göre, emek ölçülerine göre nasıl yaşamak gerektiğini bilirsiniz.

Rahatsızlığı olan herkese söylüyorum; "sen emeğinden fazla bir şey istiyorsun." Başarısızlığı olanlara söylüyorum; "sen kendi emeğine saygı gösteriyor musun, sen özgürlük çabalarına anlam vermemişsin, emeksizsin ve dolayısıyla sen zavallısın, senin paylaşabilecek fazla bir şeyin yok. Sen kendine en büyük saygısızlığı yapmışsın, emeğine saygısızsın ve dolayısıyla seninle hiçbir şey paylaşılamaz, çünkü sen her şeye razısın." Fazla isteyenler onu da bulamaz. Bulamadı mı rahatsız olmalarına hiç gerek yok.

PKK'de ölçü emeğe göredir.

Bunlarda ikna olmuşsanız, ölçüler sağlam tutturulmuşsa herkesin konumundan rahat olmaması için hiçbir karşı neden ileri sürülemez. Bu temelde de yoğunlaşmanızın önemini vurguluyorum, ölçülerinizi sağlamlaştırın ve böyle anlamsız itirazlar, kabul edilmeyen tutum ve davranışlar aşılsın. Mümkünse bir gerçek PKK'li gibi, mümkün değilse iyi bir cepheli gibi saflarda yerinizi netleştirmeye çalışın. Çabalarınızı bu temelde keskinleştirmeye, sonuç almaya taşırın. Bunda ısrarlı olun. Sanırım hepinizin yaşadığı sorunlara bir çözümü bulacaksınız.

Görüldüğü üzere bütün bunlar ideolojik olmanın ne kadar önemli olduğunu bir kez daha önümüze koymaktadır. Eylem gücünü ideolojiden alır, biz habire onun genel çerçevesini çiziyoruz. Bu genel çerçeveyi, yani bu ufku sürekli geliştiren ve dolayısıyla önü aydınlatan bu eylem klavuzunu siz kendinizde uygulayabilirseniz, öyle tökezleneceğiniz ciddi bir engel olamaz. Ne ulusal, ne siyasal, ne askeri. Hepinize yüksek bir ufukla, bir aydınlanma ile baktığımız için, çözümlemelerde mevcut olduğu için ideolojik dağarcığımızı da uygularsınız ve sonuç alırsınız. Diplomasiden tutalım askerliğe kadar, böyle ideolojik perspektifi güçlü olanların sağlam yaklaşıp, başarılı olamamaları için hiçbir ciddi neden ve engel düşünülemez. Bu nedenle ideolojik yetkinleşmenizi yeterli kılın diyorum. Bu mevcut geri düzeyinizle PKK ideolojisine, politikasına güç yetiremezsiniz. En azından bendeki ifadesini anlayamaz, dolayısıyla güç yetiremezsiniz.

Geri ideolojiler iş yapamaz. Geri ideoloji dağılmadır. Bu temelde ideolojiye inanacaksınız, onun yetkin ifadesi olacaksınız. Bunun dışında bizim toplum olarak, halk olarak katliam temelinde yol almaktan başka bir sonumuz olamaz. Hiç bu konuda işin şakaya gelir yanı yok. PKK'yi bu anlamda bir önder, bir kurtuluşçu, hatta bir son şans veya kurtuluşun tek ifadesi gibi değerlendirebiliyorsanız; o, gücünü buradan alıyor. Öyle sandığınız gibi eylemcilikten filan almıyor, o eylemciliklerin çoğu başımıza bela. Yine sizin o militancılıklarınızdan filan almıyor. Onlarda da başımıza çok bela. Eğer böyle dönüştürürseniz hiç şüphesiz yüksek bir kurtuluşçu olmamanız için hiçbir neden kalmaz. Bu ufuk, ideolojik esaslar az çok kişiliğinize hakim kılındığında hepinizin önemli rol oynamamanız işten bile değil.

Bu temelde inancınızı, güvenizi, ufkunuzu genişleteceksiniz, güçlü kılacaksınız. Zaten fedakarlığınız, cesaretiniz var. Onlarla bunları birleştirip PKK'nin gerçek militanının başarılı yürüyüşünü sürekli kılıp başarıdan başarıya koşacaksınız.

"Örgütsüz olmak, politik olmamak ne demektir? Düşmanın etkisi altında parçalanmış kişiliği kabul etmek demektir. Parti, bu anlamda ideolojik parçalanmayı ortadan kaldıran ideolojik örgüt demektir."

Bir mevzide üçsağır

Gerilla Anısı

"Ama yine kimsenin aklına gelmeyen bir hata yapmıştık. Kendi kendime düşünerek, 'bu kadar da olmaz. Nasıl olur da bir savaşta bir mevzide üç sağır yerleştirdim' dedim. Savaşta bazen ilginç durumlar çıkar. Düşman gizliden gelip bizi yakalayabilirdi. Her üçümüzün de sağırlık durumu vardı."

Sabah günün ağarmasına yakın, çavuşlar bütün mangaları günaydınla uyandırdılar. Bütün ateşler dumanların çıkmaması için iyice söndürüldü. Her uykudan kalkan arkadaş sabahın bu serinliğinde üşüdüğü için bu söndürülen ateşlerin korlarıyla ısınmak üzere bir iki ateşin etrafına toplanıyorlardı. Biraz bu saatlerdeki tatlı uykunun sersemliğiyle başlar önde arasıra ellerdeki çubuklarla korları karıştırıyorlar, böylece ısınmaya çalışıyorlardı. Sabah kahvaltısı hazırlanmış bütün mangalar kahvaltılarını yapıyorlardı. Çavuşların dışında herkes yemek yemişlerdi. Çaylarımızı içerken kuzey tarafımızdaki tepenin kuryesi olan, esmer ve şakacı Selim gelmişti. Mangamızda olan Kasım arkadaşın (Bölük komutanı) yanına geldiğinde, olağanüstü bir durumun olduğuna işaret etti. Çünkü sabahın erken vaktinde ve keşif saatinden sonra tepeci kuryelerin gelmesi normal değildi. Selim'in gelişi herkesi meraka soktu. Bizi selamlayarak Kasım arkadaşın yanına yaklaşan Selim;

"Derşev karakolundaki askerler iki saatlik önümüzde operasyona çıkmışlar."

"Hareketleri nasıldı?"

"Sağa sola gidip geliyorlar."

"Hımm... (Kasım arkadaş başını önünde sallayarak...) Bir taraflara hareketleri var mı?"

"Şimdilik öyle bir şey gözükmüyor."

Biraz başı önünde düşünen Kasım arkadaş:

"Tamam, siz iyi takip etmeye devam edin. Eğer bu taraflara doğru hareket ettiklerini görürseniz hemen bize haber verin. Biz ona göre tedbir alacağız. Şimdilik siz gidin, ben de oraya geliyorum."

"Söyleyecek herhangi başka bir şey var mı?"

"Yok heval. Şimdilik bu kadar. Siz hemen hareket edebilirsiniz."

Bu arada yanımıza gelen diğer bir uzun boylu, komutan Botan arkadaş;

"Bir şey mi var?" diye merakla sordu.

"Hayır, ciddi bir şey yok, fakat herkes manga ve takımlarına gidip olası bir hareket durumuna göre kendini hazırlasın. Düşman araziye çıkmış, lojistikçi arkadaşa haber verin bütün erzağı mangalara dağıtsın."

Bütün birlik muhtemel bir durum için hazırlıklara girişti. Biz de tüm eşyalarımızı, bardak, çaydan, kap-kacak, ağır silahları (BKC, B-7), mermileri ve roketleri uygun biçimde toparlayarak hazır olduk. Herkes ikinci bir talimata hazır bir biçimde beklemeye başladı. Yanımızda olan Kasım arkadaş tepecilerin yanına gitmeye hazırlanırken, güneyimizde bulunan ikinci tepenin kuryesi aceleyle bize doğru koşuyordu. Telaşla, nefes nefese gelen bu arkadaşın halinden her an çatışmaya gireceğimiz sonucu çıkıyordu. Kurye Seyfi rahat bir şekilde konuşuyordu.

"Düşman ile aramızda 200 metre kalmış. Hemen aşağımızdaki vadiden ilerlemektedirler."

"Hangi taraftan? Merkeze ait TRT tarafından mı ilerliyorlar?"

"Evet."

"Peki niye geç farkettiniz?"

"Onları, aslında çok önceden farketmiştik, fakat biz biraz daha kesin bilgi almak için beklemeyi uygun bulduk. Zaten arazinin sık ormanlıklı olması da görüşü biraz engellemekteydi."

"O halde derhal yerinize gidin ve yerinizi terketmeyin, ikinci bir talimat gelinceye kadar da bekleyin."

Mangamız hazırdı.

"Siz karşıdaki tepeyi tutun, hem karşıdan gelecekleri önünü tutmak hem de düşmanın gücümüzü yarmaması için sağ taraftaki tepeyi tutacaksınız, hem diğer tepecileri savunacaksınız. Acele edin çatışma başlamak üzere."

Tüm arkadaşları yola vurarak biz de hızla tepemize tırmanmaya koyulduk. Biz tırmanmaya devam ederken tüm sesleri bastıran BKC silahının tarama sesi geldi. Hiç şaşkınlığa düşmeden arkadaşları mevzilendirdim. Arkamızdan diğer tepeye giden arkadaşların sesleri geliyordu. Diğer gruplar hızla yerlerini alırken ben komutanımızın nasıl gücünü mevzilendirdiki yamaca düşmanın avcı kolu şeklinde tepecilere doğru çıkmakta olduğunu gördüm. Bunu tepeciler herhalde farketmemiş olacaklardı. Kleşimi omuzuma bastırarak, emniyetini açtım. O günkü çatışmanın ilk kurşununu patlattım. Buna rağmen askerler hareketlerinin düzenini bozmadılar. Mesafe çok uzak olduğu için kullandığım silahın etkisi olmamıştı. Yanımda bulunan Sipan arkadaşa dönerek;

"Heval şu burunoyu ver..."

"Yok! Ben ateş etmek istiyorum."

"Heval şu silahı ver, sen de ateş ederengellemeye çalıştık. Ben uygun bir taşın arkasına girdim ve önümde bulunan tepecilerin savunmasını yapabilmek üzere düşmanın muhaberesini dinlemeye devam ettim. Yine komutan Tayfun 12 koduyla çağrı yapıyordu.

"Tayfun 12! Tayfun!"

"Dinliyorum komutanım!"

"Siz karşınızdaki tepeyi yoğun ateşe tutarak Tayfun 5'in savunmasını yapın. Tamam mı!.."

"66!"

Telsiz şifresiyle 66 'anlaşıldı' demekti.

ğini tam olarak izleyebilme imkanı yakaladım. Düşmanın çemberine girmememiz için büyük bir çember oluşturduk. Hali hazırda düşman iki koldan harekete geçmiş, çatışmanın başlamasıyla Gabar dağını çevreleyen tüm merkezlerden, yani güneyden TRT, batıdan Dora, Şerefiye, Berêmire, kuzeyden Sipîvyan, doğudan Derşef Biyavê köylerinde bulunan üslenmelerinden çıkabilecek kuvveti vurabilmek için gruplar uygun biçimde yerleştirildi. Düşmanı birkaç yerden vuracak Gabar'a çıktığına pişman edecektik.

Sabah saat altıydı. Yerleştiğimiz tepeyi ve tepecilerin çatışma alanını kontrol ediyorduk. Büyük bir olasılıkla akşama kadar çatışma olacaktı. Sabahın serinliğinde çok güzel çatışıyorduk. Çatışma şiddetlenerek devam ediyordu. Daha diğer birliklerle temas olmamıştı. Arazinin sık ormanlıklı olması nedeniyle yakın çevremizi göremiyorduk. Bu nedenle çok temkinli olmamız gerekmekteydi. Sürekli olarak çevreyi denetimde tutmak için devriye çıkartıyor, dürbünle dört tarafımızı titizlikle gözden geçiriyorduk. Karşımızdaki asker hiç hareket etmiyordu. Bir süre sonra, çatışan tepecilerin bulunduğu yöne baktım, herhangi bir hareket yoktu. Biraz daha yakına baktığımda yakınımızdasin, ama sana yeri tarif edinceye kadar zaman geçer."

Sipan ateş etmeye ısrarlıydı.

"Hele bir söyle nerede onlar!"

"Bırak şimdi, anlatma zamanı değildir, ateş ettiğim yere bak anlarsın."

İkinci Dünya Savaşı'nda kullanılan ve yay gücü olmayan tek tek ateş yapan bu uzun menzilli silahı alarak, nişan aldım. Ateş etmemle birlikte düşman derhal aşağıya doğru indi. Elimizde tek bir el telsizi vardı ki, o da düşman muhaberesini dinlemek içindi. Düşman muhaberesinde;

"Oğlum niye geri, aşağıya doğru indiniz?"

"Komutanım ağır silah çalışıyor! Arkamızdan ateş ediyor, bu yüzden ilerleyemiyorum."

"Oğlum o BKC'dir, dikkatli ilerlemeye başlayın."

"Yok komutanım BKC değil. Başka bir silahtır, o susturulmadığı müddetce gitmemiz mümkün değildir."

"Sabredin onları susturacağız."

Düşmanın bize karşıdan yoğun bir şekilde ateş ederek tepecileri susturacaklarına kanaat getirdim. Hem mevzileri tek tek kontrol ederek arkadaşları bu konuda uyardım. Mevzileri sağlamlaştırarak sağ tarafımızdaki tepenin çembere alınmasını Bu talimatın verilmesiyle tüm arkadaşlara yerlerinden hiç kımıldamamalarını söyledim. Yağmur gibi mermiler üzerimize gelmekteydi. O an mermiler kafamızın üzerinden vızıldayıp dururken, lav silahları, roketler dört yanımıza düşmekteydi. Tepe bir an toz duman içinde kaldı. Ben de yere uzanarak bir yandan düşmanın yaklaşmasını beklerken, diğer taraftan da muhabereyi takib etmeye çalışıyordum.

"Durum nasıl Tayfun 5?"

"Komutanım çıkabiliriz, iyidir!"

"Haydi çabuk çıkın!"

Yine burunoyu düzelterek ateş ettim. Düşman çıkmaya devam ederken ben yine ateş ettim. Yine düşman dağınık bir şekilde, aşağıya doğru kaçışmaya başladı. Tayfun 5'in nefes nefese kesikli sesiyle;

"Komutanım, bırakmıyor! Çıkamıyoruz! Bir unsur 'Şaban' oldu. Çıkmak mümkün değil!"

"Tamam! Şabanınızı getirin, geri mevzinize gelin! Tamam!"

"66 komutanım!"

Şaban onların deyimiyle şehit, ölü demekti. Bu durum karşısında çok sevindim. Yanımdaki Sipan'da ikide bir burunoyu elimden alarak, ateş etmek istiyordu.

"Niye bırakmadın? Ben de bir tane ateş etseydim."

"Farketmez ha ben, ha sen! Bir dahaki seferde sen ateş edersin."

"Başka bir sefere Allah kerimdir."

Karşımızdan ateş etmekte olan düşman birliği ise Tayfun 5'in talimatıyla durdu. Ben de mevzileri gezerek kontrol ettim. Bir mevzide oturan Rojhat ile Reşo arkadaşlar ise sanki bir şey olmamış gibi birbirleriyle konuşuyorlardı."

"Durumlarınız nasıl, Reşo yoldaş?"

"Mükemmel!.."

"Biraz önceki ateşler sizi zorladı mı?"

"Neye zorlasın ki, yerimiz çok sağlam. Hele bir gelsinler ne yapacağımı bilirim. Korkaklar gelmiyorlar, uzaktan boşu boşuna ateş ediyorlar.!"

"Düşmanı küçük görme!"

"Küçük görmüyoruz ki!"

"Bak nasıl etrafına bakmadan oturup sohbete dalmışsın. Bu düşmanı küçük görmek değil mi?"

"Buraya gelmiyorlar ki bakalım, korkuyorlar gelmiyorlar. Korkan kişileri niye küçük görmeyelim ki?"

"Sen burada etrafına bakmazsan, düşmanda gizliden gelip mevzinizin üstüne bir bomba atarsa, bu küçüklerin mi yoksa büyüklerim mi işi olur? Ha!"

"Yani bizi eleştiriyorsun!"

"Evet, tam üstüne bastın!"

Ben diğer mevzileri kontrol ettim. Tüm arkadaşların morali oldukça yüksek, herkes düşmanın gelmesini, onu öldürmenin heyecanıyla, sabırsızlıkla bekliyor.

Gizlice bir mevziye yaklaşıp, kulak kabarttım!

"Niye gelmiyorlar?"

"Senden korkuyorlar, ondan gelmiyorlar!"

"Öyle mi, gerçekten öyledir. Bir taneyi öldürseydik içimiz rahatlasaydı."

"Allah versin!"

Ben ses çıkarmadan yaklaştım. Mazlum ve Hayri arkadaşlar silahlar ellerinde, taşı kendilerine destek yapmış karşıya bakıyorlarken bir taraftan da konuşuyorlardı.

"Ne yapıyorsunuz?" dedim.

"Biz patladık, gelmiyorlar!" dedi, Hayri.

"Dikkatli olun gelecekler."

"Kesin geleceklerinden haberin var mı?"

"Evet!"

"Nasıl haberin var, onlarla irtibatın mı var?" dedi Mazlum.

"Yok, irtibatım yok! Fakat düşman buraya gelmek için çıkmış ve kesin gelecekler."

Hayri kafasını sallayarak;

"Doğrudur."

"Peki moral nasıl?"

"Moral yüzde yüzdür."

"Haydi! Ben gidiyorum dikkatli olun! Serkeftin bê."

Yoldaşların böyle canlı moralli neşeli olmaları bana da büyük moral kaynağı oldu. Ve başarmak için büyük güç veriyordu.

Bu arada Gabar'ın her tarafından çatışma sesleri geliyordu. Artık Gabar'da bambaşka bir gün başlamıştı. Düşman

her yerde kayıp veriyordu. Herhalde geldiğine bin pişman olmuştu. Helikopterler durmadan ölü ve yaralı taşımak için habire inip kalkarken, bu bize müthiş moral vermekteydi. Diğer arkadaşların düşmana ne kadar kayıp verdiklerini bilmiyordum, fakat telsizden gelen asker bağırışları düşman cephesinde önemli kayıplar olduğunu gösteriyordu. Ve ikide bir "Kasırga" koduyla tugay komutanı, araya giren tarafa çaresizliklerini bildiriyorlardı. Ama Kasırga;

"Haydi koçum! Haydi aslanım!" diyerek askerlerine moral vermeye, onları sakinleştirmeye çalışıyordu. Onların tabiriyle Tayfun yine Tayfun 12'yi çağırdı.

"Sizler yine avcı kolu şeklinde ilerleyin."

"Komutanım gidemeyiz, tehlikelidir!"

"Git diyorum sana lan!.. Nasıl gidersen git!"

"66, tamam!"

Karşımdakilerin kesin gidecekleri belliydi. Bu nedenle arkadaşları uyararak ateşe hazır, tetikte beklemelerini söyledim. Tam o esnada beklenmedik bir olay oldu. Karşı sırtta bulunan bir grup asker ayağa kalkıp aşağıya doğru inmeye başladı. Bunun üzerine düşmana iyi bir darbe vurmanın ele geçmez bir fırsatı karşımıza çıkmıştı. Ama bunun için elimizi çabuk tutmalıydık. Eğer bu bölük vadiye inip bize doğru gelseler, ağaçlıklardan, çalılardan onları göremeyecektik. Ve onların nereye gideceğini de göremeyecektik. Tam sırta da ateş etsek onları iyi etkili vuramazdık. Vurabilmek için buruno ya da BKC silahları etkiliydi. Fakat vadi tabanına kadar inmeleri hiç iyi olmazdı. Bu nedenle hemen BKC silahının bulunduğu mevziye gittim. Sırtı vurmak üzere hazırlanırken buradaki mevzide arkadaşlar sabırsızlık içerisinde ateş talimatı bekliyorlardı. Sevinçten yüzlerine bir aydınlık gelmişti. Bu arada Hayri arkadaş;

"Ateş edelim artık sabrımız tükendi."

"BKC konuşmaya başlar başlamaz siz de arkasından girin, tamam!"

"Tamam!"

"Tek bir merminiz boşuna gitmesin!"

"Yok heval. Biz havaya ateş etmeyeceğiz."

BKC'nin bulunduğu mevzide serinkanlı Cengiz arkadaş bu etkili silahı omuzuna sıkıca dayamış nişan almaya çalışıyordu. Silahla böyle uğraşmaktan zevk alıyordu sanki.

"Hevalê Cengiz ateş etmeye hazır mısın?"

"Evet heval! Nişan almaktan nefesim kesildi."

"Ateş etmeye hazırlan!"

"Ben şu izli şeridi üstüne koyuyorum. Bak şimdi nasıl yanacaklar!"

"Tamam, ben dürbünle bakıyorum."

"Hele bak şu kaputlu şişkoya nişan alıyorum."

"Ateş!"

Sonunda nefes nefese heyecanla beklenen an gelmişti. BKC'nin gür sesiyle beraber diğer mevzilerden de peşisıra ateş sesleri yükselmeye başladı. Tüm arkadaşlar şahlandılar adeta. Kimisi ben bunu vurdum, kimisi ben şunu öldürdüm diye birbirlerine sevinçle anlatırken, BKC ile ateş eden ve onlarca izli mermiyle vurulan kaputlu şişko sonunda vuruldu ve üzerinden bulunduğu kayadan yuvarlanarak, aşağıdaki taşın üzerinde yığılıp kaldı.

Cengiz sevinçle;

"Gördün mü? Nasıl geberdi."

"Gördüm, mükemmel bir atış!.."

"Merak etme onların bir adım daha fazla yaklaşmasına müsade etmeyeceğim."

Tüm düşman askerlerinin "Anne!.. Baba!.. Ay!.. Uy!.." sesleri birbirlerine karışıyordu. Sağa sola kaçışmaların yanısıra bazıları da geldikleri tepeye geri kaçtılar. Bu manzarayı gören arkadaşlar gülerek arkalarından da mermi attılar.

"Kaçın!.. Arkanıza bakmayın!.. Haydi!.." diye sevinçten dört köşe olmuşlardı.

Bu arada ben hemen Hayri ve Mazlum arkadaşların mevzilerine giderek onlara baktım.

"Saldırmaya devam edelim mi, heval? Ben iki tane vurdum!

"Sen kaç tane öldürdün Hayri yoldaş?"

"Bir buçuk tane!"

"Çok azdır. Senin çok daha fazla öldürmen gerekiyor."

"Ben daha öldüreceğim."

"Yalnız fazla mermi atmayın. Çünkü daha akşama kadar çatışmamız gerekecek. Onun için cephanenizi tutumlu kullanmaya bakın."

Yine cihazda Tayfun Tayfun 12'ye çağrı yapıyordu. Ama ona cevap verilmiyordu. Artık Tayfun 12 yoktu. Tayfun bağırmaktan çıldırmıştı. Rojhat, Reşo'yla konuşuyordu. Reşo ise durmadan;

"Fırsat vermeyin, haydi vurun! Korkaklar kaçıyorlar" diye bağırıyordu.

"Ne yapıyorsun Reşo, kaç tane öldürdün?"

"Bilmiyorum ki! Ateş ettikçe düşüyorlardı. Artık ölü ya da yaralı sayısı nedir,

anlayamadım. Cihazda bir şey var mı?"

"Evet, düşmanın kol komutanı vurulmuş. Bu nedenle telsizden cevap veremiyor."

Yerinden bir an fırlayarak;

"Kesin ben öldürmüşümdür!"

"Yok, Cengiz BKC ile vurdu onu!"

"Ben kesin öldürdüm."

"Tamam tamam! Tartışmanın sırası değil."

Tüm ateşlerin kesilmesini istedim, çünkü boşuna ateş ediliyordu. Bu talimat hemen yerine getirildi ve bizim ateşlerimizin kesilmesiyle fırsat bulan düşman askerleri başlarını saklanmış oldukları yerden kaldırarak ateş ediyorlardı. Tüm mevzilerimiz sağlam olduğu için herhangi bir kayıp vermemiz mümkün değildi. Yalnız arada bir Cengiz BKC'siyle ateş ediyor, düşmanın kıpırdamasına izin vermiyordu. Bir ara BKC'nin sesi kesilince hemen Cengiz arkadaşın yanına giderek baktım. Cengiz arkadaş silaha sokulmuş, uğraşıyordu.

"Ne oldu Cengiz arkadaş?"

"Kahretsin! Çalışmıyor!"

"Arızası nerede?"

"Mekanizmanın kolu geri gelmiyor."

"Hele bir de ben uğraşayım."

Ben bu silahın arzasını çabucak giderememekten dolayı çok sinirlendim. Çünkü bizim için çok önemli olan bu silahın çalışmaması zorlanacağımız anlamına geliyordu. Bu silahın eylemlerde, çatışmalarda çok canalıcı bir rolü vardı. Çok uğraştım maalesef bir sonuç alamadım. Hemen silahı alarak arkamızdaki çukurda bulunan Kasım arkadaşın yanına indim.

"Bu silahtan anlıyor musun? Çalışmıyor!"

"Arızası nedir?"

"Mekanizma kolu geri gelmiyor!"

"Ver bir bakayım."

Kasım arkadaş epey uğraştı, fakat uğraşmanın sonuç vermemesiyle alnını kaştırıp, kafasını sallayarak;

"Olmuyor, mekanizma kolu eğilmiş!"

"Burada yapamaz mıyız?"

"Eğer malzeme olursa tamir edilebilir."

"Ne gibi malzeme?"

"Tamirat malzemeleri!"

Biz böyle devam ederken önümüzdeki tepeden iki arkadaş ayağa kalkıp telaşla bize doğru geliyorlardı. Onların bu telaşlı halini gördüğümüzde düşmanın kesin bu tepeye saldıracağını düşünerek, Kasım arkadaşla birlikte bırakılan tepeye hızlı adımlarla yol aldık. Daha onlar tam inmeden biz hemen onlara ulaşarak mevzilerini bırakan bu arkadaşlara neden mevzilerini terkettiklerini sorduk.

"Niçin mevzinizi terkettiniz?"

"Etrafımıza yağmur gibi mermi yağıyordu, yapacak başka bir şey yoktu."

"Diğer arkadaşların üzerine de mermiler yağıyor, peki onlar niye mevzilerini bırakmadılar?"

"Heval dayanamıyorduk!"

"Peki bu taşlık mevzi nedir? Ne içindir? Cevap verin! Savaşta izinsiz mevzisini bırakmak savaş suçudur, kabul edilemez bir suçtur."

"Heval ben bunu düşünmedim. Bilmiyordum."

"Bir daha talimat gelmeden mevzinizi terketmeyeceksiniz. Bizi zor duruma sokmayın. Tamam mı? Mevziye gidelim!"

"Heval ben düşünmedim, bilmiyordum."

Bu arkadaş yaptığı hatanın farkına vararak hatasını anlamış olmalı ki üzüntü içerisinde kafasını sallamaktaydı. Sanki bu hatayı gidermenin yolunu arıyormuş gibi mevzisine doğru ilerledi. Ama bu arkadaş savaşta tecrübesizdi ve hiç çatışmalara girmemişti. Bunun için pratik savaş kurallarını bilmiyordu. Herhalde bu durum onlara büyük bir ders olmuştu. Ben de eğilerek mevzide, karşıdaki düşmanın bulunduğu tepeleri dürbünle izlemekte olan Kasım arkadaşın yanına gittim. Yanına vardığımda beni farketmedi.

"Hevalê Kasım!"

Dürbünü bırakarak bana baktı.

"Niye bu adam burayı bıraktı. Düşman buralara gelmemiş ki? Ta o karşı taraflarda var o kadar!"

"Herhalde epey mermi üstlerine gelmiş. Onlar da ne yapacaklarını bilememiş. O yüzden bırakıp gelmişlerdir" diye karşılık verdim ona.

"Neyse heval bizim o tepeciler orayı bırakacaklar. Zaten biz de yer değiştireceğiz. Biz size haber verinceye kadar cephe oluyorsunuz. Yine iki arkadaş bu yeni arkadaşları alsın, çukura götürsünler. Biz size haber vermedikçe de burayı bırakmayacaksınız. Daha sonra kuryeyle size gereken bilgileri göndereceğim. Tamam mı?"

"Anlaşıldı."

"Ama önce bu savaşçılar yola çıksın!"

Kasım arkadaş bu yeni savaşçıları Baki'yle göndermek üzere yanımızdan ayrılırken, fazla önemli olmayan söz konusu mevzi kalkınca, Kasım arkadaş parmağıyla işaret ederek;

"Heval Baki, bu iki arkadaşla beraber karşıdaki tepenin yakasındaki çukura gidip orada kalacaksın tamam mı? "

"Peki heval, oldu!"

"Haydi çabuk gidin öyleyse."

Bu arada yine düşmanın ateşleri kesildi. Tüm arkadaşların mevzilerini tek tek yeni baştan kontrol ederek herhangi bir eksiklik çıkmaması için harekete geçtim. Sipan ile Rojhat'ın mevzisinde Sipan burunoyu elinde tutmuş çok büyük bir özenle nişan almakta ve gördüğü askeri Rojhat'a tarif etmekteydi.

"Bak bak! İki taşın arasındaki askere nişan alıyorum. Bak şimdi düşecek."

"Bakıyorum."

Ben de elimdeki dürbünle onun işaret etmekte olduğu yöne bakarak heyecanla izledim. Herif şimdi ha düştü ha düşecek diye sabırsızlıkla beklerken, bu bir dakikalık Sipan arkadaşın serinkanlı bekleyişine daha fazla dayanamıyordum. Nihayet sonunda ateş etti. Ateş etmesiyle beraber iki taşın arasındaki asker önce zıpladı ve sonra olduğu yere yığılı verdi. Yerinden coşkuyla fırlayan Rojhat ellerini birbirine vurarak,

"Bravo vurdun! Vurdun!" diye sevinç narası attı. Ben de araya girerek;

"Yaşa be Sipan, vurdun!"

"Oh çok şükür vurdum, rahatladım şimdi."

"Çok iyi! Bazen böyle suikastler yapın."

Saatler yavaş yavaş ilerliyorken akrep 11'i gösteriyordu. Bizim bulunduğumuz taraftan başka her yerden yoğun çatışma sesleri yükseliyordu. Ancak durumlar hakkında öyle ayrıntılı bilgilerimiz yoktu. Sadece gelen kuryelerden bir haber alabiliyorduk. Bulunduğum çevredeki mevzileri kontrol ettiğimde arkadaşların da genel olarak çatışma hakkında haber almadıklarını anladım. Diğer arkadaşların durumunu, nasıl çatıştıklarını, düşmanın kayıplarını öğrenmek istiyorlardı. Bende de kesin bilgi olmadığı için durumların çok iyi olduğunu, inisiyatifin bizde olduğunu söylüyordum. Ayrıca düşman telsizinden Kasırga'nın sürekli tekmil almakta olduğunu daha önce muhaberede yer alan Tayfun 12 koduyla gelen sesin yerine aynı kodla başka bir sesin gelmekte olduğunu duyduk. Anlaşılan yeni birisi Tayfun 12' ye atanmıştı.

"Komutanım önümüzdeki vadide bir grup Poyraz Kadri geciyor."

"Kaç kişidir?"

"Yaklaşık 20 kişidir."

"Hareketleri nasıl? Nasıl yürüyorlar?"

"Gördüğüm kadarıyla çoğu silahsız ve tek sıra halinde yürüyorlar."

"Onların önünü kesebilir misiniz?"

"Onların önünü kesip, çembere alarak imha edebiliriz."

"Peki sağa sola gidip, geliyorlar mı? Ya da etraflarına dikkat ediyorlar mı?"

"Yok sadece önlerine bakıp yürüyorlar."

"Çok iyi bir fırsat. Talimat verilmeyinceye kadar kimse ateş etmeyecek. Tam aranıza girsinler, kurtulmalarına fırsat kalmayacak şekilde olunca... Unsurlarını da (askerleri) ona göre mevzilendir... Alındı mı?"

"Evet, alındı komutanım."

"Bana sık sık bilgi verin ben sürekli irtibattayım ve takip ediyorum."

Düşmanın bu muhaberesi bende resmen şok yarattı. Kesin bunlar bizim arkadaşlardı ve silahsız olanlar da yeni savaşçılardı. Kesin. Baki bu grubu yanlış bir yerden götürmüş olmalıydı. Çaresizlik içerisinde sağa sola bakıyordum. Herkes yerli yerindeydi. Nasıl olurdu 20 kişilik bir grubumuz düşman tarafından imha edilirdi. Çok sıkılıyordum. Kendimi paramparça ederdim, ama böylesi bir imhayı kabul edemezdim. Kafamın içinden düşünceler hızla geçmekteydi. Önümdeki vadiye bakıyorum sık ormanlıktan bir şey göremiyorum. Sık sık yanımdaki arkadaşlara bakıyorum hiç durmadan bakıyorlar, ama bir şey göremiyorlar.

"İyi bakın! Dikkatli bakın! Dikkat etmiyorsunuz."

Ama arkadaşlar gerçekten çok dikkatle bakıyor, bir an olsun gözlerini oradan ayırmıyorlardı. Ben de sola doğru, taşlık ve çatlaklıkların arasından yürüyerek Baki'nin kaldığı mevziye doğru, vadiyi biraz daha görebilmeyi umdum. Derin bir sessizlik içerisinde düşünürken, bir otomatik silahın ateşlenmesiyle sessizlik birdenbire yarıldı. Yine Tayfun 12 sinirlenerek konuşuyordu.

"Komutanım içimizden birisi izinsiz mermi patlattı. Poyraz Kadri Kadriler (Telsiz şifresinde PKK) kendilerini yere atıp geri kaçtılar."

"Hangi eşekoğlu eşek mermi atmış?"

"GKK'ler (Geçiçi Köy Korucuları) atmışlar"

"Derhal onun elini kolunu bağlayın yanımıza gönderin."

"Tamam komutanım, kuyrukluyu (Helikopter) gönderin onu derhal tutuklayıp gönderiyoruz."

"Ama yine kaçmalarına fırsat vermeyin! Ateş etmeye devam edin!"

"Zaten ateş ediyoruz."

Bunları dinlerken hemen sonra aceleyle tüm arkadaşların karşı tepeye ateş etmesini söyledim. Arkadaşların ateş etmesiyle birlikte karşıdaki düşmanın tek bir silah atışı olmadı. Hepsi sustular. Ortalık adeta sütliman oldu. Biraz yamaca doğru inip, vadinin içinde geri dönmekte olan yeni savaşçıları gördüm. Ve dişlerimi sıkarak içimden *"Ah ah Baki seni görürsem ne yapacağımı bir ben bilirim. Derdin nedir? Bir birliğimizi imhaya mı götürüyorsun?.."* diye kendi kendime konuşuyordum.

Geri arkadaşların yanına geldiğimde ateşe devam etmelerini söyledim. Mevzilerdeki arkadaşlar coşku içerisinde karşıdaki hedefe bakarak ateş ediyorlardı. Ben yine geriye dönerek vadiyi kontrol etmeye gittim. Bir de baktım ki, Baki önde bana doğru grubu, arkadaşları almış geliyor. Sıcaktan ve koşmaktan renkleri kıpkırmızı olmuş, terden tepeden tırnağa sırılsıklam ıslanmışlardı. Büyük bir öfke içinde onlara doğru gittim.

"Ne diye bu deliliği yaptım Baki?"

"Delilik yapmadım heval, yolu şaşırdık."

"Ne demek yolu şaşırmak! Ben sana parmağımla karşı taraftaki tepeyi işaret etmedim mi? Sen de tanıdım demedin mi?"

"Evet!"

"Peki nedir bu hal?"

"Niye öyle sinirli sinirli konuşuyorsun?"

"Yok ben kalkıp düğün bayram mı edeyim? Aklını başına topla Baki!"

"Ben demiyorum şölen yap! Ben korkudan dayanamıyorum. Sanki bir şey olmamış gibi bir de sen üstüne!.."

Hemen daha fazla bir şey söylemeksizin sessizce başını öne eğerek yerinde donup kalan Baki'yi bırakarak tek tek arkadaşları gözden geçirdim. Baki'de renk kalmamıştı. Diğer arkadaşlar hem heyecandan hem de sıcaktan oluşan terlerini kefiye ve mendilleriyle silmeye uğraşırlarken, hayatlarında hiç mermi bile almamış bu yeni gerilla adaylarının savaşla ilk etapta böyle tanışmaları elbette ki onları şaşkınlık ve bocalamayla bırakmış, bu kurşun yağmurunun içinden sağlam sıyrılmış olmanın sevinciyle yüzlerinde bir tebessüm okunuyordu. Ve hâlâ nefes alış verişleri bir düzene girmemişti. Bunu görünce;

"Oturun biraz nefes alın!"

Sarışın, beyaz tenli, uzun boylu, sürekli gülerek bana bakan lise mezunu yeni savaşçı Rêzan arkadaş;

"Bizi perişan ettiler. Civ civ civ diye etrafımızda mermiler mızıldarken hayatımda ilk defa böyle bir şey görüyordum."

"Sen ne yaptın?"

"Sürünerek geldim. Keşke elimde silah olsaydı, onlara öyle ateş ederdim ki, analarından doğduklarına pişman ederdim."

"Tabi biraz eğitiminizi görün ateş gibi olacaksınız."

Baki'ye döndüm bir şeyler söylemek istedim. O da bana bakarak bir şey söylememi bekler gibiydi, fakat ben ona herkesin önünde bir şey söylemek istemedim. Baki'nin yerine Rojhat arkadaşı gönderdim. Zaten Baki arkadaşın o işe gönderilmesi bir anlamda benim hatamdı. Baki'nin araziyi tanıyorum demesi bir aldatmaydı. *"Bilmiyorum, tanımıyorum"* demek o ve onun gibi savaşçılar için gurur kırıcı bir olaydı. Bunu bilmek gerekiyordu. Rojhat'ı yanlarına vererek hemen grubu belirtilen yere gönderdim.

Mevzilerin bulunduğu yere yönelerek biraz düşündüm. Bu olaydan büyük ders çıkardım. Demek ki savaşta en küçük bir noktayı gözden kaçırmak 20 kişinin canına mal olabiliyordu. Neyse ki, bu sefer güzel bir tesadüfle ucuz kurtarmıştık. Eğer o korucu işaret vermeseydi, bu birlik tamamen imha olacaktı ve en büyük suçlu da ben olacaktım. Ama yine en büyük suçlu benim, çünkü düşünemedim. Reşo arkadaşın bulunduğu mevziye geldim.

"Düşmanın hareket tarzını takip ediyor musunuz?"

"Biraz takibettim."

"Ne demek biraz takibettim? Bu senin savaşa ciddiyetsiz yaklaştığını gösteriyor. Saniye saniye takibetmen gerekiyor. Savaş düşmanı sürekli takibetmekle kazanılır. Görmüyor musun en küçük bir şeyi düşünemediğim için neredeyse bir grup yoldaşın kaybına sebep oluyordum. Demek ki savaş ciddi bir şeydir. Şakavari bir iş değildir. Anladın mı?"

Reşo başını sallayarak bu doğruları tartışmasız kabul ettiğini gösterdi. Bu arada bir düşman helikopteri karşı tepeye herhalde o tutuklu korucuyu götürmeye gelmişti. Bu düşman helikopterine silahlarımızın mevzilerinde olmadığı için ateş edilmesine izin veremedik. Demek ki, köy korucusu da Kürt olduğundan, Kürdün ölmesini istememiş, eli kanlı bir ihanetçi olarak vicdanı kabul etmemişti, belki de zorla korucu olmuştu. Ama yine ne olursa olsun, o Kürtlük görevini yerine getirmiş ve düşmanın planını boşa çıkartmıştı. O helikopterin inip kalkması beni epey duygulandırmıştı. Yine dürbünümü karşıdaki tepelere gezdirerek tüm düşman mevzilerini gözden geçirdim. Hiçbir düşman askeri kafasını mevzilerinden kaldırarak bakmaya bile cesaret etmedi. Çünkü buruno ile yaptığımız suikastlar onları korkutmuş cesaretlerini kırmıştı. Düşman helikopterleri sürekli inip kalkarak ölü ve yaralılarını toplamaya devam ediyordu. Çok alçaktan uçan düşman helikopterlerinin bize doğru gelmekte olduğunu farkettim. Hemen Kahraman arkadaşın yanına giderek helikopterin indirme işaretleri olan sisli ve dumanlı bombayı üzerimize atarak indirme yapmaya çalıştığını görünce, buna karşı bir plan geliştirdik. Yaklaşmakta olan helikopteri gören genç 15 yaşındaki Midyat'lı "Mavi Gözlü" lakabıyla çağırdığımız Kahraman arkadaş mevzisinde sakin sakin durmaktayken;

"O daha önce düşmanın üzerinden kaldırdığımız sisli bombayı bana ver helikopteri şaşırtacağım."

"Ben de onu düşündüm. Hemen çantamın sağ cebindeki kapağı aç ve çıkar."

Hemen sisli bombayı çıkardım. Helikopter ikinci turu da yapmaya çalıştı. Sanırım istediği yere indirme yapmadığını, şaşırdığını sanmıştı. Tam bizim üzerimize geldiğinde ben hemen kutunun kapağındaki ipi çekerek öne attım. Helikopter hemen bizim hizamızda inişe geçerek indirme yapmak istedi. Heyecanla lav silahını omuzuma alarak, nişan aldım. Daha silahın menziline girmeden, diğer tepelerde ve bizim arkadaşların mevzilerinden rastgele ateş ettiler. Çokça bağırmama rağmen herhangi bir faydası olmadı. Arkadaşların ateşiyle beraber helikopter neye uğradığını şaşırmıştı adeta. Helikopter bu şaşkınlıktan sonra hızla buradan uzaklaştı. Bu benim planımın sonuçsuz duğumuzdu. Tam o sırada ikinci bir helikopter çok alçak bir uçuşla üzerimizden geçer geçmez arkadaşlar hep birlikte ateş açtılar. Helikopter feleğini şaşırıp sağa sola yalpalayarak hızla gitti. Ama helikopter farklıydı, yani tipi değişikti. Daha sonradan anladığımız kadarıyla Güney Kürdistan'dan gelen bir Amerikan helikopteriydi.

Sonunda dört gözle beklemekte olduğumuz kuryeler geldi. Kuryelerin gelişinden önce Rojhat arkadaş gelmişti. Onun gelişiyle bizde bir rahatlama oldu. Nihayet sonunda ne olduğunu anlayacaktık. Hemen kalkarak yanına gittim. Güleryüzle bana bakıyorlardı. Gelişlerinin coşkusu bize moral veriyordu.

"Hoşgeldiniz heval Rojhat!"

"Hoşbulduk! Nasılsınız?"

"Gelmenizle çok daha iyi olduk."

"Arkadaşlar yerlerinde mi?"

"Evet gelin yanlarına gidelim."

Önce Reşo arkadaşın kaldığı mevziye gittik. Reşo arkadaş ayağa kalmak istediyse de buna izin vermedim. Biz eğildik.

"Ayağa kalkmayın! Oturun!"

"Bir şey yok ki!"

"Yine savaşa basit yaklaştın. Neyse Rojhat arkadaşı dinleyelim. Söyle, ne var? Arkadaşların durumu nasıl?"

"Arkadaşların durumu iyidir. Şimdiye kadar tek bir kayıp ya da yaralımız yoktur, arkadaşlar çok iyi çatışmışlar."

"Kaç yerde vuruşmalar var ve düşman kaç yerden nerelere kadar ilerlemiş?"

"Şerefiye'den Berêmîrê, Xura, Sipîviyan'dan çıkan düşman güçlerine arkadaşlar çok iyi vurmuşlar. Düşmanın çok kaybı var, bir adım bile ilerleyememiştir."

tepeye yerleşmenizin uygun olacağını söyledi. Diğer birlikler ise yerlerini değiştirmiş durumdalar."

"Diğer cephelerin mevzilenmelerini nasıl yapmışlar?"

"Siz ve tepeciler geriye doğru, diğer gruplar batıya doğru ilerlemişler. Helikopter noktasının çevresinde mevzilenmişler."

"Tamam anlaşıldı."

"Ben yine arkadaşın (Kasım) yanına gidiyorum diyeceğiniz bir şey var mı?"

"Yok heval sadece söylenenleri yaptığımızı, onlara da selam ve başarı dileklerimizi söyleyin."

"Oldu! Başüstüne!"

Hemen arkadaşları bir araya topladım, ama arkadaşlar durmadan genel durumları soruyorlardı. Ben de arkadaşlara genel durumların iyi olduğunu anlattım. Onlar da sessizce dinliyorlardı.

"Arkadaşlar bugün Gabar'da savaş muhaberesi olmuştur. Burada bu moral, coşkuyla birkaç kez daha böyle düşmana vurursak, düşman bir daha Gabar'a girmeyi cesaret edemez. Gabar'a giremezse yavaş yavaş Kürdistan'dan da çıkacaktır. Bu bir zafer parçasıdır. Bunun için düşmana yeniden bir darbe daha vurmak ve düşmanın planını boşa çıkarmak gerekmektedir. Onların planını boşa çıkarmak için mevzilenmemizi değiştirmemiz gerekmektedir. Newroz noktasına hızla gideceğiz."

Arkadaşlara bu bilgileri verdikten sonra hepsi birer şimşek olup yürüyüşe geçtiler. Tam öğlen saatleriydi ve güneş yakıcı sıcaklığıyla her tarafı kavurmaktaydı. Bu sıcağa, açlığa, susuzluğa rağmen arkadaşlar çok canlı ve hızlı yürüyorlardı.

İnişli, çıkışlı, çok ağaçlıklı engellerle dolu bu arazide çok hızlı yürüdüğümüz için kan-ter içinde kalmıştık. Yarım saatlik bir yürüyüşten sonra belirtilen Newroz noktasının güney tarafına ve mühendis noktasının karşısındaki tepeye yerleştik. Buraya gelirken, arkadaşları bekletip arazi kontrolü için keşif yaptık. Mevzilenme için uygun yerleri belirledikten sonra, büyük taşlıklı sağlam mevzilere arkadaşları yerleştirdim. Bulunduğumuz sırt batıdan doğuya doğru merdivenler gibi yükselip çıkıyor, yine doğuya doğru merdiven gibi iniyordu. Her mevzide iki arkadaş vardı. Bu yeni tuttuğumuz sırt daha bir ormanlık, vadileriyse çok sık ağaçlarla kaplıydı. Ben önümdeki bütün bir araziyi kontrol ettim. Herhangi bir düşman hareketliliği göze çarpmamaktaydı. Büyük bir olasılıkla bizim yerlerimizi değiştirdiğimizi bilmiyorlardı. Bu nedenle sessizlik devam etmekteydi. Saat ikiye doğru ilerliyordu, herhalde düşman yemek yiyordu. Karınlarını doldurup daha sonra saldıracaklardı. Sabahleyin de aç değillerdi. Aşağıda bulunan Newroz noktasındaki lojistikci ve yeni savaşçıların yanına gittim. Kasım arkadaşı orada gördüm. Durumları sordum, o da yapılanları sordu. Yine diğer birliklerimizin durumu üzerine tartıştık. Daha sonra palamut ağacının altında oturmakta olan Çiçek arkadaşın yanına gittim. Etrafında üç yeni savaşçıyla oturan arkadaşı selamlayarak yanlarına oturdum. Bu üç yeni bayanın içinde en canlı, fakat halen utangaçlığını üzerinden atamamış olan Xelat;

"Hoşgeldiniz heval!

"Hoşbulduk. Sağol! Bu günü nasıl değerlendiriyorsunuz?"

"Çok iyi heval! Ama arkadaşlar bize silah vermeyip bizi çatışmaya göndermediklerinden çok kızdım!"

"Bir şey olmaz. Sen de alışırsın merak etme!"

Çiçek arkadaşa dönerek;

"Heval yemek yapılmadı mı?"

"Yok heval! Su olmadığından yemek yapamadık. Ne yapalım!"

"Sen yeni savaşçılarla konuşuyor musun?"

"Görmüyor musun yanımdakilerini, nasıl da toplanmışlar!"

Yine tepeye çıkarak Musa ile Rubar arkadaşın bulunduğu mevziye gittim.

"Ne yapıyorsun Musa?"

"Bir şey yapmıyoruz, konuşuyoruz."

Benim çatık kaşlarımdan biraz ikircikliğe düşmüş gibi bir halleri vardı. Ben biraz daha üsteleyerek.

"Mevzide sohbet mohbet olmaz. Tamam mı?"

"Fazla konuşmadık."

"Fazla konuşsaydın ne olurdu? Etrafınıza dikkat edin."

Ben de üstü düz ve iki metre yüksekliklikteki taşın üstüne çıkarak, dürbünle etrafımı kontrol ettim. Karşımızdaki mühendis tepesini kontrol ettim. Ama hiçbir hareketlilik yoktu. Çantama sırtımı dayayıp, her iki elimi birbirine kenetleyerek geriye doğru uzanıp bacaklarımı üst üste atıp düşünmeye, akşama daha neler olacağını kestirmeye çalıştım. Bir geri çekilme olabilirdi. Böyle bir anda tam uykuya dalmışken üzerine ayaklarımı uzattım kayanın hemen aşağında bir roketin patlamasıyla şiddetle yerimden fırladım. Patlamanın basınç etkisiyle şoka uğramış ve kayadan aşağıya düşmüştüm. Ürkmekten nefesim kesilmişti. Etrafıma şöyle bir baktığımda Musa ile Rubar'ın sanki dünyanın başka bir yerindeymiş gibi sakin sakin birbirleriyle sohbet etmekte olduklarını gördüm. Hemen Musa ve Rubar'a dönerek;

"Rubar bu ses ne böyle?"

"Sanırım bir kutu sesiydi."

"Sağır mısın? Bu bir silah sesiydi!"

"Sen sağırsın bu bir silah sesi değildi."

Bunların her ikisi de sağır, ama anlaşamadılar. Musa ayağa kalkarak uzun burnu ve büyük dudaklarıyla sağa sola bakınarak bana seslendi.

"Heval Metin bu ses nereden geldi?"

"İnsaf be! Sağır mısınız, görmediniz mi bu taşın arkasına değdi."

"Allah Allah!.. Nasıl oldu?"

"Nasıl olduysa oldu!"

"Ben Rubar'a silah sesidir diyorum, o yok kutu sesidir diyor!"

"Yok ne silah ne de kutu, bu roket sesidir! Hayret bu kadar da sağırlık olmaz ki!"

"Ama sen de sağırsın, sen nasıl duydun peki?"

"Sağır olabilirim, ama roket gelip bana çarparsa ben de duymazsam neye yaşarım?"

Ama yine kimsenin aklına gelmeyen bir hata yapmıştık. Kendi kendime düşünerek, "bu kadar da olmaz. Nasıl olur da bir savaşta bir mevzide üç sağır yerleştirdim" dedim. Savaşta bazen ilginç durumlar çıkar. Düşman gizliden gelip bizi yakalayabilirdi. Her üçümüzün de sağırlık durumu vardı. Tam bunları düşünürken, roketin nereden ateşlendiğini takibettim. Mühendis tepesinden bulunduğumuz tepeye yoğun olarak ateş edilmekteydi. Düşman bizim buralarda olduğumuzu artık farketmişti. Çünkü, biz düşman ilerlemeyecek diye yaklaşarak açık hareket etmiştik. Bir süre sessiz kalan düşman ise bizi takip etmişti.

kaldığı anlamına geliyordu. Planımın böyle sonuçsuz kalmasının sebebi arkadaşların plandan habersiz oluşlarıydı. Bu plandan onları haberdar etmek için zaman ya da fırsat olmamıştı. *"Bu ne biçim şanssızlık!"* diye kendi kendime kızıp duruyordum. Artık bizim mevziler tamamen deşifre olmuştu. Düşman artık bulunduğumuz yere havanlar ve roketlerle sık sık tarama yapıyordu. Siperlerde bulunan gerillalar öğlene kadar ne su içebilmiş ne de yemek yiyebilmişlerdi. Ama moralleri çok yüksekti, çünkü düşmanın halini görmüş ve atılan onca havana, onca rokete rağmen hemen hemen hiçbir etkilenme olmamıştı. Mevziler doğal büyük kayalıklar arasında, çukurlukta bir yerdeydi. Ve çok sık hareket edilmezse herhangi bir şey olmasına imkan yoktu.

Fakat diğer gruplarımızdan haber alamıyordum. Herhangi bir irtibat kurma imkanı yoktu. Sadece kuryelerin getireceği haberler vardı ki ben de onları dört gözle bekliyordum. Diğer arkadaşlar da, gelecek olan haberleri merak etmekteydiler. Arkadaşların sık sık genel durumlara ilişkin haberleri sormaları beni iyice bıktırmıştı. Sadece görebildiğimiz bu çatışmalar ve düşmanın yoğun ateşleri altında ol-

"Demek arkadaşlar çok keyiflidirler. Onlar da bizim gibi merak etmiyorlar mıydı?"

"Nasıl merak etmezler? Onlarda bizim buradaki arkadaşları merak ediyorlar. Peki sizin durumunuz nasıl? Gittiğimden beri ne gibi şeyler yaptınız?"

"Evet yaptık, ama fazla sonuç alamadık."

"Niye?"

"Helikoptere komplo yapmak istedim. Ama arkadaşların haberi olmadığı için boşa çıktı. Arkadaşlar planı bilmedikleri için öyle oldu."

"Ben de ona ateş ettim. Biz sandık ki helikopter buraya indirme yapacak! O nedenle ateş açtım."

"Önemli bir fırsatı kaçırdık. Peki siz Kasım arkadaşın yanından mı geliyorsunuz?"

"Evet!"

"Bir şey demedi mi?"

"Artık bir yerde mevzilenip çatışmanın iyi olmayacağını, mevzilerimizi değiştirmenin en doğrusu olacağı ve şu ana kadarki düşmanın hazırlığını yaptığı planı boşa çıkarmak için güçlerin mevzi değiştirmesinin gerektiğini belirtti. Bunun için sizin de Newroz noktasının güneyindeki

Metin Harunî

Başkan APO değerlendiriyor...

Devrim sürecindeki edebiyat ve aydın

“Kölenin dili ve yüreği olamaz”

Baştarafı 24. sayfada

renmeleri gereken çok önemli şeyler vardır.

Maalesef, aydınlarımız kendi ülkelerinin yakım-yıkım sürecinde hiçbir şey görmedikleri gibi, hâlâ “PKK'nin kusurları nedir?” gibi çok ilginç şeyler ile kafalarını yoruyorlar. Düşmanı görmek bile istemiyorlar. “PKK terörü acaba ne kadar sakıncalıdır, tehlikeli olmuştur.” Bin yıldır kendi ülkelerini talan eden düşmanı çözmek istemiyorlar.

Bu durum nasıl izah edilebilir?

Demek ki, kafa yapısı sömürgecilik tarafından işgal edilmiştir. Yürekleri ellerinden alınmıştır. Asıl problem şimdi buradadır. Aydın diye tabir edilenlerin, kafa ve yürek işgalleri çok önemli oranda gerçekleşmiştir.

Beyin ve yürek işgali.

Ruhun ve beynin çok ilginç ve özgün bir tarzda Türk sömürgeciliği tarafından satın alınması. Diğerleri de bence bunun basit bir taklitçiliğidir. Türk sömürgeci işgali Arab'ın da, Acem'in de işgalinden daha tehlikelidir. Asıl büyük işgal, acımasızlık Türk sömürgeciliği beyin ve yürekte yapmıştır. Bu yüzden kendi gerçekliğine yaklaşmıyorlar. Yaklaşabilmek için beyin ve yürek gerekiyor. Aydın için bunları tespit etmek mümkündür.

Sen bu ülkede yapılan acımasızlığı değerlendirmek zorundasın. Başka türlü bu ülkenin, bu toprakların, bu halkın aydını olamazsın.

Tarihini bileceksin!

Varsa yüreğinde bir haykırış; şiir halinde dile getirmeye çalış! Bilimadamıysan inceleme yap! Daha çok derinleşmek istiyorsan romanını yaz! Ama şimdi bunlar yok. En fazla düşmanını tasvir eden bir edebiyatçıdır. Şu düşman, şu ülkede köyleri şöyle tahrip ederken, şu insanları şöyle öldürdü. Bunun kapsamlı değerlendirmesine girmiyorlar.

Yürekler kendi halkı için çalışmıyor.

Afrikalı siyahların mücadelesini küçümsemiyorum. Onlar için duygulanıyorlar, ama kendi halkları için duygulanmayı bilmiyorlar. Düşünün, Avrupa'nın birçok “güzel”likleri onları kendilerinden geçiriyor, ama kendi ülkelerinde de bir güzelliğin olabileceğini akıllarına getiremiyorlar.

“Diğer devrimler onlarca yıl edebiyatla beslenir. Mesela, Fransız devrimi elli yıl önceden hazırlanmıştır. Yine Rus devrimi otuz yıl önceden hazırlanmıştır. Şimdi Kürtlerde böyle olamaz. Hem edebiyatını, hem mermisini, hem teorisini, hem de pratiği birlikte olmak zorunda. Hem yüreği olacaksın, hem ateşi olacaksın. Hepsi birlikte olacak. Bu Kürt devriminin bir özelliğidir.”

Böyle aydın veya estetikçi olunamaz. İkide bir “Apo diktatördür, bilmem bize saldırıyor” deyip, küstahlık yapmalarına hiç gerek yok. Ben kendilerine saygılıyım ve kendilerini bütün çağdaş ulusların aydınlarının, edebiyatçılarının yaptığı işe davet ediyorum. Neden öfke duyuyorlar. Sorularım çok net ve kaçınmaya hiç gerek yok.

Ciddi bir edebiyatçılar dönemi başlatmak istiyoruz ve maddi manevi bütün desteklerimizi karşılıksız sunmak istiyoruz. PKK'yi artık incelesinler.

Şu anda bütün dünyanın önemli yazarları tarafından incelenmeye alınmışız. Bana Amerika, Fransa, İngiltere, Almanya gibi devletler adına bir sürü aydın, yazar geliyor. Hatta gündem vermedim bunlara, vaktim yok dedim. “Biraz kitap yazmak istiyoruz” diyorlar. Bu kadar ilgili bir durum ortaya çıkmıştır. Ve onlar hâlâ “PKK günahtır” dokunmamalıyız biçiminde tam bir safsata tarzıyla yaklaşım gösteriyorlar.

Son dönemlerde Araplar bile ilgi duymaya başladılar. Çok etkileyici buluyorlar, ama bizimkiler hâlâ uyanmadı. Mesela, ne kadar eksiklikleri, yanlışları olsa da, bizim hakkımızdaki ilk kitap yazanlar Türklerdir. Hâlâ bizim aydın *“bir tabudur yaklaşmayın.”* Zaten kendileri zayıflar ve bu yaklaşım kendilerini daha da zayıflatırlar.

PKK olayında ve onun yol açtığı bu büyük gelişmelerde edebiyat adına tam bir hazine desem, bu mubalağa sayılmamalıdır.

Bir **Zeynep Kınacı**lar olayı belki de günümüzde adına roman yazılacak en büyük olgudur. **Ferhat Kurtay**lar, yine ölüm orucundaki **Kemal** ve **Hayri**ler büyük bir edebiyat konusudurlar. Aynı zamanda çok çarpıcı gerilla birliklerinin direnişleri var. Hemen her dağda inanılmaz boyutlarda direnişçilikler sergilenmiştir. Bütün bunlar heyecan vericidir. Bu kadar ölümle burun buruna olaylar var ki, istediğin kadar hikaye yaz bitiremezsin. Varsa yetenek istediğin kadar romanlaştırabilirsin.

Kürt toplumu büyük dönüşmüş. PKK içinde bizim çözümleme düzeyimiz bile müthiş bir edebi çalışma olarak değerlendirilebilir. Çözümlemeler ilkel roman türüdür veya roman taslağı olarak görülmelidir. Son dönem çözümlemeleri beni inanılmaz ölçüde edebiyata doğru sürüklüyor.

Kürt tiplemesine ulaşıyorum.

Ve kendiliğinden buraya gelmedim, savaşın müthiş acımasızlığı içinde yer alıyorum. Öyle dönemler oldu ki, bu insanı nasıl çözeyim, ölmekten başka elinden bir şey gelmiyor.

Yaşamak değil, yapabildiği tek şey ucuzundan ölmek.

Bu müthiş etkiliyor tabi. Benim yaşam tutkularımla bu gerçeklik müthiş bir çelişki. Ve burada bu ölüm tipi nasıl ortaya çıktı?

Ben buna sadece ölüm tipi de demiyorum, yenilgili tipi, umutsuz tip, güvensiz tip! İşte, bu düşünce beni klasik Kürt tipinin incelemesine götürdü. Ayrıca çok çirkin buluyorum, karşımdaki tiple tam bir sinir savaşımı yürütüyorum. Ne askeri sanata göredir, ne siyasi sanata göredir, ne de diplomatik sanata göredir. En temel ilişki biçimlerinden birisi; aile, kadın-erkek ilişkisidir. Onda da artık bitmiş, tükenmiştir. Bu dehşet beni tam bir psikolog gibi incelemeye, araştırmaya götürdü.

Bu anlamda yine söyleyecekler, kendini övmeye başladı. Hayır! Edebiyatın öncesi gibi görmek durumunda kaldım. Aslında giderek çabam devrimci edebiyatın öncülüğüne oynamak gibi oluyor. Dilim hem romana doğru gidiyor, hem şiirselleşiyor. Hitap çok güçlü ve etkileyici. Devrimin kendisi bunu arzuluyor. Ben değilim buna arzu eden. Böyle bir yeteneğim de yoktur. Ama olgular, olaylar geliştikçe kendimi tutamıyorum.

Yaşamak istiyorum!

Yaşamak için çare olmalıyım. Ve bu kartopu gibi büyüyüp gidiyor. Eğer edebiyat ve roman açısından bu durumu değerlendirirsek, müthiş ilerler. Büyük bir şans, varsa bazı Kürt yetenekleri tamamen bunu açığa çıkartabilir. Aydın, edebiyatçı açısından önemli bir kaynak sunulmuştur. Şiir, hikaye, röportaj, sinema, tiyatro, hatta klasik biçimler için müthiş bir kaynak, hareketlendirici bir konum var. Folklorun, türkünün, müziğin müthiş bir motifi söz konusu.

Bizimkilerin hâlâ buna cesaret edemeyişlerinin bir nedeni var: Beyin ve yürek işgali ile bağlantılıdır. Bomba gibi gökten başlarına düşmüştür, henüz onun şokunu yaşıyorlar. Ve gözleri çok köreltilmiştir.

Aydınlanmayı bilemiyorlar.

Aydın aydınlanmadır.

Maalesef, ben buna körleşme demek zorunda kalıyorum. Herhalde bu şok etkisinden sonra gözler belki açılabilir. Ve dolayısıyla bu **yeni dönem edebiyatı** gelişme sağlayabilir. Roman için de bazı adımlar atılabilir.

Bu süreci aydınlarımızın hem bilimsel olarak, hem de edebiyatçıların mutlaka değerlendirmelerinin gerektiğidir. Bunun dışında ne bir Kürt edebiyatı yapılabilir, ne de bir Kürt bilimi. Roman söz konusu olduğunda da, işte şimdiye kadar o bahsettiğimiz bazıları yazılmıştır. Onlar klasik ölçülerdedir. Toplumunun beklentilerine cevap vermedikleri için de ister Türkçe yaz, ister Kürtçe, ister Soranca, ister Kurmanci fazla alıcı bulamaz. Bulamamalarının nedeni; dönemin temel sorunlarına cevap veremedikleri içindir. Kesinlikle bununla bağlantılıdır. Yoksa halkı suçlamanın hiçbir anlamı yok.

Bizi anlamayanların (ki, bu bir dönem sözcüklerin sızlanmalarına benziyor,) böyle değerlendirmelerine gerek yok. Belirtiklerim hem çok anlamlıdır, hem de bilimseldir. İnanılmaz ölçüde herkes okuyabiliyor. Günlük yayında okuyabiliyor. Televiziyonda herkes mükemmel dinleyebiliyor. Kürtçe fazla gelişmediği halde milyonlar dinliyor. Demek ki, sorunun özüne dokunursan dinleyicisi de, seyircisi de çoktur. Bu vesileyle gerçek anlamda aydınlanmanın da böyle olması gerektiğini ısrarla vurguluyorum.

Devrimin yüreği!

Elbette devrimin dili ve ifade tarzı derken, Türkçe midir, Kürtçe midir öyle anlamak istemiyorum. Daha da kapsamlı yaklaşıyoruz. Kürt edebiyatının sorunu nedir, denildiğinde buna kısa değinirim. Ama burada dil ifade tarzından anlamak istediği; devrimin yüreği olunamıyor. Şimdi devrimin kesin bir yürek tarzı olmak durumunda.

Savaşta yapı yürek derinliğine ulaşamıyor.

Yürekler çorak!

Yürekler biraz kültürle, edebiyatla, şiirle, türküyle, geleneklerle beslenir. Dönem gençliği bunların hepsinden kopuk. Müthiş bir sömürgeci katliamı yaşıyorlar. Bunu kendilerini suçlamak için belirtmiyorum. Büyük bir yürek katliamı yaşanmıştır. Dillerine persenk ettikleri şiir yalanın şiiridir. Okudukları roman sadece kafa karışıklığı geliştirmek içindir veya kültür düzeyleri kafa karışıklığı geliştirmekten öteye bir şey yapmaz. Yüreklenişleri tam bir hain gibidir. Sorunu biraz daha böyle derinliğine ele almalıyız.

Kürt insanını nasıl bir yüreğe kavuşturacağız?

Yürek derinliği, yürek hassasiyeti nasıl ortaya çıkarılacak?

Başlı başına bir konu. Elbette, bunlara göz, seyir kabiliyeti ve iyi duymakta eklenebilir. Bunlar sanatın ve edebiyatın konularıdır. Ama öncelikle duygularımızı bilecek yürek gerekiyor.

Sık sık sorarım: Siz bu muhteşem dağları dolaşırken, hatta onun üzerinde yürüyen bütün varlıkları görürken neden heyecanlanmıyorsunuz? Bir Diyarbakır Surları; Diyarbakırlıların gördüğünden başka türlü de görülebilir. O kayalardan kimler geldi, kimler geçti.

“Kesin yol açmalıyız” diyorum. Ayrıca muhteşem bir coğrafya! Başlı başına bir romansı serpinti sunar ruhum üzerine. Duyamıyorlar bunları! Çok ilginç!

“Derinden etkileniyorum ülkemden” diyen biri yok.

Ve hatta kaçmaya çalışıyorlar. Düşmanın kaçış psikolojisi hâlâ çok egemen. Mesela, beni zincire vursalar Avrupa'da rahatlayamam. Burada bir gerekçeyle rahatım: Amacıma büyük çalışma imkanı bulduğum içindir, kalabiliyorum. Başka türlü çıldırıyorum. Aydınlarımız nasıl Avrupa'da rahat kalıyorlar? Söz konusu olan fiziki olarak oralarda kalmak değil.

“Kürt aydını çok hazırlıksız yakalandı Kürdistan'daki devrimci sürece. Kafa yapısına göre bir gelişme olmadığı için, biraz da küskün ve öfkelidir. Aslında mevcut aydın ilkel milliyetçilik sürecine göre şekillenmiştir. Böylesine büyük bir devrime kafa yapısı itibariyle hazır değildir. Kürdistan'ın direnebileceğine, son büyük kurtuluş savaşımına girebileceğine ve başarabileceğine dair en ufacık bir umudu yok.”

Katliama uğrayacağınıza, sürgün aydın olarak da kalınabilir ve çok değerli çalışmalar da yapılabilir, ama söylemek istediğim daha farklı.

Yüreğiniz, söyleminiz nasıl ülkesiz kalabiliyor!

Böyle bir yürekle nasıl yaşayabiliyorsunuz! Bunu halkımıza da soruyorum. Anlıyorum, ekonomik zorluklar ve katliam tehdidi ile göç ettirilmelere saygıyla karşılık veririm. Ama bu yüreğini giderek satma, pazarlama, yürekten kendini alıkoyma bana çok tehlikeli geliyor. Sizi oraya götüren bir katliamcıdan hesap sorma durumunuz yoksa, ülkenizin asıl bir yaşam yuvası olduğunu çoktan unutmuşsanız, insanlığınızdan kuşku duyarım. İster bilimadamı ol, ister Avrupa'da süper birisi ol, benim için metelik değeri yok. Bir de bu yönüyle değerlendiriyorum.

Bırakalım vicdanı hür, aklı hür, bunlar birkaç yerden zincirlenmişler. Ve bu da kendilerini oldukça verimsiz kılıyor. Yüreği, vicdanı hür olmadı mı hiçbir yetenek gelişmez. Bunu nasıl gidereyim diye sürekli kendime soruyorum. İşte, devrim bunun en çarpıcı cevabı ve her gün yaşanan tabloları var.

Daha da geliştirmek istediğim böyle ilginç şeyler var. Başta kendim olmak üzere, daha nasıl etkili olacağım? Bu halkın yüreğini ve beynini sarsmak için hangi komünasyonlara girmeliyim diye düşünüyorum.

Son dönemlerde hareketlerimde giderek artistik yönler öne çıkmaktadır.

Ve halkın bir tiyatroyu, bir sinemayı izlemeleri gibi beni izlemeleri bu özellikle de izah edilebilir. Büyük öfke duyduğum yüreksizliğe bir cevap olmak istiyorum. Kendimi öyle ayarlamışım ki, nitekim düşman da dahil herkes gece-gündüz, “kimdir bu, nasıl yaşıyor?” diye soruyorlar. Ben de, böyle ilginç ve her gün sorunları sarsıcı kılarak, özgün kılarak, bu işi devam etmek istiyorum. Başka türlü bunların bildikleri yok.

Hem amaçlarım, hem umutlarım var, hem de öfkelerim var.

Bunlara çıkış yolu bulmak zorundayım. Bundan dolayı son gelişmeler edebi anlamdadır. Yalnız yazım dilinde değil, şiir dilinde, yaşam dilinde ve hareket di-

linde bunu çok daha iyi yapıyorum. Diğer devrimler onlarca yıl edebiyatla beslenir. Mesela, Fransız devrimi elli yıl önceden hazırlanmıştır. Yine Rus devrimi otuz yıl önceden hazırlanmıştır. Şimdi Kürtlerde böyle olamaz. Hem edebiyatını, hem mermisini, hem de teorisini, hem de pratiği birlikte olmak zorunda. Hem yüreği olacaksın, hem ateşi olacaksın. Hepsi birlikte olacak. Bu Kürt devriminin bir özelliğidir.

Anlamayanlar inceleme yapıp, ne demek istediğimi daha iyi anlayabilirler. İlkin Kürt edebiyatı yapalım, ardından Kürt devrimi olsun yaklaşımı yanlıştır. Çünkü sömürgecilik sana tek bir söylemi söyletmeyecek tarzda organize olmuştur. İki Kürt sözcüğü söylemenin karşılığı idamdır. Ha fişeği sıkmışsın, ha bir Kürt kelimesini. Aynı ceza ile karşılık bulur. Bunun anlaşılmayacak hiçbir yönü yok.

Êhmedê Xanê'nin Mem û Zin'i yazışının üçyüzüncü yıl dönümü, dolayısıyla neler yapabiliriz diye düşündüm ve çözümlemelerde buna biraz ağırlık verdim.

Yaptığım tespitler bana şunu söylettirdi: Eğer çok gerçekçi, bilimsel olarak değerlendirilirse, o dönem dünya genelinde uluslaşmanın ilk kıpırtılarının olduğu, yine feodal değer yargılarına karşı da öfkelerin geliştiği bir dönemdir. Ulusal manzumelerin yazıldığı ve epik dediğimiz destan türünün yavaş yavaş ortaya çıktığı bir dönemdi. Êhmedê Xanê'nin de bir aydın olması itibariyle Kürt ulusal şekillenmesinde bunun duyulması mümkün değildir. Kaldı ki, Araplarda Acemlerde, Türklerde birleştiren krallıklar, sultanlıklar çok güçlü. Kürtlerde bu yok.

Kral uluslaşmada çok önemli bir yere sahiptir. Krallar prensliklere karşı halkı, ulusu birleştirici bir etken oluyorlar. Tam da bu yıllarda Avrupa'da krallık dönemi. Osmanlılar var, yine İran kralları var. Kürtlere bakıyorsun, bu yok. Dolayısıyla, kral birleştiren bir izah anlayışı içindedir.

Êhmedê Xanê eserine başlarken bunu söylüyor. Önemli bir giriştir. Ardından bundan ötürü doğan parçalanmışlığı, dolayısıyla bu feodal beyliğin toplumsal yapımızdaki tahribatlara geliyor. Nasıl birleştirmiyor, gönülleri nasıl parçalıyor? Siz orada gönüllü, ulusal gönül olarak ele almalısınız, tema odur. Eğer Mêm û Zîn şahsında dile gelmiş de olsa, bir birleştirici öğe, bir gönül öğesi oluyor. Ama feodal çirkef bunu asla mümkün kılmıyor. Büyük acılar içinde kalıyor. Bu aşkın gelişmeyişini Kürt birliğinin, Kürt yüreğinin gelişmemesi olarak değerlendirir. Ve gelişmemek erime biçiminde kendini ifade edemiyor. Bir-iki egemen girişiyor. Feodal da zindanda yıkılıp kalıyor. Dilsiz kalıyor ve yanıyor.

Sonuç; Kürt yüreği 300 yıl önce bile oluşamıyor. Dikkat ediniz, o dönemde sömürgecilik bu kadar acımasız değil. Kürtçe'yi de yazıyor ve Botan emirliği tam bir Kürt emirliğidir. Ama buna rağmen ulusal birlik ve ulusal yürek önünde engel. Mêm û Zîn'de mükemmel dile gelmiştir. Orada edebiyat var. Dönemin gelişimi mükemmel anlatılıyor. Halkın sızıları, acıları mükemmel dile getiriliyor. Maalesef bunun incelenmesi, değerlendirmesi gerçekçi yapılmıyor.

300 yıl sonra durum nedir?

İlk tespitim: Bizimkilerin de Mêm û Z'in'den hiç farklı olmamalarıdır.

Êhmedê Xanê'ler de yok.

Dağda sadece ucuz ucuz ölüyorlar. Kaldı ki, benimki daha büyük. Çünkü onların yürek duyuşları bana göre daha görkemli. Bayağı yaşamın savaşını veriyorlar. Çarpıcı! Feodal ölçüler temelinde olsa da direnişleri hayli önemli. Bizimki, bir hiç uğruna ölüme doğru koşuyorlar. Yürekler çorak ve neden böyle oluyor diye hâlâ kimse sormuyor. Coğrafyadaki duyuşlar bile hiç dile gelmiyor. Elbette bunun 300 yıl geçtikten sonra yürek üzerindeki yok edici çaba belki de sıfıra doğru gelmiştir, sonuç almıyor.

Kendi vicdanımı neden hür kıldım diye düşünüyorum. Bu benim için önemli. Ve beni çok heyecanlı kılıyor. Bir toprak kokusu, bir yağmur yüklü bulutlar, bir şimşekler, bir gökkuşağı, bir kuş sesleri... bunlarla heyecanlanırım. Işık renklerinden.

Fazla ilgilenmeye vakit bulamıyorum, ama bayılırım. Kuşlarla uğraşırım, harebelere, suların akışı üzerine... Bunların hepsi birer ilham kaynağıdır aslında.

Ama hiç kimsenin bundan sonuç çıkardığı yok. Yalnız ülke kavramına ilişkin söylüyorum. Bir de insan özelliklerimiz çok daha çarpıcı. Bir yaşlı ananın-babanın yüzünden okunacak olanlar bir romandan farksızdır. Ondaki hüznü, ondaki zavallılığı, ondaki çaresizliği... Çocuklara indirge, mesela bir Kürt çocuğunu incele. Eğer sende biraz yürek varsa zor ayakta kalırsın.

Ben sık sık analara, babalara şunu söylüyorum; çocukların geleceği o kadar karanlık ki, o kadar onlara bir şey vermeyecek durumdasınız ki, ucuz bir sevgiden ikide bir kucağınıza alıp, bir put gibi tapınmaktan başka bir şey elinizden gelmiyor. Avrupalılar böyle yapmaz. Böyle sevmeleri yoktur. Neden? Onlar çocukları için daha değişik şeyler yapmışlardır. Ve sevgileri de rasyoneldir. Maddi temelde onlara bir şeyler hazırladıkları için ucuz gösteriye girmezler. Gerek de görmezler.

Bizde ise çok çarpıcıdır. Yani kucağından eksik etmezler. Bırak, bir ormanın içinde kendi ayakları üzerinde yürümeyi öğrensinler. İşte, anam bunu bana uygulamak istediğinde, şiddetli bir kavgaya girdim. Sen benim üzerimde neden idda hak ediyorsun? Kaldı ki, beni böyle hiç de yaşatmayacağın bir dünyaya getirmekle sen suç işledin, dedim

Benim çocuklara değişik bir yaklaşım tarzım var. Çoğu arkadaş bunu bilmez. Bizim bazı şeyleri klasik tarzda seveceğini sanırlar. Olmaz! Çocuklarını büyütme şekillerine bakıyorum. Büyük sevgisizlik, saygısızlık görüyorum. Çocuğun geleceği ne olacak? Kendin beladasın, ona nasıl yer bulacaksın. Eğer gerçekten yürekten seviyorsanız, gerçekten bir ana-baba yüreğiniz, vicdanınız varsa, ne olacak bu çocuğun hali! Hiçbir maddi sağlam teminatları yok. Bir de hangi ulusa hizmet edecekler bu halleriyle. Çünkü bütün uluslar gelişmiş, kendilerine fazla iş veremezler. Bu, müthiş bir bitiriciliktir. Hiçbir yazarımız bunu düşünmek bile istemez. Ama ben düşünüyorum ve çok açıkça savaşıyorum da. Böyle birçok şeyi dillendirebilirim, ama şimdi yapımızla uğraşıyorum. Savaşan insanlarla uğraşıyorum.

Yani, "savaş yüreksiz olmaz" diyorum.

"Yüreği büyük olmayanın eylemi de büyük olamaz!" diyorum.

Aynı şeyi aydınlarımız için söylemek durumundayım: Dili, yüreği büyük olmayanın kesinlikle aydınlaması da olmaz.

Bakın dünya klasiklerinin müthiş yürekleri, dilleri, duyguları vardır. Eleştirilecek çok yanı da olsa, bir Zeki Müren müthiş duygusal biridir. Duygu diliyle, o kadar yaşama bakıyor ki! Ve onu ses düzeyiyle dile getirmesine büyük saygı duymak gerekir. Bence Zeki'yi ölüme götüren de özel savaşın hilesidir. Oldukça duygulu ve duygularını sanat ile derlemede büyük bir usta.

Şimdi bizimkilere bak: Duyguları ne düzeyde? Duygu kesinlikle ciddi bir sorun olarak işlenmelidir. Yani kendi ülke toprağının dili olması...

Anamla hikayemizi anlattım.

Kürt insanı ile temaslarımı anlattım.

"Büyüyen bir çocuk olarak yaşamı öğrenmeye çalışıyorum. Aşkı da… Edebiyatın bir hedefidir aşk. Aşkı yakalamadan edebiyatçı olunamaz. İşte, bunlar anlaşılmış değil. Kürt aşkı başlı başına bir edebiyat kavramıdır. Nasıl olacak bu aşk? Yürekler bir aşk amacına bağlı olursa gelişebilir."

Kürt toprağı ile temasları anlattım. Daha da anlatabilirim. Yani, doğayla alış-verişi en güçlü olan bir insanım. Kürt insanı ile olağanüstü ilgilenmeseydim, bu örgütü, bu savaşı ortaya çıkarmazdık. Mümkün mü bir fişek patlatsın! Bu kadar genç kız, delikanlı var. Bu anlamda en tehlikeli konumu yaşarlar. Bunun dışında tutmak başlı başına bir yetenek ister. Delikanlılar biliyorsunuz, derhal kapıp giderler. Onları terbiye etmek, edep sahibi kılmak önemlidir. Edebiyatın anlam bulabilmesinde en önemli bir çaba olarak bunu da değerlendirmek gerekiyor.

Bir aşk kavramı üzerinde de çalışıyorum.

Bu da edebiyatın en temel kavramlarından biri olarak bizzat düşünülmelidir. Aşk kavramını ve Mêm û Zîn'i aydınlatmak gerekir.

Maalesef direniyorlar. Ortadaki duygulanmalar oldum olası nefretimi çekti.

Güzel sevgi yollarını döşemek mümkündür. Hiç bunları göz önüne getirmedin de, ihanet neden aklına geliyor. Nereye gideceksin? Gidecek fazla bir yerde yok. Gidecek o kaba cinselliğini birkaç günlüğüne yaşayacaklar ondan sonra dövdürülür, atılır. Öfkelendiğim husus bu. Sevme yeteneği yok. Sevebilseydiniz sonuna kadar hizmet etseydim. Kürt gerçeği biraz da budur. Aşk yok, yürek yok, elinden sadece gelen ihanetten daha beter.

Bu da edebiyatın temel sorunu. Ulusal gerçekliğimizin yüzde doksanı böyle. Burada dili olan kadınlar geliştiriliyor. Her bakımdan ayakları üzerinde yürüyen kadınlar geliştiriliyor. Köle ile dillenme olmaz.

Kölenin dili ve yüreği olmaz.

Düzene kıskıvrak bağlanmış birinin dili olmaz. Onu alsak bir yere kaç para eder. Çek bir odaya ne yapabilirsin ki, leş gibi. Hayvan gibi bir kaba cinsellikten ne çıkar. Bu kadar açık söylüyorum. Hâlâ anlamaya yanaşmama Kürt olayında ilişki dediğim (ki bence bu olumsuzluk anlamındadır), klasik anlamdadır.

İpucu verme gereği duyuyorum: Edebiyat geliştirilirken yanlız devrimin altüst oluş sürecinde değil de, ondan öncesinin karanlık tipi, çözümsüz tipi, yürekten zincirlenmiş tipi, yüreği yok edilmiş tipini açığa çıkarmalıyız. Diğer sanat etkinlikleri ve romanda ağırlıklı olarak bunlar işlenebilir. Bitik Kürdü nasıl tarif edeceğiz?

Kürt nasıl bitirildi?

Biten Kürt, düşen Kürt, yenilen Kürt, aşağılık hale gelen Kürt, kaçan Kürt, toprağı ucuz bırakan Kürt, ilişkiyi çirkinleştiren Kürt kimdir?

Kürt nasıl bu hale geldi?

Peki, direniş mümkün mü? Sevgiye, savaşa çağırmak mümkün mü? Yenilgiden yengiye yüreksizlikten yürekliliğe, çirkinlikten güzelliğe... kaldırış imkanı var mı?

Nasıl kaldıracaksın? Onu bu duruma getiren düşmana bakacaksın. Şimdi bu kötü kavganı düşmana karşı yürüteceksin. Kürt halkı düşmanı gör! İlkin bir görüşe çağrı, tanı çağrısı yapacaksın. Ardından direnme imkanın varsa diren!

Dille, kolla diren diren diren…

Bir zindan sloganıdır: "Direnmek yaşamaktır!"

"Aydın diye tabir edilenlerin, kafa ve yürek işgalleri çok önemli oranda gerçekleşmiştir. Beyin ve yürek işgali. Ruhun ve beynin çok ilginç ve özgün bir tarzda Türk sömürgeciliği tarafından satın alınması. Diğerleri de bence bunun basit bir taklitçiliğidir."

Bu şart!

Yaşamak direnmektir, direnmek yaşamaktır.

Sadece direnmek yetmez ki!

Bir de başarıya doğru giden saldırı da önemlidir. Her cepheden saldırıya geçiyorum. Bunları geliştirdiğimde sadece bir partiye, parti söylemi olarak söylemiyorum, bir Kürt söylemidir. Bu başarıya doğru gitmezse, bunun yediği yemek de haramdır. Buna ne vereceksin? Elbette, klasik anlamda söylemiyorum, benim söylemek istediğim biraz farklı. Bunu yedirip içirmeyeceksin, bunu yatırmayacaksın. Hep diken üzerinde tutacaksın.

Yeni Kürdü yaratırken, hak kazanbilmesi için bayağı bazı başarılara ihtiyacın var diyeceksin. Ki, benim yöntemlerin bu temelde. Çünkü başka yolu yok. En çok kendime uyguluyorum. Örgütle, eylemle hazırla, uzun vadeli yaşat ve birkaç önemli başarıya yol aç! İşte, o zaman rahat olabilirsin diyorum.

Yeni Kürdü yaratmadan her şey alçakcadır.

İşte, bir Kürt sevgisi, bir Kürt yaşam tarzı, Kürt edebiyatının temel görevidir. Yaşamı, ikili ilişkiyi yüceltme sanatıdır. Yaşamı çekici ve estetik kılmak, yürekli kılmak, beğenilir kılmak, resimin de, şiirin de, müziğin de görevidir.

İşte, bunun doruk noktası da aşktır.

Aşka karşı değilim, tam tersine aşkın büyük yaratıcı gücü olarak kendimi değerlendiriyorum.

Nasıl mı?

Savaşla!

Bu halkı, bu toprakları kolay bırakmak istemiyorum. Bunun için bir savaş gerekiyor. Düşmana karşı müthiş bir savaş!

Benim de müthiş arzularım vardı. Nereye kapı çaldıysam hep düşman engelliyordu ve savaşımı buna dayandırarak geliştirdim. Neden benim çok makul arzularım var diyorum. Neden beni böyle geri bıraktı?

Bir Kürt çocuğu olarak beni incelemenizi isterim.

En basit arzularımın önünde, en başta anam-babamdan tutalım giderek köy toplumunun ve sonra resmi düzeye, devlete baktım hepsi engel. Kürt insanı sözde büyürken, daha doğrusu büyümeden biterken... Yetmişine gelmeden raşitizm hastalığına tutulmuş, felçli ve büyüyemeyen bir çocuk gibidir. Ben burada direndim ve savaş budur.

Hiçbir şeye gücüm yetmiyor. Aylarca, yıllarca düşündüm ne olacak bu çocuğun hali? Okula gidiyorum çok zor öğreniyorum. Ekmek almak istiyorum, elim çok zor ulaşıyor. Hatta kana kana su içmek istiyorum ona bile imkanım yok. Şimdi bunlar benim için hep sorundu ve öyle başladım ve ben yaşayacağım dedim.

O ilkokul süreçleri müthiş bir romandır. Çünkü hep gidiyorum, komşu köye bir saatte geliyordum. Her sabah kalkışımda her akşam dönüşüm büyük bir olay.

Kendimle yaşadığım hesaplaşma…

O taşların üzerinde zıplıyorum. Birkaç yokuş vardı, inerdim çıkardım. Her biri benim için biri Ağrı dağı gibiydi. Yine inmek, yine çıkmak... Yemek dediğin nedir? En çok bir yumurta, bir darı ekmeğine katlanırdık ve bir de beze sarıp koyardık cebimize. Bir de utanıyorduk, yani komşu köye giderdik zeytinliklerin içine, zeytinliklerin içinde nasıl yerdik. Hepsinde bir zorluluk. Her bir sınıfı atladığımda bana göre bir dünya kazanıyordum. Hele bitiriş günleri geldiğinde benim için neredeyse büyük zafer.

Yani, ben bu büyütülüş şeklini, tamamen özgürlük yolunda bir çocuğun yaşaması gereken yıllar olarak değerlendirebilirim. Aslında imkanım olsaydı da, anılarımı canlandırabilseydim. Öğretmenin ilk ele alışı, başlı başına önemli. İlk harfleri söküşüm, birinciliği ele geçirişim çok önemli. Öğretmenim beni evine aldı, kendi masasında ilk bana yemeği yedirdi. O komşu köyü hâlâ beni çok severler ve yedi şehit verdiler. Tıpkı Türkçe konuşan eski Emeniler gibi ve büyük bir kısmı bizim taraftarlarımızdı. Ki, benim çocukluk dönemimin sempatizanıdırlar. İnanılmaz böyle etkilenmelere yol açıyor.

Bir oluşumun bütün ipuçlarını veriyorum. Şimdi bunları şunun için söylüyorum; bugüne geliş ve yürekli olaya ulaşmak kesinlikle çok önemli. Bir Kürdün gidişini anlayabilmek çok önemli. Ne kadar tartışılabilir?

Bazı faaliyetlerim var:

Kendimi büyük bir olay haline getirmişim. Bazı şeylere, dünya çapında kafa tutuyorum. Sonu nasıl gelecek ve ben de büyük bir heyecanla bekleyip duruyorum. Durmayacağım, yani öyle ölüme ucuz durmakmış, basit bir sonla kendimi sonlandırmakmış, mümkün değil. Öyle müthiş bir örgütlülüğü yaratıyorum ki, kendim de zaten büyük korkularım vardı. Onlara karşı kendimi örgütlüyorum. Diyeceksiniz, insan bir ulusu da bu yüzden kurban eder mi?

Evet, ben kurban ediyorum. Bunu şöyle anlamak gerekiyor: Kendimi de bir ulusa nasıl kurban ettiğimi anlayacaksınız. Zaten bilimsel olmazsa, siyasal olmazsa bunu yapamam. Herkes bir ağa olmamı ister. Herkes bizde süper bir uşak olur. En güçlüsünün de ne durumda olduğunu biliyorsunuz. İşte, vicdanınımı satmıyorum. Böyle biri olmamak için korkunç kendimi yoğunlaştırdım.

Şimdi biraz hürüm diyebilirim.

Kendi halk gerçekliğimi, şu anda benim kadar iyi tanıyan yok. Örgüt içinde ve dışında kendi ulusal amaçlarımı benim kadar haykıran yoktur. Savaşı benim kadar götüren yoktur. Düşmanına benim kadar zarar veren yoktur. Kendi gerçekliği konusunda benim kadar iddialı olan yoktur.

Yani, "ben" derken, artık burada o fukara köylü çocuğu yok. Burada gerçekleşen bir halk var. Bunu söylemeye çalışıyorum. Halk sen bize çok lazımsın diyor. Nereye gidiyorsam, biraz da "ben" kendimin olayım diyorum, ama mümkün değil. Burada "ben" tamamen kişilik kazanmış bir Kürt halkı oluyor. Kurtulmak istiyorum, ama mümkün değil. Şimdi bu bir gerçekleşme biçimi, daha eksiklerim çok, ama bir gerçekleşme biçimi.

Keşke diyorum, birisi bunu tamamlasa veya benim elimden kapıp alıp gitse. Çünkü büyük bir mücadele ve yorgunluk demesem de, böyle biri çıksa gerçekten iyi olurdu. Ama göremiyorum. Ve o yüzden yeniden inanılmaz bir gençlik yarışı başlatıyorum kendimde.

Şimdi burada diktatörlük kavramlarına da hiç yer yok. Çok yaşlanmış, ama altı yaşındaki çocuk gibi büyümemiş bir halk gerçekliği ile karşı karşıyayız.

Bu halkı büyütmek gerekiyor.

Dünyanın en eski halkı, ama bir karış boyunda, altı yaşındaki bir çocuk gibi. Bunu değerlendirmek zorundayım. O yaş sınırlılığını hemen normal bir yaşama dönüştürmeliyim. Bunu da yapabilmek gerçekten büyük bir hüner istiyor. Adı yoktur aslında bu halkın. Dünya da hak sahibi saymamış; bu halkın da ulusal hakları olacak, yaşam hakları olacak, hatta insan hakları olacak demiyor.

Aydın bunları görmezse kesinlikle halkıyla bağlantı kuramaz. Ve hiçbir yapıt veremez, edebiyat yapamaz.

Bu çocuk büyüyor. Beni ciddiye almazsanız da bu halk bir şeyler yapabilir. Aydına da bunu söylüyorum; bak bu çocukta bir gelişme, bir büyüme imkanı var. Yaşama arzuları gerçekleşmeye doğru gidebiliyor. Çocuk benim gibi büyüyebiliyor, çok ilkel olabilir, çok donanımsız olabilir, herkes beğenmeyebilir, ama yine de bir gerçekleşme biçimidir.

Kaldı ki, kimseye kendimizi dayatmıyoruz. Şimdiye kadar kimseyi ricayla yanıma çağırmadım ve buradayım. Hiçbir devlet gücüne de kesinlikle rica temelinde bir yaklaşımım olmamıştır. Amerikalı'ya, Avrupalı'ya gelin size istiham ediyorum, şu

işi yapın demedim. Bu benim bir kuralımdır. Gelen gençlerden de en ufak bir ricam yoktur. Kendime göre bir yaşam tarzım vardır. Ve şimdi dinletebiliyorum. İşte, bu anlaşılmadan dirilen Kürdü anlayamazsınız.

Mesele burada ben değilim. Ben diye bir şey yok. Bu, gerçekleşen bir olaydır. Dirilen Kürt anlamında, uyanan Kürt anlamında savaşan ve bir şeyler yapmaya çalışan bir Kürt tanımıdır bu. Böyle bir durum söz konusu.

Elbette ben de varım, ama şu anlamda varım: Bunun hizmetinde olan biri olarak varım. Bunun büyük hizmetkarı, çok amansız çaba sahibi biri olarak varım. İyi bir siyasetçi, iyi bir askeri yönlendirici olarak hâlâ işin başındayım. Ama büyüyen bir çocuk olarak da yaşamı öğrenmeye çalışıyorum. Aşkı da…

Edebiyatın bir hedefidir aşk.

Aşkı yakalamadan edebiyatçı olunamaz.

İşte, bunlar anlaşılmış değil. Kürt aşkı başlı başına bir edebiyat kavramıdır. Nasıl olacak bu aşk? Yürekler bir aşk amacına bağlı olursa gelişebilir.

Aşkı nasıl tanımlayacağız?

En değme adamlarımız fırsat bulduklarında en büyük alçaklığı yapıyor. İşte, Kürt böyle tehlikeli, bunu çözmemiz lazım. Kürdün yüzde doksanı böyle. Serbest kalsalar hepsi aşağı-yukarı bunu deneyecek. Büyük bir ızdırap, trajik. Komedi trajik! Edebiyat bu tarzları da epey işler. Bir başka yöntemi de bulabilmeliydi.

Kuşlar bile güvenilir bir yer olmadı mı yuva yapmazlar.

Rahat sevinebileceğiniz, yüreklenebileceğiniz bir alan yaratalım. Biraz paramız olsun aç kalmayalım. İşte, biraz böyle bölgeler yaratalım ki sağlıklı düşünebilesiniz. Ama en fazla güdüler ayaklanabiliyor. Açlık güdüsü, cinsel güdü, iç güdü ve buna benzer... İşte açlık için kırk takla at, güdü için, cinsel güdü için kendini tamamen onbeşine-yirmisine ulaşmadan bitir. Şimdi bu büyük bir handikap, büyük bir oyun.

Burada yüreği yaratacaksın! Estetiği biraz devreye koyacaksın. Açlığı tatmin etmek için büyük bir çaba içine gireceksin, çünkü aç olan her şeyini satar. Cinsel güdü şiddetli bir güdü. Onu dizginlemeden, onu dönüştürmeden kişiyi kesinlikle bitirir. Freud'u inceleyin, diğer birçok bilimadamlarını inceleyin. Bizimkileri bunları incelemeye çağırıyorum. Eğer edebiyat yapmak istiyorlarsa, bizde de müthiş örnekleri var. Mutlaka incelemeleri gerekir ki, bir edebi süreç başlayabilsin. Ben sadece edebiyatını yapmayacağım bir de fiiliyatını, siyasetini ve biraz da yaşamı gerçekleştirmek istiyorum. Tedbir alıyorum. Çünkü almazsam bizim ordu elden gidecek. İhanet beni vuracak, arkadan, önden, yandan. Durdurmam gerekiyor, bayağı inatçı olmam gerekiyor.

Êhmedê Xanî gibi yazarlar da olmak yetmiyor.

Onun arzuladığı gibi kral olmak istiyoruz, hatta bazen o da yetmez diyorum. Bir yandan Mêm, bir yandan Zîn'i yaratmak. İşte, Kürt olayını, Kürt aşkını, Kürt edebiyatını yaratmak kesinlikle bu sorulara cevap vermekle bağlantılıdır. Kolay edebiyatçı olunamaz, nasıl bir kolay savaşçı olunamayacaksa, kolay edep sahibi de olunamaz. Edep ciddi bir olaydır. Edebin olabilmesi için bir kere Kürt ilişkisini çözmen gerekiyor. Kürt kadını, Kürt erkeği, Kürt yiğidini çözmen gerekiyor.

Ve en önemlisi de, bu kişiliğe ne yapacaksın? Toprağa soksan toprak kabul etmiyor. Ben bütün arkadaşlara söylüyorum; sizin yanınızdaki sizlerle beraber çalışmış birisi nasıl bunu görmediniz. Bu haini, bu mikrobu acaba içinizde değil mi? Neden görmüyorsunuz? Hiç mi bu halkın umutlarına, savaşımına saygınız olmayacak. Ufak bir fırsat buldunuz mu hemen kaçışını planlayacaksınız. Benim sahamda kimse kaçmıyor dikkat edin. Kıskıvrak gelen haini de bağlıyorum, yüreği beş paralık olanı da yüreklendiriyorum. Büyük örgütçüyüm ve olmayan yüreği veriyorum. Ve ben mekanizmalarımla yaratmaya çalışıyorum. Kendi çapımda kimse, sana "al bu kadar imkanı neden değerlendirmedin" diyemez. Tırnakla söküp çıkarlarınıza sunuyorum. Ama hâlâ kendimi bile bu konuda zavallı görüyorum. Kürt olayında emekleyen birisi, söz söyleme hakkı olan, yüreklenme hakkı olan birisi gibi değerlendiriyorum. Ama ortada büyük aşk yok, bu çok zor.

Zeynep Kınacı:

O bir aşk çağrısı, ama küllerini yerde bırakmadan...

Hâlâ yorumlamaya çalışıyorum. O bir tanrıçadır.

Şimdi, bu nasıl yaşama geçirilecek? Düşünün, öyle eylemci olacaksın, öyle cesaretin olacak, öyle bir planın olacak. Git o sömürgeci toplumun içine, zırh gibi her tarafı örülmüş, içine gir ve kendini patlat. O da yetmiyor bir de yaşamı yaratmak... Belki atomu çözmek bunun yanında çok zor kalır. Olay hiç basite alınamaz.

O kızcağız bunu ortaya koydu. Büyük edebiyatçı ulus adına bunu göremezse neyin edebiyatçısı olacak? Bunu onlara soruyorum; sen bu büyük olayı görmezsen, birazcık yüreği olmuş kızı görmezsen sende yürek var mı, sende haysiyet var mı sende ulusal onur var mı, bu sorular mutlaka cevap ister. Aksi halde edebiyat kelimesini bile ağzınıza almayacaksınız. Bunun gibi yüzlercesi var. Bu da değil, haydi bunları da fazla öne almayalım. Peki büyük sevmeyi nasıl sağlayacağız?

Şimdi, sevmek başlı başına büyük savaş işi ve savaştan daha zor bir uğraş. Anamı da bu konuda dillendirme gereği duyuyorum: "Ah diyordu, bizim bu oğlan kız bulamaz, kimse kızını vermez" böyle söylüyordu. Beni umutsuz görüyordu biraz. Bu sözünde bir anlamı var.

Ne birileri beni kolay kolay alabilir, ne benim öyle bir yeteneğim var, ne de gelişen ben bunu kabul ederim.

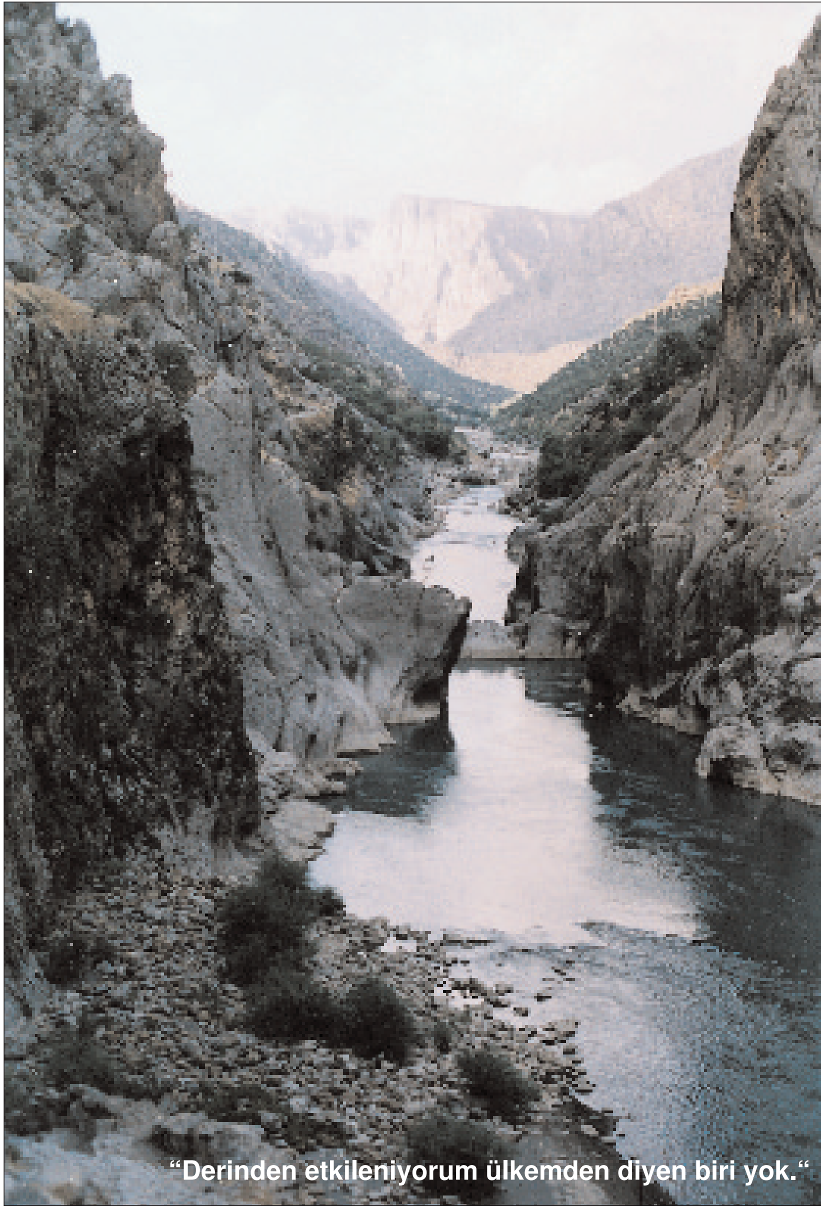
Hâlâ öyleyim. Kimse beni başka türlü yorumlamasın. Hâlâ bu yeteneği yakalamış değiliz. Büyük hayranlık sahibi birisiyim ve kimseyi de küçümsemek için söylemiyorum.

Hepsi değerli!

Kızlar için de büyük değer yargılarına sahibim. Ama korkuyorum, beğenmek konusunda zorlanıyorum, ilişkiler konusunda zorlanıyorum. Şimdi ben derken, kesin ulusal çapta, bu organizeyi düşünmek gerekiyor. Bütün gençleri düşünmek gerekiyor. Ulusal düzey. İlke bunlar. Böyle anlamak gerekiyor. Tehlikeli buluyorum ve üzüleceksiniz "ya 18 yaşına gelmişsin nasıl diyeyim, yani hata yapmak istemiyorum.

Benim kadar hareketli bir tip yok, kızlarla da benim kadar uğraşan biri yok. Belki de bu kadar size bağlı eşleriniz filan vardı, ama bizim kızlar; yani öl deseniz ölmekten tutalım, her türlü yaşam çağrısı desem de, inanılmaz bir rahatlıkla hepsi gelebilir. Ama hâlâ işleri kolay görmüyorum. Yapılması gereken, dikkat edilmesi gereken çok işler var. Ve en önemlisi de kendimi çok iyi terbiye etmem gerekiyor. Kendini terbiye etmeyi hiç basite almayınız.

"Yürekler çorak! Yürekler biraz kültürle, edebiyatla, şiirle, türküyle, geleneklerle beslenir. Dönem gençliği bunların hepsinden kopuk. Müthiş bir sömürgeci katliamı yaşıyorlar."

"Derinden etkileniyorum ülkemden diyen biri yok."

Tekrar söylüyorom; ben diye bir olay yok, bir Kürt tipi yaratılıyor. Ve bu kadar halk beni alkışlıyor.

İşte, buna ihanet edemem.

Bu kadar kadın ayağa kalkıyor onlara da ihanet edemem. Bir tutkum uğruna kör bir duygum uğruna... Bu kadar ayağa kalkan bir halka saygılı olmam gerekiyor. Hepsine yürek cevabı olmam gerekiyor. Ve bütün bunlar kesin Kürt edebiyatının can damarlarıdır.

Bir de yaratılan Türk edebiyatına bakalım: Tali bir sorun olsa da sanırım tartışma konusudur. İlgi çekici olduğu için; bir Yaşar Kemal, bir Yılmaz Güney, hatta şaiir Ahmet Arif çözümlemesi yapmak isterim.

Yaşar'ı Yaşar yapan onun Van'dan sökülüşüdür. Ve bir de Çukurova'ya konumlanışı vardır. Orada da Kürt emeğinin yoğunlaşması var, bunun sosyal içeriğini belirliyor. Van ayrılığı da aşiret çözülüşü de onu *"İnce Memed"* sevdalısı yapıyor. Köken bana göre bu kadar çarpıcı ve hiç fazla tanıma girmeden tarif edicidir. Ama Yaşar Kemal kendini bir Türk edebiyatçısı saydı. Şimdi ise Kürt kökenliyim diyor. Edebiyattaki sömürgeci katliamın bir ürünü, ama tümüyle bu değil. O acıyı görüyor, katliamın etkilerini tam olmasa da yansıtıyor edebiyata.

Aslında bir melez edebiyattan bahsedebiliriz. Bütünüyle Kürt dışı görmek ne kadar sakıncalıysa, tamamen Türk işi olarak görmek de bir o kadar sakıncalıdır. Ayrıştırılması gereken bir edebiyattır. Bunu Yılmaz Güney şahsında daha iyi bir örneklendirmeye tabi tutabiliriz. Uzun bir süre kendini Türk sinemasında gördü. Ölümüne doğru ise, *"ben bir Kürt sinemacısıyım"* dedi. Aslında bu, bir ayrışmaydı. Yılmaz yaşasaydı bu ayrışmayı çok daha net görecektik. Mükemmel bir Kürt sinemacısı olacaktı. Nitekim bunun bütün ipuçlarını sunmuştu.

Ahmet Arif:

Aslında yüreğiyle tamamen Kürdü duyuyor. Diyarbakır'ı duyuyor. Fakat şekil itibariyle bütünüyle gelişkin bir Türk. Tamamen karma, melez oldukları ayrışacak konumda olduklarını gösterir. Bunlar sömürgeciliğin en dehşetvari, katliam dönemlerinin romancısı, şairi ve sinemacısıdırlar. Kesin birey olarak suçlamamak gerekiyor. Ama bir karmaşayı yaşıyorlar. Bir geçiş, bir ara durumunu ayrıştırılacak bir ikiliği yaşıyorlar, ille de bunların durumunu tartışacaksak bu gerçekliği kesin tespit etmek gerekiyor. Hatta böyleleri edebiyatta çok.

Bu anlamda edebiyatta, müzikte, sinema da en faal olan Kürtlerdir.Tıpkı Amerika'daki zencilerin Amerikan kültüründe, sporunda vb.'nde olduğu gibi. Türk edebiyatında melez karakter çok belirgindir, müziğinde de bu böyledir. Roman ağırlıklı olarak biraz böyle oluyor. Bunları Kürt dışı saymadan ayrıştırmaları gerekir, biçiminde bir yaklaşım sahibi olmak ve bunların Türk diline kazandırdıklarını kötülememek gerekiyor. Ama kendi ulusal orijinlerini inkar etmeleri kesinlikle olumsuzdur.

Ulusal orijine ve ayrışmaya yavaş yavaş kendilerini tabi kılmaları gerekir. Bu yönlü bir görevleri var, ayrışmaları var. Devrim sürecinde imkanların ortaya çıkmasına rağmen, kendi ulusal orijinlerine cevap olmadıklarından dolayı artık onlara edebiyatçı dememeliyiz.

Yine dil sorunu da en çok tartışılacak bir konu.

Bütünüyle edebiyat Kürt diliyle olmalı diyenler var, bir de hiç önemli değil her dilden yaklaşım gösterenler vardır. Benimki biraz ortayolu esas alıyor. Bana göre Kürt edebiyatı da uzun bir süre hakim ulus ağırlıklı dillerle yürütülecektir. Kurtuluş işi sağlandıkça, ilerledikçe yavaş yavaş Kürt dili devreye girecektir. Bu artık istemesek de mevcut sömürgeci oluşumun gerçekleştirdiği bir objektivitedir. Objiktif bir realite, istesek de başka türlü yapamayız. Hemen "Kürtçe yaz" diye dayatmada bulunmakta mümkün değil. Çünkü yazacak konumda değiller. Kaldı ki, Kürt dili henüz güçlü bir edebiyat dili haline gelmemiştir. Açık söyleyeyim, en değme Kürt diline vakıf bir yazarın kendini ne kadar zorlarsa zorlasın, yazarsa yazsın fazla okuyucu bulamaz.

"Çağrı yapıyorum! Gelsinler görseli kullansınlar, gazeteleri kullansınlar. İsterlerse gerillamızın şahane kurtarılmış bölgeleri var oralara da gelebilirler. Anadolu'ya bedel karşılığında asker olmaya gidiyorlar. Hiç o bedelleri ödemelerine gerek yok. Bizde bedelsiz, sadece güzelliği görmeye gelsinler."

Çünkü Kürt dilinin kendisi bir katliamı yaşıyor.

Kürt dilinin kendisi edebi dil haline getirilmemiş, ulusal bir zemini geliştirememiş, benimsenememiş. Yüzde elliden çok herkes yabancı, hakim ulus diliyle konuşuyor. Kürtçe'nin kendisi ulusal dil durumuna henüz gelememiş, bu bir realite. Yazsak Kurmancı'yı Zaza, Soran anlamaz, Soranca yazsak Kurmancı anlamaz. Dolayısıyla ulusal dil üzerinde yoğunlaşmak gerekiyor.

Ulusal dil ise bir süreç işidir.

Örneğin, bir Türk dili bile cumhuriyet tarihi boyunca ancak şimdi biraz edebiyat dili haline gelebiliyor. Ve bir Anadolu Türk dilini bir Türkmen, bir Özbek hiç anlamaz. Belki bizde bir Zaza, Soranca'dan bir yakınlık bulabiliriz, vardır da. Ama onlarda yoktur. Demek ki, diğer uluslar içinde bu sorun vardır. Farslarda da bu sorun var. Yine bir Suriye Arabı bir Fars Arabı'nı anlamayacak kadar farklı konuşur ve bunu da acayip karşılamamak gerekiyor. Bizde sömürgecilik bu işi daha da tahripkar kılmıştır.

Bir de Kürt miti, Kürt masalı, Kürt hikayesi edebiyatın en önemli konusudur ve canlılığını hâlâ koruyor. Günümüzde korkunç sömürgeci katliama rağmen, Kürt masalları ve hikayelerinin varlıklarını sürdürmeleri önemlidir. Özellikle stranlar, dengbejler ve o çirok anlatanlar tamamen edebiyat konusuna girer. Onların çağdaşlaştırılma sorunları vardır.

Bir de teknik imkanlarla, yine örneğin televizyon, gazete gibi biçimlendirme sorunlar vardır. Mesela televizyon şu anda çok önemlidir. Hikaye anlatan, masal anlatan, şiir okuyan, bir de türkü söyleyene ağırlık vermeliyiz. Kürtlerde bu çok güçlüdür. Bunlar için inceleme kurumları da oluşturmalıyız. Bu gerçek bir edebiyat çalışmasının kapsamındadır. Klasik biçimlere kesin değer vermek gerekiyor.

Bütün bunların Kürt devrimci altüst oluşuyla bağlantısını kurmak gerekiyor. Eski model salt klasik türkü okumak, hikaye anlatmakla olmaz. Bunların güncel ifadelerini klasik ifadeyle birleştirmek gerekiyor. Her ulus bunu yapmıştır. Biz de artık yapmaya cesaret etmeliyiz.

Klasik biçimleri kesinlikle terketmemeliyiz, ama yeni içeriği de kesinlikle gözardı etmemeliyiz. Yeni içerik yürekse, eski biçim söylem dilidir. İkisi birleştirilmeden tamamlama olmaz. Söylemi böyle giderek yeni muhtevayla birleştirebilirsek, sanırım bu bir **edebiyat rönensansı** olur. Bütün bu anlatıklarımız aslında çok gecikmiş bir **Kürt rönesansı** anlamına geliyor. Yeniden dirilişi oluyor. Bunu bütün Avrupalılar yaşadı. Örneğin, kemalistler bile Türkiye'de Anadolu rönensansı diyorlar. Biz de geç de olsa, yetmişlerden itibaren bu rönesansı, bu Kürt dirilişini başlattık. Bence bu görkemli bir biçimde devam ediyor.

Aydınlara bu rönesans içinde büyük iş düşüyor. Nasıl Avrupalı aydınlarda, hatta Rus ve Çinlilerde bu görkemli bir ifadeye kavuşmuşsa, bugün Kürtlerde de bu duruma gelinmiştir. Hem bunu bir şans olarak görmeleri gerekir, hem de çok önemli ve başarılması gereken bir görev olarak üzerinde durmaları gerekiyor.

Çağrım!

Aydınlarımız mevcut olup biteni anlayışla değerlendirmeleridir. Ben oldukça kendilerinin hizmetlerinde olacağım. Bize küfreden de dahil, hepsiyle uygar bir dili esas alacağım. Çağrı yapıyorum! Gelsinler görseli kullansınlar, gazeteleri kullansınlar. İsterlerse gerillamızın şahane kurtarılmış bölgeleri var oralara da gelebilirler. Anadolu'ya bedel karşılığında asker olmaya gidiyorlar. Hiç o bedelleri ödemelerine gerek yok. Bizde bedelsiz, sadece güzelliği görmeye gelsinler.

Kurtarılmış bölgeler çok görkemlidir. Bunu yavaş yavaş özümsemeye çalışsınlar, yine savaşın kendisi çok heyecan verici. Bunu en az başka uluslardan aydınlar kadar değerlendirsinler. Bize karşı önyargıları artık anlam vermiyorsunuz, kaldı ki, bunu fazla mesele yapmamıza da gerek yok.

Aydınlara da söyleyeceğim, cesaret etsinler çok önemli aşamaları kaydetmek için bir köprü olarak bizi görsünler. Maddi ve manevi olarak kesinlikle bu geçişlerinde yardımcı olacağız. Güvenmek kadar, başarmaya dair de inançları hep yüksek olsun.

Kavuşmak ilminin rehberi: Haşim

(Su ve toprak oldu)

"Irmağın biliminden anlamak gerek.
Irmağı anlamak, yürekledir, sevmekledir.
Bir ırmağı sesinden tanımak mümkündür.
Sularının sesinden, uğultusundan, dalgalarının titreyişinden, atılışından başlayarak, daha çok uzağındayken ırmağın hangi öfkenin, hangi sevincin şarkısını söylediğini anlamak mümkündür.
Başka değil, Dicle'dir bu, adı üstünde, Kürdistan dağlarının kaplanıdır. Dağlıdır.
Dizgine gelmez, sevgisizliği, anlayışsızlığı affetmez.
Haşim, kavuşmak ilminin rehberidir.
O, hep bir kavuşmak tutkunu oldu.
Sonunda, en çok sevdiği ırmağa, Dicle'ye, sonsuz kavuştu. Su ve toprak oldu.
İçinde dost olduğu, düşman olduğu, mücadele ettiği ve sığındığı Dicle'ye karıştı, Dicle oldu, gitti."

Yedi yıl boyunca sırtında binlerce, belki de onbinlerce gerillayı sınırdan geçirdi, sırtında taşıdı Haşim. O, Başkan Apo'nun çok az sayıdaki doğrudan askerlerinden biriydi.

1990'lı yıllarda Hüseyin'in komutasında bir kuryeydi, onun yardımcılığını yapıyordu. Hüseyin'in şehit düşmesiyle, Haşim, ustası olduğu bu kutsal işin başına geçti.

Okur-yazar değil Haşim. Ancak sayıları yazmasını biliyor. Hesap yapmasını ise herkesten çok daha iyi biliyor. Gerilla silahlarının alımından sorumlu çünkü. Alışveriş ediyor. Gerillanın silah ve diğer erzakını açıkgözlü tüccarlardan satın aldığında, karşılığını parti ve halk değerleri ile öderken, son derece titiz olmak zorunda. Halk değerleri, savaş değerleri, parti değerleri, onun günışığını sağlayan gözlerinden daha önemli. Korumak gerek, diyor.

Haşim, ince-uzun dal boylu, Haşim'in esmer kara yüzünde kurtuluşun kendinden emin, kesin güveni. Keder, parçalanmış bir yurdun çocuklarından olduğunu bilen her Kürdün yüzündedir. Haşim, kurtuluşun sırlar alemindedir. Gizini kavuştuğu denizden başkasına asla vermeyen bir yeraltı ırmağı gibidir.

Sınır nedir?

Aralarından geçtikçe yüzümüzü kanatan şu tel örgüler ne anlama gelir?

Sirenler, aydınlatma mermileri, devriye ışıkları neden yüreğimize çevrilmiştir?

Anlamak, anlamakta usta olmak ve gizlice paylaşmak. Öcalan'ın beşiğinde büyüyen çocuk bir tarih yedi devletten nasıl gizlenir?

Mesela kavuşmayı paylaşmak, birlikte kavuşmak, mesela toprakla bin yıllık sevdalı olmak.

Haşim, kendi köyünden, çevresinden en iyi bildiği genç arkadaşlarını seçti, onlara eğildi (kemale ermiş miydiler), nefeslerini dinledi, (hangi menzile koşabilirler) umut aldı, bilgi verdi. En son genç bir kız olan yeğeni gibi, hepsini kendi eliyle donattı, giydirdi, silahlandırdı, ARGK mevzilerinde nöbete göndermeyi bekledi. Dediler, "sınırın öte yanında yaralılar bekliyorlar." Bunu dediklerinde Haşim, yaralı bir aslan gibi dönüp durdu, duramadı yerinde. Uyuyamadı. Gerçek o ki, yaralı olup bekleyenler sınırın öte yanındakiler değil, bizzat kendisiydi. Sınırın öte yanında yaralı olduğu zamanlarda, boş gidip gelmek olur mu?

Gerilla eksilmeyecek, çoğalan bir orman gibi çoğalacak.

Gidecek bir grup aradı, sordu, topladı, kendi bulduklarıyla buluşturdu, donattı. İğneden ipliğe denetledi. Her şeyleri tamamdı. Onlara gece içinde yürümenin, sırat inceliğinde yol katetmenin ilmini söyledi.

Sıraya dizilmiş gerilla adaylarına Haşim, ince ince yolu tarif etti.

"Yürürken Çiyayêspî'nin doruğunu gözden yitirmeyeceksiniz. Arkadaşınıza sahip çıkacaksınız. Hatta yürüyüşte kendiniz değilsiniz, arkadaşınızsınız. Yürüyüş, bir yoldaşlık işidir. Yalnız başınıza hiçbir anlam ifade etmezsiniz. Önünüzden giden kimdir ve ardınızdan gelen kimdir, bileceksiniz. Sınırı geçen tek başına bir kimse değilsiniz, sınırı geçen gruptur, bir kavuşma toplumudur. Çantanızı sırtınıza mükemmel bağlayacaksınız. Arkadaşların herhangi bir nesnesi düşerse, kaldıracaksınız. Ayaklarınızı yerde sürümeyeceksiniz. Kaldıracaksınız, çünkü en düz ovada olsanız bile, esasta bir dağ yokuşu çıkmaktasınız. Silahınızı, şutüğünüzü sağlam bağlayacaksınız. Hiçbir eşyayı kaybetmeyecek, düşürmeyeceksiniz. Çantanız içindeki eşya sizin değildir. Çantanızda halkın savaş değerleri, çözümlenmiş hayatlar vardır. Arkadaşlara gidecek mektuplardır. Başkan'ın resimleri ve sözleridir. Canınızı kaybetmedikçe, bunları kaybetmeyeceksiniz."

Her şeyi tek tek tarif etti. Komutan kimdir, kurye kimdir, hepsini tanıttı.

Uzun boylu, kara-esmer, ince dal gibi zayıf ve yemek yemeyi fazla sevmiyor olması, belki de onun rüzgarla yarışması için gerekli olduğundandır. Bunun için kendisine çoğunlukla "Dirêj" de diyor arkadaşlar, "Hevalê Dirêj." Hevalê Dirêj'in uğradığı beş altı ev var. Bunların dışında hiçbir eve uğramaz. Aslında o kadar büyük bir tehlike olmamasına rağmen, gizliliğin bir ilkesi, bir gereğidir. Haşim, bu evlerdeki ailelerin bir bireyi gibidir. Her şeyiyle onlarla birliktedir. Onlar da Haşim'i böyle düşünürler.

Sınır geçişi, 8-9 saat kadar sürdü. Öncelikle X... sınırını geçmek gerekiyordu. İlk tehlike buradaydı. İkinci olarak da Dicle'nin aşılması. Ancak suyun başını kaçakçılar tutmuştu. Bunlar işlerine gelen herkesle çalışırlar. Güvenilir olmaları ve güvenilmez olmaları içiçedir. Yüzlerinden, sözlerinden, sigaralarını içişlerinden ve bakışlarından, bir ihanet içinde olup olmadıklarını, tuzak kurup kurmadıklarını anlamak gerekir. Temel işleri ise kaçakçılıktır. Dağın dibindeki su, onların denetimindedir. Suyu geçtikten sonra 2-3 saatlik bir yürüyüşün ardından dağa ulaşılır. Dağa ulaşıldıktan sonra da, hayatın ve gerillanın kesin egemenliği başlar.

Gruplar, sınırın dibinde bir mekanda hazırlanıyorlar. Her zaman geçiş için gece karanlığı seçiliyor. Keşif haftalar boyu yapılmıştır.

Ülkeyi sevmek, dağları-taşları sevmek, ırmakları sevmek, yurdu sevmek nedir? Ona bir kez kavuşup yetinmek değil, sonsuz bir kavuşma halinde olmaktır. Ona, onbinlerce yürekle, onbinlerce kez yeniden kavuşarak karışmaktır. Haşim, Dicle'nin öte yakasındaki savaşa kattığı onbinlerce toprak sevdalısına yenilerini eklemek için yola çıktı. Grup geçerken de, Haşim sürekli keşif halindedir. Zaman zaman grubu mevziye yatırarak kilometrelerce ileri gidiyor, zaman zaman gelip en arkasında yürüyor. Tehlike hangi taraftaysa, Haşim oradadır.

Sınır düzlüktür, *"deşt"* denilen tarlalar gözalabildiğine uzayıp gider. Grubun hedefi olan dağa, yani dokuz saatlik yola kadar dağ yoktur. Ancak sınırın bir yanında küçük küçük tepeler vardır. Her tepenin ardında ise bir tehlike. Her an muhtemel bir sınır devriyesi tetiktedir.

Sınırı geçtikten altı saat sonra yeniden engebeli arazi başlar. Buraya varıldığında, kış mevsiminde dizlere kadar çamura bata çıka yürüyüşe devam ederken, dikkat ve inceliğini kaybetmeyen Haşim, her zamanki gibi iki kişiyi yanına alarak kaçakçıların yanına gitti. Grubun gelişini bildirdi. Anlaştılar. Keleklerini beraberlerinde getirmişti. Orada, suyun kıyısında nefes nefese, sırayla birbirlerine devrederek, ciğerlerini bir körük gibi kullanarak keleklerini şişirdiler. Keleklere en fazla on kişi binebiliyordu.

Sınırın öte yanına bir gerilla grubu geçirdikten sonra, içlerinden biri kanser hastası olan yaralı grubunu getirmesi gerekti Haşim'in. Kanserli gerilla, uzun süredir yoldaydı, doktora yetişmesi gerekiyordu. Ancak çok geç kalınmıştı. Diğer bir erkek ve iki bayan da mermiyle yaralanmışlardı. Haşim, sınırın gerisinde bir tepedeki koordine merkezini aradı.

"Sipan Sipan! Sipan Sipan!"

Sınırın öte yanından cevap geldi.

"Haşim Haşim, Dinliyorum!"

"Dört yaralı var. Biri kanser, ağır. Diğer arkadaşlarda mermi yarası var. İkisi bayan. Kanserli arkadaş dışında hepsi yürüyebiliyor. Yola çıkıyoruz."

Aradan 2 saat geçtikten sonra, koordine merkezinin telsizi yeniden bağırdı.

"Sipan Sipan!"

"Dinliyorum, Haşim!"

"Sipan Sipan! Arkadaşlardan biri bizi terketti! Tamam."

Koordine merkezinde kısa bir sessizlik oldu. Haşim şehit düşmüş gerillanın yüzüne bakıyordu. Telsizi yeniden mesajı seslendirdi.

"Haşim Haşim!"

Haşim gözlerini ölünün belli belirsiz görünen yüzünden karanlığa kaldırdı.

"Dinliyorum Sipan!"

"Kaç saatlik yol geldiniz?"

"İki saat. Tamam."

"Haşim, geri dön."

Sessizlik yeniden gelip yerleşti. Haşim bir kez daha, önce şehide, ardından da düşüncelerini anlamak ister gibi diğer yaralılara baktı. Sessizlik, sadece dillerinde değil, yüzlerinde de yer edinmişti. Kararsız değildi Haşim. Yalnızca kederdendi düşünmesi belki de. Yeniden telsizini ağzına yaklaştırdı.

"Sipan Sipan! Geri dönemem. Geri dönmeyeceğim."

"Haşim Haşim, eğer geri dönmezsen, çok zorlanacaksın. Taşıyamazsın. Geri dön!"

Haşim yeniden, ses tonunu hiç değiştirmeksizin dönmemekte ısrar etti. Ancak koordine merkezi de inadına geri dönüşü dayatıyordu. Sonunda Haşim'in iyi tanıdığı, ona güvenle dolu bir ses girdi araya.

"Sipan Sipan! Haşim'in üzerine fazla gitme, boşuna. Geleceğim diyorsa, gelir."

Araya giren anakarargahtı. Bunun üzerine koordine merkezi ısrarını kesti. Yeniden Haşim'i arayarak neden dönmemekte ısrar ettiğini sordu. Haşim aynı sükunetle cevap verdi.

"Şu anda bir kişi bizi terketti. Eğer dönersem, bu arkadaşları da kaybedebiliriz. Hepsinin eve yetişmesi gerek. Yoksa bizi terkederler."

Haşim, üstü kapalı biçimde yaralıların acilen hastaneye yetiştirilmeleri gerektiğini, bunu yapmazlarsa yeni şahadetler yaşanacağını bildiriyordu. Arkadaşlar yolda şehit düşseler de, hiç değilse doktora giderken şehit düşmüş olacaklardı, geri dönerken değil. Haşim son olarak ekledi.

"Sipan Sipan! Sorumluluğu üzerime alıyorum. Arkadaşları getireceğim."

Koordine merkezi onaylayınca Haşim, bu kez komutayı ele aldığı belli olan bir sesle, Sipan'a hazırlık yapmasını söyledi.

"Anlaşıldı."

Şehitlikte yeni bir şehit için mezar kazılacaktı.

Sabaha doğru saat 3-4 sıralarında, koordine merkezi yeniden Haşim'i aradı. Haşim yarım saatlik yoldaydı.

"Arkadaşların durumu nasıl? Taşıyabiliyor musun?"

Haşim işinden alıkonulmak istenen bir usta edasıyla cevap verdi.

"O benim sorunum. Siz hazırlık yapın. Karşılama yerinde yarım saat içinde hazır olun."

Sonunda buluşma noktasından grubu alan kamyonet, şehitliğe ulaştı. Yaralı gerillaların ikisi şehidin yanlarında, biri de başucunda duruyordu. Şehit, tam ortada, boylu boyunca uzanmış yatıyordu. Arkadaşları, sırayla şehidi yüzünden, sanki derin uykusunu bozmamak için özen gösterircesine, usulca öptüler. Haşim önce şehidi indirdi. Yorgundu, ancak asla belli etmiyordu. Kazılan mezarı beğenmedi. Kazmayı alıp mezara indi, uzunlamasına ve derinlemesine daha çok kazdı. Yeterli olduğundan emin olduktan sonra da çıktı. Arkadaşlardan biri mezardaki toprağı atarken, o şehidin saçlarını taradı. Üstünü özenle düzeltti. Ayakkabılarını çıkarıp sildi, yıkadı. Yeniden giydirerek bağlarını özenle, derin bir sükunetle bağladı. Sonra yüzüne baktı. Eliyle saçlarını yana doğru okşayarak, kendisi de şehidini öptü. Sonra arkadaşlarıyla birlikte onu gömütün içine indirdi. Toprağını yavaş yavaş örttü. Haşim mezarda hiç tümsek kalmayacak biçimde toprağı tesfiye ettiğinde, güneş çoktan öğleye yükselmişti.

...

Kürdistan'ın yüreğini dörde bölen Lozan Antlaşması'ndan sonra, Güney'de kalmış Derik kasabasına yakın bir köy, Haşim'in köyü. Kalbimizi parçalayan Lozan çizmelerinin bıraktığı izler üzerine çizilmiş, Türkiye sınırının hemen dibinde. 1984 öncesinde kaçak geçişlerin en önemli noktalarından biri. Köylü memleketlileri gibi Haşim de, sınır geçişlerine geleneksel olarak aşina. Devriyelerin sinsi adımlarını ta uzaktan bilmenin, barut kokularını daha tüfekler patlamadan almanın ve görülmeden görmenin ilmini atalarından öğreniyor. Haşim'in beş çocuklu ailesinin de bulunduğu 8-10 hanelik köyün tümü, Başkan APO'nun ülke dışına çıkıp da ulusal bilinci kendilerine ulaştırmasından bu yana yurtsever. Haşim'giller beş kardeştir. Kardeşlerinden biri, Hacı da kendisi gibi kuryeydi. Sonradan yakalandı ve bugüne kadar hala Q. zındanında yatıyor.

Kitle faaliyetlerinde, kampanyalarda, pamuk tarlalarındaki komünlerde yardımcı oluyordu. Kuryelerin boş olduğu zamanlarda tırpanlarını alıyor, halk hareketi için çalışmaya gidiyordu.

Hangi mevsimin hangi gününde, Dicle ne yapar, ne zaman öfkelidir, ne zaman sevecendir, ne zaman tutkulu, ne zaman güvenendir? Irmağın biliminden anlamak gerek. Irmağı anlamak, yürekledir, sevmekledir. Bir ırmağı sesinden tanımak mümkündür. Sularının sesinden, uğultusundan, dalgalarının titreyişinden, atılışından başlayarak, daha çok uzağındayken ırmağın hangi öfkenin, hangi sevincin şarkısını söylediğini anlamak mümkündür. Başka değil, Dicledir bu, adı üstünde, Kürdistan dağlarının kaplanıdır. Dağlıdır. Dizgine gelmez, sevgisizliği, anlayışsızlığı affetmez. Haşim, kavuşmak ilminin rehberidir. Ülkeye, onun dağlarına, dağların öfkesini ovalara taşıyan ırmaklarına, ırmaklar gibi dağlar arasında akıp giden insanlarına kavuşmak için yanıp tutuşan her genç gerillayı isteğine kavuşturduğunda, yeniden kavuştu toprağına.

O, hep bir kavuşmak tutkunu oldu.

Sonunda, en çok sevdiği ırmağa, Dicle'ye, sonsuz kavuştu. Su ve toprak oldu.

Ocak 1997'ydi. Haşim, 4 ay kadar kaldığı cezaevinden çıkalı fazla olmamıştı. Yine aynı titizlikle, aynı ustalıkla bir grubu Dicle'ye ulaştırdı. Yardımcı olarak yanına Kahraman'ı almıştı. Dicle'den geçmek için son seferini yaparken, keleklerden biri patladı. Lastiklerin havası, on kişilik grubun ruhunu bedenlerinden boşaltır gibi, hızla boşaldı. Haşim, 8 gerillayı teker teker suyun bu kez hayat yerine öfke ve ölüm saçan kucağından kurtardı. Bir tek kişiyi en sona bırakmıştı. Bu, yardımcısı Kahraman'dı. Kahraman, suların öfkesine kapılmış gidiyordu. Haşim onun ardısıra dalgalara atıldı. Ve bir daha dönmedi. Yedi yıldan fazla kuryelik yaptığı zaman içinde dost olduğu, düşman olduğu, mücadele ettiği ve sığındığı Dicle'ye karıştı, Dicle oldu, gitti.

"Benim için görev, başarmak içindir"

Adı, soyadı: **Mahmut ÖNEP**
Kod adı: **Şahin**
Doğum tarihi ve yeri: **1970 Mardin Madıdağı-Kanî Genîkê köyü**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991 Haziran**
Şahadet tarihi ve yeri: **7 Mayıs 1994 Pülümür- Senek köyü**

Kürdistan, bahar ve Mayıs…

İlki direnişi, ikincisi yeni yaşamı, üçüncüsü de hem tarihi ve hem de kanla yoğrulmuş isyan anılarını çağrıştırır. İlkinin direnişi yaşamı güzelleştirir, direngenliği savaşa dönüştürür, adını savaş koyar.

Kürdistan ülkesi bugün hiç bitmeyen bir baharı yaşamadıktadır. Eğer bahar yaşam, bahar yaşam, bahar doğuş ve bahar yenilikse, Kürdistan'da yaşanan tam da budur.

Kürdistan'ın baharı Mayıs'larla güzeldir. Mayıslarda canlanan doğa kanla beslenir, savaşla büyür. Savaş ve kan Mayıs'ın diğer adıdır. Bereket, bulluk ve direniş kanla yaratılır ve kanla gelişir maysılarda. Mayıslar hep kanlı geçmiştir bu ülkede. Toprağa düşen her damla kan tekrardan topraktan fışkıran bir halkın, bir ülkenin, insanlığın emek ve kahramanlık tarihini yeniden ele alır ve yeniden yazar. Kürdistan tarihi Mayıs'larda yazılmıştır. Yaşamın tohumları hep Mayıs'lar da toprağa serpilmiştir. Dün Antep'te **Haki Karer**, Urfa'nın uçsuz bucaksız ovalarında **Halil Çavgun** ve Kandili kanlarıyla sulayan **Karasungur** yoldaşlar, tarihi kanlarıyla kaleme aldılar. Onların yazdığı tarih, bugün Kürdistan'ın dört parçasında Mayıs'ta sergilenen direnişlerle yeniden gelişiyor ve anlamlılaşıyor. Tıpkı Dersim dağlarında, **Şahin** heval ve 22 kahraman arkadaşının direnişi gibi. Onların direnişleri Kürdistan tarihine katkı sundu ve geliştirdi.

Şahin heval, 1970 yılında Mazıdağı'ın Kanî Genikê köyünde, yurtsever bir ailenin ilk çocuğu olarak dünyaya gelir. O, henüz üç yaşındayken ailesi, yoksulluktan dolayı Amed'e yerleşir. Babası burada sınır ticaretiyle uğraştığından, maddi durumları iyleşir ve ortahalli bir aile durumuna gelir. Bu dönemden sonra elverişli koşullar içinde büyüyen Şahin heval, ailenin en büyük çocuğu olduğundan çok seviliyor, bir dediği iki edilmiyordu. Küçük yaşlarda olmaısna rağmen, çok inatçıydı. Dediğini mutlaka yapan bir özelliği vardı. Çevresindeki çocuklar, içine kapanık ve utangaç olurken, kendisi oldukça doğal davranıyor, etrafındakilerle rahat diyalog kurabiliyordu. Bu özelliği, O'nu geniş bir arkadaş çevresiyle bütünleştirmişti.

İlkokulu başarıyla bitirir ve ortaokula başlar. Bu arada 12 Eylül faşizminin vahşet rüzgarları Şahin hevalin ailesini de etkisi altına almıştır. Koyu karanlığın hüküm sürdüğü yıllarda babası, Kawa davasından yakalanır. Ve bir yıla yakın Amed zindanında yatarak, vahşetin ve direnişin canlı tanığı olur. Bu durum O'nu oldukça etkiler. PKK önderleri faşizme karşı çıplak iradeleri ve bedenleriyle kahramanlık sergilerken, sözde Kürdistan adına yola çıkan reformist güçlerin de ne halde olduğunu iyi görür. **Mazlum, Hayri, Kemal** yoldaşları yakından görür. Onların direnişine çoğu zaman gözleriyle tanık olur. Şahin hevalin babası, cezaevinden çıktıktan sonra, ailenin görüşü değişir ve ulusal kurtuluş mücadeleye ilgileri artarak PKK'ye gittikçe sempati duymaya başlar. Ailenin bu olumlu gelişimi, Şahin hevale de yansır. Lise yıllarında mücadelenin gelişmesine bağlı olarak canlanır ve partinin ateşli bir taraftarı olur. Bu yıllarda O'nun temel özelliği, görüşünden taviz vermemesi ve inatçılığıdır. Okul arkadaşlarıyla tartışır, düşüncesini derinleştirir. Okul arkadaşlarıyla tartışır, düşüncesini derinleştirir, bununla pratiğini daha aktif hale getirir, 12 Eylül'ün Amed gençliğini her türlü yolla zehirleme ve lümpen yaşama çekme politikalarına karşı, kendini bu yaşama kaptırmaz. Zaten ailesinin yapısı da buna elverişli değildir.

Lise yıllarında amcasının oğlunun gerillaya katılaması, O'nu derinden etkileyen ve gerilla özlemini kamçılayan bir başlangıç olur. Liseyi bitirip Bursa Uludağ Üniversitesi'nde okumaya başlaması, O'nun için yeni bir dönemdir. Şahin heval artık okuyacak ve ülkesi için iyi bir aydın olacaktır. Onun için aydın; halk uğruna her şeyi göze alan vehiçbir zorluktan kaçmayan, gerkirse canını seve seve veren bir özelliğe sahip olmalıdır. Bu amaca ulaşmak ve ülkesinin dağlarında, elinde silahla savaşan özgür bir aydın olmak için, okula gelir gelmez, partinin okul komitesiyle ve YCK ile ilişkiye geçer. Artık taraftardan ziyade bir sempatizandı. Bir yandan Kürdistan'dan gelen gençleri örgütlemeye çalışırken, diğer yandan da, okul içinden Kürt gençlerini, faşizmin çizdiği pasif, duyarsız ve yozlaşmış öğrenci gençliğin sınırından çekerek, direniş saflarına katmak ve tuzağa düşmelerini engellemek için ilişki kurmalarını sağlar. Üniversite yıllarında cesurdur. Kararalıdır ve görevlere son derece bağlıdır. 1991 yılında yakalanarak unsurlaşan birinin, O'nun üzerine ifade vermesiyle deşifre olur ve aynı yılın Haziran ayında, Kürdistan dağlarına, halkının yılmaz bir savaşçısı olmak için, bir grup arkadaşıyla beraber Amed eyaletinde gerilla saflarına katılır.

Gerilla pratiğinde teorik olarak gelişkindir. Bunun için, *"benim sorunum pratiktir, teoride öğrendiğimi pratiğe aktarabilsem, bu kutsal yaşamın hakkını başarıyla yerine getirebilirim"* der. Amed eyaletinde beş aylık pratik süre içinde çok hızlı bir uyum sağlar. Düşmandan intikam almanın hırsıyla sürekli saldırıda yer almak isteyen, saldırı ruhu ve azmiyle dolu, feedakar ve cesur özelliklere sahiptir. Güzel hitaplı, yoldaşlarıyla iyi anlaşan ve onlara birçok konuda yardım etmeyi ilke edinen Şahin heval, fırsat bulduğunda güçlü kalemiyle anılar yazar, günlük tutar ve şehit yoldaşların üzerine anmalar yazarak gerilla yaşamının güzelliklerini, doyumsuzluğunu ve savaşın zorluklarını kaleme alır, kendini bir de bu yönüyle üretken kılar.

1991 yılında, bir grup gerillanın Dersim alanına yollanma kararı alınınca, O da bu grubun içinde yer alır. Dersim pratiği O'nun için tecrübe, başarı ve yetkinleşmeyi getiren bir sürecin başlangıcı olur. Kürdistan ülkesinde direnişe başkaldırışın diyarı Dersim'de faaliyet yürütmek, Seyit Rızaların soluduğu Munzur'un meltem havasını solumak, her karışında bir şehidin kahramanlığını gizleyen dağlarını arşınlamak, Ali boğazında, Kutu ve Laş deresinde direniş kahramanlarını hâlâ da kulaklarda çınlayan intikam, intikam, intikam… haykırışlarını bilincinin derinliklerine gömmek, ona büyük bir ruh ve cesaret verir. Hele bir de büyük gerilla komutanı ve partinin yılmaz bir militanı komutan **Şiyar (Kazım Kulu)** gibi bir yoldaşla faaliye yürütmesi, onun tecrübesinden yararlanma şansını elde etmesi, Şahin heval için ele geçmez bir fırsattır. Kış süreci boyunca yoğun bir eğitimden sonra, her alanda yenilenmiş ve güçlenmiş olarak çıkar.

Bahar aylarında Dersim'de hayat bambaşkadır. Her şey yeni, her şey güzel ve her şey direngendir. Doğası cenneti andırır. Munzur'un sis kaplı başı, karlarla kaplıyken, etekleri baharın yeşilliğine bezenir. Ormanları tomurcuklanmaya başlar. Munzur'un zirvelerinden süzülen Munzur çayı daha hırçın akar. Katliamların tanığı Laş deresiyle beraber şahit olduklarını Dicle ve Fırata anlatmak için, kükrer adeta. Dersim'in böylesine güzelleştiği bahar mevsiminde, Şahin heval da takım komutanı olarak pratiğe çıkar. Görevi O'nu daha da geliştirir. Bir ARGK komutanın da olması gereken bütün vasıflara ulaştırır kendini. O, göreve yaklaşırken *"eğer ben görev yapmayacaksam, hiç almam. Benim için görev başarmak için vardır"* diyerek, görevlere büyük-küçük demeden dört elle sarılır. Hatalar kimden çıkarsa çıksın, göz yummaz, yenilgiyi kabul etmeyerek içine sindirmezdi. Bunun için her görevin sonuna *"başarıyla bitti"* cümlesini eklemeyi, yaşamının felsefesi yapmıştı.

1993'te başarılı pratiğinden ve fedakar çabalarından dolayı, Dersim eyaleti ikinci bölge komutanlığına getirilir. İntikam hırsı oldukça gelişkindir. *"Dökülen her damla kanın hesabı mutlaka sorulmalı, intikamı alınmalıdır"* derdi. Düşmanın ülkede giriştiği her katliama karşı misilleme yapar, hesabını ağır bir şekilde sorarak, akan kanı yerde bırakmazdı. Bu özelliğinden dolayı halkta büyük bir güven yaratıyor, sempati uyandırıyordu. Ama düşman üzerinde de tam bir korku yaratmıştı. Yol kesme eylemlerinde hep O'nun adı vardı. Bu yüzden bölgedeki düşman güçleri, korkularının ifadesi olarak, *"yol canavarı"* lakabını takmışları O'na. E-3 karayolu üzerinde bulunan, adıyla ünlü Sansa Boğazı, süreki denetimde tutulduğu için, gerilla faaliyetleri rahat bir şekilde sürdürülürken, düşmanın hakimiyetini büyük ölçüde ortadan kaldırmıştı.

1993-94 kış sürecinden PKK militan ölçüleriyle donanıp, bahar atılımına daha güçlü girmiş, istek ve arzu yoğunluğuyla yeni bir pratiğe çıkmıştı. Baharla beraber, Şahin heval, Kemah alanına gerillayı oturtmak ve düşmanı etkisizleştirmek için bölge komutanlığına atanmıştı. Bu arada bölgedeki gücün yarısı eyalet knferansına katılmak için alandan ayrılmıştı. Şahin heval, düşmanın olası saldırı planlarını bozmak ve dikkatleri kendi alanına çekmek için baharın verdiği yeni ruhla, yoğun eylemlililer içine girmişti. Eylem zaten O'nun tarzıydı. Eylemsizliğin gerilla için ölü olduğunu biliyor, moralin ve gücün eylemlerde yattığının bilincini taşıyordu. Bu yüzden tuttuğunu koparan, vurduğunu dağıtan bir tarza sahipti. Eylemdeki taktikçi ve planlayıcı yönleri O'nun diğer gelişkin özelliğiydi.

Bu eylemlilikler sürecindeyken, 23 yoldaşıyla birlikte Erzurum, Erzincan ve Pülümür merkezlerine giden yolu keserek, yakındaki karakola baskın yapmak için plan yaparlar. Bu plan gereğince Sınek köyüne doğru ilerlerler. Köy, daha önce sömürgecilerin barbar karekterinden dolayı boşaltılmıştı. Şahin heval keşiften sonra grubu, köyün hemen altında bulunan sık ağaçlıklı bir alana yerleştirir. Fakat baharın yeni gelişinden, ağaçlar henüz tomurcuk halindedir. Orman, onları korumaya elverişli değildir. Ormanda bulundukları esnada, düşman karakolu tarafından tespit edilerek çembere alınırlar. Gündüz vaktiyle çat ışma başlar ve ikindiye kadar devam eder. Çatışma esnasında düşmana onlarca kayıp verdirirler. Gerilla grubunda sadece bir yaralı vardır. Çemberde olduklarından, çıkma zorunluluğu kendisini dayatır. Şahin heval, karanlığın çökmesine az bir zaman kala keşfe çıkar. Arkadaşların itirazlarına ve engelleme çabalarına rağmen, *"eğer ben komutansam ve sizlerden sorumluysam, o zaman grubu sağ-salim çıkartmak da benim görevimdir. Bu, hem bir komutanlık görevi ve yoldaşlığa bağlılıktır"* diyerek keşfe çıkar. Başarılı bir keşif gerçekleştirdikten sonra, yanındaki arkadaşı, diğer gerillalar haber vermek için, grubun yanına gönderir. Kendisi de dönemek üzereyken, düşmanın tespiti sonucu kalleş bir şekilde suikaste uğrayarak şehit düşer. Grubundaki yoldaşları, değerli bir konutanlarını ve fedakar arkadaşlarını kaybı etmenin acısıyla bir yandan çatışırken, öte yandan geri çekilmeye başlarlar.

Bu esnada düşman güçleri, verdikleri kayıpların acizliğiyle korkaklığın, barbarlığın ve alçaklığın en büyüğünü göstererek, yirmiiki bedene, kimyasal silahlarla kıyar. Yanan bedenler şehitler kervanında özgürlük mmeşalesi olurlar.

Tarih tanık olmuştur hep, insanlık düşmanı zihniyetin bu tür katliamlarına. Tıpkı Hiroşima'da, Halepçe'de kıyımdan geçirilen canlar gibi

Türk sömürgeciliği de, yükselen insanlık mücadelesine karşı Kürdistan'da, barbar karekteri ve zihniyeti gereği, birçok defa kimyasal silah kullanmıştır. Bu, ne ilkti ve ne de sondu.

Engizeklerde Şıxo Dirliklerin Pazarcık'ta Welatların, olur da komutan Piroların, Karakocan'da Bakilerin, Cizre ve Kuzerip'te Dr. Cumaların direnişlerine karşı da aynı yöntemi ve yaynı soysuzluğu sergilemişti.

Tarih 7 Mayıs 1994'ü gösterirken, Mayıs'ın direngenliğini kanlarıyla yaşanılır hale getiren ve Pülümür'ün isyan ve direniş dolu kanlı tarihine 23 kahramanın ölümsüzlüğünü, Senek direnişçileri ve Senek kahramanları olarak yazıyordu.

Şahadetlerinin ikinci yılında Şahin heval şahsında, soysuzluğun suratında bomba gibi patlayarak baş eğmeyen 23 yoldaşın şahadeti önünde saygıyla eğiliyor, mücadele ve yaşamları, yolumuzu ve yaşamımızı aydınlatalan ışık ve felsefe olacaktır, diyoruz.

Mücadele arkadaşları

Bijî Serhildan

Adı, soyadı: **Ramazan ACAR**
Kod adı: **Serhildan**
Doğum tarihi ve yeri: **Mardin'in Nusaybin ilçesinde 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993 Pülümür**
Şahadet tarihi ve yeri: **24 Nisan 1994-Mazgirt-Birman**

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelemiz, ülkemizin dağlarında, ovalarında, şehitlerinde ve köylerinde kadın-erkek, yediden yetmişe halkımızın tüm kesimlerinden insanlarımızın özgürlük uğruna döktükleri kanlarla daha bir gürleşerek zafere doğru gidiyor. Bu savaşta, özgürlük ve kutsal vatan toprakları için elli-altmış yaşlarında olan insanlarımız kadar kendi küçük körpe bedenlerini, yeşeren özgürlük ağacının büyümesine katık eden çocuklarımızda söz konusudur. Kendileri küçük, ama, yürekleri bir dağ kadar büyük bu şehitlerimizden birisi de Serhildan hevaldir.

Mardin'in Nusaybin ilçesinde doğan Serhildan heval, sömürgecilrin halkımızı güçten düşürmek için, bilinçli olarak uyguladıkları ekonomik açıdan çökertme politikalarının sonucunda daha küçük yaşlardan itibaren birçok Kürdistan'lı yaşıtı gibi, aile bütçesinde katkıda bulunmak için çalışmaya başlar.

1990'lı yıllarda gelişen serhildanlar, tüm Kürdistan'daki çocuklar gibi O'nu da çok küçük yaşlardan itibaren halk eylemlilikleri içerisinde yeralmasını sağlar, çevresinde yaşanan olaylar, savaş gerçekliğini erkenden tanımasını sağlar. Ailesinin geçimine katkıda bulunmak için gittiği Dersim'in Pülümür ilçesinde gerilla ile ilişkiye geçer. Bir süre sonra yanlarına gelen bir grup gerilla tarafından zorunlu askerlik yasası tarafından askere alınır. Kendisinde yurtsever duygular ve özellikler olmasına rağmen, ilk önceleri eve geri dönme isteminde bulunur. Fakat kış kamp sürecinde katıldığı eğitimler ve gerilla yaşamı, kısa bir süre içerisinde bu kararının değişmesine neden olur.

Böylelikle, Serhildan heval, onbeşini yeni bitiren bir gerila adayı olur. Yaşama canlı katılımı, fedakarlığı, sürekli neşeli ve moral dolu olması bütün arkadaşları bir yandan hayrete düşürüren, diğer yandan sevindirir. Serhildan heval, moral gecelerinde, *"Gûl gûlî ha gûlgûlî kesk û sor û zer xemilî"* türküsünü söyler. Bir silah arkadaşı bu süreçte *"Serhildan heval, gerilla yaşamı, kutsal vatan değerleri ve barbar TC gerçeğini öğrendikçe, öfkeleniyor, savaşa bağlılığı daha da gelişiyor ve her geçen gün renga-renk bir savaş çiçeği gibi gelişip, güzelleşiyordu"* diye anlatır.

Kış kamp süreci sonunda, pratiğe ilk adımı attığında büyük bir coşku içinde olan Serhildan heval, bir grup arkadaşıyla, yirmi dört Nisan bin dokuz yüz doksan dörtte Mazgirt'in Birman mıntıkasında düşmanla girilen bir çatışmada üç arkadaşıyla birlikte şahadet kervanına katılır. O'nun yoldaşlarının intikam şiarıdır.

Serhildan hevalın şahsında "zafere kadar savaş" şiarımızı yineliyoruz.

Silah arkadaşları

Yeni bir gün, yeni bir yaşam...

Baştarafı 7. sayfada

kampta kalmıştı. Kalan arkadaşlarla yürüyüşe başladık. Yaklaşık yarım saat yürüdükten sonra grup komutanlığı ve gözcülük görevleri yapan arkadaşların değiştirileceği bildirildi. Bu görevler bayan arkadaşlara devredildi. Azime arkadaş komutan olurken, Havva arkadaş ile ben de gözcülük görevlerini üstlendik. Saddam tarafından bombalanan bir köye yaklaşırken, bir arkadaş ayağının burkulduğunu belirterek durmamızı istedi. Komutan da bize gözcüleri çağırarak toplanmamızı istedi. Daha sonra öğredik ki ayağının burkulduğunu söyleyen arkadaş zaten komutan yardımcısıydı, bunu bilerek yapmış. Bizi durdurduğu yerde diğer grup pusu kurmuş, biz de buna düşecekmişiz. Ancak grup zamanında yetişmediği için bu plan uygulanamadı. Daha sonra, yürüyüşü tamamlayarak kampa geri dönmeye koyulduk. Kampa yaklaşınca komutan arkadaş bir plan hazırlayarak kampa saldırmamızı istedi. Böylece kamptaki arkadaşları esir alacaktık. Akşam olmak üzereyken bir araya gelip planımızı oluşturmaya çalıştık. Üç gruba ayrıldık, iki arkadaş keşif için gittiler. Daha sonra her grup yerini almak için harekete geçti. O gün toplam dört kere suya vurmuştuk. Kampı sardık, tüm gruplar yerlerini aldılar. Saldırı grubu harekete geçerek eylemi başlattı. Beş dakika için hem tüm kamp ele geçirilmiş, hem de oradaki arkadaşlar esir alınmışlardı. Hemen geri çekilerek daha önceden belirlediğimiz noktada değerlendirme toplantısını yaptık. Ardından da hep beraber kampa döndük. Hepimiz soğuk ve yorgunluktan bitkin olsak da çok heyecanlıydık. O gün hepimiz için unutulmazdı. Hem birlikte yaptığımız son yürüyüştü, hem de en canlı olanıydı. Zaten bu yürüyüşten sonra gruptaki arkadaşların bir kısmı ayrılarak ülkeye gittiler.

26 Mart 1984

Sorumlu düzeyde bir arkadaş kampa gelerek siyasi gelişmeleri değerlendirdi. Daha önce arkadaşların bir kısmı ülkeye giderek pratik faaliyetlere başlamışlardı. Artık ülkedeki faaliyetlerimiz adım adım yer tutuyordu. O sırada, sorumlu konumdaki arkadaşa ülkeden gelen bir haber iletildi. Arkadaş bu habere çok sevinerek yanımıza geldi ve bize de haberi aktardı: Hakkari bölgesinin ünlü ajanlarında Xeloya Heci'yi[1] arkadaşlar cezalandırmışlardı. Bunu duyan tüm arkadaşlar neşelendiler, kimi gülüyor, kimi de eylemi değerlendiriyordu. Ancak hepimizde hakim olan, o eylemin tümümüz içindeymişiz duygusuydu. Partimizin bu eylemi ile ajanlara korku saldığını, halka ise güven verdiğini düşünüyorduk. *"Bizler ne kadar neşeliysek halk da o kadar neşelidir"* diyorduk. Hızla kendimize döndük, çalışmalarımızı hızlandırmalıyız, ülkeye materyal hazırlamalı, kendimizi de ülke pratiği için yeterli duruma getirmeliyiz dedik. Akşam olduğunda da Erivan Radyosu'nu açarak halaya durduk. Çok coşkuluyduk. Her gece en geç 11'de yattığımız halde, o gece saat 1'e kadar arkadaşlarla oturup tartıştık.

Bu arada bizim için günlerden en anlamlısı olan Newroz'u da anmadan geçemeyiz. Tüm kamplarda 21 Mart'ı anmak için hazırlıklar yapılmaktaydı. Diyarbakır zindanlarında şehit düşen PKK önderlerinin 2. ölüm yıldönümüydü. Mazlum, Hayri ve Kemal yoldaşların bize emanet ettikleri direniş bayrağını teslim alma ve üzerimizdeki görevleri yerine getirmek için tüm arkadaşlar merkez karargahta toplandık. İlk önce günün önemi ve açılış konuşmaları yapıldı. Daha sonra türküler, şiirler okundu. Bu günü anmanın anlamı giderek daha da büyüyordu bizler için. Mazlum yoldaşın şanlı direnişini ne anlatmak, ne de yazmak tam anlamını verecekti. Ancak zaferi kazanmakla bir direnişe gerçek anlamını verebiliriz. Yeni cezaevinden çıkan bir arkadaş (Zeyni) Diyarbakır'daki düşman baskılarını, oyunlarını buna karşı arkadaşların direnişlerini anlatan bir konuşma yaptı. Arkadaşın konuşması hepimizi çok etkiledi. Büyük bir sessizlik ortama hakim oldu. Hepimizin gözleri arkadaşta, kulağı anlattıklarındaydı. Dört yıldır zindanda, partiden koparılmak istenen bu arkadaş, düşmanın bunu başaramamasının canlı bir kanıtı gibiydi bizler için. Newroz'u ve arkadaşların direnişlerini anlatan bu anmalar üç saate yakın sürdü. Daha sonra her grup kendi kampına gitmek üzere yola koyuldu. Biz de kampımıza doğru hareket ettik. Kampa vardıktan sonra da kutlamalarımızı yaktığımız ateşlerin etrafında çektiğimiz halaylarla sürdürdük. Gecenin ilerleyen saatlerinde ise düşmanın o sıralar hava saldırıları düzenleme ihtimali yüksek olduğundan kampı terkederek daha yüksek alanlara çıktık. Ve ben bütün yorgunluğumuza rağmen birkaç gün önce yaşadığımız o sevinci bir kez daha hatırladım.

Günlerden 18 Mart'tı. Üç kişi peşmerge kıyafetleriyle kampa doğru geliyorlardı. Uzaktan herhangi bir peşmergeye benziyorlardı. Biz de peşmerge olabilirler diye içeri girdik. Fakat yaklaştıkları zaman birini tanıdığımı düşünmeye başladım, ama kim olduğunu çıkaramıyordum. İyice yakına geldiklerinde birinin daha önce aynı kampta kaldığımız bir arkadaş olduğunu anladım. Diğeri için ise *"acaba o olabilir mi? Cezaevindeydi, ancak arkadaşlar çıktığını söylediler"* diye düşünmeye başladım. Aradan 4-5 yıl geçmişti, çok değişmiş olabilirdi. Daha sonra bu arkadaşların bulunduğu odaya beni çağırdılar. Bu kez el sıkıştık. Ve bu arkadaş bana gerçek ismimle hitap edince iyice şaşırdım. *"Beni tanımadın mı?"* diyordu. *"Ben sizi birine benzettim, ama önemi yok zaten arkadaşız"* cevabını verdim. Ve ben kime benzettiğimi söyleyince gülerek *"Ben, oyum"* dedi. Evet 1979'larda devrimci faaliyet yürütürken yakalanan, yaklaşık dört yıl esir kampında kalan ağabeyim karşımdaydı. Kendisini tanıtınca biraz daha dikkatle bakarken dona kaldım. Sevinmek daha sonra aklıma geldi. Tüm arkadaşlar da bu sevinci paylaştılar.

Daha sonra Diyarbakır Cezaevi'ni anlatmaya başladı. Uygulamaları, direnişleri, önder arkadaşların şahadetlerini birer birer anlattı. Hele direnişin simgesi olan Mazlum yoldaşı anlatırken hepimiz derinden etkilenmiştik. Yaşananları o kadar canlı anlatıyordu ki, hepimiz kendimizi Diyarbakır zindanında zannetmeye başlamıştık. Arkadaşlar teker teker sorular sorarak bütün merak ettikleri konuları öğrendiler.

Bu arkadaşın anlattıkları ile düşmana karşı kinimiz, öfkemiz bir kat daha arttı. Arkadaşların direniş bayrağını yukarılarda tutması bizleri çok sevindirmişti. Tabii ki bunun anlamını ancak mücadeleye daha çok sarılarak verebilirdik...

Nisan 1984

Bu ayın başlarından itibaren ülkeye gitmeler çoğaldı. Bizim kamp adeta yolculuk sahasını andırıyordu. Bizim gruptan ayrılan arkadaşlar da birbirleriyle vedalaşıyor, birbirleri için ülke pratiği önerilerinde bulunuyorlardı. Adeta bir bahar havası, özgürlük kokusu her militanın sevinciyle bütünleşmişti. Herkes sevinçliydi, ülkeye gidenlerdeki coşku ise görülmeye değerdi. Tüm arkadaşlar birbirlerine söz veriyorlar, birbirlerine direnişleriyle selam göndereceklerini belirtiyorlardı. Bu ay baştan sona kadar böyle bir ülkeye giriş heyecanıyla çalkalanıp durdu. Kalan arkadaşlar ise bulundukları alanda yeni bir faaliyete başlıyorlardı. Burada arkadaşlar bir yandan üretim yapacaklar, öte yandan da eğitim faaliyetleri yürüteceklerdi. Doğada baharla birlikte yaşanan canlanma her tarafı sarmıştı, bizler de yaşadığımız coşkuyla doğa ile bütünleşiyorduk. Bizim birimden beş arkadaş ayrılmıştı, kalanlar da yeni alanda çalışmaya başladık. Bir yandan üretim yapıyor, diğer yandan eğitimlerimizi sürdürüyorduk. Düşmanın saldırılarına karşı da hazırlıklıydık. Birkaç uçak ve top sesleri gelince hemen çalıştığımız tarlayı terkederek silahlarımızla birlikte daha yükseklere çıkmıştık. Uçak sesleri kesilir kesilmez ise, tekrar çalışmamızın başına dönmüştük.

2 Mayıs 1984

Dört-beş aydır aynı kampta yer değiştirmeden kalıyoruz. Belli bir askeri ve teorik eğitimden geçmiş bir birim durumundayız. Geçmişte de bu arkadaşlarla beraberdik. Şimdi de Lolan'da üretim faaliyeti yürütüyoruz. Faaliyetler geçen ay başladı, bu ay da devam ediyor. Üretimde belli mesafeler katetmiştik. Bugün de üretim çalışmasından sonra kampa dönerken bir haber aldık. Kampı boşaltıyorduk. O gece son gecemizde, hiçbirimiz uyuyamadan sabah ettik. Sabahleyin silahlarımızı ve eşyalarımızı alarak kamptan ayrıldık. İki saat ötede bir kampa yerleştik. Burada da üç-dört gün kaldıktan sonra bir düzenleme yapıldı. Bir grubumuz daha ülkeye gidiyordu. Ben ise başka bir alana gidecektim. 9 Mayıs 1984 tarihinde birçok acı-tatlı anılarımızın geçtiği bu alandan ayrıldım.

24 Haziran 1984
X.

[1] *Xaloye Hacı 1984 kışında Uludere'nin Becûhe köyünde ARGK gerilları tarafından cezalandırıldı.*

Asker politikacılar dönemi...

Baştarafı 3. sayfada

diliğinden ortaya çıkıyordu.

Nisan ayıyla birlikte ABD harekete geçti. Nisan'ın ilk haftasında ABD dışişleri bakanlığına bağlı bir heyet, Güney Kürdistan'a giderek temaslarda bulundu. ABD Dışişleri Bakanlığı Ortadoğu Dairesi yetkililerinden David Welch ve Robert Deutsch başkanlığındaki heyet, hem gelişte ve hem de dönüşte Ankara'ya uğramayı ihmal etmediler.

Bu görüşmelerden hem ABD ve Türk tarafı, hem de YNK ve KDP memnun ayrılmıştı. Masaya oturan tüm tarafları bu derece memnun eden ortak planın ne olduğu kısa sürede anlaşıldı. Bu görüşmelerde, ABD emperyalizmi İsrail ve TC'nin tıpkı '92 ve '95'te olduğu gibi işbirlikçi güçlerle birlikte mücadelemize karşı ortak anlaşmalar yapıldığı bilinmektedir. Nitekim bu anlaşmalar temelinde Nisan ayının sonlarında ABD, İsrail, İngiltre ve TC önderliğinde Güney Kürdistan'a yönelik operasyonlar gerçekleştirilmeye başlandı.

Yine David Welch ve Deutsch, öncelikle Ankara sürecinde karar altına alınan, daha sonra da ilk bölümü Erbil yakınlarındaki KDP ile YNK arasındaki sınır bölgesine konuşlandırılan *"Barış Denetleme Gücü"*'nün güçlendirilmesini sağlamayı hedeflediler. Görüşmelerde, 700 civarında *"silahlı elemanı"* olan denetleme gücünün iki katına çıkarılması kararlaştırıldı.

Ancak hepsi bu değildi; en önemli nokta daha dile getirilmemişti. Sonradan anlaşıldı ki, KDP ve YNK, Erbil ve Süleymaniye havaalanlarının genişletilerek askeri kullanıma açılmasını kabul etmişlerdi. Gelişmeler bununla da bitmedi; ABD ve TC'nin planında *"Barış Denetleme Gücü"*'hün aktifleştirilmesi, varolan sınırlar içerisinde Türkmenlere özerklik verilmesi de öngörülüyordu. Özel savaşın önemli elemanlarından İhsan Doğramacı'nın yeğeni Sinan Çelebi ve Güney Kürdistan'daki askeri girişimlerden sorumlu Hasan Kaplan da bu gelişmeleri daha sonra Türk gazetecilerine doğrulayacaklardı.

Güney'de yapılmak istenen nedir?

Güney Kürdistan'daki gelişmelerle birinci dereceden ilgili olan ABD, uzun bir sessizlikten sonra Ortadoğu'daki dengeler açısından çok değer biçtiği temaslarına yeniden yüklenme kararı verdi.

Güçlü bir Ankara ayağı da olan ABD'nin girişimlerinin başlıca iki ağırlık noktası var. Bunlardan en önemlisi, Çekiç Güç'ün geleceği ile ilgili olanıdır. Saddam'dan kaçan Kürtleri *"korumak"* için devreye sokulduğu iddia edilen Çekiç Güç, gelinen aşamada bölgede birçok gücün izlenmesi, tehdit altına alınması noktasında görev üstlenmiş durumda. Bu boyutun şimdi daha da ön plana çıkarılması hedefleniyor.

Özellikle İran-Batı ilişkilerinin daha da gerginleştiği böyle bir ortamda, Erbil ya da Süleymaniye merkezli bir *"Çekiç Güç"* yapılanmasının bölge dengeleri açısından taşıdığı önem kendiliğinden ortaya çıkıyor. Özellikle İran ve Suriye gibi ülkelerin Rusya'nın da katılımıyla *"askeri işbirliği anlaşmasına"* gitmeleri ve Güney Kürdistan'da nüfuzları altında tuttukları değişik siyasi ve askeri güçlerle ilişkileri düşünüldüğünde ABD'nin neden eyleme geçme ihtiyacını duyduğu daha da anlaşılıyor.

Hassas dengeler üzerine kurulu Ortadoğu'da son dönemlerde adından fazla bahsedilen, daha doğrusu bahsettirilen diğer bir güç de Türkmenler. Yani ABD planının ikinci ayağını oluşturan yapılanma.

TC, uzun bir dönem Türkmen olgusunu kullandı. Türkmenlere inisiyatif verilmesi gerektiğinin propagandasını yaptı. İlk dönemlerde bu kartın hiç de güçlü olmadığını gören ABD, gelinen aşamada TC'yi yanında tutabilmek için geçici bir süre için de olsa *"Türkmenlere özerklik"* biçimindeki bir düşünceye sıcak bakıyor sinyalini veriyor. Tam da böylesi bir dönemde ilk etapta TC'de eğitilen *"Barış Denetleme Gücü"*'nün Erbil yakınlarında KDP ile YNK güçleri arasındaki tampon bölgeye konuşlandırılarak, bunların zamanla eleman sayısının çoğaltılması, askeri bir güç haline getirilmesinin sağlanmasını kabul etmiş durumda. Ancak Güney Kürdistan halkı arasında büyük bir tepkiye yolaçan bu uygulamanın hiç de uzun vadeli olmadığı, siyasi ve askeri güç haline getirilmek istenen Türkmenlerin de öyle iddia edilen sayı ve birlikteliğe sahip olmadığı düşünülecek olduğunda, ABD emperyalizminin uzun vadede bu karta fazla anlam yüklemeyeceği gerçeği gündeme geliyor.

Nereden bakılırsa bakılsın; Güney Kürdistan'da yeni bir sürece giriliyor. Bu yeni durum, eskisini kat be kat aşan, geniş ve uzun vadeli etkileri olabilecek bir olgu. ABD, bundan sonra bölgede sadece siyasi olarak hedef olmakla karşı karşıya kalmayacak, aynı zamanda fiili olarak da gelişmelerin içinde bulacaktır kendisini.

Güney Kürdistan'da ABD, İsrail ve TC öncülüğünde 1992'dekine benzer planlar hayata geçirilmek istenildiğini belirtmiştik. Esasında Güney'de yapılmak istenen, halkımız başta olmak üzere bütün Ortadoğu halklarına karşı bir uluslararası komplodur. Bu konuda PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş, "Mücadelemize karşı 1992-'deki gibi kararlar alınırsa savaşın bir o kadar, hatta bütün geçmiş yıllardan daha büyük bir durum alacağı kesindir. Bununla birlikte ABD emperyalizmi Güney Kürdistan'a ikinci bir Kıbrıs yaratmak istemektedir.

ABD ve İsrail'in bazı amaçları var. Amaçlarını birleştirdiler. Türkiye öncülük ediyor. TC'nin bütün sorunu mücadelemizi bitirmektir. Güney'de yürüttüğümüz mücadeleyi büyük bir engel olarak görüyor. PKK'yi aşacağız diyorlar. Bunun için yeniden bir federe yapılanmaya gidilmek isteniliyor. Yapacakları bir şey yok. '92'de bunu yaptılar. Güney'de oluşturulan Federe Kürt Parlamentosu bizimle savaştı. Federe Parlamento'nun ilk kararı bizimle savaşmak oldu. Nitekim bunun dışında hiçbir karar almadılar. Bu parlamentonun Kürt halkının mücadelesine karşı düşman eliyle oluşturulduğu ispatlandı. Şimdi bunu tekrardan yapmak istiyorlar. Güney Kürdistan'da oluşturulmak istenen parlamentonun kararı *'biz PKK terörüne karşıyız"* olacaktır demektedir.

Bireysel kaygı ve yetmez...

Baştarafı 11. sayfada

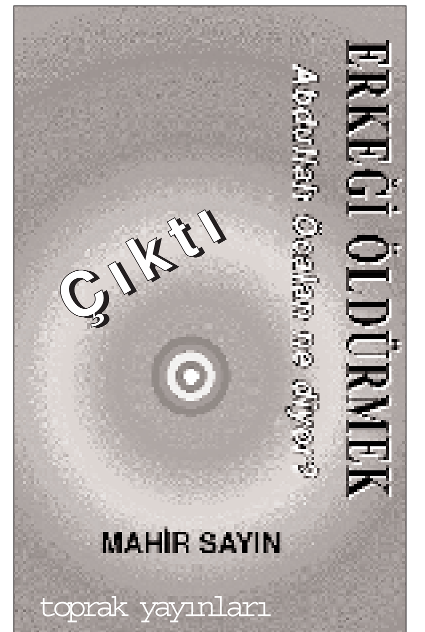
sın, küçük-burjuva gururum incinmesin de örgüt elden gitmiş, halk devrime kanalize edilmemiş pek önemli değil, demektir. Pratiklerimizde zaman zaman ortaya çıkan bu anlayışların devrimcilikle, partililikle bir ilgisi var mı? Dünyası bu kadar dar, sorumluluk anlayışı bu kadar sıfır düzeyde olan kendisine nasıl partiliyim diyebilir? Burada iyi niyet vb. durumların pratik değeri yoktur. Kaldı ki, her türlü niyetin ötesinde doğru yaklaşım Marks'ın da dediği gibi *"Bireyin yaşam etkinliği neyse kendisi de odur"* biçiminde olmalıdır. Demek istediğimiz burada işler niyetlerle yürümez.

Bireysel kaygı, kendini yaşamaktır diyoruz. Kendi ölçülerini konuşturmaktır. Partinin yaşam felsefesi, olay ve olgulara yaklaşım ölçüleri bireysel kaygıyla yaşayanlar için geçersizdir. Zira onlar parti ortamına benzemez, parti ölçülerine ulaşmayı önlerine koymazlar. Partiyi kendilerine benzeştirmeye, kendi ölçülerini esas almaya çalışırlar ki, kendilerini daha iyi yaşatabilsinler. Örneğin, bir alanda görev alıp sorumluluk mu üstlenmiş, kendi kaygılarını esas alarak kitleyi yönetirler. Görevlendirmeyi bu kaygıyla yaparlar. Parti içi demokrasi, örgütsel denetim, yetki, eleştiri-özeleştiri vb. ilke ve kurallara da bu espriyle yaklaşırlar. Hakkında olumsuz yönde örgüte rapor gideceğini, ya da değerlendirme yapılacağını farkederse değerlendirme sahibi kişilerle kesinlikle uğraşır; ya bastırır ya da uzlaşmaya çalışır. Bu kaygı adeta ruhlarına işlemiştir. Fakat kaygıları parti ve devrime nelerin kazandırılıp nelerin kaybettirileceği noktasında değildir. Yetmez kişilik özelliklerinin ortaya çıkmasından korktukları için bu kaygıyı yaşarlar.

Bunca çözümleme, eğitim ve çabaya rağmen hâlâ bir eleştiri-özeleştiri silahına bile yeterli ve tam yaklaşılmadığı ortadadır. Eğitimsizlik, tecrübesizlik olayını bir tarafa bırakıyoruz. Düşünsel anlamda pekçok şey bilinmesine rağmen bu alanda pratik olarak büyük bir oportünizmin yaşandığı rahatlıkla söylenebilir.

Devrimi ve geleceği değil, anı ve günleri kurtarmayı esas alırlar. Bireysel kaygı adına kazanmaya çalıştıkları ise, sadece parti ve sınıf dışı kişiliklerdir. Bu da aynı zamanda partiye direnmek, partiye kaybettirmek anlamındadır. Kim nereden ve nasıl saldırırsa saldırsın, iç ve dış engeller ne olursa olsun, doğrulara kendini tam yatıran, büyük iddia, inat ve gerçeklikle örgüt militanlığının temsili gerçekleştirilirse orada başarılar vardır. Kendinde zaferi yaratamayan, kendini büyük doğrular gerçeğine katmayan bir militan asla başarılı bir pratik sahibi olamaz.

Bir PKK militanı veya PKK felsefesinde militan öncelikle kendisini yaşamıyla kanıtlayandır. Yaşamıyla düşmanı vuran, yaşamıyla gelişmelerin yolunu açandır. Bir yaşam savaşçısıdır, yaşam mücahididir. Ama asla bireysel kaygıların şekillendirdiği bir kişilik değildir.

Devrim sürecindeki edebiyat ve aydın

“Edebiyatın bir hedefidir aşk. Aşkı yakalamadan edebiyatçı olunamaz.”

Genelde edebiyat ve günümüzde onun önemli bir kolu olan roman sorunu gündeme geldiğinde, özellikle günümüz için şüphesiz önemli bazı değerlendirmeleri yapmak gerektiğine inanıyoruz. Gittikçe de çözümlemelerimizde bu konu üzerinde epey yoğunlaşıyorum.

Çözümlemeleri Kürt edebiyatının temel klasikleri olarak değerlendirmek gerektiği kanısındayım. Çözümleme yöntemi salt siyasi ve askeri boyutuyla değil, aynı zamanda sosyal boyutuyla da giderek önem kazanmaktadır. Roman için en önemli kaynak olarak bunları göstermek durumundayım.

Edebiyat, toplumlar gerçeğinde her zaman yer bulmuştur. Edepsiz, edebiyatsız toplumlar olamaz. Bir toplum dolayısıyla, bir halkın toplumsal gerçekliği mutlaka edebini de şart kılar.

Düşman Kürdistan’ı siyasetsiz, ekonomisiz ve tarihsiz bıraktığı gibi, edebiyatsız da bırakmak istemiştir. Edebiyatı, irfanı ve estetiği olmadığı için çok sistemli bir tahrip etme olayını uygulamıştır. Bundan dolayı günümüzde **edebiyat sömürgeciliği** çok ileri düzeydedir.

Kürt edebiyat gerçekliği üzerindeki sömürgeci tahribat nedir?

Ve bir de ilginç bir tür ortaya çıkmıştır: Kürt kökenli olup da sanat ve edebiyat alanında önemli roller oynayan Kürt tiplerinin durumunu nasıl ele almalıyız? Bunlar gerçekten Türk edebiyatına mı veya diğer sömürgeci edebiyata mı girer?

Bunları Kürt edebiyatı içerisinde nasıl bir kategoriye sokacağız? Örneğin, Arap edebiyatının en büyük şairi Ahmet Şevki, kendisi Kürttür. Nasıl ki, Türk edebiyatında bir Ahmed Arif, sinemada bir Yılmaz Güney, romanda bir Yaşar Kemal ve daha adını hatırlayamadığım ve gerek duymadığım birçok isim gibi. Kürt kökenli olmalarına rağmen hakim uluslarının en gözde edebiyatçılardır.

Bu şunu gösteriyor: Sömürgecilik edebiyat üzerinde büyük söz sahibidir. Asimilasyonisttir ve son derece çarpıtıcıdır. Aydınlatmak gerekecek.

Daha da önemlisi, bu kadar yakılmış-yıkılmış Kürdistan'da acaba edebiyatın rolü ne olabilir?

Fransız devrimini, Rus devrimini doğuran temel etkenlerden biri de edebiyattır. Fransız devriminin hazırlanışı, bir edebiyat hazırlanışıdır. Felsefesine aydınlık felsefesi derler. O müthiş romansı süreç adeta devrimin temel taşlarıdır. Rus devrimi için de aynı şeyler söylemek mümkündür. Bir Tolstoy, Dostoyevski, Gorki, hatta Puşkin olmadan Rus devrimini düşünmek imkansızdır. Ortadoğu'da da buna benzer gelişmeleri gözlemek mümkündür.

Bugün İslam devriminde de hitabet çok güçlüdür. Eski Arap şairleri, hatta Kur’an bir edebiyat, bir şiir dilidir. Acaba Kur’an ve edebiyat diye bir tartışma açsak, Kur’an'ın edebi değeri için neler söyleyebiliriz? Fazla bunun üzerinde durmadım, ama ilk elde söylenecek olan; Kur’an mükemmel bir edebi yapıttır. Roman, şiir gibidir. Belegatın, yani çok açık konuşmanın en güçlü dilidir.

Kur’an başlı başına bir edebiyat olayıdır.

Hatta İslamın bütün klasikleri baş edebi yapıt olarak da düşünülebilir. İslamiyet ve edebiyat arasında mükemmel bir ilişki vardır.

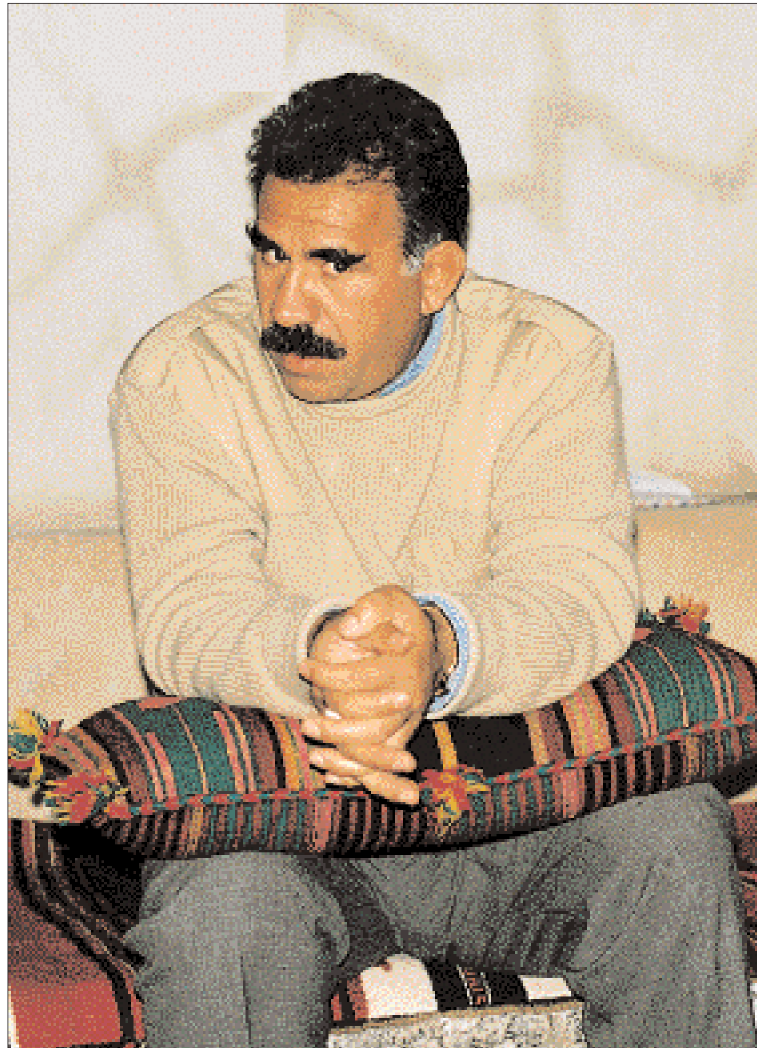
Ortaçağ boyunca İslam edebiyatına ve alim, irfan sahiplerince geliştirilen yapıtlara, bir de günümüzün çağdaş ölçüleriyle yaklaşmakta büyük bir yarar vardır. Bin bir gece masalarından, Siyasetname'ye, Firdevsi'nin Şahname'sinden, Mevlana'nın Mesnevi'sine kadar, hepsi yarı-romansı veya oldukça görkemli yapıtlardır.

Genelde Avrupa dışı aydınlar aşağılık komplekslerinde oldukları için kendi tarihi gerçeklerini bu yönlü inceleyememişlerdir. Ortadoğu'daki halkların aydınları açısında da bu böyledir. Oysa çok zengin bir mitolojileri, efsaneleri ve giderek klasikleri vardır. Hatta Kürt edebiyatında; Feqî Teyran'ın şiirleri, Êhmedê Xanî'nin manzum diliyle yazmış olduğu Mêm û Zîn bir romandır.

Bunların bir de arka cepheleri var: Dönemin toplumsal yapısı ve siyasi gelişimleriyle ilişkiler kurulmalı. Kürt ulusunun şekillenmesi içindeki yeri konulmalı. Bunlar ilerde yapılması gereken tarih ve edebiyat tartışmalarıdır. Burada vurgulamak istediğim; bu halkların köksüz ve edebiyatsız olmadıklarıdır.

Kürtler Ortadoğu'nun en eski halklarından biridir ve aynı zamanda çok köklü bir edebi geleneğe de sahiptir.

Burada hemen şunu belirtmek istiyorum: Türk halkını küçümsemek için değil, eğer tarihi şekillenme itibariyle ille edepsiz bir halktan bahsedeceksek, Kürt halkından daha edebsiz olan bir halk varsa o da Türk halkıdır. Tarihi şekillenme itibariyle Kürtler, edebi olarak daha iyi şekillenmiş bir halktır. Bunun araştırılması edebiyatçılara düşer.

“Sen bu ülkede yapılan acımasızlığı değerlendirmek zorundasın. Başka türlü bu ülkenin, bu toprakların, bu halkın aydını olamazsın. Tarihini bileceksin! Varsa yüreğinde bir haykırış; şiir halinde dile getirmeye çalış! Bilimadamıysan inceleme yap!”

Kürt halkının edebi şekillenmesi ne zaman başlar ve bugüne kadar nasıl gelmiştir? Ayrı bir inceleme konusu. Ama yaptığım tespitlere göre toplumun şekillenmesinde Kürt edebi, başlı başına büyük bir rol oynuyor. Belki sözlüdür, belki folkloriktir, ama çok önemlidir. Türk halkından daha fazla, hatta Arap halkından da fazla terbiye edilmiş bir halk olarak, önemli bazı yönlerinin olduğunu söylüyorum. Siyasi olarak mahvedilmiştir. Tarih bilinci yok edilmiştir. Ama hâlâ Kürt halk gerçekliğinin bazı özelliklerine baktığımızda, güçlü bir edebiyatın sahibi olduklarını rahatlıkla görebiliyoruz.

Kürt halkının edebiyat gerçekliği nedir, nasıl şekillenmiştir çağlar boyunca varsa bir edepsizlik kimler buna yol aşmıştır? Varsa bazı Kürt aydınları, tarih ve edebiyat konusunda çalışmaları olanlar; toplumsal siyasal gerçeklik içinde, bilimsel olarak inceleyip önemli saptamalara, değerlendirmelere ulaşabilirler.

Burada benim ele almak istediğim konu, birazda sahama giren; devrim sürecine giren Kürdistan'da edep-edebiyat ve onun en modern bir ifadesi olan roman konusunda neler söylenebilir? Sanırım aydınlar arasında bu konu tartışılıyor.

Bir Kürt edebiyatı mümkün müdür?

Kürt romanı nasıl yazılmalı?

Maalesef, Kürt aydını çok hazırlıksız yakalandı Kürdistan'daki devrimci sürece. Kafa yapısına göre bir gelişme olmadığı için, biraz da küskün ve öfkelidir.

Aslında mevcut aydın ilkel milliyetçilik sürecine göre şekillenmiştir. Böylesine büyük bir devrime kafa yapısı itibariyle hazır değildir. Kürdistan'ın direnebileceğine, son büyük kurtuluş savaşımına girebileceğine ve başarabileceğine dair en ufacık bir umudu yok.

Ve kendileri de artık bunu itiraf etmelidirler. Başka türlü bir beyin ve yürek sıçraması yapılamaz. Açık itiraf etmeliyim ki, biz de fazla tahmin edemiyorduk. Bu hareketi ilk ortaya çıkardığımızda, adına modern Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi diyorduk, ama sadece küçük bir gruptuk. Ana rahminden doğup da, hatta büyüyüp büyüyemeyeceği kuşkuluydu. Ama söylüyorduk, bir tohumdur yeşerir diye…

Dolayısıyla, kimse neden bizi eleştiriyor dememelidir. En başta kendimizi eleştirme gereğini duyuyorum. Ama daha sonra hem fırsatlar ve hem bizim yüklenmemiz, bu tarihi süreci böyle göğüslememiz bir gerçek oldu. Kürdistan şu anda ne kadar kabul de etmesek, görmek de istemesek büyük bir altüst sürecine girmiştir. Güney'i, Kuzey'i, Doğusu, Batısı'yla tarihine uzanan ve geleceği de oldukça iyi planlayan, programlayan bir sürecin içindedir.

Aydınlara ilk söyleyeceğim:

Artık samimi bir itirafa yönelmeleridir. İster çok sevinsinler, ister çok yersinler. Artık bir olay, bir olgu var. Örneğin, bir Pinter; gitti Diyarbakır zindanına hemen uluslararası çapta önemi bir tiyatro yaptı. İki-üç günlük bir ziyaret sonucu bunu ortaya çıkardı. Demek ki, çok önemli bir altüst oluş var. Kaynak ciddi. Hiçbir aydınımız abartma yaptım diye suçlamasın. Bir beni ciddiye almazlar, ama bir Pinter'i ciddiye alırlar sanırım. O üç günlük bir ziyaret gerçekleştiriyor ve bizi de fazla tanımaz. Ama duyarlı bir sanatçı olduğu için kısa sürede gözlemleriyle böyle bir yapıtı ortaya çıkardı.

Devrim sürecindeki Kürdistan ve edebiyat adı altında bir değerlendirmeyi geliştirmek istiyoruz. Sanırım, Tolstoy *“Savaş ve Barış”*ı yazarken bir yöntemi vardı: Olay 1800'ler dönemin Rusyası'nda geçiyor. Romanı okumadım, ama okuyanlara, kendi ülkelerine uyarlamaları açısından bir yöntem olarak hatırlatıyorum. Tolstoy'un kendisi, savaşın verildiği yerleri iliklerine kadar özümseyerek yaşıyor. Hangi tepelerde ve hangi vadide karşılıklı çatışmalar gelişti diye geziyor. Kütüphanelere kapanıyor, bununla ilgili ne varsa inceliyor. Dönemin birçok şahsiyeti ile konuşuyor. Ve bildiğimiz o dünya çapındaki klasik ortaya çıkarılıyor. Yalnız birkaç gün süren bir savaşı böylesine klasikleştiriyor. Oysa Rus tarihlerinde savaşlar çoktur. Şimdi günümüz Kürdistan'ındaki savaş ise bu kapsamda ilk ve son bir savaştır.

Ölüm-kalım savaşıdır.

Her şeyin kaderini belirleyecek savaştır.

12 Eylül'ün bütün plan ve programlarına bakalım ve daha sonraki geliştirilen özel savaş uygulamalarına: Ermeni tehcilinden defalarca ileri düzeyde bir Kürt tehcili ile karşı karşıyayız. Genelkurmayın en üst düzey planına dayanıyor, sistemlidir ve uygulamaları çok acımasızdır. Ermenileri burada biraz korkutma, ardından sürgünle (ki bu bana göre birkaç ay sürmemiştir). Bizde yanlız 15 Ağustos Atılımı'yla başlayan süreç onbeşinci yılına giriyor. İki yıl hazırlığıdır ki, 1982-83'te bizi anlıyor artık, yeni süreci geliştireceğimize dair, o da buna göre planını yapıyor ve zaten savaşın 13. yılındayız.

Müthiş bir Kürt tehcili olayı yaşanıyor.

Bu tarihteki bütün göç ettirmelerden daha acımasızdır. Çok planlı ve politik amaçlıdır. Umarım, yazarlarımız kesin bu süreci incelerler. Yanlız edebi açıdan değil, normal tarih ve siyasi yorumlardan bile yola çıkılırsa inanılmaz tablolarla karşı karşıya kalınır.

“Kürt göç ettirilmesi” deyip geçmeyin.

Ermeni ve Yahudi katliamını kat be kat geride bırakır. Maalesef kendi halkının sorunlarıyla, hem de önde yer alarak hareket etmesi gereken aydınların şaşı da demeyeceğim, tam bir kör gibi davranmalarının izahı pek mümkün değil.

Abartmıyorum; açın özel savaşın tarihini, şu son onbeş yıl içinde halkımız için ne düşünüldü, ne yapıldı! Üçbini aşkın köyün tahribi ve boşaltılması var. Bazıları salt kontrgerilla işi derler.

Hayır, bir “topyekün savaş” var.

Bütün siyasi partiler sağı-solu, hatta siyasal ve sivil askeri klik el eledir. Çok planlı ve amaçları tamamen Kürtleri topraklarından atmaktır. Ve yerine de göçmen Türkleri bu topraklara yerleştirmiştirler. Ahısta Türklerinden tutalım Bulgar göçmenlerine kadar, adım adım bunu uygulamaya çalıştılar. Ve bu süreç bütün hızıyla devam ediyor.

Buna karşı bizim de büyük bir direnişimiz var: Zindan boyutu, dağlar boyutu, serhildan boyutu ve yurtdışı boyutu.

İnanılmaz bir direniş!

Her bir boyutun başlı başına incelenmesi gerekir. Siyasal açıdan incelemelerin öncelikle tavsiye ederim. Bu yapılmadan Kürdü, Kürdistan'ı, toprağı anlamak mümkün değil. Değil aydın olmak, sıradan bir yurtsever bile olmak mümkün değildir.

Eğer aydın rolüne denk gelen bir yaklaşım içinde olmak istiyorsa, olup biteni en azından görmek zorunda. Bir Tolstoy en iyi savaş tarihinin incelemesini yapıyor. O dönem Rusyası'nın müthiş bir sosyal analizini yapıyor, tiplerini ortaya çıkarıyor. Yeni tip, eski tip inanılmaz boyutlarda incelenmiştir.

Gorki'nin anası ve Dostoyevski'nin o müthiş tiplemeleri büyük ilgi çekiyor. Ama bizdeki bu yıllar, bu Kürdistan tamamen unutulmuşların ülkesiydi. Adı olmayan ülkeydi. Yerle bir edilen ülke...

Harebeden beter.

Herkesin kaçış için sıraya girdiği ülke. Bir yandan ölümün ucu, diğer yandan basit kapitalist yaşam nemaları sunuluyor. İlkin bir aileyi gönderiyor, “yaşam müthiş burada” diyor. Ardından pasaportun yolunu ardına kadar açıyor. Özel pasaport şebeklerini polis ile bağlantılı olarak oluşturuyor. Ve yetmişlik nenelere, dedelere kadar, hepsini yolluyor ve o köyde kimseler bırakılmıyor. Ve bir de gönüllü boşaltılmış köyler var. Üç bini eğer zorunlu boşaltmışsa, birkaç bini de gönüllü boşaltılmıştır. Ve hepsi özel savaşın eseridir.

Şimdi bunları göz önüne getirmeyen bir aydına bırak aydın demeyi, sıradan ülkesiyle, halkıyla ilgili bir insan bile diyemem.

Zindanlarda ömrü geçen sayın İsmail Beşikçi'yi hatırlamalıyız.

Kendisi gerçeğimizle içli-dışlı değildi. Bir bilimadamı namusuyla ilgilendi ve yazma gereği duydukça seve seve zindanlara da katlandı. Ve hâlâ cesur söylemini sürdürüyor. Kürt aydınlarının bundan öğ-

● Devamı 18. sayfada